

Straff-Balk.

I. Capitlet.

Om misgjeringars angifwande, och Fångars underhåll.

I. §.

Lifsaker, och andra grofwa misgjeringar, skola utan upskof för Rätta angifwas. Gidör målsäganden thet ej, utan lägger them neder; böte tiugu daler, eller mera, som saken är til; och kåre å misgjeringen then, som å Konungens wagnar kåra bör. Gidör han thet ej miste tjensten, eller böte, efter omständigheterna.

Hwilke brott i Lagen anses wara af swårare beskaffenhet, 8 C. 2 S. och 25 C. 5 S. R. B.; Om Urtima Ding i grofwa brottmål, 4 C. 1 S. ib.; i hwilke fall endast målsäganden åger kåra, 35 och 51 C. M. B.; i hwilke mål allmän Åklagare kårer, då målsäganden eftergifwer sin rätt, 40 C. 9 S., 53 C. 2. S. och 55 C. 6 S. M. B., samt 20 C. 4 S. R. B.; I dråpmål gåtler ej Målsägandens förlikning eller förbön, 24 C. 1 S. M. B.; I hwilke mål Domaren i allmänhet ej må tillåta förlikning, 24 C. 4 S. M. B.; Inom hwad tid wisa brott skola åtalas, 17 Cap. 32 S. R. B.; Laga Domstol i brottmål 10 C. 21 S. ib.; Om ansvar för ohemul angifwelse, 60 C. M. B.

Till Justitia-Cantzler må Konungen nämna en lagfaren, skickelig och owäldig man, som i Domare-wärf warit nyttig; se härom och hans Allganden 27 S. i Reg.-Formen, inf. wid slutet af 4 C. M. B. pag. 30. (Suppl. sid. 206).

Kongl. Maj:ts Nådiga Instruction för Des högste Ombudsman Justitia-Cantzleren; Gifwen Stockholms Slott d. 3 Augusti 1809 *).

1 §. Konungens Högste Ombudsman, Justitia-Canzleren, som för sit Embetes förwaktning Kongl.

*) Den äldre, för Justitia-Cantzleren gällande Instruction, war utfärdad den 16 October 1779, (pag. 915 i Moders 11:te del). Och förordnades genom R. Br. d. 7 April 1780, att det dåbanefter skulle tillhöra Justit-Canzleren, icke allenast att genom Constitutorialer tillåta Lands- och Stads-Fiscaler, utan också att då han förwade någon af dem hafwa sin syfta misbrukat eller i annan måtto sig förbrutit, den samme då genast efter omständigheterna suspendera eller från tjensten alldeles affätta och dertill en skickligare förordna, härifrån dock Stads-Fiscalerna i Stockholm undantagne, i anseende till hwad om dem seriffitt stadgadt är.

Stads-Fiscalerna i Stockholm jemte den öfriga Police-betjeningen der äro Öfwer-Ståthållaren subordinerade, samt antagas och befullmäktigas af honom. 2 och 13 §§. i R. Förordn. d. 13 Febr. 1776. Och då nödigt war, att Stads-Fiscaler och Police-Gevaldigare, till befordran af deras besydd uti Embetesförrättningar, samt att dem wid förefallande händelser må gifwas afkning hos menigheten och owägetlig handräkning af wakter och annat folk, bleswo försedde med något Auctoriseradt tecken, som de skändigt borde bära med sig och wid slike tillfällen kunna uppvisa; så utlägs för Fiscalerna en liten Baton eller Staf af Ebenholts med en Krona på den ena och Stadens Wapn, S:t Eric's hufwud, på den andra ändan af Silfwer, samt för Politie-Gevaldigerne en Bricka af Silfwer, med Stadens wapn deruppå, lika med den, som uppghing smännerne af mesting blifwit tilldelat. R. Kung. d. 14 Dec. 1762. Ågande, i fall wederbörande Magistrater om tillstånd dertill hos Justitia-Canzleren göra anmälan, öfrige Stads-Fiscaler jemwal i embetsförrättningar bära en liten Baton eller staf af Ebenholts med Krona på den ena och Stadens märke på den andra ändan. R. Br. till Just. Canzl. d. 18 Febr. 1767. Och är för Stockholms Stads-Fiscaler och Politiebetjening Instruction af Öfwer-Ståthållare-Embete utfärdad d. 12 Oct. 1839, 17:0 41.

Att Kongl. Maj:it ej sunnit skäligt bifalla Nilsens Ständers anhållan om Lands-Fiscals-tjensternes affkaffande; inhämtas af R. Br. till Just. Canzl. d. 11 Mars 1841.

Maj:it ansvar och redo skuldig är, skal i allmänhet hafwa tillsyn deröfwer, att Lagar, Författningar, Instructioner och Privilegier warda iakttagne och eftersewade, samt at hwar och en i sit Embete sin skuldighet efterkommer, och at icke någon, hög eller låg, rik eller fattig, för när sker; Allgande det honom at föra, eller genom de under honom ståde Fiscaler låta föra, Konungens talan i mål, som röra allmän säkerhet och Kronans rätt samt beifra eller beifra låta sel, som af Domare och Embetsmän begås.

2 §. Justitia-Canzleren utför, eller låter utföra, på behörig Ort de mål Kongl. Maj:it til hans Embets handläggning öfwerlemnar, samt de åtal emot Embetsmän och enskilde, Kongl. Maj:it finner böra anställas; Hwarom Kongl. Maj:it wil, antingen genom ordenteligen utfärdad Remiss, eller genom Des ytttrande i Stats-Rådet inför Protocollet, meddela Justitia-Canzleren sin Nådiga befallning. Och åligger det Justitia-Canzleren, at foga skynsam handläggning, wid alla de mål och ärender, som til hans Embetes åtgärd komma, det ware sig i följd af Kongl. Maj:its Nådiga befallning, eller genom enskildes klagomål.

3 §. I de mål, som hos Kongl. Maj:it omedelbarligen uptagas och utföras, förer Justitia-Canzleren sjelf talan, äfwenfå wid Riks-Rätt, när den på hans begäran warder förordnad.

4 §. Justitia-Canzleren åger rättighet, at, när han det nödigt finner, öfwerwara alla högre och lägre Domstolars, Collegiers och Embetswerks öfwerläggningar, dock utan at sin mening derwid yttra, och skal honom lemnas tillgång til alla Domstolars, Collegiers och Embetswerks Protocoler och Handlingar: Äfwenfom alla Konungens Embetsmän, högre och lägre, utan undantag böra lemna Justitia-Canzleren att det lagliga biträde och alla de uplysningar han af dem åfkr, warande det honom tillåtit, at, wid förklarings och underrättelsers inforbrande, förelägga Embetsmän, til och med Konungens Befallningshafwande samt Underdomare, witen, från Fem til Tretio Riksdaler, hwilka, då de blifwit förfutne, uttagas och til något af Barnhusen öfwerlemnas.

5 §. Alla Fiscaler samt Ombudsmän, som med dem i et eller annat affeende hafwa lika besättning, åligger det at efterkomma och lyda allt hwad Justitia-Canzleren dem å Embetets wagnar befaller; Och som desse Embetsmän böra och kunna af Justitia-Canzleren bäst pröfwas och kännas, så wil Kongl. Maj:it, wid lediga Krigs- och Advocat-Fiscals Syffors bortgifwande, inhemta Justitia-Canzlerens yttrande, hwilken af de derwid i fråga warande kan til et sådant Embete wara skickligast.

Hwad de andre Fiscals Syffornes tillsättande widkommer, bör, innan sådant sker, Justitia-Canzlerens utlåtande af wederbörande, som sådana tjenster bortgifwa, inhemtas, hwilka åligger, at göra affeende å hwad Justitia-Canzleren sig derwid utläter *).

6. §.

*) Då Kammar-Rätten, emot Just. Canzlerens utlåtande och förord utnämde vice Advocat-Fiscalen i Rigs-Collegium C. B. att wara vice Advocat-Fiscal i Kammar-Rätten, hemställde Just. Canzleren denna fråga til Kongl. Maj:its pröfning; andragandes derwid att Justitia-Canzleren anfåg sit utlåtande böra i slike frågor bestamma wederbörande Embetswerks beslut, till hwilken förmodan Just. Canzl. hämtade anledning först af heshwa uttrycket i des Instruction "göra affeende på" och sedermera af den beröende ställning, hwaruti Fiscaler och Ombudsmän stodo

6. §. Justitia-Cangleren tillfätter alla Lands- och Stads-Fiscaler, och äger rättighet att på visst tid eller för alltid ifrån tjensten skilja, den han finner hafva gjort sig dertill skyldig; Stads-Fiscalerna i Stockholm derifrån undantagne.

Handels- och Skilde-Fiscalen i Stockholm äger Justitia-Cangleren, at gemensamt med Commerce-Collegium affätta eller suspendera, enligt hvad derom särfildt stadgadt är *).

7. §. Skulle Justitia-Cangleren finna någon Extra-Fiscals tillsättning nödigt, äger han, at sådan förordna; Likensom Justitia-Cangleren, uppå skedd anmälan, tillfätter särfildt Actor wid Krigs-Rätt, när Wäbelen finnes ej kunna utföra målet. Ej må någon förordnas til särfildt Actioners utförande, utan Justitia-Canglers samtycke.

8. §. När Justitia-Cangleren märker, at någon Förordning warder åfidosatt, eller icke rätteligen eftersewad, bör han göra sig underrättad om sådant sker af sjelfswäld eller deraf, at Förordningen är kommen utur bruk. Sker det af sjelfswäld, bör Justitia-Cangleren hålla alswarsam hand deröfwer, at sådant warder rättadt samt, när så behöfwes, besalla wederbörande Fiscaler, at wid behörig Domstol derå tala: Är åter Förordningen, genom tidens förändring, kommen utur bruk, tillhör det Justitia-Cangleren, at öfwerwäga orsakerna dertill samt med berättelse derom, och förslag til rättelse, til Kongl. Maj:t i underdånighet intomma.

9. §. Justitia-Cangleren bör med sin Embets upmärksamhet sölja alla oafgjorda Krono-balance mål; I hvilket ändamål det äligger Kammar-Collegium, at upgifwa de mål, hwaruti Justitia-Canglerens åtgärd erfordras.

10. §. Justitia-Cangleren skal granska de så

til Justit. Cangleren, utan hvars hörande Kongl. Maj:t förklarar sig ej wilja Krigs- och Advocat-Fiscals-tjensten bortgifwa, samt ånsligen af Fiscals-tjensternes, från andra i wäsendlig mån skiljaktiga beskaffenhet; Hwarjemte Justit. Cangleren funnit Kammar-Rättens behandling af detta befördrings-ärende, äfwen ur det skal mindre lämplig, att vice Advocat-Fiscalen B. innehåge en lika beskaffen besättning i Kr. Coll., som den hwartil han i Kammar-R. utnämnd.

Hwad först angick J. C:s und. framställning i afseende på rätta tillämpningen af 6 §. i J. C:s Instruction, deri stadgas att hwad angick de Fiscals-husflor hvilke ej af Kongl. Maj:t tillfättas, wederbörande, hvilka dylika tjänster bortgifwa, äligger, innan sådant sker, inhämta J. C:s uttalande och göra afseende å hwad J. C. derwid yttrat; så sann Kongl. Maj:t den följd häraf icke kunna dragas, att de Embets-werk, som enligt sina Instructioner tillhör och äga Fiscals-tjenster tillfätta, skulle wara owillkorligen förbundne, att derwid utnämna den, som erhållit J. C:s förord, eller i öfrigt i befördringsfrågor, i likhet med hwad J. C. yttrat, besluta, hvilket hwarfen instämmer med orsakförståndet i ofwannämde stadgande eller är förenligt med den bemänte Embets-werk tillagda rätt, att till samma tjänster liksom till de flere tjänster inom werken som ej af Kongl. Maj:t bortgifwas, befordra, helst det är J. C:n obetaget, att, dertill något Embets-werk icke å hans yttrande i denna del lemnat behörigt afseende, sådant till pröfning och rättelse hos Kongl. Maj:t anmäla; I följd hwaraf och då det tillhör Kammar-Rätten enligt des Instruction att ifrågawarande vice Advocat-Fiscals-tjenst besätta, Kongl. Maj:t sann Kammar-R:s förfarande, i denna del, behörigen grundadt.

Beträffande åter Justit. C:s anmärkning i afseende derpå, att genom B:s utnämmande till vice Advocat-Fiscalt i Kammar-Rätten utan skyldighet att frånträda sin innehafwande vice Advocat-Fiscals-besättning i Krigs-Collegium, twänne Fiscals-besättningar i serkille verk skulle komma att i en och samma persons hand förenas; så sann Kongl. Maj:t sådant med egenkapen och beskaffenheten af desse besättningar, samt deras behöriga utöfning, icke wara förenligt; Hwadann Kongl. Maj:t förklarade, att Kammar-Rättens utnämning af B. till vice Adv. Fiscals-tjensten i Kammar-Rätten, icke under annat wittor kunde gillas och fastställas, än så wida han sin i Kr. Coll. ägande enahanda besättning afsträde. K. Br. till J. C. d. 1 Junii 1827.

*) Om inskällande tillse widare af Handels- och Skilde-Fiscals-tjensten; se K. Br. d. 18 Junii 1813, wid 3 C. 1 §. B. pag. 500.

Kallade Fånglistor, som til honom inkomma, samt Hof-Rätternes, Collegiernes och Konungens Besättnings-hafwandes Arbets-Förteckningar, hvilka, til söjse af särfildte Kongl. Bref och författningar, böra til Kongl. Maj:t insändas, jemte de Arbets-Förteckningar, som det äligger Fiscalerna, at hwarje halft år, til honom afgifwa; och när Justitia-Cangleren häraf finner fel wara af Embetsmän begångne, äger han, at, i behörig ordning, låta anställa laga åtal, eller målet hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla och Des Näddiga besättning afwakta.

11. §. Justitia-Cangleren, som af de berättelser om Enskiftes-delningar, Konungens Besättnings-hafwande fyra gånger om året til honom insända, inhemtar hwad årligen wid Enskiftes-werket i Riket tillgöres, bör förhållandet dermed hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla *).

12. §. Säsom Dröfvrände i Nedre Justitia-Revisjonen äligger det Justitia-Cangleren, at ställa sig til esterrättelse den för detta Werk utfärdade Instruction. Men ej må Justitia-Cangleren deltaga i beredningen af Justitia-ärender, som i nedre Revisjonen förekomma **).

13. §. Det äligger Justitia-Cangleren, at wara tillstädes i Stats-Rådet, då Justitia- eller General-Auditeurs ärender der förekomma, samt, då det för andra göromål ske kan, i Högsta Domstolen, och til Protocollet göra de underdåniga påminnelser, hwartil han, å Embetets wagnar, kan finna sig befogad. Ware han och skyldig tilse, det Högsta Domstolens Protocoller i rätt tid justeras, hvilket med hans påskrift bestyrkas bör.

14. §. Justitia-Cangleren emottager af Kongl. Maj:t alla ansöknigar, som lemnas i Kongl. Maj:t's egna händer, och beförjer derom, at de warda öfwerlemnade til den Expedition af Konungens Canslie, hwartil de höra.

15. §. I början af hwartår skal Justitia-Cangleren til Kongl. Maj:t ingifwa underdånig Förteckning på de af Kongl. Maj:t til hans Embetes handläggning öfwerlemnade äldre och nyare oafgjorda mål, med anteckning för hwart och et om hwad derwid blifwit tilgjordt. I sammanhang hwarmed det äfwen äligger Justitia-Cangleren, at i underdånighet afgifwa Berättelse om de åtgärder, som i följd af 9. §. blifwit af honom fogade wid oafgjorde Krono-Balance mål.

16. §. När i Skrifter, som til Justitia-Cangleren ingifwas, någon förolämpar sin Wederpart med smädliga uttryck eller tilwitelser, öfwerlemnne Justitia-Cangleren det til uptagande och afdommande af den Domstol der hufwudfaken är anhängig, eller, om den är hos Executorn, til närmaste intil honom warande Under-Rätt; Men är det en Domare eller Embetsman, som på sådant sätt missfirmas i och för sit Embete, söfwer målet til den Hof- eller Öfwer-Rätt, hwarunder Domaren eller Embetsmannen lyder.

17. §. Skulle Justitia-Cangleren i någon sak wara jäfwo, eller har han erhållit tjenstledighet, hwilken Kongl. Maj:t ej wil honom mera än andra Embetsmän wägra, så kommer någon annan skicklig person att förordnas förstå Justitia-Canglers Embetet ***).

Hwillet wederbörande etc.

Rikens

*) Om de Dagböcker, hvilke stola af Ugobelnings-R. nes Dröfvrände till Justit. Cangleren insändas; se 18 C. 21 §. i 1827 års Skiftes-Stadga och K. R. d. 22 Juni 1841. No 27, wid 1 C. B. B.

**) I följd af Stats-Rådets, år 1840, förändrade Organisation är Justitia-Cangleren ej widare Dröfvrände i Nedre Justit. Revisjonen, samt är ej eller tillstädes i Stats-Rådet då ärender der förekomma.

***) Hof-Cangaren N. P. H. och hans hustru flagade deröfwer, att ehuru de hos Justit. Cangl. Embetet uppgifwit åskillige förmente olagliga åtgärder, som skulle blifwit af Domare och andre Embetsmän widtagne, ländande till flagandernes behörliga lidande, och begärt förordnande för Publik Actor att samma åtgärder beifra; Justit. Cangl.

Rikens Ständer skola wid hvarje Riksdag förordna en för Lagkunskap och utmärkt redlighet känd man, att, såsom deras Ombud, efter den Instruction de för honom komma att utfärda, hafva tillsyn öfver Lagarnes efterlefnad af Domare och Embetsmän, m. m.; se 96 och 97 §. i Reg. Formen och 63:e §. i Riksd. Ordn., införd wid slutet af 4 C. N. B. pag. 34 och 42 (Suppl. sid. 206 och 212.)*.

Instruction för Rikets Ständers Justitie-Ombudsman; Gifwen Stockholms Slott å Rikssalen den 1 Mars 1830.

NS CARL JOHAN ic. görde weterligt: Att sedan Rikets nu församlade Ständer till Wär Nådiga stadfästelse öfwerlemnade åtskillige förändringar i den för Deras Justitiä-Ombudsman den 27 Februarii 1810 utfärdade Instruction, hvilka Wi benitt stå i öfverensstämmelse med de för Justitiä-Ombudsmannens Embetsbefattning i Regeringsformen lagde grunder; så hafwe Wi, med bifall till Rikets Ständers derjemte i underdånighet gjorde begäran, welat härigenom å nyo låta till allmän esterrättelse kungöra berörde Instruction, med iakttagande af ej mindre öfwan omförmåldte förändringar, än och det tillägg till 14 §., som under den 15 October 1810 blifwit i Rådet fastställt; kommande Instructionen hädanefter att lyda, som följer:

§. 1. Rikets Ständers Justitiä-Ombudsman skall hafwa en allmän tillsyn öfver Lagars, Författningars och Instructioners efterlefnad af Domare, Embets- och Tjenstemän, samt, om de i sina Embetens utöfning, af wåld, mannamon eller annan orsak, någon olaglighet begå, eller underlåta att sina Embetspligter behörigen fullgöra, dem wid vederbörliga Domstolar, i laglig ordning, derföre tilltala eller tilltala låta. Konungens Justitiä-Cantzlers göromål och förhållande må Justitiä-Ombudsmannen dock icke i något fall åtala; likasom och Justitiä-Ombudsmannens göromål och förhållande ej äro af egenfkap att kunna af Justitiä-Canzleren åtalas.

§. 2. Justitiä-Ombudsmannen bör förnämligast anmärka och beifra sådane af Domare, Embets- och Tjenste-

mån begångne fel, som synas honom antingen härröra från egen nytta, wrångwisa, wåld eller grof försumlighet, eller bereda en allmän ofäkerhet för medborgares rättigheter.

§. 3. Förmärker Justitiä-Ombudsmannen att någon Domare, Embets- eller Tjensteman, utan wrång afsigt, endast af owarjshet, felat, må han sådant Konungens Justitiä-Cantzler wid handen gifwa; likwål utan att sitt tillkännagifwande med något påstånde beledsaga.

§. 4. Skulle den oförmodade händelse inträffa, att antingen hela Konungens Högsta Domstol, eller, af des Ledamöter, en eller flere funnos hafwa af egen nytta, wrångwisa eller försumlighet så orätt dömt, att derigenom någon, emot tydelig Lag och sakens utredda och behörigen styrkta förhållande, mistat eller kunnat mista lif, personlig frihet, ära eller egendom, ware Rikets Ständers Justitiä-Ombudsman pliktig, att wid Riks-Rätt den eller de felaktige under tilltal ställa, samt till ansvar efter Lag befordra; och före alltid då Justitiä-Ombudsmannen sjelf talan.

§. 5. Då Rikets Ständers Constitutions-Uttföret, med anledning af Stats-Rådets Protocol, enligt hwad Regeringsformens 106. §. föreskrifwer, ställt någon Stats-Rådets Ledamot, eller den i Commandomål Konungens rådgifwande Embetsman, under tilltal af Justitiä-Ombudsmannen, åligge honom likaledes att inför Riks-Rätten sjelf talan föra.

§. 6. Justitiä-Ombudsmannen äger i andra fall, än de i nästföregående twänne §.S. omnämnde, att antingen sjelf, eller genom sådane af honom behörigen befullmäktigade Ombud, som äro berättigade att för andra wid domstolar tala, föra de actioner emot Domare, Embets- och Tjenstemän, hwartill han finner sig föranlåten. Justitiä-Ombudsmannen äger dock, innan rättgång anställes, och der han så nödigt pröfwar, att lemna den eller dem, hvilka äro i fråga att tilltala, tillfälle att, inom kort af honom föreskrifwen tid, inkomma med de upplysningar, till hvilka de kunna anse sig befogade. Af Konungens Embetsmän i allmänhet må han fordra den lagliga handräkning, som de efter 99. §. i Regeringsformen äro skyldige att honom lemna, samt af alla Fiscaler äfwa och erhålla biträde att anställa och utföra actioner samt rättgångsformer bewaka, efter de föreskrifter, hvilka han dem bör meddelas; ägandes han, hwad wites föreläggande beträffar, dertill lika rätt med Konungens Justitiä-Cantzler.

§. 7. Skulle, emot förmodan, Justitiä-Ombudsmannen någon Domare, Embets- och Tjensteman utan skal tilltala eller tilltala låta, eller genom obehörige tillmälen och olaglige påståenden förörlämpa, ware han till ansvar och plikt derföre, lika med Actorer i allmänhet, efter Lag och Författningar, skyldig. För åtal och påstånde, som vederbörande Fiscaler enligt med, och således icke utöfwer Justitiä-Ombudsmannens föreskrifter, anföra, ware han ansvarig.

§. 8. Justitiä-Ombudsmannen må, när han det nödigt anser, öfwerwara Högste Domstolens, Rikets Allmänna Ärenders Berednings, Nedre Justitiä-Revisiörens, Hof-Rätternes, de Kongl. Collegiernes och alla lägre Domstolars samt de, genom Regeringens tillförordnande, med allmänna ekonomiska mål besattning ägande Werks öfwerläggningar och beslut, dock utan rättighet att sin mening derwid yttra, samt åga tillgång till alla Domstolars, Collegiers och Embetswerks Protocol och Handlingar.

§. 9. Klagar någon hos Justitiä-Ombudsmannen öfwer Domares, Embets- och Tjenstemäns åtgärder, och sin Klagan, skriftligen författad, med fullständige handlingar och bewis söker styrka, må Justitiä-Ombudsmannen, om han, efter de i 1. och 2. §.S. bestämde grunder, finner sakens beskaffenhet och wigt det fordra, åtala eller åtala låta sådane åtgärder, eller i annat fall, skriftligen anwisa den Klagande, att, der honom så godt synes, Konungens Justitiä-Cantzler om laga rättelse ansöka; börandes wid alla tillfällen, då Klaganden sådant äskar, Justitiä-Ombudsmannen låta meddela honom bewis att han klagofristen emottagit.

Embetet likwål förklarar sådane omständigheter ej hafwa föreförmitt, som till bifall å Ansökningen kunde föranleda.

Härwid wäntes af då warande Just. Canzl. fråga, huruvida Klagan af förenämnda beskaffenhet kunde hos Högsta Domstolen föreförmitt, och om J. C:s Embets-åtgärder, såsom Konungens Högsta Ombud, kunde granskas af någon annan än Kongl. Maj:t i Des Stats-Råd.

I anledning häraf och för att widmakthålla hvarje medborgares rättighet att kunna inkomma med Klagomål öfwer Just. Canzls nekande att ställa rätt eller öfwer des afwärande från Wägen, samt för att å ena sidan gifwa sine trogne underfåtare en börgen af Sin faderliga omsorg, och å andra sidan förutna Just. Canzl. det siöd och beskydd, som utöfwanbet af des wigtiga Embete fordrades; täcktes Kongl. Maj:t under den 1 Febr. 1819, förklara: Att då Klagomål inkomma öfwer Just. Canzlerens åtgärder, skola de för Konungen uti Des Stats-Råd genast förordras; och Högste Domstolen äger ej utan i Hans Maj:t Konungens närvaro, såsom Högste Dröförande i denne Domstol, saken företaga, så framt ej Hans Maj:t låter tillfåga att Han ej ämnar insinna sig; och att i sådan händelse Konungen tillfåter en annan Embetsman, som uti den ifrågawarande saken ad interim förträttar Just. Canzls function och som wakar öfwer Lagens rättiga tydning, och tillser att den anlagade åtnjuter det skydd som Grund-Lagen förfätkar åt hvarje medborgare.

*) Justitiä-Ombudsmannens lön är bestämmd till lika belopp med hwad Just. Canzl. uti ordinarie löne-inkomst, enligt nu gällande Stat åtnjuter, hwarwid iakttagas, att om den person, som till Just. Ombudsman utses, förut innehafwer tjenst på Rikets Stat, äger han behålla dermed förordnad aflöning och derutöfwer endast uppbåra så stort belopp som han erfordras till fullnad uti den för Just. Ombudsmannen fastställda lön, samt att deremot till den, som utses, att denne sebnares förut innehafwarde tjenst förträta, kommer det från Riksdags-Contoret utbetalas ett arfwode, hwilket för den händelse Just. Ombudsmannen är Ledamot i ett Collegialt Embetswerk med flera Aflöningsgrader för Ledamöterna, mot hwarar hälften af den lägsta ledamotslönen, men ejest hwarar beloppet af den tjensten åtskjöande lön. K. Br. till St. Cont. och Sw. Hof-R. d. 1 Mars 1841.

§. 10. Har Konungens Justitiä-Cantzler lemnat utan afseende någon hos honom omedelbarligen, eller, efter Justitiä-Dmbudsmannens hänvisning, af enstild man anmäld klagan, hvilken Justitiä-Dmbudsmannen anser vara på goda skal grundad, äligger det honom, att, efter den tids förlopp han nödig pröfvar, ehvad målet är af allmän wigt eller icke, och sedan han i Justitiä-Cantzlers-Embetsets Expedition inhämtat behörig kännedom af sakens tillstånd, gifwa den klagande det lagliga biträde, som han finner omständigheterne fordra.

§. 11. Anser Justitiä-Dmbudsmannen nödigt att någon Domstols, något Collegii eller något Embetswerks åtgärder i allmänhet må granskas, göra han derom underdånig anmälan hos Kongl. Maj:t, hvilken allena det tillkommer att om en sådan granskning förordna. Warber den af Kongl. Maj:t anbefald, äge Justitiä-Dmbudsmannen rättighet att, utan deltagande i förrättningen, derwid tillstådes vara, för att kunna med upplysningar tillhandaga.

§. 12. Hafwa Rikets Ständer eller deras Banco-Uttfott, eller af Rikets Ständer förordnade Revisorer, funnit skal att ställa Fullmäktige i Banken eller Rikszämbes-Contoiret under tilltal, äligge det Justitiä-Dmbudsmannen att sjelf eller genom ombud sådan talan utföra.

§. 13. Justitiä-Dmbudsmannen må, enär han sådant nödigt finner, genom resor i Landsorterne förskaffa sig upplysningar om lagstipningens tillstånd. Dock få resokostnaderna derwid ej öfwerfliga den summa penningar Rikets Ständer dertill anslå, och för hwilkens rätta användande Justitiä-Dmbudsmannen är skyldig att hwarje år redo och räkning göra.

§. 14. Justitiä-Dmbudsmannen äligge wid hwarje Riksdag till Rikets Ständer aflemna en allmän redogörelse för sin förvaltning af det honom förtrödda Embetet, samt deruti utreda lagstipningens tillstånd i Riket, anmärka brifterne uti Vagar, Författningar och allmänna hushållningen, samt uppgifwa förslag till deras förbättring. Ware han och skyldig, att, emellan Riksdagarne, ärligen ett utlåtande öfwer dese ämnen genom trycket lungöra. Justitiä-Dmbudsmannen äligge äfwen att wid hwarje Riksdag, för Rikets Ständer uppgifwa hwilka af deras wid siffförslutne Riksmöte fattade beslut och gjorde hemställningar blifwit af Konungen gillade, utfärdade och i werket stälde. Justitiä-Dmbudsmannens öfwanämnde redogörelse samt ärliga berättelser böra genast wid Riksdagens början ingifwas, för att i tid kunna förwisa till granskning af Lag-Uttfottet, dit jemwål, i enahanda ändamål, hans Embets-diariet och Registratur inlemnas; skolande desutom Justitiä-Dmbudsmannen, då han för Rikets Ständer anmäler, hwilka af deras beslut och framställningar af Konungen bifallits och utfärdats, tillika sårskildt upptaga dem, som icke blifwit i underdånighet fördragne eller i Råder afgjorde.

§. 15. Finner Justitiä-Dmbudsmannen att antingen någon Lags eller Författnings otydlighet, eller Domares eller andre Embetsmäns skiljaktiga begrepp om des ändamål, föranleda till olika eller oriktiga tillämpningar deraf, bör han i sin berättelse till Rikets Ständer yrka en till enhet och sammanhang i lagstipningen verkande förklaring af en sådan Lag.

§. 16. Skulle Justitiä-Dmbudsmannen erfara något emot Lag stridande Rättegångsbruk vara wid Domstolarne eller publice Werk eller hos Embetsmän gällande, må han oriktigheten deraf i sina Berättelser anmärka. Wore åter något sådant bruk i brist af Lag antaget, äligge det honom att för Rikets Ständer framställa angelägenheten af en fullständigare lagstiftning, så att all dom må på klar Lag grundas.

§. 17. Justitiä-Dmbudsmannen bör inhämta fullständig kunskap om anledningarne till åflagade personers hållande och om tiden af deras hållande i fångsligt förwar; i hwilket afseende honom äligger att besöka fångelserne i Huswudstaden och, under sina resor, dem i Landsorterne, och derwid göra sig underrättad om fångarnes skötsel och underhåll; hwarjemte så beskaffade fångslor, som de, hwilka Konungens Justi-

tiä-Cantzler tillställas, äfwen till Justitiä-Dmbudsmannen af wederbörande skola insändas.

§. 18. De förklaringar öfwer Lagen, som Högste Domstolen, uppå inkomne förfrågningar af Domare och Embetsmän, gifwit, skola af wederbörande i Högste Domstolen fördragande opåmint Justitiä-Dmbudsmannen tillställas, för att af honom samlas och behörigen hos Rikets Ständer anmälas; hwarwid han bör tillkännagifwa om han finner någon sådan förklaring vara olämplig, eller, under namn af förklaring, ny Lag stiftad.

§. 19. Skulle, i ärendet rörande allmänna hushållningen, eller eljest af allmän beskaffenhet, Justitiä-Dmbudsmannen förmärka någon anstalt nödig, till befrämjande af Konungens och Rikets bästa och wältröfnad, må hos Kongl. Maj:t han och underdånig anmälan derom göra, till den uppmärksamhet Kongl. Maj:t i Råder finner sådant förtjena.

§. 20. Anmärker Justitiä-Dmbudsmannen, att någon Författning icke eftersewes, utan fallit i glömska, och finner tillika det vara utan nytta, att den skulle i kraft och werksamhet återställas, må han, om det beror af Kongl. Maj:t, att en sådan Författning upphäfwa, göra derom underdånig hemställan, eller, i annat fall, förhållandet för Rikets Ständer anmäla. På enahanda sätt förfare Justitiä-Dmbudsmannen wid sådana Lagar och Författningar, hwilka han finner ej stå i förening med nu antagne Regeringslagar.

§. 21. Skulle de af Rikets Ständer i allmänhet, eller af Stånden hwart för sig, eller af en hel Landsort eller Stad under Riksdag underdånigst andragne beswär, innan des slut icke hinna, att af Kongl. Maj:t afhjelpas, äligge Justitiä-Dmbudsmannen, att i Kongl. Cantzliet emottaga deröfwer utfallande Kongl. Resolutioner och låta dem Ståndens Cantzlier tillställas. I detta afseende bör en förteckning på öfwanberörde beswär wid Riksdagens slut ifrån Ståndens Cantzlier till Justitiä-Dmbudsmannen aflemnas; ägandes han att om deras afgörande, der så fordras skulle, hos wederbörande fördragande påminnelser göra.

§. 22. Justitiä-Dmbudsmannen, som förer ordet bland de till Tryckfrihetens wård af Rikets Ständer walde Committerade, bör med synnerlig uppmärksamhet och nit iakttaga hwad Rikets Ständer, till skyddande af Tryckfriheten, stadgat.

§. 23. Öfwer alla mål, som hos Justitiä-Dmbudsmannen anmälas och alla åtgärder han widtager, skal han låta hålla fullständige anteckningar; tilkaledes registratur af utgående expeditioner.

§. 24. Justitiä-Dmbudsmannen, hvars wistelseort, i och för Embetet, är i Huswudstaden, må ej under sin tjenstetid utöfwa någon annan publik Embetsmannabefattning. Han äger att sig till biträde antaga så många flicklige och för redlighet kände personer, som han anses till ärendernes skyndsamma och noggranna behandlande behöfwa; och som dese personer, utgörande Justitiä-Dmbudsmannens Expedition, icke för denna befattning innehafwa någon beständig tjenst på Stat, och kunna af honom efter behag ombytas, komma de, att, i skället för lön, förses med ett, efter deras tjenstetid, lämpligt arfwode eller tractamente. Justitiä-Dmbudsmannen äger tillse, att hans Embets-Expedition alltid må finnas tillgänglig för Handlingars emottagande och utlemnande, samt att, under hans frånvaro, den Tjensteman, som Expeditionen i Huswudstaden föreslår, må öppna till Embetet ankommande bref och besörja sådana uppskof ej tålande anteckningar och meddelanden, hwilka ej innefatta beslut, eller annan Justitiä-Dmbudsmannen tillhörande werklig Embets-åtgärd.

§. 25. Skulle Justitiä-Dmbudsmannen finna sig af swår sjukdom eller annat laga förfall hindrad, att sitt Embete förestå, äge han rätt, att, till Tjenstens förträttande under laga förfalloriden, påkalla den man, Rikets Ständer, likmäßigt Regeringsformens 98. §., utsett, att honom efterträda, i fall han, innan nästfallande Riksdag, med döden afginge; skolandes till honom, under det han sålunda tjensten bestriber, Justitiä-Dmbudsmannen afstråda hälften af sin ägande lön.

Det alle ic.

Landsböfvingarne böra hafwa noga tillsyn, att icke några misgjeringar warba döjde och nedtyfka, utan, så snart de blifwa kände, wid behörige Domstolar beifrade, samt sedan slutelig Dom och Utslag fallit, låta den brottfällige undergå sitt straff, efter Domens innehåll. 6 §. i Landsb. Instr. d. 4 Nov. 1734, inf. wid slutet af 1 Cap. u. B.

Som Sver-Ståthållaren, enligt des Instruction, äger, å Kongl. Maj:ts wägnar i Staden och på Malmarne att bjuda och befalla, samt hafwa insende öfwer stadens och malmarnes styrelse, god ordning och politie, den honom åligger att wid magt hålla, så att alla exceßer och misbruk måtte blifwa afsläpade, och deremot all god ordning och skick inrättad; alltså och på det Sver-Ståthållarens insende må kunna werka i allt det, som rörer samhällets ordning och bestånd, skall Sver-Ståthållaren tillkomma, att icke allenast warba underrättad om alla brott och förbrytelser, som här i Residentet kunna förelöpa, emot Lagar och Förordningar, utan ock, att efter omständigheterna widtaga de mått och medel, som enligt Lag, till den brottfälliges straff, näpft och rättelse, nödige pröfwäs. 1 §. i K. Förordn. ang. Policens förbättrande här i Residence-Staden, d. 13 Febr. 1776. Skolandes Sver-Ståthållaren noga tillse, att Rättegångsaker, i synnerhet brottmål, icke uppehållas eller nebläggas, utan skyndsammast ransaknas och aflutas. 9 §. i Öfw. St:s Instr. d. 25 Aug. 1791, inf. wid slutet af 1 Cap. u. B.

Ingen Part eller Ombudsman må nedtyfka eller låta hemligen förlika mål, som angå wäldsamheter i Stockholm, utan skall hwar och en, som warder öfwerfallen, strakt angifwa det hos weberbörande. Embetsmän, hwilke hafwa att dermed lagligen förfara. Will måtsägaren sin rätt eftergifwa, bör han ändå, när så påfordras, inställa sig för Rätten att meddela nödig upplysning i målet, som, utan uppehåll bör af Domstolen företagas och afgöras. K. Stadgan d. 5 April 1737, §. 9, jemförd med K. Br. d. 14 Oct. 1747.

I anledning af hwad ej mindre i ett serfildt mål, än ock uti allmänt tryck blifwit uppgifwet, angående föröfwad misshandling å häktade personer, hwilka måste anses så mycket mera vara tagne under Lagens serfildta skydd, som då det angifna brottets beskaffenhet påkallat nödwändigheten att föräkra sig om deras personer, deras enda hopp ligger förwaradt i wissheten om en med Lag och menfslighet enligt behandling; har Kongl. Maj:it funnit nödigt på det afswarligaste anbefalla Des Befallningshafwande, att uti fängelserne inom Länen noga tillse och efterfråga om något stridande emot Kongl. Maj:ts, i asseende på häktade personers behandling, här ofwan yttrade Nådiga wilja och tänkesätt, förefallit eller framdeles kunde sig tilldraga, och i bägge hänseelserne genast, jemte anmälan derom till Justitiä-Canzleren, låta den brottfällige befordras till laga ansvar. K. Br. d. 17 Nov. 1819. Och har Just. Canzlers-Embetet genom Circulair af d. 19 i samma månad, förständigat samtelige Lands- och Stads-Fiscaler, att, wid ansvar för underlåtenhet, hwarje månads början, till Just. Canzl. Emb:t insända rapport, huruwida, inom hwar och ens district, förefallit några brott eller förseelser af den art och beskaffenhet, att någon Embets- eller Tjensteman misbrukat den honom i Lagarne lemnade magt, wäld emot anklagade blifwit utöfwadt och medborgares heliga rättigheter samedelst kränkte. Warandes genom K. Br. d. 30 Julii 1820, återopadt i Just. Canzl. Emb. Circ. d. 10 Julii 1820, förklaradt, att endast i de fall, då brott af den egenkap i ofwanberörde Circulair d. 19 Nov. 1819 omförmåles, sinnas begångna, och om upptäckande hwaraf Lands- och Stads-Fiscalerne hade att sig noga bemöda, borde, wid ansvars-påföljd, rapport afgifwas till Just. Canzleren, som skulle derom göra underd. anmälan.

Om Fiscalernes skyldighet att hwarje halft år till Just. Canzleren insända Arbets-Förteckningar; se, ej mindre 10 §. i Just. Canzl. här ofwan intagne IV §. (2)

Instr., ån Åfwen Just. C. Emb:s Circ. till Lands- och Stads-Fiscalerne af d. 30 Mars 1819 med Formulair för deras Arbetsförteckningar.

Inom hwad tid mindre brott och förbrytelser kunna sednast åtalas; se anm. wid 17 C. 32 §. R. B.

Huru förfaras bör, när dödt foster warder funnet å lön lagdt, men upplysning saknas hwilken samma foster framfödt och misgjeringen föröfwat; se K. Br. d. 10 Jan. 1755, inf. wid 16 Cap. 1 §. R. B. pag. 80. Om Läkare-besigtning wid desse och andre tillfällen; se anm. wid 28 C. 6 §. R. B.

Så snart någon för begånget brott gripes, skall Kronobetsjeningen uttaga bewis af Presterskapet i Socknen, der den angifne wilstats, om hans kunskap i Christendomen, samt huru hans lefwerne och förhållande warit, hwilket bewis, då den brottfällige för rätta ställes, bör hos Domaren ingifwas och sedermera åtfölja ransakningen; Domaren obetaget, att sjelf förhöra den angifne eller anmoda weberbörande af Presterskapet, som wid Tinget kunna vara tillstädes, eller nära wid Tingesället boende, att ett sådant förhör anfålla i Domarens närvaro, eller serfildt, om saken derigenom ej uppehålls. K. Förordn. d. 11 Julii 1753.

Kongl. Maj:it har i Nåder stadgat: att, uti alla brottmål, der, enligt hwad, genom K. Förordn. d. 11 Julii 1753, redan finnes förefskrifwet, prestbetyg om den tilltalade skall wid Domstolen företes, bör, efter slutad ransakning, Domaren lemna styrkt affrist af prestbetyget, hwilken sedermera sändes, genom weberbörande Exsecutors försorg, med fängens förpafning till den ort, hwarest han sluteligen kommer att förwaras. Ugande för öfrigt Presterskapet wid Fästningar och Corrections-inrättningar, enär prestbetyg för någon under des själawård warande fänge saknas, men anses behöfligt, sådant anmäla hos Landsböfvingen i orten, som skall wara pliktig, att om dylika betygs infördrande och aflemnande föranstalta. K. Circ. d. 27 April 1833, N:o 12. Och äro, sedan Styrelsen öfwer Fängelser och Arbets-inrättningar i Riket, det oakadt, anmält, att Fångar ofta till Fästnings- eller Corrections-fängelserne ankomma utan att medhafwa prestbetyg, weberbörande Under-Domare ytterligare förständigade att noggrannt iakttaga hwad i K. Förordn. d. 11 Julii 1753 och K. Br. d. 27 Apr. 1833 är wordet förefskrifwet derom, att så snart någon för begånget brott gripes, prestbetyg skall om honom infördras och hos Domstolen företes, samt styrkt affrist af ett sådant betyg, wid ransakningens slut, af Domaren lemnas, för att genom behörig Exsecutors försorg, med fängens förpafning sändas till den ort, hwarest han sluteligen kommer att förwaras. Götha Hof-Ris Circ. d. 25 Febr. 1842, N:o 9, Kr. Hof-Ris Circ. d. 2 Mars 1842, N:o 16, och Swea Hof-Ris Circ. d. 6 October s. å., N:o 39.

Weberbörande Under-Domare äro förständigade, att, med iakttagande jemwät af hwad K. Circ. d. 27 April 1833 (N:o 12), om aflemnande af prestbewis för fångar, innehåller, alltid, då förswarslös person, som för brott warit ställd under tilltal wid Domstol, öfwerlemnas till K. M:s Beskdes behandling, dit insända så fullständig transsumt af både Ransakningsprotocollet och Utslaget, att deraf kan inhämtas ej blott huru den tilltalade blifwit dömd, utan ock allt hwad som, under ransakningen inför Domstolen, förefommit till upplysning om hans fråg och lefnadsomständigheter. Götha Hof-Ris Circ. d. 10 Febr. 1837, N:o 12.

Angående weberbörandes åliggande att tillstålla så wäl K. M:s Beskde som Presterskapet Förteckningar öfwer dem hwilka för lagbrott blifwit wid Domstolarna sakfådde eller under framtiden ställes; se K. Kung. d. 27 Aug. 1823, inf. wid 2 Cap. R. B.

2 §.

Dråpare, och andre grofwe misgjerningsmän, skola genast å färsta gierning gripas, i häfte sätas,

tas, och utan uppskof för Rätta ställas. Ej må borgen tagas, ther saken går å lif, eller kropp, så man med penningar ej böta må.

Hvilka brott äro af swårare bestaffenhet 8 C. 2 §. och 25 Cap. 5 §. R. B.; Etället dräpare eller misgärningsman sig till motvärn, 25 Cap. 1 §. R. B.; Öfvrunnan får ej gripas, bästas eller bindas, 20 Cap. 7 §. ib.; Släppes tjuv med wäpna, eller tagas fänge lös med wäpna, eller kommer lös af wäpning, 40 C. 10 §. och 19 C. R. B.; Urtima Ding sättes i arfwä brottmål 4 C. 1 §. R. B.; Hafwer man borgat för sjelfwa personen 10 C. 12 §. S. B.

Kongl. Maj:t har med Rikets Ständer beslutat, att, såsom ett af R. Br. d. 25 Sept. 1777 föranledd undantag från allmänna Lagens stadgande i 1 Cap. 2 §. S. B. förordna, det ej någon må hältas för brott emot 5 C. 1 §. R. B., förr, än efter det Kongl. Maj:t förklarar undersökning böra fortgå. R. Förordn. d. 19 Maji 1845, Tid 11.

Att edsbresbrytare som å färfv gerning beträdes eller till gerningen wärder förwunnen, han må wärd rik eller fattig, bör i anseende till gerningens grofhet, i fängelse inmanas, m. m.; se R. Br. d. 23 Mars 1788, inf. wid 23 Cap. R. B.

Som Kongl. Maj:t ej vill låta den ostraffad blifwa, som något talar och säger på en Adelsman, det som hans heder, ära, Adelige namn och goda rykte angår, och honom eljest spåteligt och till nesa wara kan; Så förordnas, att icke någon Adelsman skall wäpoföras, icke heller, innan han till någon grof misgärning öfwerlygad är, eller Domaren efter Lag och process stället pröfwat, att göra sig för hans brott skuld om des person försäkrad, fängslas, inmanas, mycket mindre förberwas å lif eller lem, ej heller höndm hans hus, gårdar, Tref och egendom, löst eller fast, frantagas, ransakas, sköflas, birtgisswas eller i något måtto afhändas, förr än han till någon sådan misgärning, dermed han lif, ära och gods, efter Lagen, förwerkat hafwer, öfwerlygad, lagwunnen och dömd är. Wärdar någon af Ribberskapet och Adeln uti uppenbar grof misgärning och lifsfak, bar och å färfva gärningen, eller å flyende fot, tagen, bör han straxt antafas och uti ett anständig och säkert rum till sakens utförande inmanas, och sedan med höndm efter Lag förfaras. Är gärningen icke så grof, eller någon lifsfak, och likwäl af swårt utseende, må den skyldige personel eller reel borgen för sig ställa, ddet utom de mål, som Duels-Placatet röra. Ad. Priv. d. 16 Oct. 1723, 5 §.

Ej får någon inmana, mindre fängsla och wäpoföra, eller till lif och gods antafva någon Driftman, som icke genast på färfva gärning gripes, förr än han till någon grof misgärning loftigen är öfwerlygad, eller Domaren eller Exekutoren pröfwat saken wara sådan, att han om des person bör göra sig försäkrad. Präst. Priv. d. 16 Oct. 1723, 24 §.

Äde eller skall någon af den besuttne Krono- och Kronofatte-Allmogens fängslas, derest icke Domaren eller annan Konungens Embetsman efter laglige stäl och anledning pröfwat nödigt om des person sig försäkra. Men den, som å bar gerning eller flyende fot finnes, skal gripas och i förwä tagas. R. Maj:tis försättran och Stadsåstelse på Swenska och Finnska Allmogens Fri- och Rättigheter den 4 April 1789.

Sagen under Manufacturierna lydande person, Betjent, Mästare, Handtwerkare och Arbetare må för mindre brott i häfte hållas, när verkets Principal går för honom i börgen. Manuf. Priv. d. 29 Maji 1739, 6 §. Äde eller får någon Skeppsbetjent, högre eller lägre, hållas i häfte för mindre brott, när Skeppare eller Redare för honom borga. 1748 års Coopv. Regl. 5 Art. 5 §., inf. wid slutet af 14 Cap. S. B. pag. 612. Ägandes enahanda förhållande rum med Amiralitetets Enrollings-Manfkap. R. Förordn. d. 16 Oct. 1750, 6 §.

Att ingen för wilsfarande meningar i Religion mistänkt person må hältas innan ransäkning och Dom föregätt; se R. Br. d. 23 Junii 1752, anm. wid 1 C. 4 §. R. B. pag. 9.

De wid Kongl. Maj:tis Hof residerande främmande Sändebuds egne och werkelige betiente, ehwad de bo inom hufet; eller i brist på tillräckeligt utrymme anordnades, äro alltid under Ministrarnes rättigheter skyddade; men hwad angår sådana personer, hvilka i Ministrarnes tjenst icke äro lagstadda; så emedan de icke egentligen kunnat anses för Ministrarnes Betiente, fast de för dem stundom hafwa särskilda syftor; och deribland sådana förrättningar, hwarmed de, jemte Ministrarne, äfwen kunna betjena andre personer; Ty finner Kongl. Maj:t, det desse sednare, jemte deras hustru och barn, icke böra undantagas ifrån efterlesnaden af R. M:s Förordningar och Allmänna Författningar. R. Br. till Sw. Hof-R. d. 10 Febr. 1769.

Hutuvida Riksdagsman, angifwen för prof misgärning, må i häfte inmanas; se Riksd. Ord. d. 10 Febr. 1810, 78 §., införd wid slutet af 4 Cap. R. B. pag. 219 i Suppl.

Lager någor för skuld eller misgärning sin tillflykt inom den Kongl. börgen; se R. Förkl. rörande Borgafrihets brott d. 12 Oct. 1787, wid 21 C. 7 §. R. B. pag. 102.

Den, som är i Landsflykt förwist, men sig i Riket insmyger, skal sådant brott utgjälla med tjugu par spö, eller sekton dagars fängelse wid wakt och bröd, samt derefter åter uti Riket föras; och i fall någon, som på Konungens Löfbref hemkommit, och sedan Dom öfwer honom såld blifwit, gått i sin förra frihet igen, men sedermera sig i Riket insmyger, skal han straxt häktas och den affagde Domen å honom werkstallas. R. Br. d. 27 Apr. 1750.

De, som på Konungens lejd hemkommit, med tillstånd att wärd under anständig bewakning på egen kostnad, böra, då de ej måga sådan kostnad bestå, förblifwa i häfte, och ej äga frihet ensämme gå ute. R. Br. d. 28 Junii 1767.

Huruledes den, som finnes af starka drycker öfwerlastad, må i häfte inmanas, inhämtas af R. Förordn. d. 16 Nov. 1841, inf. wid 3 C. 4 §. R. B.

Begås i Stockholm någre förbrytelser emot Politie-ordningarne af lösa personer, som ej äro till namn och hemwist kände, antyde Uppsyningsmännen dem genast, att wärd sig till Öfwer-Ståthållaren följaktige, ehwad tid på dagen det det wara må. Tredfas de ända, och wisa motsträfwighet, wärd härnaste wakt skyldig, att uppgä wederbörande Politie-B. tjentes requisition, lemna behörig handräkning till förbrytarens afserande och inställande. R. Förordn. ang. Politicens förbättrande i Residente-Staden d. 13 Febr. 1776.

Ej må någon, eho han wara må, wid swårt straff, fördrista sig, att angripa de främmande, af hwad Nation eller wikkor de wara måge, med slag eller skälbed: tagandes Kongl. Maj:t sådane i Riket främmande uti des Näbiga bestydd emot allt öfwerwäld, och skola de njuta samma fred och säkerhet, som Kongl. Maj:tis egne undersåtare; Hwadän förordnas, att om en främmande blifwer öfwerfallen, och ropar wakt till hjelp, då bör densamma straxt gå honom tilhanda, och ej allenaft göra honom allt erforsderligt bistånd, utan ock inmana dem, af hwilke de främmande blifwit angripne, uti arrest, att de måge ställas till förhör, och sedan efter omständigheterna straffas. R. Förb. emot öfwerwäld på främmande d. 18 Aug. 1735. Hwarmed ock instämmer Öfw. St. och Majstr. Publication d. 9 Julii 1739.

Commandanter inom Fästningar skola, till förekommande af upplopp och owäsende, lemna skyndsamt handräkning åt den, som fredligt lefwa will, i synnerhet när de derom anlitas af någon Domstol, Executor eller Bullbetjeningen. Instruction för Commandanter d. 31 Julii 1796, Art. 3, §. 4.

Om den skyldighet, som i enahanda affeende åligger Befälshaware på Wakt; se 9 Cap. 11, 12 och 13 §§. i 1798 års R. Art., inf. i Tillägget wid R. B. pag. 189. Jemför ock hit 14 C. 81 §. af nämde Art. pag. 197.

Huruledes Skräppare må i wift fall den brottslige i gämo taga; se 22 Cap. i Skipm. B. af Sjölagen wid 14 Cap. G. B. pag. 608. Och huru Hamn-Rätt äger i häckte sätta den, som så grof misgärning begått att han efter lag fångslas bör; se 6 C. 3 §. i 1731 års Samn-Ordning, inf. wid 18 Cap. B. B. pag. 261.

Att Förordningen den 24 Mars 1748 angående hämmande af de så kallade Partärer och Ziegenares samt annat löst folks och lättungars strykande omkring landet samt stadgandet dert, om sådane påförlse personers gripande och bestraffning med spö eller ris, upphört att wara gällande; inhämtas af K. B. d. 15 Jan. 1824, inf. i Not wid 4 C. 2 §. d. B.

Kongl. Maj:ts Nådiga Stadga, angående försvarslöse och till allmänt arbete förfallne personer; Gifweni Stockholms Slott den 29 Maji 1846, *) (No 14).

OSCAR ic. göre weterligt: Att WS efter öfwerwägande af hwad Rikets Ständet; genom stiftelse den 12 Juni 1841, till förändring uti lagstiftningen emot försvarslöshet i underdånighet hemställt; och hwad andra i detta ämne afgifna yttranden och förslag innehålla, funnit godt att, med upphäwande af Förordningen, huru med försvarslöse personer förhållas bör; den 29 Juni 1833, samt öfriga föreskrifter, som emot denna Wär Nådiga Stadga stiftande äro, förordna som följer:

Cap. I.

Om försvarslöse i allmänhet.

§. 1. Såsom försvarslös anses den, hwilken icke är i allmän tjänst, eller idkar fria konster, studier, handel, fabriksöfvelse, handwerk, sjöfart, jordbruk, betgsbruk, eller annat dylikt näringsfång, eller bewisligen af egna tillgångar eller genom andras wårdnad eger sin bergning, eller innehar sådan tjänst, som gällande Legostadga för hushönder och tjenstehjon samt handels-, fabriks- och handwerkreglementen föreskrifwa, eller ock eljest, enligt intyg af behörig embetsmyndighet eller tjensteman eller sockennämnd eller i nästa §. omnämnd tillsyningsman för den socken eller stad, som personen tillhör, är känd såsom den der ätligen sig försörjer.

Försvarslös skall wara underkastad den uppgift, den inskränkning uti friheten att wälja wistelseort, och det wilsförliga arbetswång, som här nedan sägs.

§. 2. Mom. 1. För att å försvarslöse personer hafwa tillsyn, samt med råd och, så widt se kan, genom beredande af utwäggar till försörjning, dem bistå, skola i hwarje socken å landet, ibland ledamöterna af sockennämnd, finnas två eller flere wälkände män, utsedde att distriktwis eller gemensamt denna befattning utöfwa.

Mom. 2. För hwardera af Stockholms territoriala församlingar skola, ibland ledamöterna af församlingens nämndens afdelning för ordningsmål, finnas två eller flere sådana tillsyningsmän.

Mom. 3. I hwarje af Rikets öfriga städer skola ock utses, wid sockenstämma, två eller flere wälkände och i staden boende män, för att derstädes i afseende på försvarslöse personer hafwa den tillsyn och omsorg, hwarom nu sagdt är.

Mom. 4. För öfrigt skall angående wal af dessa tillsyningsmän, samt om deras befattning, så widt den icke genom denna Stadga bestämes, gälla: för landet hwad om sockennämnd, och för Stockholm hwad om församlings-nämndernes afdelningar för ordningsmål, samt för öfrige städer hwad om deras fattigwårdsstyrelse, är eller warder förordnad.

Mom. 5. Wederbörande krono- och stadsbetjening ware skyldig att de utsedde tillsyningsmännen nödig handräkning lemna.

§. 3. Mom. 1. Försvarslös eger ej rättighet att begifwa sig utom den stad eller socken, personen tillhör, med mindre den försvarslöse är försedd med pass eller med sådant tillståndsbewis, som i §. 26 mom. 4 oförmätles.

Mom. 2. Antråffas försvarslös i annan stad eller socken, än personen tillhör, utan gällande pass eller tillståndsbewis, eller finnes personen, sålän förpassad eller med tillståndsbewis för utwandring försedd, dock wara stadd å annan wäg eller ort, än den, hwarå passet eller bewiset lyder, eller annorledes misbråta den genom passet eller bewiset lemnade frihet; ege tillsyningsman, afwenksom krono- och stadsbetjente, att den försvarslöse hålla och antingen försända till hemorten, då denna är närbelägen, eller hos Konungens Befallningshafwände skyndsamt anmäla; och hafwe Konungens Befallningshafwände makt, att den försvarslöse förpassa, eller, der så nödigt pröfwat, förordna, att personen warder med fångstjufs till rätt hemort afsänd.

Mom. 3. Kan ej skyndsamt utredas, till hwilken stad eller socken den försvarslöse må antagas rätteligen höra, eller är detta twiwt underkastadt, och är ej upplyst, att personen tillhör annat län, än det, hwarer den sig uppehåller; då eger Konungens Befallningshafwände bestämma wif stad eller socken inom länet, der personen får wistas, under utsatt tid, eller intill dess Konungens Befallningshafwände, efter inbemtad närmare upplysning, kan annorlunda förordna. Skulle staden eller socknen komma att widkännas fastnad för sådan främmande persons fattigförförjning, will Konungen, upå derom genom Dets Befallningshafwände gjord anmälan, anslå skelig ersättning.

Mom. 4. Insättes hos Konungens Befallningshafwände någon, som är okänd och undandrager sig att uppgifwa namn eller hemort eller hwad eljest till nödig upplysning hörer, eller förefommer skelig anledning, att den okända gjort osann uppgift, och kan rätta förhållandet ej genast utredas; ege Konungens Befallningshafwände förordna om personens insättande i närmaste kronohäfte eller korrektions-inrättning, att derstädes; helst i ensligt rum, förwaras och, så widt sig göra låter, till hufwelsättning hållas; intill dess personen blifwer tillförlitligen känd.

§. 4. Den, som försvarslös hos sig hyser, ware skyldig att personen uppgifwa, i Stockholm, innan nästa dag tillåndagar, hos Öfwerståthållare-embetet, och utom Stockholm, så fort se kan, i stad hos polis-kammare eller magisttrat, och å landet hos kronobetjente eller tillsyningsman: Försimmas det, böte den felaktige från en riksdaler trettiotwa skillingar till sex riksdaler trettiotwa skillingar, angifwärens ensal.

§. 5. Mom. 1. Tillsyningsman ege öfwer försvarslös, som tigger eller allmänt understödd erhåller, hushönderätt, så att denne är skyldig förrätta det arbete; som af tillsyningsman anwisas; njute ock alltid tillsyningsman emot all förgripelse eller förolämpning af de försvarslöse enahanda skydd, som hushönde efter lag tillkommer. Är försvarslös af tillsyningsman insatt i arbete hos annan, njute ock denne lika rätt och skydd med tillsyningsman.

Mom. 2. När och huruledes försvarslös, som icke är att hänsföra under §. 6 mom. 1, men tigger eller wisar fortfarande lättja och lidenlighet, må, genom annat twång än i förra mom. sägs, hållas till ordning och arbete wid inrättning inom orten, derom will Kongl. Maj:st särskildt förordna.

Cap. II.

Om dem, som äro förfallne till allmänt arbete.

§. 6. Mom. 1. Har den försvarslöse 1:o blifwit straffad för stöld eller för inbrott i affigt att stjäla, eller för mordbrand eller försök dertill, eller 2:o för annat brott undergått straffarbete på fåsning eller tukthus, eller 3:o blifwit årelös dömd och ej fått äran åter, eller 4:o warit för stöld, inbrott eller mordbrand, eller för annat med lifstidsarbete å fåsning eller tukthus eller dödsstraff i lag belagdt brott tilltalad och häftad, samt blifwit af domstol ansedd hafwa emot sig beswärande liknelser till brottet, ehuru han eller hon, i brist af full bewisning, ej kunnat åt saken fås-

*) Angående en särskilt Styrelse öfwer Sångelser och Arbets-inrättningar i Riket; se de derom, wid Cap:s slut, intagne Författningar. Och äro de förut, angående försvarslöse personers behandling, gifne föreskrifter, upplysnings- och för sammanhangets skull, afwenledes, wid Cap:s slut anmärkt, tillika med Reglementet för Krono-Arbets-Corpsen.

las, eller So för warit, såsom förswarslös, wid allmän arbetsinrättning eller krono-arbets-korpsen till arbete hållen; då ege, uppå yrkande af sockennämnd eller tillsyningsman i orten, der den förswarslösa finnes eller anträffas, och sedan personen, antingen inför Konungens Befallningshafswande eller efter dess förordnande wid ortens underdomstol, är worden hörd, Konungens Befallningshafswande makt att, ej allenast efter §. 3 förfara, utan ock, när skäl dertill äro, förelägga den förswarslösa wiss lämplig tid, att skaffa sig tjänst eller annat laga försvar, wid äfwenlyse att wara till allmänt arbete förfallen.

Mom. 2. Krono- och stadsbetjente ege jemwål att hos Konungens Befallningshafswande göra sådan anmälan, som i förra mom. sägs; och ankomme på Konungens Befallningshafswande, att höra wederbörande sockennämnd eller tillsyningsman, eller att dersför utan inhemta nödiga upplysningar, och i ämnet besluta.

Mom. 3. Under förelagd tid, hwarom i slutet af mom. 1 sagdt är, skall den förswarslösa alltid lemnas på fri fot, derest ej Konungens Befallningshafswande anser personen wara för allmänna säkerheten synnerligen wädlig; börande, om den förswarslösa hålltas, Konungens Befallningshafswande, så wäl genom upplysningars inhemtande på stället, som ock genom beswering på de orter i öfrigt, der den hålltade förmenar tjänst eller annat näringsfång för sig wara att tillgå, söka att laga försvar åt densamma bereda.

Mom. 4. När fråga uppkämt om förswarslös persons dömande till allmänt arbete, låte Konungens Befallningshafswande i sitt protokoll ordgrannt intaga wederböriga presbetyg och läkarebetyg, samt anmärka: personens kroppsställning, utseende, lefnadsomständigheter, om och för hwad brott den warit anlagad och dömd, hwad straff den undergått, för hwilka laster eller oarter den egentligen gjort sig känd, hwad handtwerk eller arbete den låt och kan utöfwa, samt hwad i öfrigt af personens egna uppgifter eller annorledes kan till närmare underrättelse inhemtas. Warde ock i protokollet intaget hwad till upplysning tjena kan i fråga derom, hwilken stad och kan utöfwa, samt hwad i öfrigt af personens egna uppgifter eller annorledes kan till närmare underrättelse inhemtas. Warde ock i protokollet intaget hwad till upplysning tjena kan i fråga derom, hwilken stad och kan utöfwa, samt hwad i öfrigt af personens egna uppgifter eller annorledes kan till närmare underrättelse inhemtas. Warde ock i protokollet intaget hwad till upplysning tjena kan i fråga derom, hwilken stad och kan utöfwa, samt hwad i öfrigt af personens egna uppgifter eller annorledes kan till närmare underrättelse inhemtas.

§. 7. Är den, hwilken jemlikt §. 6 erhållit föreläggande att, wid der usatt äfwenlyse, inom wiss tid förse sig med tjänst eller annat laga försvar, ännu efter samma tids förlopp i saknad häraf, och göres derom anmälan af wederbörande; ankomme på Konungens Befallningshafswandes pröfning, huruwida ytterligare anstånd må den förswarslösa förunnas, äfwenjom om personen emedertid må på fri fot wistas eller bör i häfte förwaras.

§. 8. Finner Konungens Befallningshafswande ej skäl att förlängd anstånd enligt §. 7. bewilja, eller har den, som äfwen erhållit detta anstånd, föreläggandet ändock icke uppfyllt; och är ej tillfälle till personens syfvelsättande, under nödig tillsyn, wid arbetsinrättning, som är orten serfildt tillhörig; warde den förswarslösa dömd att användas till allmänt arbete på wiss tid, hwilken bestämmes sålunda: till Gyra år för den, som undergått straff för tredje resan stöld, eller ock blifwit för annat brott dömd till lifstidsarbete å fästning eller tukthus, eller att missa lifwet, men i det straff af nåd erhållit mildring; till Tre år för den, som undergått straff för andra resan stöld eller andra resan inbrott; och till Two år för andra i §. 6 mom. 1 nämnda förswarslösa.

§. 9. Beslut, hwarigenom till allmänt arbete dömes, bör för den förswarslösa muntligen afkunnas hos Konungens Befallningshafswande, som jemwål under rättar om hwad för beswärs anförande iakttagas skall; och warde tillika skriftligt utslag, med åteknad fullständig beswärsanwising, den dömda bewisligen tillställdt, innan tredje dagen, den oräknad, då beslutet afkunnadt blef. Är den förswarslösa utom den stad, der Konungens Befallningshafswande har sitt säte, ankomme på Konungens Befallningshafswande, att till magi-

strat eller kronobetjente i orten, der den förswarslösa finnes, affända skriftligt utslag, för att derstädes kungöras samt tillställas; och warde då föreskrift här om i protokollet intagen samt beswärsanwisingen derest lämpad.

§. 10. Will annan person, som saken rör, eller den förswarslösa, ehuru denna icke blifwit till allmänt arbete dömd, öfwer Konungens Befallningshafswandes beslut klaga, ware berättigad att beslutet, med åteknad beswärsanwising, skynsamligen utbekomma. Ej må dock beswär i fråga om laga försvar ansöras för, än slutligt utslag är wordet meddeladt.

§. 11. Mom. 1. Den, som ändring i Konungens Befallningshafswandes utslag i dessa mål söka will, ware skyldig att, inom ättonde dagen efter af utslaget erhållen del, den oräknad då delgifswandet skedde, sijn till Konungen ställda underdåniga beswär hos Konungens Befallningshafswande, som utslaget meddelat, eller hos magistrat eller kronobetjente, som, enligt §. 9, haft att kungöra utslaget, ingifwa eller, om klaganden är hålltad, ingifwa låta genom den, som bewakningen om händer har. Behöfwer den hålltade biträde till beswärens författande, soge wederbörande anstalt, att det erhålles.

Mom. 2. Magistrat eller kronobetjente som, efter hwad ofwanberördt är, haft att kungöra Konungens Befallningshafswandes utslag, ware skyldig att, sedan beswärs tiden tilländalupit, insända till Konungens Befallningshafswande antingen beswären, då sådana inkommit, eller ock, då så icke skett, anmälan här om, samt i begge fallen bewis, när utslaget blifwit den förswarslösa tillställdt.

Mom. 3. Inkomna beswär till Konungens Befallningshafswande, äligge Konungens Befallningshafswande att dem, tillika med wederbörandes förklaring, om anledning förekommit att sådan infordra, samt öfriga till målet hörande handlingar och eget utlåtande, innefattande alla nödiga upplysningar, så fort se kan, till Justitie-revisions-expeditionen insända; och bör, när beswär inom föreskrifwen tid blifwit ansörda, hufwudsaktlig werkställighet af öfwerklagadt utslag ej följa, innan Konungens beslut till orten anländt.

§. 12. Huruwida dömd person, då den ej med utslaget åtnöjes, får, intill dess laga kraftegende utslag fallit, wara på fri fot, derom ege Konungens Befallningshafswande att, efter omständigheterna, serfildt förordna.

§. 13. Mom. 1. Har till allmänt arbete dömd person förklarad sig med beslutet åtnöjes, eller har den försummat tid till beswärs anförande, eller äro dess beswär afflagne; gånge beslutet i werkställighet, och warde den dömda af Konungens Befallningshafswande anmäld hos Styrelsen öfwer fångelser och arbetsinrättningar, som låter insätta qwinna å allmän arbetsinrättning och man wid sådan inrättning eller wid krono-arbets-korpsen. Äro i detta affeende behöfliga under rättelser Konungens Befallningshafswande på förhand meddelade; rättte sig Konungens Befallningshafswande derefter.

Mom. 2. Konungens Befallningshafswande skall tillse, att på utslaget göres anteckning om dagen, då den dömda förklarad sig nöjd, eller obegagnad beswärs tid tilländalupit, eller Konungens beslut anländt.

§. 14. I hwilka fall soldat, som, jemlikt 11 kap. 7 §. Krigs-artiklarne, är till fästning förfallen, skall wid krono-arbets-korpsens soldatklass utjena återstående kapitulationstid, stadgas serfildt *).

§. 15. Wid affändandet till allmän arbetsinrättning eller krono-arbets-korpsen, skall förpafning åtfölja, deri utfattas personens namn, ålder och utseende, jemte förteckning å kläder och andra tillhörigheter, dem personen medförer. För dessa persedlars samt förpafningens wård, och deras samt personens behöfliga aflemnande, ware den åtföljande bewakningen ansvarig.

*) Se K. Circ. d. 8 Aug. 1842, K. Br. d. 27 Mars 1844, samt Sångw. Sts Circ. d. 18 Maji s. å., inf. wid G:s slut, straxt efter Reglementet för Krono-Arbets-Korpsen.

rig. Protokoll och utslag, som personen angå, skola utan dröjsmål öfverföras till vederbörande föreståndare för arbets-inrättning eller besälhshafware. Innehåller den dömda penningar, skola och de bifogas nämnde handlingar.

§. 16. Hvar som någon till allmänt arbete dömd, men på flyende fot stadd person griper, och till vederbörlig ort eller närmaste kronoberjent aflemnar, erhåller belöning af 6 riksdaler 32 skillingar banko för hvarje sålunda aflemnad fånge, hvilken belöning af Konungens Befallningshafswande i det län, der personen ertappas, genast emot qvitto utbetalas; och warde denna utgift erfatt af fångens tillgångar, om sådana finnas.

§. 17. Ej skall, efter denna Stadga, någon till allmänt arbete dömas, som är till arbete oförmögen; för det, warde personen återlemnad till den embetsmyndighet, som i målet dömt, för vidare förordnande efter gällande föreskrifter.

§. 18. Mom. 1. Dömd arbetstid beräknas från den dag, då den dömda förklarar sig med Konungens Befallningshafswandes utslag nöjd, eller det samma emot den dömda wunnit laga kraft, såsom icke af honom eller henne öfverklagadt, eller och, efter anförda besvär, Konungens utslag till verkställighet ankommit, ehwad sedermera, utan den dömdas förwällande, längre eller kortare tid åtgår, innan personen infattes uti det dömda arbetet.

§. 19. Skulle den dömda afwika, eller verkställighet af beslutet eljest, genom den dömdas eget förwällande, komma att längre eller kortare tid uppskjutas eller afbrytas, må denna tid icke afräknas å den utfatta arbetstiden.

§. 20. Mom. 1. Den dömda skall till lämpligt arbete hållas, och behandlas i öfverensstämmelse med härom utfärdade särskilda reglementen och föreskrifter.

§. 20. Mom. 1. För de personer, hvilka, enligt äldre författningar, blifwit dömda till allmänt arbete på obestämd tid, och, då denna Stadga efter §. 29 träder i verksamhet, ännu ej fått wis arbetstid för sig bestämd, skall densamma af Styrelsen öfwer fångelser och arbetsinrättningar utfattas, enligt de i §. 8 nämnda grunder.

§. 20. Mom. 2. I det fall, hwarom nästföregående moment handlar, warde för dem som, efter laga kraft, egande utslag, i hakte eller på korrektionsinrättning förwaras, tiden beräknad från den dag, då Stadgan träder i verksamhet; dock så, att Fångwärdsstyrelsen tillser, det nödig försigtighet warber iakttagen, genom lämplig mellantid wid personernes frigifwande.

§. 20. Mom. 3. Ordningen, uti hvilken de, som, enligt mom. 2, uttjent den bestämda arbetstiden, erhålla deras frihet, må i öfrigt lämpas efter den längre eller kortare tid, som hwardera af dem, under wiskan det wid arbetsinrättningen, utan afbrott förhållit sig wäl. Jöland dem, som lika länge utan afbrott iakttagit ett pålitligt uppskrande, skall den, som längst tiden i brist af laga förswar hållits till allmänt arbete, wara berättigad att först afgå.

§. 21. Hwad i §. 18 mom. 2 om uppskof och afbrott i arbetstiden sagdt är, gälla och i afseende på de personer, som, innan denna Stadga träder i verksamhet, blifwit i brist af laga förswar till allmänt arbete dömda, eller wid kronoarbetskorpser, för att uttjena återstående kapitulationstid, anställa.

§. 22. Mom. 1. Yppas sådan förändring i den för bristande förswar dömdas wilkor, att personen ej vidare bör såsom förswarslös anses; warde frigifwen. Ej må dock den dömda utlemnas endast på grund af gjordt anbud om laga tjenst, med mindre Konungens Befallningshafswande i orten, efter tillsyningsmans hörande, eller polisfammare, der sådan finnes, pröfwat skäligt anbudet godkänna.

§. 22. Mom. 2. Den för bristande förswar dömda, som under hälften af den bestämda arbetstiden och fortfarande förhållit sig wäl, samt eger en genom sitt och sparsamhet derunder förwärfwad behållning af 50 r:de banko för man och 33 r:de 16 sk. samma mynt för qwinna, må återfå friheten.

IV §. (3)

§. 22. Mom. 3. Wid den bestämda tidens slut warde, med det undantag som i mom. 4 sägs, personen, ändå att laga förswar icke yppats, frigifwen samt förpassad till den socken eller stad, dit personen hörer. Lag samma warde, dereft personen under arbetstiden blifwit oförmögen; att till allmänt arbete vidare användas, och särskild utwäg till personens wård eller försörjning ej är beredd.

§. 22. Mom. 4. Har den, som är i saknad af laga förswar och af godkändt anbud derom, under sednaste ser månader af sin wistelse wid kronoarbetskorpsern eller arbetsinrättning, genom felaktigt förhållande ådragit sig bestraffning, ankomme på vederbörande besälshafware eller föreståndare, att göra anmälan i ämnet hos Styrelsen öfwer fångelser och arbetsinrättningar, och pröfwe Styrelsen, om förseelsen warit af den swärrare beskaffenhet, att personen bör, oaktadt bestämd arbetstid tilländalupit, i afbidan af förbättring qwarhållas, dock, för denna orsak, ej öfwer sex månader efter det förseelsen skett. Förefommer, under sålunda förlängd arbetstid, ny anledning till personens ytterligare qwarhållande, ege Styrelsen att, på lika sätt, derom förordna. Beslutat Styrelsen i dessa fall uppskof med den förswarslösa frigifwande, warde skriftligt utslag personen tillståndt, med hänwising för den misnöjda, att sina till Konungen ställda underdåniga besvär, inom den i §. 11 mom. 1 stadgade tid, ingifwa till vederbörande för att öfwerlemnas till Styrelsen, som derefter skall beswårshandlingarne, jemte eget utlåtande, till Sustitierevisionsexpeditionen skändsamligen insända.

§. 22. Mom. 5. Har i de fall, hwarom mom. 2 och 3 förmåla, vederbörande ej kunnat förskaffa erforderlig upplysning, hvilken stad eller socken personen bör anses tillhöra; warde, wid frigifwandet, personen förpassad till den Befallningshafswande, som honom eller henne till allmänt arbete sednast dömt.

Cap. III.

Om frigifne fångar och kronoarbetskarlar.

§. 23. Huru förfaras bör, då fånge wid lösgifwandet saknar kläder eller medel till uppehälle under wandring till bestämelseorten, är särskildt stadgadt; och skall detta öfwen tillämpas i fråga om dem, som från kronoarbetskorpsern frigifwas. Har den frigifna något förtjent, som besparadt blifwit, må skall kostnaden för kläder, och för uppehälle under wandringen, bestribas deraf, samt hwad öfrigt blifwer sändas till Konungens Befallningshafswande eller polisfammare i den ort, dit personen afgår, för at den frigifna efter framkomsten tillhandahållas.

§. 24. Har den, hvilken, efter frigifwandet från kronoarbetskorpsern, allmän arbetsanstallt eller fångelse, till sin bestämelseort ankommer, icke nödig kostad eller icke det nödwändiga för sitt uppehälle; då bör tillsyningsman söka åt den frigifna bereda tillfälle att, emot fördrättande af anwifadt arbete, erhålla husrum och uppehälle, åtminstone för de första fjorton dagarne; och gånge, om kostnad dermed förenas, densamma ut af stadens eller socknens fattigmedel. Är, i fråga om fattigförsörjning, personen ej rätteligen tillhörande den stad eller socken, och göres anspråk på ersättning för det lemnade bidraget, will Konungen, efter härom genom Des Befallningshafswande i länet gjord anmälan, sådan ersättning anslå.

§. 25. Afwiker från laga tjenst någon, som, på grund af §. 22 mom. 1, blifwit från allmänt arbete antagen i samma tjenst; göre husbonde anmälan derom hos vederbörande, efter ty om afwiket tjenstehjon i Regostadgan sägs. Föresummas det, eller warder tjenstehjonet före rätt flyttningstid utur den tjenst af husbonden entledigadt, utan att laga wräkning skett; böte husbonden sex riksdaler trettio två skillingar, som tillfalla stadens eller socknens fattiga.

Cap. IV.

Serstickda bestämmelser.

§. 26. Mom. 1. Pass, som åt förswarslös meddelas,

§ 9

delas, bör vara inrättadt efter föreskriften i 8 §. af Kongl. Rungdörelsen den 18 Maj 1824, samt innehålla pafinneshafwarens egenhändiga namnteckning, om personen kan skrifa, eller i annat fall kort anmärkning derom, jemte tryckt underrättelse angående hvad innehafwaren för obehindrad fortkomst bör iakttaga, samt den påföljd underlåtenheten häraf medförer; hvilken underrättelse och bör för den förpassade upprepas. Sådant pass ställes till uppvisande, i stad hos polis-kammare, der den finnes, men eljest hos Konungens Befallningshafwande, om länsskyddet i staden har sitt säte, och i annat fall hos borgmästare eller magistrats-sekreterare, samt å landet hos kronfogde eller länsmän i orten. Den förpassade skall skyndsamt begifva sig till bestämd ort och genast efter ankomsten anmäla sig hos den i passet anvisade embedsmyndighet eller tjänsteman, samt derför utan hos vederbörande tillsyningsman, till hvilken jemväl alltid från nybnämnde embedsmyndighet eller tjänsteman, så snart den förpassade ankommit, underrättelse derom bör afgå; Skolande bemänte tjänstemän äfven ofördröjligen hos Konungens Befallningshafwande den förswarslösa ankomst till-länngifwa. Är å landet hvarken kronfogde eller länsmän boende inom socken, till hvilken den förswarslösa är förpassad; då skall den förpassade endast åligga att sig anmäla hos vederbörande tillsyningsman, som besörjer, att kronfogde eller länsmän warder om personens ankomst underrättad, hwarefter denne iaktager hvad näst ofwan om anmälan hos Konungens Befallningshafwande är föreskrifvet.

Nom. 2. Sådän förswarslös, hwarom i §. 6 mom. 1 förmäles, bör ej utan synnerliga skäl förpassas för annat ändamål, än att antingen begifva sig till den socken personen tillhör, eller för att emottaga erbjuden tjänst hos wälkänd och pålitlig husbonde. Begär personen eljest förpassning, med återopande af något för dess wälfärd angeläget ärende; pröfwe Konungens Befallningshafwande så wäl wigten deraf, som of huruwida sökanden har nödiga tillgångar, för att, utan bettande, resan fullbordas.

Nom. 3. På Konungens Befallningshafwandes omprefswande ankomme, huruwida förswarslös må få medtaga hustru eller barn.

Nom. 4. Tillsyningsman i den stad eller socken, dit förswarslös rätteligen hörer, eller der densamma med behörigt tillstånd för tillfället wistas, eger lemna den förswarslösa skriftlig tillåtelse att, för deri uppgifwen angelägenhet, på högst en weckas tid, besöka angränsande socken eller stad.

§. 27. Angående wård och underhåll af häktade personers barn är ferskildt stadgad.

§. 28. Hvad i denna författning sägs om Konungens Befallningshafwande, lände äfwen till efterrättelse för polis-kammare i städerna.

§. 29. Denna Stadga skall vara gällande från och med den 1 nästkommande Augusti. Det alle, etc.

Den, emellan Sverige och Ryssland, under den 12 Maji 1828, afslutade öfwerenskommelse, angående återvändandet af lödrifware, tiggare och förbrytare från det ena Riket till det andra, har blifwit ömsesidigt förlängd, att gälla till den 12:te Maji 1840. **K. Kung. d. 16 Maji 1835, No 29.** Hwarefter samma öfwerenskommelse blifwit ytterligare förlängd att gälla till den 12 Maji 1846 genom **K. Kung. d. 2 Junii 1840, No 18,** och vidare till den 12 Maji 1852, genom **K. Kung. d. 17 Oct. 1846.**

Huru förfaras skall med sådana personers anhållande och tilltalande, hvilka begå förbrytelser i ett af de förenade Riken Sverige och Norrige, samt derafter afwika till det andra; se **K. Förordn. d. 1 Junii 1819, inf. wid Cap:s Slut.** Äfwen som, angående, en emellan Kongl. Maj:t å ena sidan, samt Hans Maj:t Belgierne's Konung, å den andra, afslutad Convention, om brottslingars och för brott anlagade personers ömsesidiga utlemnande, hänwises till **K. Kung. d. 21 Febr. 1844, No 5,** jemväl inf. wid Cap:s Slut.

Häktande af Fransk undersäte, som tillhör besättningen på Franskt fartyg här i Riket, må icke ägarum-för än Franske Consuln på det ställe, der häktandet kommer ifråga, blifwit om den tilltänka åtgärden underrättad, samt att, om Fransk Consul icke finnes på stället, närmaste Consul bör om förhållandet erhålla besked så skyndsamt som möjligt, dock utan att häktningen deraf må uppehållas. **K. Circ. d. 28 Nov. 1844, No 50.**

Om Urtima Ting i Brottmål: tiden inom hvilken häktad person bör inställas till Ransakning: samt ansvar för den Domare eller annan Embetsman och Betjent, genom hvars förwällande Delinquent uppehålls i fängelse längre än behof warit, m. m.; se **anm. wid 4 Cap. R. B.**

Öfwer-Ståthållare-Embets Instruction, för Waktmästaren och Waktkarlarne wid Smedjegårds-Häktet uti Stockholm, hwarefter de hafwa at sina tjänster förrätta. Öfwen Stockholm d. 1 October 1803.

I. Art.

Om hvad som wid Fångarnes ankomst och emottagande, samt deras wårdande och Arrest-rummens efterseende bör i akt tagas.

§. 1. Så snart Fänge, med ordentlig förpassning, til Smedjegårds Häktet ankommer, bör Waktmästaren noga visitera Fängen, och frantaga honom alla sådana instrumenter, dermed han kan tilfoga sig sjelf och andra skada, eller betjena sig af för at från Arresten utkomma, samt derafter insätta Fängen uti det Fångelserum, hwarest lägenhet finnes; Men der något färskt, wid Fångens förwaringsätt och bewakning, antingen är eller kan blifwa förordnad, ställe sig Waktmästaren sådant till efterrättelse.

§. 2. Hwarje morgon och afton åligger det Waktmästaren, at, jemte de Waktkarlar som hafwa den dagens wakt, besöka alla fängelserummen, och derunder icke allenast upräkna Fångarne, utan of efterse, om något märke efter wäld, å goll, eldståber, wäggar, tak och fönster finnes, samt huruwida Fångarne kunnat få tillfälle, at til sig in-practisera något jern eller sådant instrument, som uti föregående §. omnämes; hwilket i den händelse bör dem frantagas, och tillika undersökas, huru och på hvad sätt de kunnat sig dermed förse, på det tillfälle dertil en annan gång må förekommas *).

§. 3. Så wäl wid dessa tillfällen, som eljest, då antingen mat och dricka til Fångarne skal inbäras eller någon Arrestant uttagas, böra Waktmästaren och Waktkarlarne noga tillse, at dörrarne til Fångelserummen warda behörigen tillslutne och igenlåste.

§. 4. Likaledes och då årstiden fordrar eldning uti Fångelse-rummen, bör derwid med all noggranhet och warsamhet förfaras, så at elden genom försummelse eller felande tilsyn ej må löskomma, hwilket Waktmästaren och Waktkarlarne äfwen hafwa at wid eldningen i deras egna rum i akt taga.

§. 5. Försummar Waktmästare, eller Waktkarl, något af hvad uti 1. 2. 3. och 4. §§. föreskrifwit är, så at antingen Fänge, genom sådant hans förwällande, får tillfälle at från Arresten utkomma, och sig på flykten begifwa, eller skada genom eldens löskomst timar, straffas Waktmästaren och Waktkarl, efter thy Allmänna Lagen och ferskildte Författningar derom stadga, samt uprätte, i senare händelsen, allan skada, med gods sit, så långt det räcker.

II. Art.

*) Wederbörande Waktmästare wid Kronans och Städernes häkten böra tillhållas wid ansvar, att genom låta och noggranna visitationer uti Fångelse-rummen förekomma alla tillfällen för arresterade personer att undansticka och begagna sådana verktyg, som till förfalskningar kunna wara tjenlige, samt att då skriftmaterialier lemnas till Arrestanterne för att af dem begagnas, hwilket beträffande dem som äro häktade för förfalskningsbrott, ej annorledes än under Waktbetjenings uppsigt må ske, likaledes wid ansvar tillse, det de ej warda begagnade till andre än lofliga ändamål. **K. Br. d. 11 Mars 1813.**

II. Art.

Om de skyldigheter, som Waktmästaren och Waktkarlarne i allmänhet hafwa at i akt taga emot Fångarne.

§. 1. Waktmästaren och Waktkarlarne, hvilka, uti deras beställningar, böra vara trogne, slitige, oförtrutte och wackamme, äligger, at icke allenast sjelfwe föra et nyktert och anständigt lefwerne, utan och, med beskedlig afswarfamhet, utan slatthet eller olåt och obehörig hårdhet, Fångarne bemöta, samt icke eller efter godtycke, för egen nytta, eller annan orsak, den ena Fången hårdare än den andra handtera, utan bör Waktmästaren, enär uppstudsighet hos Fångarne förmärkes, eller de icke til alla delar efterkomma hwad uti det för dem serfikt utfärdade Reglemente finnes stadgad, sådant genast hos Öfwer-Ståthållare-Embete eller Landshöfdingen tillkänna gifwa, och afwakta hwad i slika mål kan förordnas; Äfwen som Waktmästaren och Waktkarlarne äligger, at bland Fångarne hålla god ordning, så at utwäfsningar och oordentligheter, ware sig af dryckenkap eller annor orsak, måga förekommas.

§. 2. Til förekommande af fylleri och deraf sig härlebände laster bland Fångarne i allmänhet, förbjudas Waktmästaren och Waktkarlarne afswarligen, at til Fångarne förfälja eller annorledes förskaffa dem til köps bränwin och win, hwarigenom det för dem anslagne fäng-tractamente förslöfes och i samma mån blifwer mindre tillrädligt för deras nödtorftiga uppehälle; Men der Waktmästaren eller Waktkarl häremot bryter, eller wisar försummelse uti hwad föregående §§. af denna Artikel byder, straffas Waktmästaren första och andra gången med fängelse, allt efter förbrytelens beskaffenhet, och kommer han tredje gången åter, utan at af de honom öfwergångne bestraffningar hafwa lätit sig rätta, warder tillika från tjensten vräkt. Waktkarl warder, för dylik försummelse, med tjenlig husaga affstraffad, och tredje gången han dermed sig förser, äfwen från tjensten stild.

§. 3. Waktkarlarne äro pliktige, at åt Fångarne, för det bestädde fäng-tractamentet, upköpa hwad som til deras föda och uppehälle behöfues, på de skälten der bästa waran för lindrigaste pris erhållas kan.

§. 4. I den händelse Marquetenteri framdeles skulle komma at invättas för Fångarnes affspisning, eller och i brist deraf Waktmästaren tillåtas, at wisadagar i weckan förse dem med warm mat, så bör upå alt hwad Fångarne på sådant sätt erhålla, en billig och lindrig Taxa uprättas, hwilken, til Fångarnes efterrättelse, anslås uti Fängelse-rummen, på det de sjelfwe äfwen måga kunna ersara, huru wida dem, i denna del, rätt sler: Och får något utöfwer hwad samma Taxa innehåller icke af dem fordras, wid Tre Riksdaler Serton Skillingars bot första gången. Sler det oftare, böte den brotliga hwarje gång Ser Riksdaler Tretiotwå Skillingar.

§. 5. Waktkarl, som wid uphandling eller förskaffande af matwaror åt Fänge, beträdes, at hafwa brukat ringaste swet och egennyttiga på Fånges bekostnad, eller obugelig och förskämd wara aflemnar, skal, jemte det han Stadens ersätter, första gången plikta med Fyra dagars fängelse wid watten och bröd. Sler det andra gången, straffes med Ser par spö. Kommer han tredje gången åter, straffes likaledes med Ser par spö, och blifwe då tillika från tjensten vräkt.

§. 6. På det alt mistänkt och olofligt umgänge emellan de i fängelse warande Mans- och Qwinspersoner må förekommas; så andefalles Waktmästaren med Waktkarlarne, på det afswarsammaste, at hafwa noga inseende derå, det Man- och Qwinsfolken hållas ärfviljda, så at hwar förblifwer uti de dem tillförordnade Fängelserum, utan at de må äga tillfälle til hwarannan inkomma.

§. 7. Ej må Waktmästaren eller Waktkarl, til Fångarne infläppa fremmande, wanartigt och löst folk, under hwad förwändning som helst; til afbjändande hwar af icke eller någon får å Smedjegården inkomma, innan om hans person och ärende blifwit wid porten behörigen efterfrågadt och undersökt; Skulle en sådan då

befinnas wara Fånges närmaste släginge och anförwandt, eller särdeles wän och i rätta ärender stadd, eller och någon som af medlidande wille sända Fångarne antingen mat, penningar eller kläder, så må en slikt person infläppas, til uträttande af sit ärende, så framt ej i wisad fall annorlunda blifwit förordnad; hwilket, i sådan händelse, bör tjena Waktmästaren och Waktkarlarne til efterrättelse. Men om andre, för dem obekante, eller mistänkte personer, wela besöka någon Fänge, skal sådant icke tillåtas, med mindre Öfwer-Ståthållaren, Öfwer-Ståthållare-Embets Cangel eller Landshöfdingen i Länet, alt efter thy Fången hörer til Staden eller Länet, dertil bifallit.

§. 8. Til Dödsfänge bör, i händelse Presten sådant förbjuder, icke någon infläppas, utan föregången anmälan hos Kongl. Maj:ts Befallningshafwande.

§. 9. Då Gudstjenst hålles, böra Waktmästaren och Waktkarlarne altid wara tillstädes, och icke allenast föranskalta at de af Fångarne, som äro friska, måga sig i kyrkan inställa, utan och hafwa tillsyn, at de under Gudstjensten sig anständigt och beskedligt flicka. Skulle någon Fänge wara så förgäten af skyldig wördnad emot det Högsta Wäsendet och sin egen Salighet, at han oakadt erhållen tillsägelse och förmaning, utan förfall från Gudstjensten sig afhåller, bör, i slikt fall, anmälan derom sles hos Prestskapet, som äger at Fången besöka, samt genom underwisning och tjenlig föreställning til rättelse förma.

§. 10. I händelse någon eller någre af Fångarne finna nödigt at skrifteligen andraga deras angelägenheter, antingen hos Kongl. Maj:it och Des Justitia-Revision, Kongl. Hof-Rätten eller annorstädes, eller det Waktmästaren at sådana skrifter eller ansöknigar genast och utan försummelse til Öfwer-Ståthållare-Embets Cangel, i fall Fången hörer til Staden, eller i annor händelse til Lands-Cangeliet framlemna, och derpå swar eller ordres afwakta, hwilken skyldighet Waktmästaren äfwen bör i akt taga, i anseende til Fånges bref eller skrifter til enskille personer, så framt ej wederbörande Domare och Excutorer skulle finna skäligt en eller annan Fänge et sådant skrifwande förbjuda; Men befinnes Waktmästaren hafwa slika skrifter eller ansöknigar på et oredligt sätt understuclit och förhållit, de måga antingen innefatta klagomål emot honom och Waktkarlarne eller angå andra ärender, så kommer han at derföre beläggas med böter ifrån Tre Riksdaler Serton Skillingar, til och med Serton Riksdaler och Tretiotwå Skillingar, eller från tjensten på längre eller kortare tid afhållas, alt efter sakens beskaffenhet och ärendets angelägenhet, samt desutom ersätta Fången den deraf för honom upkomne skada och olägenhet.

§. 11. För förbrytelse, emot hwad som stadgas uti 6. 7. 8. och 9. §§. af denna Artikel, beläggas Waktmästaren med penningeböter, til Tre Riksdaler och Serton Skilling, och Waktkarl Fyra dagars fängelse wid watten och bröd, eller derutöfwer, alt efter thy deras försummelse och efterlåtenhet kan finnas förtjena: Dock bör den brottslige, som til fängelse wid watten och bröd sig skyldig gjort, icke wid Smedjegårds Håket, utan wid et annat af Stadens Fängelser, sit straff undergå.

III. Art.

Om hwad som bör i akt tagas i anseende til Fångarnes helse och fröfvel.

§. 1. Til förekommande af ofund och elak luft uti Arrest-rummen, som är en följd af trängsel och flere personers sammanwistande i et rum, samt altid har en skadelig inslytelse på hälsan, bör Waktmästaren altid hafwa noga tillsyn deröfwer, at Fängelserummen i möjligaste måtto hållas snygge och åtminstone en gång hwarje dag sopas, wädras och med en vis rökas, samt golfwen med friskt granris beströs, enär derpå tilgång finnes; Äfwen som Waktmästaren efterfer, at de uti Arrest-rummen warande cloaquer få ofta sådant erfordras, warda behörigen uttömde och rengjorde, samt at ventiler och dragrör, så derifrån,

som annars i rummen, hållas öppna, för at befordra en jemn väderverling.

§. 2. Likaledes åligger det Waktmästaren at låta Fångarne på wisj tid, en gång om dagen, då wädelsten sådant medgifwer, wistas uti fria luften, hwarwid likwäl icke allenast i akt tages all möjlig försigtighet med deras wårdande och portens igenfångande, så at all utwäg at kunna från gården utkomma och på flykten sig begifwa, må wara dem betagen, utan ock at Drans- och Dwinspersoner blifwa på särskilte tider utfläppte, på det, enligt hwad uti 2. Art. 6. §. Stadsgas, alt ofofligt umgänge dem emellan, äfwen wid beska tillfällen, må förekommas.

§. 3. At så mycket mera befordra Fångarnes halsa, och minska den derföre skadliga osnyggheten uti Fångelse-rummen, åligger det Waktmästaren at tilhålla Fångarne åtminstone twänne gånger i weckan twåtta sig, och enär sådant behöfwes, sjelfwe rengöra deras linne och kläder; Blifwandes Waktmästaren ensam ansvarig för hwad uti desse nu förestrefne delar, rörande snyggheten i Fångelse-rummen och hos Fångarne, genom selande tillsyn kan finnas wara efterfatt; Äfwen som, i den händelse någon Fänge, förmedelst utur akt låten wård, under wistandet i fria luften får tillfälle at rymma, den eller de, som dertil finnas hafwa warit wällande, komma at anses och straffas på sätt uti 5. §. 1. Art. är förordnad.

§. 4. När antingen Fänge sjuknar eller ock någon smittosam sjukdom, eller farsot, oförmodeligen skule bland Fångarne yppas, skal genast den sjuke införas i särskilt rum, dertill tillgång gifwes, samt Waktmästaren låta tillkalla wederbörande Stads-Physicus eller den för Länetis räkning tillförordnade Läkaren, på det nödig Medicin må kunna föreskrifwas, öfwer hvars anskaffande samt rätta bruk och nyttjande Waktmästaren håller noga hand; Äfwen som han föransaltar derom, at tjenlig söda för de sjuka, under påstående sjukdom, efter Läkarens föreskrift är at tillgå; Och åligger Läkaren, at hos Sifer-Ståthållaren eller Landshöfdingen anmäla, om Waktmästaren försummar något, som i afseende på snygghetens bibehållande i Fångelse-rummen, eller hos Fångarne, samt wid deras föfisel blifwit förordnad eller af Läkaren föreskrifwit. Skulle åter efterlåtenhet hos Läkaren förspörjas, och han, antingen efter erhållen underrättelse sig hos den sjuke icke insinner, eller ock försummar, at så tidt och ofta angelägenheten fordrar, Arresteranterne besöka, bör sådant af Waktmästaren til behörig rättelse anmälas hos Sifer-Ståthållaren eller Landshöfdingen, alt efter thy Läkaren under den förre eller senare lyder.

§. 5. Som Fångarnes syflosättande med tjenligt arbete otwifrelaktigt leder til mycken nytta för dem och bibehållande af deras halsa, så tillkommer det Waktmästaren, at icke allenast upmuntra dem dertill, utan ock, efter möjligheten och i den mon rummet tillåter, förskaffa dem sådant arbete, som af dem, utan äfwen tytyr af den wid deras bewakning nödige säkerhet, kan förättas; Och i den händelse särskilte inrättningar til Fångarnes syflosättande framdeles skulle widtagas; så bör Waktmästaren ställa sig til esterrättelse, hwad derwid honom til i akt tagande kan föreskrifwas.

IV. Art.

Angående Sänge-medlen och deras användande, Sångens nyttjande til enskilt tjenst, samt de så kallade Låspenningar.

§. 1. Waktmästaren bör hålla noga och riktig räkning öfwer Fänge medlen och tilldela hwar och en af Fångarne dageligen det dem bestäddes dag-tractamente, utan at, antingen sjelf eller genom Waktkarlarne, emot Fångarnes begäran eller samtycke, i stället för penningar påtruga dem matwaror eller annat; såsom ock Waktmästarens skyldighet är at tilse, det fångkläder at Fångarne i ordning hållas, samt dertill något, utaf hwad dem bestås, brista skulle, sådant genast hos Sifer-Ståthållaren eller Landshöfdingen anmäla.

§. 2. Waktmästaren eller Waktkarlarne förbudas strängeligen, at hwarken wid Fånges ankomst til

Fångellet eller des lösgifwande derifrån, fordra eller taga någon den ringaste afgift, ware sig under namn af låspenningar, eller för hwad annan orsak som helst.

§. 3. Ej må Waktmästare til sin enskiltte tjenst betjena sig af Fänge eller Waktkarl.

För förbrytelse, emot hwad i denna och näst föregående §. är påbudet, plikte Waktmästaren med en, två eller flere månaders lön, och Waktkarl med fängelse, efter beskaffenheten.

V. Art.

Om werkställigheten af Straff, Fänge-Förteckningars uprättande och afgifwande, samt det hoga Waktbetjeningen böra njuta.

§. 1. Då någon brottslig blifwer dömd til fängelse wid watten och bröd, åligger det Waktmästaren med Waktkarlarne, at, wid det i 5. Cap. 6. §. Straff-Balken utfatte answar, noga tilse, det ingen således dömd må njuta förskoning, utan at Domens innehåll til alla delar werkställes; Men i händelse en sådan Fänge skulle antingen förut eller under straffets utstående blifwa så sjuk, at han icke utan fara för lifwet kunde straffet uthärda, så bör Waktmästaren genast och utan dröjsmål derom til Sifer-Ståthållaren, Sifer-Ståthållare-Embetsets Gangli eller Landshöfdingen rapportera, och inhemta befallning, huru, i slikt fall, förhållas skal. Försummar Waktmästaren sit åliggande häruti, straffes med kroppsplikt, efter omständigheterna.

§. 2. Så snart en til watten och bröd eller annat kroppsstraff dömd Fänge sit straff undergått, bör derom likaledes tillkänna gifwas, och befallning om Fångens lösgifwande afwaktas, innan han på fri fot ställes.

§. 3. Sifer alla Fångar, som til Smedjegården ankomma, bör Waktmästaren uprätta Förteckning, som utwisar Fångens namn, dagen när han inkommit, brottet för hvilket han är häktad, samt den Rätt, som dömt, och straffets werkställighet, alt efter det tryckte formulair, som i detta afseende ferskitt är til Waktmästarens esterrättelse meddeladt.

Denna förteckning åligger Waktmästaren, i twänne Exemplar, med datum och des namn underteknad, wid hwarje månads slut, til Sifer-Ståthållare-Embetsets Gangli samt til Lands-Gangliet ingifwa, för at derstädes widare granskas*).

§. 4. Waktmästaren och Waktkarlarne äro, wid deras tjensters för rättande, under enahanda hägn och beskydd, som andre Wakter. Om någon Fänge, eller annan för Fånges skul, dem wid visiteringar, eller annars wid utöfningen af deras tjenster, hindrar och emottätter, eller med smådeord, hot, slag eller skuffande angriper, tilstås dem at sig förswara, samt om nödwändigheten sådant fordrar och med godo intet utvättas kan, då med behörigt motwårn styra de orolige och förmä dem til deras skyldighet; Och skal den, som i ofwanberörde måtto Waktmästaren eller Waktkarlarne med ord eller gerning förrolämpar, förutan det straff han för des begångne misgerning kommer at utstå, dertillmed afstraffas, efter hwad Kongl. Krigs-Attikarne stadga för dem, som Wakter med ord eller gerning öfwerfalla och misfirma; Hwarom Slotts-Rättten har at undersöka och dömma**).

VI. Art.

Om Forum för Waktmästaren och Waktkarlarne samt de i denna Instruction utfatte Böder och deras förvandling.

§. 1. Sifer alla de brott och förseelser, som af

*) Den Fång-förteckningars uprättande och infändande; se R. Kung d. 25 Oct. 1839, inf. här nedan.

**) Förgår sig fångslad person med hugg och slag emot den som wakt och wård om honom hafwer; se 6 Cap. 14 §. i 1798 års R. Art., inf. i Tillägget wid Riffg. B. pag. 187.

Att Slotts-Rättens för Stockholms Slott och Stad, samt utom Stockholm warande Slotts-Rättens doms-rätt numera upphört; wisar R. Förordn. d. 19 Dec. 1844. Nr. 46.

af Waktmästaren eller Waktkarlarne föröfwos emot denna Instruction, äger Szwers-Ståthållaren och des Embetes Cangli, der målet rörer Fångarne i allmänhet, eller Landshöfdingen i händelse det samma enstilt angår Fänge från Landet, at, efter wederbörandes hörande, dömma och sig utlåta, undantagande då Waktmästaren eller Waktkarl angifwes såsom wällande til Fänges flykt eller eldens löskomst, i hwilket fall målet förwises til wederbörlig Domstols uptagande och afgörande.

§. 2. De böter i penningar, hwaritil Waktmästaren efter denna instruction fälls, böra, der de utgå, för Smedjegårdens räkning nedsättas uti Szwers-Ståthållare-Embetes Cangli, och användas til inköp af en- och granris för Smedjegårdens behof, samt såpa til rengöring af Fångarnes kläder, hwaruppå förslag af Waktmästaren quartaliter ingifwes, då hwad som erfordras utaf desse medel anordnas, samt sedermera behörigen redowises.

§. 3. Finnes ej tillgång til böternes gälbande, komma de, at, der ej annorlunda utfatt blifwit, förwandlas i Kroppslift.

§. 4. Öfrigt, och hwad angår smärre förbrytelser, som af Waktkarlarne kunna begås, må Szwers-Ståthållaren eller Landshöfdingen med skäligh ussaga låta dem derföre näpja.

Reglemente och Förordnande, till esterrättelse för Fångarne å Smedjegården, angående så wäl hwad af dem i allt tagas bör, som det straff, hwarmed förbrytelser häremot komma att beläggas; Gifwet Stockholm den 1 October 1803.

§. 1. Alla Fångar, som å Smedjegården i fängelse hållas, böra beslita sig om et stilla, gudfruktigt och nyktert lefwarne, ämnen som dem äligger, at stitigt och i rätten tid insinna sig wid Gudstjensten i kyrkan, så framt de derifrån icke af sjukdom äro hindrade.

§. 2. Fänge, som under påstående Gudstjenst antingen förnöter tiden med sqwaller, eller genom oansständiga ord och gerningar annan förrolämpar, eller kommer drucken i kyrkan, eller derstädes någon med hugg och slag angriper och öfwerfaller, fluffar, slår, stöter, eller ock lifwar och träter, samt såmedelst oljud och förtärgelse förorsakar, eller af wanart, bitterhet och ondskå, öfwar eder och hwordom i kyrkan eller der Gudstjenst förättas, straffes efter allmän lag.

§. 3. Beträdes någon utfara i eder och swordom uti fängelse-rumet, bör en sådan första gången af Waktmästaren afswarligen åtwarnas, at derföre sig til wara taga; Men låter han sig deraf ej rätta, plikte efter allmän lag, eller, i brist af böter, näpses med tjenlig husaga efter Szwers-Ståthållarens eller Landshöfdingens bepröfwande.

§. 4. Ej måge Fångarne underså sig, at antingen med ord eller gerning sätta sig up emot deras Själaförjare och Lärare, samt dem af Guds Ord förmana til deras misgerningars erkännande, utan fast mera bemöta dem med all höflighet, lydno och hörsamhet, uti deras tjenste-förrättningar, enär de söka underwisa dem i deras Christendom och Salighets-Läran.

§. 5. Waktmästaren och Waktkarlarne, hwilka äro tillsatte och förordnade til Fångarnes estersende, och at bland dem hålla ordning, böra utaf Fångarne med lydno och hörsamhet bemötas, uti allt hwad dem kan anbefaldt wara. Fördrifwar sig Fänge at, wid utöfningen af Waktbetjeningens tjenester, antingen tillfoga dem förördnad eller emot dem falla oqwädins ord, samt med iswer och wåld dem emotsätta; Skal en sådan dömmas och straffas efter hwad Kongl. Maj:ts Krigs-Articlar i thy fall om Waktens förrolämpande i allmänhet stadgar.

§. 6. På det afswarligaste förbjudes Fångarne at fins emellan lefwa i flk och osämja, någon skada hwarannan tillfoga, med oqwädins ord bemöta eller förwita begångne misgerningar, såsom ock at öfwa hwarjehanda dobbel och spel, eller med starka drycker sig öfwerlasta; ämnen som Fångarne förmanas, at afstå

med allt ohöfswift och otuktigt tal, samt alla andra oansständiga, otuktiga later och åthäfwer: bryter Fänge häremot eller djerfwes med hugg och slag annan Fänge öfwerfalla, eller på något sätt råda och hjelpa til slkt slagsmål, straffes efter allmän lag. Skulle åter Fänge eljest wara öfyrig emot de öfrige Fångarne, och dem söka at öfwerfalla, skal, då någon verklig målsamhet af honom icke blifwit utöfwad, han derifrån genom någon tjenlig fängsel afhållas.

§. 7. Alla förbrytelser emot hwad i denna Författning stadgas, böra genast af Waktmästaren och Waktkarlarne samt Fångarne tillkänna gifwas, på det den brottslige må kunna til ansvar och straff öföbröjeligen befordras.

§. 8. Skulle någon Fänge förmena sig hafwa på et eller annat sätt för när skedt utaf Waktmästaren eller Waktkarlarne, antingen genom förhållande af des tillslagne fäng-tractamente, försnikning wid uphandling af matwaror och dryck, eller förmedelst otillbörligt och hårdt förfarande, är det honom obetagit at sådant skriftteligen hos Szwers-Ståthållare-Embetes Cangli och Lands-Cangliet, eller mundteligen wid de af Szwers-Ståthållaren, Landshöfdingen, Under-Ståthållaren eller Konungens Fogate skeende visitationer i fängelse-rummen anmäla, då underforskning derom och rättelse genast följa bör.

§. 9. På det en flyndsam verkställighet ej må saknas å hwad i förenämde måtto är förordnad, samt den brottslige på färst gerning anses med det straff han förtjent, äger Szwers-Ståthållaren och Szwers-Ståthållare-Embetes-Cangli samt Landshöfdingen at mindre brott, som med böter högst til Femtio Daler Silfwermynt kunna försonas, uptaga och afgöra; Men då gröfre brott, stöld eller waktens öfwerfallande skedt, förwises målet til wederbörlig Domstol.

§. 10. De efter detta Reglemente och Förordnande åbömde kroppsstraff, böra altid verkställas inom Smedjegården, til sträck och warning för de andre Fångarne, hwarefter de brottslige lifafskult komma at undergå det straff dem, för det förut begångne brottet, kan wara ålagdt.

Skulle åter Fängen wara stuteligen dömd, sammanflås straffet, så at det ej stiger öfwer högsta kroppslift; Men om det brott, som af honom, innan han i Arrest sättes, är wordet begångit, och hwarföre han til straff dömd blifwit, å lif går, kommer den kroppslift, hwaritil, för det af honom i Arresten begångne brott, han blifwit skyldig känd, at under dödsstraff begripas.

§. 11. Til förekommande af all okunnighet om detta Reglemente och förordnande, bör det samma fyra gånger om året för samtliga Fångarne allmänt upslåsas, hwarförutan Waktmästaren äligger at, så snart någon Fänge til Smedjegården inkommer, den samma genast om innehållet häraf underrätta; Och bör desutom uti hwarje fängelse-rum et tryckt exemplar häraf alltid finnas upspikadt.

Eedan i följd af Kongl. Maj:ts befallning, underb. förslag för Fångbetjeningen inkommit, har Kongl. Maj:ts, som erinrat sig, huruledes Szwers-Ståthållare-Embetet under den 1 October 1803, med Kongl. Maj:ts tillstånd, utfärdat ej mindre en Instruction för waktmästare och waktkarlarne wid Smedjegårds-häktet i Stockholm, än äfwen ett serfildt Reglemente för fångarne derstädes, funnit godt, att, enär deruti innesattas sådana grunder och föreskrifter, hwilke äro lämpelige till fängwården och stöfveln uti Kronofängelserne i allmänhet, samma Instruction och Reglemente skal tjena till allmän efterföljd, blott med undantag eller rättelse af sådant, som icke kan komma i fråga annorstädes än i Stockholms Stad; §. 1. i följd hwaraf Kongl. Maj:ts anbefallt samtliga Des Befallningshafwande, att, i enlighet med berörde Reglemente och Instruction, uppräta Instruction och Reglemente för Fångelserne uti hwarje Län, hwarigenom likwäl hwarken R. M:s Befohde eller Commendanterna uti Rikets Fästningar är betaget, att, i afseende på fängwården, med det mera, wid de under deras insende warande Fångelser, wid förekommande tillfällen eller eljest med-

delade wederbörande de serfkillte förefkrifter, som kunna finnas nödige och nyttige samt icke strida emot hvad uti den utfärdade Instructionen eller Reglementet är wordet förordnad. **K. Circ. d. 12 Febr. 1808.**

CARL JOHAN zc. Hos Ds har i underd. blifwit hemskildt om icke Ds skulle i nåder tackas att för Waktmästare wid Länshäkten utfärda en Instruction, som jemte rättelse för Waktbetjeningens förhållande i allmänhet äfwen bestämde huruwida dese Waktmästare må, likasom det för Fång-Gevaldiger wore tillåtet, använda lämplig aga emot en osyrlig fånge, hwilken ej lät sig rätta af warningar, äfwen som att förefkrift måtte blifwa meddelad, i hwilka fall och på hvad sätt wädligare brottslingar må in om fångelserne, med serfkillt fångsel beläggas.

Wid granstning af denna underd. hemskällan hafwa Wi i nåder funnit: att då instruction för Waktbetjeningen wid Smedjegårds-häktet samt Reglemente för fångarne och deras wård blifwit den 1 October 1803 med Wårt tillstånd af Söwer-Ståthållare-Embete utfärdade och Wi redan under d. 12 Febr. 1808 förklarar att Instructioner och Reglementen för samtliga Kronofångelserne i Riket borde i enlighet med nyssnämnde af Wåre Befallningshafwande utfärdas, något ytterligare förordnande härom icke är af nöden; Och som det är betänkligt, att å Waktbetjeningens eget bepröfwande lemna rättigheten att aga de under deras tillsyn warande fångar samt sådant jemmål är stridande emot förberörde Instruction och Reglemente hwilka förmå, att fångarnes förbrytelser inom häktet böra anmålans hos Wåre Befallningshafwande, som äger antingen sjelf döma dem till ansvar allt efter förbrytelsernas beskaffenhet, eller till wederbörande Domstol söwerlemna att bestraffningen bestämmas; Alltså och då den, uti Instructionen för Fång-Gevaldigerne, dem lemnade rätt att aga ett undantag, påkallad af den ställning, hwaruti de sig besinna, då de under fångförelsen på wägen icke äro i tillfälle begära den rättelse, som i hwarje serfkillt fall kan wara nödig; Hafwe Wi funnit att det äfwen häruti må förblifwa wid hvad i omformälte mätto är wordet förordnad; dock så, att dereft Länshäktet är beläget i annan ort, än der Wår Befallningshafwande har sitt Residens, Wår Befallningshafwandes tillsyn, i anseende till fångarnes bestraffning, då tillkommer Commandanten på fästningen, eller, i händelse häktet ej är inom fästning, närmaste Kronofogde.

Hwad i öfrigt widkommer begagnandet af fångsel, så sinne Wi wäl å ena sidan, att den som endast är angifwen för brott, men ännu står under ranssaking, icke bör med serfkillt fångsel belastas i arretsen, men då å andra sidan det förekommer, att fångarne, i anseende till det skick, hwar i de fleste Länshäkten sig nu besinna, icke alltid kunna derstädes med säkerhet förwaras, samt att den Waktbetjening, som med deras wårdande är sysselsatt, sällan är för ändamålet nog talrik, anse Wi för närwarande och intillbehör nödige förbättringar i dessa delar wunnits, Ds icke kunna annat yttrande härom meddela, än att det tilläts widare må ankomma på Wåre Befallningshafwandes eget bedömande att, likasom det redan är stadsgadt, i anseende till de fångar, som skola förslas, efter sig företeende omständigheter förordna om fångsel å de fångar, hwilka inom häktet quarhållas; Wårdandes Wåre Befallningshafwande derwid tillse, att, så widt ske kan och fångarnes säkra bewakning det tillåter, dese icke warda med serfkillte fångsel belagde, samt att der fångsel fördras, de mest lindrige, som till ändamålet bidraga användas.

Om allt detta hafwe Wi welat Eder underrätta, med Nådig Befallning derjemte, att dereft I, antingen i anseende till Instructionen för fångbewakningen och fångarnes behandling, eller i andra härmed gemenskap ägande delar, skulle finna några serfkillte förefkrifter eller jemningar wara nödige i anseende på olika förhållanden wid olika fångelser, I då ägen att med förslag derom till Ds i und:het inkomma. **K. Circ. till Hof-Rene, Öfw-St. och K. M:s Bef:de d. 22 Febr. 1821.**

Kongl. Maj:t har förordnat, att de förbrytelser af fångar, hwilke finnas omnämnde i det för Smedjegårds-häktet den 1 October 1803 utfärdade Police-Reglemente, i enlighet hwarmed Kongl. Maj:t den 12 Febr. 1808 i Nåder befallt, att Reglementen för samtliga Krono-Fångelserne i Riket borde utfärdas, skola då fånge af warning icke lätit sig rätta, i stället för ansvar efter Lag, så af Söwer-Ståthållare-Embete, Kongl. Maj:ts Bef:de eller Commandanten beläggas med Extra judiciel bestraffning, som dock alltid bör, i närvaro af två ojäfwige vittnen, å den felaktige verkställas och icke får i stränghet, söwerstrida hwad Lagen såsom husaga medgifwer. **K. Br. d. 19 Aug. 1824 *).**

Fångar som äro friska och före, måge tillhållas, att efter hvars och ens kön, stånd, ålder, krafter och kunskap tillsäga och medgifwa, förwänta något wißt arbete för betalning, som dem till deras föda må tillställas; dock så, att de deraf ej få mera om händer, än hwad till nödtorftig spisning tarfwas, på det söwerstottet sedan, när de slipa utur fångsel må komma dem till godo. **K. Br. d. 18 Mars 1748 **).**

Nyss intagne 1748 års bref afser icke de fångar, hwilke äro dömda till arbete wid Fästningar, utan skall det, enligt Domen eller Utslaget, noga verkställas, och dese fångar, wid wederbörandes ansvar, icke tillåtas, att med annat arbete, utom Fästningen sig befatta. Beträffande åter de fångar som icke ännu äro slutligen dömda, utan allenast hållas i förwar, så måge wäl de sig något med arbete förtjena, dock att sådant sker med behörig säkerhet att de icke undkomma. Och finner Kongl. Maj:t ej obilligt att af sådana fångars förtjenst någon liten del, som fastställes till F:del, må komma waktbetjeningen till underhöd uti deras knappa willkor. **K. Br. d. 15 Junii 1763.**

Fångwaktmästare äga wäl till enskilt arbete begagna så kallade Police-arrestanter; men K. M:s Bef:de böra widtaga sådana åtgärder, att de häktade personerne alltid må äga kunskap om den rätt till betalning för sådant arbete som dem tillkommer. **K. Br. till L:hn i Jönt. d. 9 Mars 1814.**

Då Kongl. Maj:t funnit angelägenheten deraf, att sådana personer, som blifwit till allmänt arbete dömda, men i anseende till bristande utrymme å allmänna Arbets-Inrättningarne, enl. **K. Br. d. 22 Dec. 1832,** tills widare förwaras i Länsfångelserne, under tiden hållas till arbete, har Kongl. Maj:t, med anledning af hwad i **K. Br. d. 18 Mars 1748** och **d. 15 Junii 1763** blifwit för fångar wid nämnde Fångelser i allmänhet förefkrifwet, i Nåder godtfunnit förordna, att omformälte Corrections-fångar skola, enär K. M:s Bef:de pröfwar sådant kunna verkställas med nödig säkerhet att de icke undkomma, utlemnas till enskilda personer, för att genom arbete beredas förtjenst: att en sjettedel af den derföre instlytande dagspenning eller betalning skall, dereft Waktbetjening till fångarnes bewakning beordras, samma betjening för des derwid hafde möda tilldelas: att å nämde arbetsförtjenst widare skall afdragas det wanliga fångunderhållet, när fångarne inom Fångselat åtnjuta förplägning, men att, när den person, som arbetet begagnar, sjelf består deras föda, denna föda då icke skall föras Kronan till last, till kontroll hwarå serfkillt dagsverkslista skall för hwarje månad af Waktmästaren

*) Jemf. K. M:s Utslag d. 1 700. 1844, inf. i en Not wid Cap:s slut.

***) Detta Bref, föranledt af Ständernes skrifwelse i ämnet och infördt i Justléens Samling af **K. Br. pag 199,** innehåller bland de flere skäl som uppgifwas för nyttan och nödwändigheten af fångars hållande till arbete, att Ständerne inhämtat, det fångarnes antal söwer hela riket då för tiden uppgick till åtminstone 300 personer, som årligen kostade Staten ungefär 60,000 Daler Kopparmynt.

Förslaget till Staten söwer Fångwårdens utgifter och inkomster för år 1845 upptager de förra till 843,356 R:dr 19 st. Banco; se **K. Br. till Fångw. St. d. 12 Dec. 1845.**

ren wid Fängelset upprättas och af K. M:s Besk. de behörigen verificerad, räkenkaperna biläggas: och att af öfverflottet å den betingade dagspenningen, ena hälften skall genast komma fångarne till godo, för att dermed förskaffa dem bättre och kraftigare föda, och den andra hälften dem tillställas, då de ur fängelset lösgifvas, till följd hvaraf detta belopp, då fångarne till allmän arbets-inrättning förflyttas, skall till vederbörande Föreståndare derstädes i berörde ändamål aflemnas; Börande K. M:s Besk. i öfrigt, i de Länsfängelser, der utrymmet sådant antingen redan medgifver eller utan synnerlig kostnad för Kronan kan beredas, och hvarom anstalt då i behörig ordning bör fogas, söka inomhus för dessa fångar bereda tjenligt arbete, då sådant icke af en eller annan anledning utom Fängelset kan vinnas eller begagnas. **K. Circ. till K. M:s Besk. d. 25 Nov. 1836. N:o 43.**

Kongl. Maj:t har bifallit, att Styrelsen öfver Fängelser och Arbets-Inrättningar af Riket, i den mohn utrymmet inom Fästningarne sådant medgifver, må föranskalta om inrättandet af särskilda arbetsrum för de fångars, som äga färdighet i handafsjöder, syffelsättande på sätt K. Br. d. 18 Mars 1748 och 15 Junii 1763 föranledda, med iakttagande af såväl, att af den derwid blifwande arbetsförtjensten, fånge icke erhåller större andel, än som motsvarar hwad han i arbetsskilling och tillökning deri af särskild anledning, wid Kronans arbete kan förtjena. **K. Br. d. 22 Jan. 1839, N:o 6, inf. wid Cap:s slut.**

Bekännelse-fångar böra från all syffelsättning afhållas. **K. Br. d. 16 Febr. 1826.** Dock har Kongl. Maj:t beslutat, att uti de rapporter, som angående bekännelse-fångar afgifvas, skall, i afseende på hvarje sådan fånge anmälas, om och hvilka anledningar kunna förefinnas till förändring af det genom ofwanberörde 1826 års bref förefristne behandlings-sätt, då Kongl. Maj:t vill, efter omständigheterna, för hvarje tillfälle förordna, om och huruvida en slikt förändring bör äga rum. **K. Br. till Fångw. St. d. 6 Mars 1846.**

Kongl. Maj:t har förordnat: att Coopvaerdie-Skeppare, hvilka fara på utrikes orter och äro hugade att såsom Sjömän förhyra dertill fallne och passande Correctionister, må, utan omgången af dessa personers uttagande till laga tjenst, kunna dem genast uttaga, med rättighet att dem å utrikes ort förskaffa, utan att derföre stanna i det answar, Författningarna i öfrigt stadga för Skeppare, som ej till Fäderneslandet återför manskap, hörande till fartygets besättning; äfvensom Kongl. Maj:t i Nåder tillåtit, att främmande Coopvaerdie-Skeppare må kunna härstädes till sjöfart emottaga Correctionister, utan att behöfva för deras återkomst till fäderneslandet ställa den genom K. Förordn. d. 30 Maji 1781 stadgade börgen: börande såväl öfver de Correctionister, hvilka sålunda af inhemsta och utländska Skeppare antagas, behöriga anteckningar i vederbörligt Sjömanshus upprättas; äfvensom det skall åligga de Skeppare, hvilka Correctionister uttagit, att, om dessa på utrikes ort från fartyget skiljas, derom genast underrätta närmarste Svenske Consul, som åter skall till vederbörlig Sjömanshus-Direction göra anmälan om förhållandet. **K. Br. d. 26 Maji och Comm. Coll. Circ. d. 31 Julii 1837, N:o 29 *).** Dock är sedermera förklaradt, att ingen Correctionist, som begått brott eller wid Corrections-inrättningen wisat så wälsamt lynne, att han kan anses wäldig för allmän säkerhet, må till omförmälte sjötjenst utlemnas. **K. Br. d. 28 Sept. 1839, N:o 31.**

Sedan, till förekommande af lidande utöfver hwad Lagen kräfer för personer, hvilka äro dömda till fängelse, är wordet genom **K. Br. d. 6 Mars 1788** förordnad, det borde öfver-Commendanten, Commendanten och K. M:s Befallningshafwande, så wäl som

Kåmners-R:ne i Stockholm, insända till öfver-Domstolen, hwarunder de lyda, Fänge-förteckningar in duplo efter utgifwet Formulair, för hvarje månad, och det inom nästa månadens slut berester, wid En Riksdalens wite för hvarje dag som dermed längre dröjdes; så har sedermera utkommit

Kongl. Maj:ts Wädiga Kungörelse, angående Fänge-förteckningars upprättande och insändande; Gifwen Stockholms Slott den 25 October 1839. (N:o 30)

Wi **CARL JOHAN** icke göre wetriligt: Att sedan Rikets Ständer hos Os gjort underdånig hemställan, att, i afseende å de förteckningar, som böra afgifwas öfver häktade personer, Os måtte tåkas meddela sådana förefrister, att dessa förteckningar komma att innefatta alla, för hwilken orsak, på hwilket sätt och på hwilket ställe, som helst, häktade personer; så hafwe Wi, efter vederbörandes hörande, funnit godt att, med sammansättning af redan gällande stadganden i detta ämne och de förefrister, Wi i öfrigt ansett lämplige, härmedest i Nåder påbjuda och förordna:

§. 1. 1:ste Mom. Från hwarje häkte skall afgifwas förteckningar öfver de personer, hwilka af hwad orsak som helst, derstädes intagas, ehwad de kortare eller längre tid der quarhållas.

2:dra Mom. Dessa förteckningar böra i öfverfristen utwisa, från hwilket häkte och för hwilken tid de afgifwas, samt, enligt bifogade formulairer, upprättas, efter de olika förhållanden, som, i afseende å särskilda slag af fångar, förekomma.

3:dje Mom. Förteckningarna underfrisknas af den, som till fångwårdens beskridande är antagen och bestyrkas till riktigheten af den eller dem, som hafwa styrelsen och inseedet öfver häktet.

4:de Mom. Sådant tillkommer i allmänhet Wärdre Befallningshafwande och, för de häkten, som ej äro ställda under deras omedelbara tillsyn, den Policefämare eller Under-Domstol i Stad, inför hwilken fångar äro tilltalad, för Häradshäkten Länsmannen i Häradet, samt i öfrigt vederbörande Commendanten eller fängelse-föreståndare.

§. 2. 1:ste Mom. Öfver personer, hwilka uti Län-, Kron-, Stads- eller Särads-fängelser hållas häktade, såsom warande under ransättning wid Domstol, eller uti sådana fängelser quarhållas i afbidan på slutligt utslag, eller för att undergå äddomd bestraffning, skola förteckningarna uti särskilda Columnner upptaga

1:sta Columnnen: År, månad och dag, då arrestanten till häkte infom.

2:dra Columnnen: Arrestantens tillnamn och doypnamn utan afkortning fullt utskrifne, ålder, födelseort, boningsort, tjenst, yrke eller benämning, samt kort beskrifning på utseende, serdeles om något utmärkande deruti eller i uttal m. m. förefinnes, samt om något anmärkningswärdt förekommer i afseende å Arrestantens förhållande i häktet.

3:dje Columnnen: Uppgift på det brott eller den anledning, hvarsföre häktandet skett, samt på den Embetsmyndighet, eller den eller de personer, som detsamma anbefallt eller åskat.

4:de Columnnen: Den Domstol, inför hwilken arrestanten är under tilltal, när arrestanten varit till förhör, samt i de fall, då häktet är beläget på så långt afstånd ifrån den Domstol, der undersökningen föregår, att arrestanten icke återkommer till häktet samma dag, som han derifrån uttages, uppgift på dagen, då han från häktet utlemnas och då han dit återföres; när utslag fallit; för hwad brott och till hwad straff arrestanten blifwit fäld; om målet ankommer på högre Rätts pröfning i följd af underskällning eller besvär; när öfver-Rätts eller Kongl. Maj:ts Utslag ankommit; huru arrestanten blifwit slutligen dömd och när Utslaget är wordet verkställt.

5:te Columnnen: Dagen, då arrestanten från häktet afgått; antingen han blifwit till följd af Domstols beslut på fri fot stäld, eller afförd till annat häkte.

*) Se Anm. wid 4 C. 6 §. M. B. pag. 206 i Suppl.

hätte, eller han sitt straff utstått, eller i häftet af lidit, eller utur häftet rymt.

6:te, 7:de och 8:de Columnnerne: med öppet lemnadt rum, 6:te Columnnen för anteckningar hos den myndighet, som har inseende öfver häftet; 7:de Columnnen för anteckningar hos den Sver-Domstol, under hvilken fången lyder, och 8:de Columnnen, för anteckningar hos Vår Justitiä-Canzler eller Rikets Ständers Justitiä-Umbudsman.

2:dra Mom. I afseende å fångar, som från den föregående månaden i häftet quarfitta, behöfva icke de uti 2:dra, 3:dje och 4:de punkterne omsformälde underrättelser serfkillt upprepas, oftare, än wid hvarje års början, utan efter namnets upptagande, hänvisning lemnas till föregående månadens fångförteckning, samt i öfrigt endast anmärkas de omskändigheter, som tillkommit under den månad, för hvilken förteckningen är afgifven.

3:dje Mom. Sådane förteckningar böra för hvarje månad i tre exemplar utskrifvas och, inom 14 dagar efter hvarje månads utgång, aflemnas eller insändas, för Stockholms Stad till Sver-Ståthållare-Embetsets Cansli och för öfrige delar af Riket till Våre Befallningshafvande i Vänet.

4:de Mom. De inkomne förteckningarne böra i Sver-Ståthållare-Embetsets Cansli och hos Våre Befallningshafvande granskas, derwid jemväl antecknas, hvad dag utslag, angående fånge, ankommit, samt ordres om verkställighet af dömdt straff blifwit meddelade eller rapport om verkställt straff ankommit, eller hvad eljest kan vara att anmärka.

5:te Mom. Då i förteckningarne förekomma fångar, som för deras personer, eller, i anseende till angifvelfernas beskaffenhet, lyda under annan Sver-Domstol, än den Hof-Rätt, inom hvars domvärjo häftet är beläget, böra, i Stockholm, genom Sver-Ståthållare-Embetsets Cansli och eljest genom Våre Befallningshafvandes försorg, serfkillt för hvarje Sver-Rätt, göras utdrag, angående hvad som rörer fångar, hvilka under dess domrätt lyda.

Fångförteckningarne skola sedermera inom 30 dagar efter utgången af den månad, för hvilken de äro afgifne, från Sver-Ståthållare-Embetet och Våre Befallningshafvande insändas till Hof-Rätten, samt inom lika tid till de serfkillte Sver-Rätterne, likaledes i tre exemplar, de utdrag som för dem blifwit gjorde.

6:te Mom. Commandanter å Fästningar, afvensom Befälhafvare för de i Garnizon förlagde eller eljest sammandragne Regementen och Corpsen, åligger det att öfver de, uti dertill hörande arrester eller häkten, insatte personer, som wid Krigs-Domstol kommit under tilltal, för hvarje månad, inom trettio dagar efter dess utgång, till Vår Krigs-Hof-Rätt i tre exemplar insända fångförteckningar, upprättade i enlighet med hvad nu blifwit föreskrifvet.

7:de Mom. Hos Hof- och Sver-Rätterne böra de inkomne fånglistorne granskas af Advocat-Fiscalen eller vederbörande Fiscaler, som äga tillse, om anledning visar sig till obehörigt dröjsmål med handläggningen af mål rörande häktad person, eller i öfrigt något kan vara att erinra i afseende å hvad i förteckningarne förekommer, derom, till befordrande af rättelse eller anmärkta felaktigheters beifrande, anmälan då bör i laglig ordning göras; hvarjemte, i den dertill inrättade Column, antecknas bör, ej mindre tiden, då de upptagne målen till Hof- och Sver-Rätten inkommit, än de åtgärder, som i afseende å dem derstädes ägt rum.

8:de Mom. Inom slutet af Februari, Maj, Augusti och November månader böra af fångförteckningarne för nästförtgångne kvartal, från Advocat-Fiscalen eller vederbörande Fiscaler hos Hof- eller Sver-Rätterne insändas ett exemplar till Justitiä-Canzleren och ett exemplar till Justitiä-Umbudsmannen, för den vidare granskning och åtgärd, som på desse Embetsmän ankommer.

§. 3. 1:ste Mom. Öfver häktade personer, som wid Policiekammare ställas under tilltal, böra upprättas förteckningar, innehållande uti serfkillte Columner:

1:sta Columnen: År, månad och dag, då arrestanten till häftet inkom.

2:dra Columnen: Arrestantens tillnamn och dopnamn, utan afkortning, fullt utskrifne, ålder, födelse-ort, bonings-ort, tjenst, yrke eller benämning, samt kort beskrifning på utseende, serdeles om något utmärkande deruti eller i uttal m. m. förefinnes, samt om något anmärkningsvärdt förekommer, i afseende å arrestantens förhållande i häftet.

3:dje Columnen: Uppgift på det brott eller den anledning hvarföre häktandet skett, samt på den Embetsmyndighet, eller den eller de personer, som detsamma anbefallt eller åstätt.

4:de Columnen: När arrestanten varit till förhör. När och till hvilken Domstol undersökningens fortsättning blifwit öfverlemnad. I händelse målet blifwit i Policiekammaren slutligen afdömdt, för hvad brott och till hvad ansvar arrestanten blifwit fäld. Om målet i följd af besvär ankommer på högre myndighets pröfning. När dess utslag ankommit och huru arrestanten derigenom blifwit dömd. När utslaget är wordet verkställt.

5:te Columnen: Dagen, då arrestanten från häftet afgått, antingen han blifwit, i följd af Policiekammarens beslut, på fri fot stäld, eller afförd till annat häkte, eller han sitt straff utstått, eller i häftet af lidit, eller utur häftet rymt.

6:te och 7:de Columnnerne: Med öppet lemnadt rum, 6:te Columnnen för anteckningar hos den myndighet, som har inseende öfver häftet, och 7:de Columnnen, för anteckningar hos Justitiä-Canzleren eller Justitiä-Umbudsmannen.

2:dra Mom. Af sådane förteckningar böra, i Stockholm, genom Sver-Ståthållare-Embetsets för Police-ärender försorg, för hvarje månad, inom slutet af den nästförtgångne, aflemnas ett exemplar till Justitiä-Canzleren och ett exemplar till Justitiä-Umbudsmannen. Från öfrige Policiekammare böra förteckningar för hvarje månad, sist å fjortonde dagen i den nästförtgångne, aflemnas eller insändas i två exemplar till Våre Befallningshafvande i Vänet, som, efter föregående granskning och anteckning af hvad i ett eller annat afseende der kan vara att tillägga eller anmärka, inom trettio dagar efter utgången af den månad, för hvilken förteckningen är afgifven, öfversänder ett exemplar till Justitiä-Canzleren och ett exemplar till Justitiä-Umbudsmannen.

§. 4. 1:ste Mom. Öfver personer, som för gäld bysättas, skola upprättas förteckningar, som uti serfkillta columner innehålla:

1:ste Columnen: År, månad och dag, då den bysatte till häftet inkom.

2:dra Columnen: Den bysattes tillnamn, dopnamn, tjenst, yrke eller benämning samt ålder.

3:dje Columnen: Den myndighet, som dömt till bysättning, jemte dagen, då beslutet meddeltes.

4:de Columnen: Fordringsägarens namn samt skuldens belopp.

5:te Columnen: Tiden, då bysättningen upphört och om det skett i följd af fullgjord betalning, eller fordringsägarens begifvande eller försummelse å hans sida att serfskjuta underhåll eller af hvilken annan orsak.

6:te Columnen: Lemnas öppen för anteckningar hos Våre Befallningshafvande, och

7:de Columnen: för anteckningar hos den Embetsmyndighet, till hvilken förteckningen skall ingå.

2:dra Mom. Af desse förteckningar böra, i Stockholm, genom Sver-Ståthållare-Embetsets Cansli, och i öfrige delar af Riket genom Våre Befallningshafvandes försorg, inom utgången af Januari och Juli månader för nästförtgångne halfåret insändas ett exemplar till Vår Justitiä-Stats-Minister, ett exemplar till Vår Justitiä-Canzler och ett exemplar till Rikets Ständers Justitiä-Umbudsman.

§. 5. 1:ste Mom. Öfver personer, som wid Pionnier-Corpsen samt Arbets- och Correctionshusen äro insatte, böra upprättas förteckningar, som i serfkillta Columner upptaga:

1:ste Columnen: År, månad och dag, då arbets-fången wid Dionnier-Corpsen eller å Arbets- och Correctionshuset blifwit insatt.

2:dra Columnen: Arbetsfångens tillnamn och dopnamn, fullt utskrifne, födelseort, ålder, tjänst, yrke eller benämning jemte kort beskrifning på utseende.

3:dje Columnen: Uppgift på den Embetsmyndighet, som dömt fången till allmänt arbete eller honom dertill införpafvat, tiden när beslutet derom blifwit fattadt, anledningen dertill och slutligen uppgift på de brott, för hvilka fången tillförene blifwit straffad.

4:de Columnen: Om fången är dömd att quathållas på obestämd eller bestämd, och, i sednare fallet, huru lång tid.

5:te Columnen: Fångens förhållande under arbetstiden och de bestraffningar, han efter ankomsten undergått.

6:te Columnen: År, månad och dag, då fången från Corpsen eller Inrättningen afgått, antingen han blifwit på fri fot stånd, afförd till annat häkte, asibit eller rymt.

7:de Columnen: Med öppet lemnadt rum för anteckningar hos den, som har tillsynen öfver Arbets-Corpsen eller Arbetsfängelset.

8:de Columnen: För anteckningar hos den Embetsmyndighet, till hvilken förteckningen insändes.

2:dra Mom. Sådane förteckningar böra, genom Styrelsens öfver Fångelser och Arbets-Inrättningar försorg för Arbets- och Correctionshuset och genom Chefen för Dionnier-Corpsen för denna Corps, inom loppet af Januari och Juli månader för nästföregående halfår insändas ett exemplar till Justitiä-Stats-Ministern, ett exemplar till Justitiä-Canzleren och ett exemplar till Justitiä-Ombudsmannen.

3:dje Mom. De till Dionnier-Corps eller Arbets- och Correctionshuset dömda personer, som, i afwaktan på utrymme derstädes, fortfarande i allmänna häkten quathållas, böra uti de månadliga fäng-förteckningarne ifrån samma häkten upptagas.

§. 6. 1:ste Mom. Öfver fångar, som å Gästning eller Tukthus hållas förwarade till undergående af äddömt straff, eller, för att enligt särskilte föreskrifter förmanas till bekännelse af brott, skola förteckningarne uti särskilte Columner innehålla:

1:ste Columnen: År, månad och dag, då fången ankom.

2:dra Columnen: Fångens tillnamn och dopnamn, fullt utskrifne, födelseort, ålder samt kort beskrifning på utseende.

3:dje Columnen: Uppgift på den Domstol, af hvilken fången blifwit dömd, jemte datum på utslaget, och för bekännelse-fångar, anteckning om tiden, då rapport, enligt föreskrift, bör afgifwas.

4:de Columnen: Det brott, för hvilket fången är till fästning eller tukthus dömd.

5:te Columnen: Tiden för äddömda fångellet med eller utan arbete

6:te Columnen: Anteckningar, rörande fångens förhållande under fångelletiden, samt för bekännelse-fångar, när rapport sednast blifwit afgifwen.

7:de Columnen: Dagen, då arrestanten från fångellet afgått, antingen den äddömda tiden tilländagått, eller af nåd blifwit förkortad, eller arrestan-

ten bliwit afförd till annat häkte, eller asibit, eller rymt.

8:de Columnen: För anteckningar hos den myndighet, som har inseende öfver fångellet.

9:de Columnen: För anteckningar hos den Embetsmyndighet, till hvilken förteckningen insändes.

2:dra Mom. Sådane förteckningar böra af Commandanter å fästningar samt af föreståndare wid Tukthus för hvarje år, inom slutet af Januari månad det påföljande året, insändas till Justitiä-Stats-Ministern, till Justitiä-Canzleren och till Justitiä-Ombudsmannen.

3:dje Mom. Till Justitiä-Canzleren och Justitiä-Ombudsmannen bör jemväl för hvarje månad, under loppet af den påföljande, afgifwas rapport om inträffande förändringar genom afgång och tillkomst, hvilka rapporter, inrättade på lika sätt, som hvarje förteckningarne, upptaga de fångar, som under loppet af månaden afgått eller tillkommit, samt i afseende å dem, sådane anteckningar, som här ofwan finnas föreskrifna.

§. 7. Fånge, som, enligt vederbörlig förpafning, förslas från en till annan ort, samt derunder insättes uti något å wägen warande häkte, upptages icke i fångförteckning för det häktet, i annat fall, än när det inträffar, att fången ställes från transporten och quarstadsnar i häktet under wård af den, som deröfver har uppgift. I denna händelse sker anteckning derom i de förteckningar, som enligt 2 §. upprättas.

§. 8. Döt den som häktad är, eller rymmer fånge, då skall, jemte sådan anteckning derom, som här ofwan är föreskrifwen, i förra händelsen den döda kroppen besigtigas af Läkare, om sådan fall, så stället finnes att tillgå, eller af twänne andre i orten boende wälkände män, samt deras yttrande om dödsorsaken tillika i fångförteckning införas, och i sednare händelsen der anmärkas, hwad anstalt blifwit tillagen till den förrymdes ertappande, underförnings anställande i afseende å rymningen, samt åtal emot den, som må hafwa wid bewakningar felaktigt sig förhållit, eller eljest till rymningen wällande varit.

§. 9. Alla nu föreskrifne förteckningar och rapporter öfver fångar böra afflutas med ett i form af räkning uppskildt sammandrag, som upptager:

1:o Antalet af de från förra månaden i häktet quarstättande.

2:o Antalet af dem, som under månaden tillkommit.

3:o Antalet af dem, som under månaden afgått; och

4:o Antalet af dem, som till nästa månad quarstättande.

§. 10. För underlåtenhet att i rätt tid inlämna eller affända de föreskrifne fäng-förteckningarne, är den försumlige försallen till det i Kongl. Brefwet den 6 Mars 1788 stadgade wite, En Riksdaler för hvarje dag, som dermed öfver utsatte tiden fördröjes, och, för ofullständiga eller origtiga uppgifter, gör den felaktige sig försallen till ansvar, såsom för tjänstefel, hvilket, efter i hvarje fall förekommande omständigheter, af vederbörande må bestämmas.

§. 11. De uti denna Fungörelse meddelade stadganden hafwa icke afseende å personer, hvilka, enligt krigs-artiklar eller särskilte förfatningar undergå arrest, såsom extra-judicial bestraffning, ålagd af Befälhafware eller Förman.

Det alle ic.

§. 2.

(Formularet No 1.) Förteckning öfver Fångar uti (Läns, Krono, Stads, Hårads, N. N. Regementes) häfte uti N. N. för N. N. månader år 18 ..

År, månad, dag, då arrestanten till häftet antom.	Arrestantens tillnamn och dopnamn, utaf förtäring, fullt utskrifna, ålder, försärf, boningsort, tjenst, yrke eller benämning, samt kort beskrifning på utseende, serdeles om något utmärkande deruti eller uttal m. m. förefinnes, samt om något anmärkningsvärdt förekommer i afseende å arrestantens förhållande i häftet.	Uppgift på brott eller benämning, samt på den anledning, hvarföre häftandet skett, samt på den Embetsmyndighets eller de personer, som det samma anbefallt eller äskat.	Den Domstol, inför hvilken arrestanten är underkastad, samt i de fall, då häftet är beläget på så långt afstånd ifrån den Domstol, der undersökningen företogs, att arrestanten icke återkommer till häftet samma dag, som han derifrån uttages, och då han dit återföres, när utslag fallit, för hvad brott och till hvad straff arrestanten bifvit fädd. Om målet antommes på högre Rättspröfning i följd af underställning eller bevärd, när Öfver-Rätts eller Kongl. Maj:ts utslag antommit; huru arrestanten bifvit slutligen dömd, och när utslaget är wordet verkställt.	Dagen, då arrestanten från häftet afgått, antingen han bifvit, till följd af Domstolsbeslut, på fri fot skäld eller afhörd till annat häfte, eller han sitt straff utskädd, eller i häftet afbit, eller utur häftet rymt.	Anteckningar hos den myndigheten, som har infående öfver häftet.	Anteckningar hos den Domstol, under hvilken fången lyder.	Anteckningar hos Kongl. Maj:ts Justitie = Sängler och Rikets Ständers Justitie = Dombudsman.

§. 3.

(Formularet No 2.) Förteckning öfver Police-Arrestanter uti N. N. stad för N. N. månad år 18 ..

År, månad, dag, då arrestanten i häftet infom.	Arrestantens tillnamn och dopnamn, utaf förtäring, fullt utskrifna, ålder, försärf, yrke eller benämning, samt kort beskrifning på utseende, serdeles om något utmärkande deruti eller uttal m. m. förefinnes, samt om något anmärkningsvärdt förekommer i afseende å arrestantens förhållande i häftet.	Uppgift på brott eller benämning, hvarföre häftandet skett, samt på den Embetsmyndighets eller de personer, som det samma anbefallt eller äskat.	När arrestanten varit till förhör. När och till hvilken Domstol undersökningens fortsättning bifvit öfverlemnad, händelse målet bifvit i Police-kammaren slutligen af dömd, för hvad brott och till hvad ansvar arrestanten bifvit fädd, om målet, i följd af bevärd, antommes på högre myndighets pröfning. När des utslag antommit och huru arrestanten derigenom bifvit dömd. När utslaget är wordet verkställt.	Dagen, då arrestanten från häftet afgått, antingen han bifvit, i följd af Police-kammarens beslut, på fri fot skäld eller afhörd till annat häfte, eller han sitt straff utskädd, eller i häftet afbit, eller utur häftet rymt.	Anteckningar hos den myndigheten, som har infående öfver häftet.	Anteckningar hos Kongl. Maj:ts Justitie = Sängler eller Rikets Ständers Justitie = Dombudsman.

§. 4.

(Formularet No 3.) Förteckning å de personer, som för gäld hållits uti N. N. häfte bysätte under första halfåret år 18 ..

År, månad, dag, då bysätts till häftet infom.	Den bysätts tillnamn, dopnamn, tjenst, yrke eller benämning samt ålder.	Den myndighet, som dömt till bysättning, jemte dagen, då beslut meddelats.	Fördringsägarens namn, samt skuldens belopp.	Eiden, då bysättningen upphört och om det skett i följd af fullgjord betalning, eller fördringsägarens begifvande eller försumosse å hans sida, att försjuta underhål, eller af hvilken annan händelse.	Anteckningar hos Kongl. Maj:ts Befallningshåwande eller Öfver = Ståthåware = Embetets Sängler.	Anteckningar hos den Embetsmyndigheten, till hvilken förteckningen infändes.

§. 5.

(Formularet No 4.) Förteckning öfver Arbetsmanskapet wid Dionnier-Corpsen å N. N. för första halfåret 18 ..

År, månad och dag, då Arbetsfångens wid Dionnier-corpsen eller å Arrestationshuset bifvit infatt.	Arbetsfångens tillnamn och dopnamn fullt utskrifna, försärf, yrke eller benämning, jemte kort beskrifning på utseende.	Uppgift på den Embetsmyndigheten, som dömt fången till allmänt arbete, eller honom dertill införd, samt på den Embetsmyndigheten, derom bifvit fattadt, anledningen dertill, och slutligen på de brott, för hvilka fången tillförene bifvit straffad.	Om fången är dömd, att quarantällas på oberständ eller dertill, och i sednare fall, huru lång tid.	Fångens förhållande under arbetstiden och de bestraffningar, han efter antomsten undergått.	År, månad och dag, då fången från Corpsen eller Sänglingen afgått, öfver Arbets-Corpsen eller Arrestationshuset, på fri fot skäld, afhörd till annat häfte, afbit eller rymt.	Anteckningar hos den myndigheten, som har tillhuren öfver Arbets-Corpsen eller Arrestationshuset.	Anteckningar hos den Embetsmyndigheten, till hvilken förteckningen infändes.

§. 6.

(Formularet No 5.) Fångförteckning från N. N. Fästning (Lukthus) för N. N. månad år 18 . .

År, månad och dag; då fången ankom.	Fångens tillnamn och boplatz.	Uppgift på den Domstol, af hvilken fången blifwit dömd, jemte datum på utslaget och för bekännelsefångar, anteckning om tiden, då rapport, enligt föreskrift, bör afgifwas.	Det brott, för hvilket fången är till fästning eller Lukthus dömd.	Riben för årbömbefängelse med eller utan arbete.	Anteckningar rörande fångens förhållande under fängelsetiden, samt för bekännelsefångar, när rapport skedd blifwit afgifwen.	Dagen, då arresteranten från fängelset afgått, antingen den dömda riben tilländagått eller af nåd blifwit förkortad, eller arresteranten blifwit afförd till annat hälle, eller aflöst eller rymt.	Anteckningar hos den myndighet, som har inföndat fången till fängelset.	Anteckningar hos den Embetsmyndighet, till hvilken förteckningen infändes.

Kongl. Maj:t har i Nåder funnit godt att, serskildt för Norrbottens och Westerbottens Län, bifalla de undantag från föreskrifterne i 1 §. 3 och 4 mom. samt 2 §. 3 och 5 mom. af K. Kung. d. 25 Oct. 1839, att då den, som är antagen till fångvårdens bestående wid häradsfängelse, icke kan skrifwa, Kongl. Maj:t's Besh:de i Länet må öga förståndiga Läns-mannen inom Häradet att ombehörja fångförteckningens upprättande i enlighet med de uppgifter, han, wid besök i häktet, af fångvaktaren i sådant afseende erhåller, dock under fortsatt förbindelse för Läns-mannen att göra sig noga underrättad om uppgifternes richtighet och desamma bestyrka, samt att anstånd med dessa förteckningars afgifwande likaledes må, der förhållandet sådant påkallar, af K. Maj:t's Besh:de bewilljas till trettio dagar efter hwarje månads utgång, och tiden för de inom nämnde Län upprättade fångförteckningars infändande till weberbörande Öfver-Rätten, utsträckas till 45 dagar efter utgången af den månad, för hvilken förteckningen blifwit upprättad. **K. Br. till Sw. Hof-Rätt d. 22 Junii 1841, No 26.**

Styrelsen öfver Fängelser- och arbetsinrättningar i Riket äger, att af sine Expense-medel bekosta tryckning af erforderlige formulair till Fångförteckningar för alla de fångelser för hvilka Styrelsen finner utdelandet af sådana formulairer lämpligt. **K. Br. d. 21 Dec. 1840.**

Åf förekommen anledning är förordnad, att när personer, hvilka varit insatte å någon af Rikets Fästningar eller allmän arbetsinrättning, derifrån lösgifwa, bör K. M:t's Besh:de i den ort, der fästningen eller arbetsinrättningen är belägen, underrätta K. M:t's Besh:de i den ort, dit den på fri fot stälde personen erhåller pass att afgå, om hans lösgifwande, på det tillsyn öfver hans uppsörande må kunna hafwas. **K. Br. d. 17 April 1823.** Och må, wid personers förpassning från Länsfängelset, med undantag likväl af sådana, som varit häktade för urbota brott och tjufnad, det, efter förekommande omständigheter, bero på K. M:t's Besh:de att låta dem på fri fot till bestämd ort afgå, i stället för att med fångflut och bewakning affändas; dock bör K. M:t's Besh:de noga tillse, att, genom dessa personers förpassande på sådant sätt, ingen olägenhet eller äfventyr må förorsakas. **K. Br. d. 19 Oct. 1824. Semsf. K. Br. d. 30 Nov. 1841, inf. under nästföljande §.**

Kongl. Maj:t har befallt, att enär fångar från Länen affärdas, bör alltid i förpassningarne tydliggen och i det nogaste utfättas, huru en sådan fånge skall säkert föras, samt hwad eljest wid hwar och en fånges bewakande, efter omständigheterna, kan wara nödigt att iakttaga. **K. Br. till samtl. Landsb. d. 27 Oct. 1757.**

På det weberbörande icke måtte såna underrättelse om allt hwad dem wid fångars wårdande äligga kan, har Kongl. Maj:t ansett nödigt, att uti de förpassningar, som till följd af Kongl. Br. d. 27 Dec. 1757 utfärdas, noga utfättas brottet, hwarföre fången är anlagad eller dömd samt de utvägar, som till hans säkra bewakande böra widtagas, så att den eller de, som för fångars förwarande blifwa an-

swarige, måge kunna derwid alla möjliga säkerhetsmått iakttaga. **K. Förordn. den 11 Julii 1792.**

Som Kongl. Maj:t, af åtfyllige tid efter annan inkomne mål, rörande ansvar för fångpiltning, inhämtat, att de för dylik förseelse tilltalade personer ej sällan ägt anledning till ursäkt för inträffad rymning deruti, att de meddelade förpassningarne saknat nog tydlighet i afseende på föreskrifterne, med hvilka förwaringsmedel fången under förslandet bordt förseas; Så har Kongl. Maj:t funnit nödigt erinra samteliga Under-Domare att, wid fångförpassningars utfärdande, ställa sig till nogrann efterrättelse hwad genom Förordn. d. 11 Julii 1792 redan finnes stadgad om weberbörandes äliggande, att i förpassningen noga utfätta så wäl brottet, för hvilket fånge är anlagad eller dömd, som och de utvägar, hvilka till hans säkra bewakande böra iakttagas. **K. Circ. d. 16 Nov. 1840, No 39.**

Sedan hos Kongl. Maj:t Justitie-Canzlers-Embetet i underd. anmält, att i de fall, då fångar utfändas till ransafning wid Domstolar samt antingen befriades och lösläpptes eller undergingo straff, så att ytterligare häkte ej erfordrades, eller och då de från ena till andra Domstolen affändes för att ransafning å annor ort undergå, det icke blefwe möjligt kontrollera huruvida Domare eller Krono- och Execution-betjente sina pligter iakttaga, med mindre från Domstolarne underrättelse meddelades och i Fänglistorne antecknades, af hwad anledning fångarnes återfändande till häktet ej wore af nöden; så har Kongl. Maj:t, med nödigt afseende å den angelägenhet hwar af en sådan kontroll wore, funnit godt i nåder förordna, det böra Under-Domare, då häktade personer, hvilka från Krono-fängelserne utföras till Ransafnings undergående, af förekomne anledningar ej genast warda dit återförpassade, Skyndesammelige till Konungens Weberbörande Befallningshafw. inberätta orsaken der till, ehwad den angifne blifwit frikänd, eller och till sådant straff dömd, att vidare häkte ej erfordrades, eller till annan Domstol försänd; äfwen som att K. M:t's Besh:de och Commendanterna å Fästningarne skola låta sådant i Fänglistorne ordentligen anteckna. **K. Br. d. 7 Junii och Sw. Hof-R:t's Univ. d. 3 Julii 1810.** Och påmintes weberbörande genom K. Br. den 5 Dec. 1811, icke allenast om iakttagande af hwad uti nyssintagne K. Br. af den 7 Junii 1810 är wordet föreskrifwet, med det tillägg derwid, att då Kongl. Maj:t's Befallningshafwande erhöle från Domaren underrättelse angående häktade personer, borde Commendanterna å de Fästningar, hwarest sådana personer förwaras och derifrån de till Domstols åtgård blifwit affände, genast deraf undfå del, utan och, att alla de anteckningar i Fänglistor, som enligt Författningarne erfordrades, fullständigt och redigt införedes, tillika med arresterantens namn utan förkortning. **Sw. Hof-R:t's Univ. d. 10 Jan. 1812.**

Sedan Svea Hof-Rätt i underd. anmält, att en för mord och rån tilltalad och å Södra Correctionsinrättningen på bekännele insatt Arresterant, om hwarss affändande till Norrbottens Län för vidare Ransafnings undergående, Hof-Rätten den 16 Nov. 1835, anmodat Styrelsen öfver Fång- och Arbets-inrättningarne

garne i Riket att gå i befattning, icke ifrån Correctionens-inrättningen blifwit affänd förran den 16 Maj 1836, utan att Styrelsen meddelat Hof-Rätten någon underrättelse om det inträffade dröjsmålet med Arrestantens affänande, förran Hof-Rätten berom gjort förfrågan hos Styrelsen, som då tillkännagifwit dröjsmålet varit föranledt deraf, att arrestanten insjufnat, hvarigenom Hof-Rätten således en längre tid varit i okunnighet om målets fäst och saknat tillfälle att, sin pligt likmätigt, derutinnan, efter Lag, förordna. Så har Kongl. Maj:t, med anledning här-af, funnit godt i Råder förordna: att då hos Styrelsen öfwer Fångelser och Arbets-inrättningar i Riket handräkning af Domstol begäres i afseende å fångar, som bestana sig under Styrelsens omedelbara insseende, Styrelsen, deraf laga hinder för en sådan handräknings lemnande möter, bör derom genast meddelas underrättelse till Domaren, som handräkningen äfkat. K. Circ. d. 28 April 1837, C:o 22.

3. §.

Hvar som någon hästa låter, then ej i grof misgjerning bar åtagen år, ware skyldig honom så länge föda, att han för Rätta til saken binde. Nu orklar han honom ej föda, eller wil ej saken fullfölja; eller har man å embetes wagnat misgjerningsmannen fångsla låtit: niute tå han uppehålle af allmänna fångamedel.

Om underhåll för häktad Gåldenär, 16 C. 3 §. 5. B. och 8 C. 13 §. U. B.

Om en allmänt gällande Förplägningsstat för alla fångar, fastställt att utgå enligt fyra särskilda Utspisningsstater, olika för olika fångar, med afseende på deras olika kön, arbete, helseotillstånd m. m.; se derom, K. Br. d. 14 Maji 1842, C:o 18, infördt, jemte omsformade Utspisnings-Stater, wid slutet af detta Cap. *).

Sedan Kongl. Maj:t genom nyss anmärkte Rådiga Bref af d. 14 Maji 1842, stadgat, bland annat, att ransafningsfångar och de som undergå enkelt fångelse, skola åtnjuta en mark mjukt bröd om dagen, i skället för en och en tredjedels mark sådant bröd,

*) Genom K. Br. d. 27 Nov. 1798, kungjordt genom Kam. och R. Coll. samt St. Cont. bref d. 18 Januarii 1799, var förordnad, att Arrestanter skulle i allmänhet njuta till underhåll 2 fl. om dagen; dock bestods å häktade barnsföderskor 3 fl. om dagen till barnet war 6 wedfor gammalt. När Arbetsfångarne å Fästningarne förrättade Kronans arbete, åtnjoto de derjemte den wanliga arbetspenning, beständ i K. Br. d. 11 Mars 1793, till en skilling, hvilken förmandades till 1 1/2 mark mjukt bröd om dagen, då sådant bröd af nämnde wigt ej kunde för arbetspenningen förpas. Sedermere och på det häktet för sådane personer, som sutto under Ransafning och Dom, icke emot des ändamål måtte förwandlas till straff, ofta swårare än Lagen för gerningen utsatte, förordnades, genom K. Br. d. 2 Maji 1809, att Arrestanterne wid Smedjegården och alla Låns-Kronohäkten, med undantag af arbetsfångar och brottlige, hwilke med watten och bröd affrassas, om hwilkas underhåll särskilt wore föreskrifwit, skulle tills widare, jemte tractamente af 2 fl. Bico om dagen hwardera, åtnjuta 1 1/2 mark mjukt bröd dageligen; åfwen som efter det contanta tractamentet, i K. Br. d. 6 April 1813, bestämdes till 3 fl. om dagen genom K. Circ. d. 22 Febr. 1814, tilldelades sjuke fångar, så wäl under sjukdomen som tillfrisknandet, jemte 1 1/2 mark mjukt bröd, 6 fl. i dagligt underhåll. Och skulle, enligt K. Br. d. 21 Oct. 1818 och d. 24 Febr. 1819, det mjuka brödet utgå in natura, samt brödes levereringen årligen på entreprenad utjudas, men gjordes derwid ej något anbud, ankom det på K. M:s Besk. de, att för det året besörja om anskaffande af bröd till nämnde behof på de lindrigaste wilfor som kunde erhållas. Innehållande K. Br. d. 1 Julii 1830, M:o 46, tillåtelse för K. M:s Besk. de, att då något i förhållande till gångbara sådesprisen lämpligt anbud å fångbrödet icke kunde erhållas, för högst 6 månader hwarje gång, sluta särskilt beting derom med annan person emot skäligt pris; dock skulle Fångwaktmästarene och Fångnektarne, såsom controllerande brödfets besläffenhet, icke få med levereringen deraf sig befatta. Då mjukt bröd ej kunde fångarne tilldelas, erhöles i skället för 1 1/2 mark mjukt 1/2 mark torrt bröd. K. Br. d. 19 Jan. 1804.

som hittills tilldelats fångar i allmänhet, med undantag af dem, hwilka undergå fångelse wid watten och bröd, men uti samma Rådiga Bref icke något förekomme om underhållet för fångar under försling; så har, i anledning af derom gjord underd. framställning, Kongl. Maj:t meddelat det förklarande, att genom ofstannande Rådiga Bref af den 14 Maji 1842 någon ändring icke stedt uti förut gällande föreskrifter angående förplägningen för så kallade transport-fångar, eller sådane personer, som äro under försling emellan fångelserne; dock anbefalles Styrelsen öfwer Fångelser- och Arbets-inrättningar i Riket, att, innan den 1 Junii 1843 till Kongl. Maj:t inkomma med uppgift, om och hwilka förändrade stadganden, Styrelsen ansåg böra meddelas i afseende å förplägningen för nyssnämnde slags fångar. K. Br. d. 25 Febr. och bem. St:s Circ. d. 22 Mars 1843, C:o 9 *). Warande jemwäl sedermera förklaradt, att de genom K. B. d. 14 Maji 1842 meddelade föreskrifter, angående fångars förplägning, icke böra verka till någon förändring i underhållet för byfäst gåldenär, utan skall desamma fortfarande utgå på samma sätt, som innan nämnde föreskrifter meddelades. K. Br. d. 18 Mars och Jångw. St:s Circ. d. 26 Apr. 1843, C:o 18.

Sedan Kongl. Maj:t förut i Råder förordnat, dels den 15 Mars 1821, att, då Fästningsfänge lösgifwes och saknar egna tillgångar till uppehälle, Kongl. Maj:s Besk. de åge att, utan särskild ansökan, af fångmedlen tilldelas honom 8 fl. Banco för hwarje dag, som ansågs kunna för honom erfordras att till fot framkomma till den ort, dit han förpassades, dels den 28 Maji 1839, att enahanda understöd fick tilldelas sådan Correctionist, som, på grund af 17 §. af Förordn. den 29 Junii 1833, af Fångwårds-Styrelsen till sin hemort eller annorstädes förpassades, för att förskaffa sig laga försvar; så har Kongl. Maj:t, i öfwerensstämmelse med bemälte Styrelsens underd. hemställan, funnit godt ytterligare stadga: att då fånge, ware sig man eller qwinna, lösgifwes för att till annan ort afgå och saknar egna tillgångar till uppehälle under wandringen, samt Kongl. Maj:s Besk. de anser omständigheterna i öfrigt sådant påkalla, han då åger att af fångmedlen tilldelas sådan frigitwen fånge 8 fl. Banco för hwarje marchedag, med beräkning af två mils wandring på dagens men på det att, i händelse förpassningsorten är belägen utom Länet, det åsyftade ändamålet så mycket såfrare må winnas, och den förpassade icke blifwa i tillfälle att redan första dagarne försköwa de medel, som för des uppehälle på en längre wandring varit afsedde, må sagde understöd icke meddelas för längre wäg än till närmaste Låne-residence, der den frigitne åger att hos Kongl. Maj:s Beskaffningshafwande sig anmäla för erhållande af ytterligare understöd, och så widare till des förpassningsorten uppnås. K. Circ. till K. M:s Besk. de d. 30 Nov. 1841, C:o 67.

Då Kongl. Maj:t af förekommen anledning tagit i öfwerwägande den fråga huru långt Städernes skyldighet att underhålla och förwara sådane personer, som derstädes för brott häktas, bör sträcka sig; och Kongl. Maj:t, derwid inhämtat huru hittills i detta hänseende tillgätt; så har Kongl. Maj:t funnit skäligt förordna, att Städerna böra underhålla personer som der för brott häktas, så länge de wid Domstol derstädes äro under Ransafning och målet utgör ämne för den Police Städerna sjelfwe böra wid-

magt-

*) Fångar måge, åfwen under forslande i Länen njuta det dem tillagde förskade underhåll af 1 1/2 mark mjukt bröd om dagen samt 3 fl. Banco dagligen; dock som, på de fleste ställen, wårigheter skulle möta, att under forslandet tillstålla fångarne brödet in natura; alltså bör wid de årliga Marfegångs-sättningarne, priset på en mark mjukt bröd fastställas och i de årliga Marfegångs-Läroarne införas, samt fångarne, efter detta pris, undfå i contant beloppet för det dem under forslandet bestådda mjuka brödet. K. Br. d. 17 Sept. 1810 och d. 6 April 1813. Sfr. Kam. Coll. Circ. d. 1 Febr. 1819, anm. wid slutet af 17 Cap. 3. B. pag. 166.

magthålla, men att deremot, när antingen brottet finnes vara af den gröfste beskaffenhet, att det skall Sver-Domstols granskning underställas, eller också saken genom besvär dragas under högre Rätts pröfning, kostnaden till de häktades underhåll bör utgå af Allmänna medel ifrån den dag Stads-Domstolarna hufvudsakligen afgjort målet till dess slutelig Dom fallit och verkställles; hvarjemte Kongl. Maj:tt, till förkommande af de olägenheter som äro oförljaktige ifrån häktade personers förslände, welat stadga, att de likväl böra förblifwa i Städernes häkten och der förskottswis tilldelas wanligt Fångtractamente samt tillgodonjuta hwad häktade personer i öfrigt bestås. Börande den Städerne nu tillagda ersättning för Fångförplägnings-kostnaden på det sätt utgå, att Magistraten till Kongl. Maj:ts Besk:de infänder räkning dera, hwarefter Kongl. Maj:ts Besk:de äger att godtgöra beloppet på lika sätt och efter enahanda grund, som för fångars underhåll i Kronans häkten stadgadt är. K. Br. d. 4 Dec. 1816.

I öfrigt, och hwad angår Fångelse-rummens beskaffenhet samt fångarnes förseende med värma och sängkläder m. m.; se Kam. och Kr. Coll. samt St. Contrs Br. d. 18 Jan. 1799, 2 och följ. mom., inf. här nedan wid Cap. slut.

4. §.

Häktes qwinna, som spådt barn hafwer, och kan det ej annorstädes skötsel och uppehälle hafwa; njute thet häkten till födo mot thet, som modern får.

Häktas Qwinna, hvars barn oundwikeligen tarwar Modrens wård, och kan hwarken af henne eller närskylde njuta nödigt uppehälle, eller gifwes icke tillfälle för barnet att annorstädes blifwa behörigen wårdadt under Modrens Fångelsetid, bör barnet undfå underhåll af Kronan, likmäßigt Lagens stadgande i 4 §. detta Cap. K. Br. d. 11 Julii 1785.

Dör uti Fångelse Moder, som der haft spådt barn med sig, eller warder hon straffad til lifwet, och kan barnet ej blifwa emottaget til föda och uppfostran af slägtingar eller andre, eller uti något Barnhus, hwarom Kongl. Maj:ts Besk:de Besk:de bör göra sig underrättad, äga Konungens Besk:de Besk:de af om händer hafwande medel anordna til barnets underhåll, så at det ej af wanfskötsel må omkomma; hvarjemte Kongl. Maj:ts Besk:de Besk:de bör till Kongl. Maj:tt i underdånighet inkomma med Betänkande och förslag, hwilke andre utvägar kunna finnas til barnets uppehälle och uppfostran. K. Br. d. 26 Oct. 1753, jfr. med K. Br. den 17 Nov. 1772.

När så kallade Skofvare eller andre, som äro fångslade för brott, få tillfälle at komma på flykten, och lemna barn efter sig, böra barnen affändas til de orter, hwarifrån de med sine Föräldrar sednast ankommit, att der warda underhållne och ej stadna Barnhusen till last på de ställen, der de blifwit qwarlemnade. K. Br. d. 29 April 1784.

I anledning af Styrelsens öfver Fångelser och Arbetsinrättningar underd. hemställan om ett allmänt stadgande rörande wården af barn, som södas på Spinnhusen eller med mödrarne dit inkomma, har Kongl. Maj:tt i Nåder godfunnit tills widare förordna: att barn tillhörande mödrar, hwilka å Spinnhusen intagas samt för längre tid än ett år skola derstädes qwarstadsna, må, der icke Stockholms Stora Barnhus-inrättning, enligt gällande föreskrifter, är skyldig på dess befohnad dem emottaga, genom nämnde Styrelsens försorg mot den fastställda afgiften för barn under ett år, samt, efter Barnhus-Directionens bestämmande, för dem som äro äldre, till wård och underhåll på allmän befohnad wid nämnda Barnhus inlösas, sedan de, efter uppå Styrelsens föranskaltande föregående noggrann undersökning, finnas icke kunna af anhörige eller wif församling till försörjning emottagas; och må de barn, som från Spinnhusen i landsorterne komma att inlösas, till undwiv-

IV. §. (6)

kande af kostnad samt äfventyre för barnens hälsa wid deras dit-transporterande, genom Styrelsens ombesörjande, i orten till påliteliga fosterförelädrar uttingas emot den bestämde årliga fosterhjelpen efter barnens ålder; hwarefter med dem enahanda förhållande, som med de öfrige till denna inrättning hörande barn äger rum, skall af Directionen iakttagas: Kommande kostnaderna för den nu i nåder förordnade anstalten att, af de för Corrections-inrättningar och Spinnhusen anslagne medel utgå. K. Br. den 16 Maji 1829, No 35.

Sedan, i anseende till den mängd barn, som årligen medförlit sine föräldrar till fångelserne och der med dem hållits inneslutne, underdånig framställning blifwit gjord om angelägenheten af närmare föreskrifter huru med sådana barn förhållas borde; har Kongl. Maj:tt funnit godt förordna, att med unbantag af spåda barn, hwarom föreskrift i förevarande anseende af Allmän Lag redan finnes, och hwilket fortfarande kommer att lända till esterrättelse, andra barn, tillhörande uti fångelse inmanade föräldrar, ej så i fångellet föräldrarnes medfölja; utan böra, då de icke upphunnit den ålder, att de anses kunna sig sjelfwa försörja, samt hwarken deras föräldrar eller andra anförwanter kunna anslå dem utvägar till bergning och ej eller på skället finnes Allmän Barnhus-inrättning som kan om dem draga försorg, de under föräldrarnes fångelsetid wårdas och underhållas af Fattigwården i den församling, hwilken sådant finnes efter Författningarne tillhöra; och att, derest ej detta genast kan utrönas, Kongl. Maj:ts Besk:de bör om barnens underhållande förskottswis på Statens befohnad, af de till fångars wård och underhåll anslagne medel, på sätt som wid hwarje särskildt tillfälle, utan barnens intagande i fångellet lämpligast och med lindrigaste kostnad ske kan, emedertid föranskalta, intill dess någon församling blifwit tillförbunden att en sådan underhållsskyldighet fullgöra; Skolande den kostnad som af Allmänna medel i omsformälte hänseende kan komma att förskottswis utgå, då af nämnde Församling ersättas; men om sådant wid något tillfälle icke kunnat någon församling åläggas, till afstrifning i behörig ordning anmälas. K. M:s Circ. till Des Besk:de d. 24 Nov. 1837, No 44.

Sedan i Not. wid 3 §. af förevarande Capitel är wordet anmärkt hwad K. Br. d. 27 Nov. 1798, kungjordt genom Kammar- och Krigs-Collegiernes samt Stats-Contoretts bref af den 18 Januarii 1799, i des 1:sta mom., innehåller angående fångars dåwarande dageliga förplägning, intagas här öfrige momenter af sifberörde Bref:

2:o Som angeläget är att Fänge-rummen under wintertiden, warda efter behof eldade, så åligger det Krigs-Collegium och Stats-Contoret, att från de Vän och Fästningar, der angående wed för Arrest-rummen ännu ej blifwit regleradt, eller Städernes och Landets Swånare ej skola sjelfwe wed anslå, infordra wederbörandes förslag öfwer behofwet deraf, och sedermera efter föregående pröfning af förslagen, fastställa huru mycket wed må bestås, anordna nödige medel til införet samt widtaga sådana anstalter at besparing och säker redowisning winnes. Och skola Konungens Besk:de Besk:de hwar i sin ort tillhålla Städerne och Håraderna, at, då eldning behöfwes, dermed förse deras enskildte Arrest-rum, så at fångar genom brist deraf ej må til hälsan äfventyra, och wederbörande tilse, at de Arrest, der eldstäder icke äro inrättade, wintertiden ej nyttjas til fångars bewarande, hwarföre på sådana ställen, eller, der de nu warande eldstäder finnas til ändamålet otillräckliga, Spisar böra uppsättas af tegel, försedde med Skafelugnns rör såsom tjenligast, och waka öfwer kostnaden, hwarill förslag böra å wanlige ställen inlemnas. Och ehuru å ena sidan sparsamhet bör iakttagas med Besk:de Besk:de genom flera Arrestanterens inrymmande i et rum, måste likväl å den andra ej åsidoättas, hwad som bibehållandet af en sund luft i Arresterna, samt andre omständigheter, i anseende til häktades personer och brott, kunna fordra.

3:o Bestås Fångarne Sängkläder, hwilka skola för alla Kronans Arrest, på Sex års brukningstid*), utgöra för tvänne

*) Förbrukningstiden är fastställd till 5 i stället för 6 år i de förre Arrest. K. Br. d. 26 Junii 1805.

För Fästningsfångarne bestås till hwarje Swåmans-Säng: en tvåmans-madräs af buldan; en tvåmans-hufvudkludde; 2 par tvåmans-lafan; 1 tvåmans-stäcke af walmar eller nöthår.

tvänne Fångar, en Madras och en hufvud-puta eller kudde af buldan, sloppad med Halm eller Drumbunke-gräs samt et Råde af Nötbår; i söjd hvaraf förslag å behöfvet af förenämnde Sängkläder för Väpnens Kronohäkten böra till Kongl. Kammar-Collegium och Stats-Contoiret, och för Fästningarne till Kongl. Krigs-Collegium insändas, som derefter hafva at om införet, med det mera härtill hörer, förordna. Noga tillsyn bör sedan hafvas, att desse Sängkläder hållas snygga, att sloppningen efter behöfvet ömsas, att de rum, hvaruti Fångarne skola vistas ej äro fuktige, samt att genom Fångvaktmästaren besörjes, at rummen hållas rena och dageligen öpnas för frisk luft; Börandes Landshöfdingar och Ståthållare äfwen genom tjenlige föreställningar söla förmå innewanarne i de Städer, hvaräst för Arrestanter Sängkläder icke finnas, at sådana jemväl der anskaffa. Och är desutan till Commendanternes efter-rättelse fastskäld, det en Arbets-Fånges beklädning på Tre års förbrukningstid må bestå af en grå Wadmarsjacka med häckter och söder af grof Buldan, ett par Byxor med Buldansöder, två par Ullstrumpor, två grofwa Skjortor, två par Trädskor i de orter hvaräst tillgång dertill gifwes, eller å andra ställen twänne par starkt gjorda Läderstör, som böra blifwa så kallade Suenfka Stör med näfwer emellan sulorne, samt en grof hatt, och at med desse beklädnings-perfedlar bör förhållas på sätt Commendant-Instruktionen huder, samt någon utbetning således icke ske till andre personer, än dem som äro på obestämd tid och utflitt egne kläder, eller och at undersköd af beklädnings-perfedlar genom slafsamma arbeten för någon blifwit nödvändigt.

4:o Nödig wård bör och hafvas om sjuke Fångar, ehwad dese redan äro till Fästningsarbetet dömda eller och endast städd under ransfäring; Men då för de under ransfäring warande Fångar, hvilka endast på fortare och obestämd tid hållas i Fängelserne, några wispa årliga medel, till Medicamenters anskaffande för hvarje Person, särskildt ej kunna utfättas, så är en bestämd summa anslagen at årligen utgifwas till detta behöf för hvarje Fångelse; Årmen som särskildt medel äro fastställda för arbetsfångar att efter deras antal i hvarje Fästningsort fördelas. Med desse medel bör i möjligaste mätto hushållas, på det uti Kongl. Stats-Contoirets år 1785 utfärdade Circulaire-Bref upptagne sätt, så att äfwen besparingar derå må kunna göras; men sådan sluklighet tillstå, at berörde penningar ej förlöge, då, och i synnerhet wid inträffande Farfoter och smittosamma sjukdomar, skola genast nödige Medicamenter anskaffas och wederbörande Landshöfdingar förskjuta af Rånterimedien, hwad nödigt är, emot det at Landshöfdingarne till Stats-Contoiret, och Commendanterne till Krigs-Collegium genast derom samt om sjukdomens beskaffenhet insända så fullständige berättelser, som uti Stats-Contoirets Circulaire-Bref af den 28 Julii 1785 förestifwades, hvaräst efter Stats-Contoiret widare om ersättning efter beskaffenheten sig utlåter: Börandes i öfrigt alltid för hvarje år inom Februari månads slut det påföljande året Landshöfdingarne, till Stats-Contoiret och Commendanterne till Krigs-Collegium insända wederbörandes behörigen beskrytte räkningar öfwer hwad till Medicamenter åtgått, jemte uppgift för hwilken person och sjukdom de blifwit nyttjade, hvilka räkningar derefter af Krigs-Collegium och Stats-Contoiret öfwerlemnas till pröfning af Collegium Medicum, som äger att inom tvänne månader, sedan räkningen till Collegium inkommit, tillkännagifwa om och hwad derwid kan wara att erinna.

5:a Så nödigt det är, at tillgång på erforderlige Medicamenter för Arrestanterne finnes, äfwen så oumgångeligt blifwer och, at de wid inträffande sjukdomar må frigt njuta Läkares tillsyn och ömswårdnad. I anledning af Stadsgandet uti Instruktionen för Provincial-Medici den 29 Julii 1774 *), §. 17

Halm till sloppning å fyra Lispund för hvarje twänne-sång, ombytes så ofta wederbörande Commendanten, efter sedd besigtning, anse sådant erforderas; Och böra Commendanterne wala deröfwer, att de till Fångarummen utdelte sängkläder med omsorg wårdas, samt att Fångarne sjelfwe twätta och renhålla sängkläderna till förestående af ömngghet och deraf följande sjukdomar. K. Br. till Krigs-Coll. d. 14 Julii 1812.

*) Femför 15 §. af nu gällande Instruktion för Provincial-Läkare i Riket af d. 13 Junii 1822, inf. wid slutet af 28 Cap. N. B. pag. 119. Alligande det förste Stads-Läkaren att hafwa närmaste infendet öfwer sjukvården inom Stockholms Stads fängelser, äfwen som de der warande sjuke Arrestanter böra wårdas af Stadens andre Läkare; se 4 §. i de för desse Läkare utfärdade Instruktioner af den 25 Maji 1827, nr. 8, S. 2.

Apothekarnes behörigen styrkte räkningar för lemnade medicamenter åt Fångarne på Rikets Fästningar, skola quartaliter insändas, directe till Sundhets Collegium att der granskas, derefter betalningen genom Wederbörande Kongl. Maj:ts Befallningshafwande, af om händer hafwande medel i Landt-Rånterierne anordnas till det af Sundhets-Collegium godkände belopp, hwilket kommer i Rånterierne särskilda utgifts-räkningar att afföras. K. Regl. för Apoth. d. 17 Aug. 1819, 14 §., St. Cont. Circ. d. 4 Junii 1823 och Kr. Coll. Circ. d. 4 Julii s. å.

Då behöfvet af Linne till Bandage för Arbetsfångar blifwit af Landshöfdingen i orten så noga uppgifwet och

och Taxan för Medicin Doctorer i gemen den 26 Augusti 1777, angående wederbörande Läkares Skyldighet, at utan betaltning eller erswode betjena Fattige och medellöse, böra slesdes Fångarne så hädanefter som hittills frigt erhålla Läkares wård, i Ståderne Häkten af Stadens antagne Medicus och Fästskjår; På Fästningar af Garnisons Fästskjårerne, och i andra Kronohäkten af Provincial-Medici, eller och, om på någotdera stället nu nämnde Bjenstemän icke skulle finnas, af den Medicus eller Fästskjår som är närmast för hand. Alligande så wäl Konungens Befallningshafwande, som Commendanterne hålla hand deröfwer, att de sjuke Arrestanterne ej må sakna tillsyn af Läkare, samt at dese södnämnde som ofkast, äfwen då, när icke några sjukdomar äro anmälte, Fångelserne besöka och visitera. Och på det omsorgen att försökka de sjuke Arrestanterne Medicamenter och Läkare må kunna medföra äfstad nytta, samt de friska undwika at af smitta förfättas i et lika tillstånd, bör i hvarje Lands-Fångelse och Fästning ett särskildt godt och sundt rum, för de sjukas wård inrättas med nödige fångar och sådana sängkläder, som ofwan äro nämnde, jemte två par lakan för hvarje fång eller tre par för två fångar; och böra till den ändan Konungens Befallningshafwande inkomma till Stats-Contoiret, och Commendanterne till Krigs-Collegium med förslag på den för Kronans räkning uppgående kostnad.

5:o När Fångar Wintertiden skola på längre wäg transporterats och de i brist af kläder kunde taga stada till hållan, äga Konungens Befallningshafwande efter omständigheterna på Kronans befofinad, förse sådana Fångar med de Klädesperfedlar, som under resan äro nödige.

6:o Angående sjelfwe Arresternes beskaffenhet och på det de måtte göras så sunna, som möjligt är, förordnas, at när Häkten å nyo byggas, det bör ske på sådana uppbyggde ställen, hvaräst luften är fri och ren, och till Byggnadens upförande, så framt andre tjenlige Byggnadsämnen i orten finnas at tillgå, icke nyttias grästen, hwarmed suktigt är förenad. Äfwen bör tillse, at Arrest-rummen blifwa täta och wara så inrättade at de innehålla minst fyra alnar i höjden, samt der flere Fångar skola wårdas i samma rum, minst Sex alnar i fyrkant, så framt wid förfallande öfwerbyggnader de icke måtte rätas efter den förutwarande underbyggnaden: Fönsteröppningarne böra alltid wara minst en och en half aln i fyrkant och så wäl de som Störstenaarne med behörigt och säker Jeingaller förses samt dörrarne göras dubbla med jernnaglar och dubbla Lås, hwarigenom likwäl icke är betagit, at Arrest, så till höjd och widd, som Fönsteröppning, må i större dimensioner inrättas, när tillfälle så medgifwer; Så wäl wid nybyggnader, som och uti nu befintlige Häkten böra inrättas tjenlige lastwar för Arrestanterne till deras hviloställen samt ventiler uti Fönstren och aflängde cloaquer försebbe med rör, som utdraga luften. Alla gropar och källare under jord böra affluffas, och så widt möjligt är igenfyllas: Fyllningar skola göras under gällfwen till förestående af drag och osäkerhet, samt der gällfwen äro af sten böra de med bräder beläggas. Kan sådant i ansende till belägenheten ske, för rymlig gärdspän affångas, hvaräst fångarne dagligen kunna utgå för at hämta frisk luft, och äfwen äga Sommar tiden tillfälle at något arbete sig företaga, dock komma dese och andre reparationer å nu befintlige Fängelser icke at ske annorstädes än der sådant kan för framtiden medföra någon waraktig förbättring, och arrest-rummen i öfrigt äro af den beskaffenheten at de kunna blifwa sunna och säkra; Årmen som wid Arresters nybyggnad eller betydliga reparationer, hwarå Landshöfdingarne och Ståthållarne böra inkomma med förslag till Kammar-Collegium och Stats-Contoiret, samt Commendanterne till Krigs-Collegium, noga insende derå hafwas bör, at hwad anslaget af Kongl. Maj:t nu blifwit förestifwit eller eljest i Författningarne påbudat är, må wara behörigen iakttagit.

7:o I öfrigt bör genom wederbörande noga tillse, at arrestrummen hållas snygga, dagligen wårdas och hvaräst då eller då sådant bekwämtligen ske kan, luften än mera renas genom rökning med Enris eller gotswens beskröende med granris, samt att fångarne en gång om dagen tillåtes wara i fria luften då sådant kan förenas med deras säkra wårdande, såsom och at arrestanterne tillåtas åtminstone en eller twänne gånger i wekan at twätta sig, och där sådant behöfwes, sjelfwe rengöra sitt Binne och sina kläder, med hwad mera som kan befordra deras hälsa, samt minska den skadliga icke sällan öfwerflögade ömnggheten i arresterna, till hwilken ända det alltså äligger Landshöfdingarne, Ståthållarne och Commendanten, at sjelfwe tidtals besöka arresterna, för at med säkerhet göra sig underättade, at deras anstalter i denna wäg wara behörigen verkställda, och det fångarne tillslagne underhåll kommer dem oosfortadt till godo, samt i händelse annorstädes skulle finnas tillgå, skyndsamt rättelse derå skaffa, och den felaktige afswarsammelige näpfa.

Så widt görligt är, böra de, hvilka äro insatte på befämlöse, hållas i särskildt rum, på det Prästerskapet besö lägligare och öfiare samt med mera framgång måtte kunna lemnas dem

bestrifwet, att deraf må utrönas att den requirerade ersättningen swarar mot den verkliga åtgången; will Kongl. Maj:t tillåta att ersättning derför meddelas. K. Br. d. 16 Mars 1807.

dem tjenlige föreställningar och undervisningar. De som äro fängslade för mindre brott, böra icke insättas i samma fängelsehus med grofve misbdådare, och de, hvilka endast för löslighetswande blifwa häftade, böra följaktligen uti särskildre arrestrum bewakas. På det fäng-tractamentet måtte säfware förflå till ändamålet, bår att Brånwins njutande strängeligen förbjudas, och alla tillfällen dertill, så mycket möjligt är, undanröjas*). Och som det ansetts leda till förbättrande af arrestanternes wilfor, om Marquetentare för deras räkning blesfwo antagne, bår tillfälle till sådana inrättningar äro, eller ock med någon af fängdetjeningen, som bor å skället, wiß förtäring för arrestanterne, emot de af Kronan besädde medel, bettagades, hwarigenom tillfälle betages deras Waktare till egenlytta på fångarnes besofnad, när de sifsnämde woro underrättade om hwad de ägde för sine penningar at erhålla; Utstå böra Öfwer-Ståthållaren, Landshöfvingar, Ståthållare och Commendantar wora bekänfte på sådana anstalters widtagande, som ofwan nämnde äro, der det lämpeligen se kan och någon wil uti öfwerenskommele härom ingå.

Widkommande Sluteligen Stådernes och Häradernes arrest, så stadgar Allmänna Lagen i 26 Cap. 4 §. Byggninga Balken, at fängelse skal wid hwarje Ringsfålle af Häradet byggas, och enligt 35 Cap. Rådhusfru Balken i Gamla Stads: Lagen, bår i hwarje Stad häfte för dem, som der brott begå, af Staden byggas och underhållas; Det äligger dertföre Öfwer-Ståthållare, Landshöfvingar och Ståthållare at tilse och besörja, det wederbröande efter hand och som behofwet kräfwer, härutinnan fullgöra Lagens stadgande, och at åtminstone twenne arrestrum måtte sinnas i hwarje Stad, för at däruti kunna åttifå hön, samt öfwen i hwarje Härad, när sådant utan Häradernes för kånbara kostnad kan åstadkommas; at sådana arrestrum blifwa affastade, som äro ofunda och ofäcke, samt at fångar wintertiden ej hållas i oelbade rum; at där briffälligheter i et eller annat affende sinnas, de må skynsammele warda ofskulpe, samt at, där fångarne längre tid hållas i förwar, eller och där Wybyggnad antingen för selande arrest eller nuwarande häftens briffälligheter, är af nöden, sådana inrättningar göras, som ofwan i allmänhet är stadgad**).

Beklädnaden för Fästningsfångar requireras hos Krigs-Collegium genom wederbröande Commendantar; och ehuru ett wirt antal Persoflar och brukningstid deraf är utfatt, men förflitningen är offla, i anseende till fångarnes mer eller mindre swära arbete, så ankommer på Commendantens omtanka och goda hushållning, att tilse det ej allenast Kronans persoflar warda i möjligaste måtto wårdbade och besparde, utan och att fångarne dertid ej sakna hwad de oundgängeligen behöfwa. R. M. Instr. för samtl. Commendantar å Rikets Fästningar d. 31 Julii 1796, 4 Art. 6 §. Och flöla Commendanterna å inga andra fångar låta utwala full beklädnad, än sådana, som till fästningsarbete blifwit bömde på längre tid och minst två år, och böra de först utflita de kläder de wid ankomsten haft med sig, samt dertföre utgå de oundgängligaste Beklädnadspersoflar. Berörde 6 §. och nyß inf. R. Br. d. 27 Nov. 1798.

Huruledes hwarje Fästning skall tillwålas ett Reservförråd af Fängsbeklädnader till ett ungefärligt belopp af 50 procent af det antal Fästningsfångar der påräknas kunna rymmas, samt huru utdelning af detta förråd må se, m. m.; se R. Coll. Circ. d. 19 Aug. 1817.

På Kronans besofnad flöla anskaffas behöflige mat- och dryckesfårl för fångarne, hwarwid iaktages, att antalet af dessa fårl, hvilka flöla wara af sten eller ler förfärdigade, inkränkas inom det högst nödwändigaste för hwarje Fängelse, samt att wederbröande Fängswaktmästare blifwa ålagde, desamma under deras wård taga, och för dem, såsom inventarie-per-

seklar, tillhörande arresterna answara. R. Br. d. 4 Mars 1813**).

I Fångrum skall Lampa med Olja eller Bran och en ser tums bomullswefe brinna i åtta timmar om dygnet, 4 månader af året eller från och med November till och med Februari, samt 4 timmar om dygnet under October och Mars. R. Br. d. 16 Oct. 1803, Com. Coll. och St. Cont. Circ. d. 20 Jan. och R. Coll. Br. d. 12 Nov. 1804.

Kongl. Maj:t har i Wåder sunnit godt tillåta samtlige Desß Befallningshafwande, att, wid de tillfällen då sådant oundgängeligen erfordras, gå i författning att låta inköpa de, för de häftade ej mindre wid transporter**), än ock under wilstandet inom Fängelserne, nödwändigaste Klädespersoflar, samt att, i händelse Sängkläderne skulle wara så utflitne, att de icke mera kunna begagnas, låta anskaffa nya i den mån behofwet sådant fordrar; Dock att Kongl. Maj:ts Befallningshafwande wid hwarje års slut till Kammar-Collegium och Stats-Contoret aflemnar verificerade uppgifter på beloppet af de härtill åtgående kostnader, hvilka sedermera, genom Stats-Contorets försörg, K. M. Bes:de godtgöras af de till Fångars wård och underhåll anslagne medel; Och har Kongl. Maj:t uttalades i Wåder bifallit, att, enär mindre briffälligheter uti Länshäktena sig yppa, hvilka, antingen till förekommande af de häftades rymning, eller, med affende å deras nödige hälsoförd, tarfwa skynsam hjälp, K. M. Befallningshafwande då må äga att, utan föregående anmälan hos Kammar-Collegium och Stats-Contoret, om sådana mindre reparationswerkställande genast gå i författning; Dock bår kostnaden till sådana mindre förbättringar genast, sedan de blifwit fullbordade, till nämnde Collegium och St. Contoret upgrifwas, för att uti det påföljande årets General Förslag öfwer Kostnaderna till Publike Husens i Landsorterne underhåll anmärkas och affkrifwas. R. Br. d. 23 Jan. och Kam. Coll. samt St. Cont. Circ. Br. d. 2 Mars 1821.

Genom R. Br. d. 21 Apr. 1826, r:o 13, S. 21, bles en serflid Styrelse tillförorödnad, som genast skulle öfweritaga öfwerlyrelsen af Krono-, Spinn- och Correctionshusen i Stockholm, Götzeborg och Norrköping samt allmänna Arbetsinrättningen i Wadstena, så att Commerce-Collegii, Öfwer-Ståthållarens och Landshöfvingens i Linköping, hwar för sig med beser inrättningar ägde befattningar genast komme att upphöras; Och ehuru, hwad angid Låns- och Fästningsfängelserne samt allmänna Arbetsinrättningen i Carlscrona, den speciella förvaltningen deraf kom att tills widare besörjas af de autoriteter, som dermed då egde befattning; Skulle likwäl desse underrättas dertom, att öfwerintendet öfwer Fängelserne och Arbetsinrättningarna i Riket tillkom ofwan öfvermåtte Styrelse, samt anbefalås att lemna denna Styrelse alla de upplysningar som af den kunde åffas i ämnen, rörande Fångwården. Men som, för det då närwarande, det fanns wara förenadt med flera swårigheter, att för nämnde Styrelse upprätta en Instruction, som omfattade alla de ämnen, hvilka borde tillhöra Styrelsens befattning, så wäl i affende på Styrelsen af Rikets fängelser och arbetsinrättningar, som förvaltningen af de för dessa ändamål anslagne medel; samt Kongl. Maj:t för godt låta frågan om en sådan Instruction tills widare hwila, intill desß Styrelsen, efter inhämtade närmare upplysningar, kunde med förslag till fullständig Instruction i underd. inkomma.

Hårefter, i anledning af bemälte Styrelsens underd. hemställan att ekonomiska förvaltningen och speciella öfwerintendet wid Fästningsfängelserne i Riket måtte af Styrelsen öfweritagas, samt de medel som för sifsnämde Fängelser och der warande Fångars underhåll äro anslagne, så af Styrelsen, emot behöflig redowisning, till samma ändamål disponeras, bles af Kongl. Maj:t förörodnadt:

Att öfwerintendet och Styrelsen samt ekonomiska förvaltningen öfwer Fästningsfängelserne i Riket, med undantag af dem i Carlscrona, skulle från och med 1831 års början af Fångwårds-Styrelsen öfweritagas;

Att i följd häraf Krigs-Collegii bitills hafde befattning med Fästningsfångarnes beklädnad, sängkläder och balm till sängkläders floppning, sjukswårds-persoflar, kok- och matfårl, wed och lyshållning m. m. som att upphöra och till Fångwårds-Styrelsen öfwerflyttas, äfwen som byggnad och reparationer af alla Fängelser för Fästningsfångarne så wida ej fångrummen utgöra delar af Fästningswerken, i hwilket sednare fall det ålag Fortifications-Besålet att hädanefter som bitills hafwa befattning med allt som rör murar, tak, portar, dörrar, elbrö och senfer m. m.; hwaremot flifwa inredningen för Fångarnes

*) Ej må någon å Fänge eller Kronoarbeitsfårl lemna eller anskaffa brånwin, eller andra brända eller distillerade spiritusfå drycker, ware sig utan eller emot betalning, med mindre wederbröande Fängelse-föreståndare eller besålfhafware dertill gifwit tillstånd. Den häremot bryter, wlikte första gången tio Riksdaler, samt annan gång dubbelt, och ware desutom i händelse förordningen den 13 Junii 1845, angående wilkoren för tillwerning och försäljning af brånwin, öfwertrådes, förfallen till det answar, som der stadgad finnes. Om ofwan nämnde förbrytelser åtalande samt bternes fördelning och förwandling ware Lag, som, angående offlig brånwins-minuteriaq, i nyßberörde förordning sågs. R. Sörorden. d. 13 Maji 1846, r:o 15.

**) Att Rikets Ständer benijlat till Länshäktenas ombyggnad och förseende med Geller 900,000 R. Br., till Häradshäktenas ombyggnad m. m. 100,000 R. Br., samt till Fängelsebyggnader i Stockholm och Rikets öfrige Städer 300,000 R. Br., eller tillsammans 1,300,000 R. Br. Banco; inhämtas af 8 §. i 1841 års Riksdags Beslut, (r:o 40); Hwarefter, och sedan Rikets Ständer wid 1845 års Riksdag antagit de hufwudgrunder, som innesfattas i 2 och 6 Capitlen af Förslag till ny Strafflag, förberedande åtgärder blifwit widtagne till Neglering af Låns-, Häradshäktena och Stadsfängelsernes ombyggnad efter Cellsystemet; se R. Br. till K. M. Bes:de d. 1 April 1846.

*) Till Communion-win och oblater bestås om året för Fångarne en kanna frankft win för 12 fl. till 80 personer, samt oblater för 2 fl. till 100 personer och proportionaliter för större eller mindre antal, hwilket bör wid flende Penningeförflott och erfåttningserquisitioner iakttagas. R. Br. d. 15 Sept. 1756 och St. Cont. Circ. Br. d. 28 Julii 1785.

**) Genom R. Br. d. 7 Julii 1819, erinrades Kongl. Maj:ts Befallningshafwande att de borde, efter ömsändigheterne, med nödige klädespersoflar förse sådana Fångar, som under en längre transport wintertiden, till härlans bewarande, deraf äro i behof.

Fångarnes behof, såsom lastwar, galler för fenster och i skorstenar, lås och jernplåtsbetäckningar å dörrar m. m. skola tillhöra Fångwårds-Styrelsen att ombesörja;

Att alla Inventarier och Persedlar som till bruk inom Fästningarne i och för Fångarnes beklånad och wård redan blifwit genom Krigs-Collegii försorg utlemnade, afwen som alla sådana i Kronans förråd bestått, åt Fångar bestämde Beklånadspersedlar och requisita, som icke wore disponerade, borde till Fångwårds-Styrelsen aflemnas samt affändas till de Fästningsorter Styrelsen anvisade; Och skulle Krigs-Collegium wid hwarje halfårs slut meddela Styrelsen uppgift å de Persedlar som för Armeens behof icke wore användbara, och på sådan grund blifwit i förråden till Fångars bruk ofslagde, hvilka persedlar, genom Krigs-Collegii försorg, affändas till af Styrelsen anvisad ort, emot ersättning af Styrelsen, ej för Persedlarne, utan endast för transportkostnaden; samt

Att wården, utdelningen och redovisningen inför Fångwårds-Styrelsen af alla till Fästningsfångarnes behof bestämde medel och persedlar, borde, inom hwarje fästningsort, af de dittills wanliga uppbyggdsmän, under Commendantens kontroll och tillsyn i wanlig ordning besörjas; afwen som dittills gällande författningar om Fångarnes wård, lyfvelsättning och bewakning borde noggsamt iakttagas, intill des Kongl. Maj:ts härutinnan amorlöunda förordnande, eller Fångwårds-Styrelsen, uti hwad på des åtgärd ankom, meddelade andra Föreskrifter. K. Br. till Sångw. St. R. Coll. och St. Cont. d. 28 Oct. 1830. Femför härtil K. Br. d. 23 och 30 Nov. 1841, här nedan införde.

Kongl. Maj:ts Nådiga Instruction för Styrelsen öfwer, Fångelser och Arbets-Inrättningar i Riket; Gifwen Stockholms Slott den 7 Mars 1835, Nr. 19. *)

*) Den Embetsman som till Drdförande, Secreterare eller Kamerare i Fångwårds-Styrelsen är eller blifwer förordnad, skall under tiden fråntråda de lönewilkor, som åtsjöla förut innehafwande tjenst och hwilka då, efter sig företeende omständigheter, antingen uppbaras af den som kommer att samma tjenst besfrida eller af Statsverket besparas. K. Br. d. 14 Dec. 1840. Dock lemnades K. Br. tillåtelse, att med Secreterare och Ombudsmanna-besättning hos Fångwårds-Styrelsen för ena Auditurs-besättningen wid Lifgardet till häft. K. Br. d. 8 Febr. 1841.

Någon lösen för fullmakter eller Constitutorialer, som af Fångwårds-Styrelsen utfärdas, må hädanefter icke äga rum. K. Br. d. 14 Dec. 1840.

Wid den Inspektions- och mönstrings-resa som Drdförande eller Ledamot i Fångwårds-Styrelsen hwarje år bör anfålla, må denne hädanefter äga, att till biträde bewid antaga en påkiftelig person såsom Mönstrings-Commisarie emot ersättning efter Hefe-Reglementet. K. Br. d. 10 Oct. 1844.

Då verkställandet af inventeringar och besigtningar af fängersedlar wid Corrections-inrättningar i hufvudstaden icke kunde åläggas Fångwårds-Styrelsens tjenstemän i följd af deras tjenstbesättningar; har Kongl. Maj:ts bemyndigat samma Styrelse att af Stats-medlen för Fångars wård och underhåll, i dylike fall, godtgöra sine tjenstemän med En R:dr 16 fl. Banco om dagen till hwarje person. K. Br. d. 2 Febr. 1844.

Enligt K. Br. d. 30 Januarii 1845 har Styrelsen öfwer Fångelser och Arbets-inrättningar i Riket erhållit följande fastställda förnyade Interims-Stat:

Styrelsen:
Drdföranden, med benämning General-Directeur, 4,500 R:dr, samt wid Inspektions-resor utom Stockholm reserpenningar och tractamente; Twå Ledamöter, hwardera 1,800 R:dr, dock, hwad förhöjningen med 800 R:dr på hwardera Arfwodet angår, under det willkor för bägge Ledamöterne att ej innehafwa annan tjenstbesättning. Ledamöterne äga desutom åtnjuta ersättning för kostnader wid resor i tjensten.

Canzljet:
Secreterare som tillika är Ombudsman 1,200 R:dr; Notarie 800 R:dr; Registrator 800 R:dr; Twå Canzlistter, hwardera 400 R:dr.

Kammars-Contoret:
Kamerare, 1,200 R:dr; Kammarförwåndt 800 R:dr; Bokhållare och Casseur 800 R:dr; Kammarsekreterare 400 R:dr.

Byggnads-Contoret:
Intendent 1,200 R:dr, hwilken aflöning utgår till häften af Extra stats-anslag till nya Läns-fångelsebyggnader; Architect 500 R:dr, utgå afwen af sistnämde stats-anslag; Konduktor 400 R:dr.

Revisions-Contoret:
Revisor 800 R:dr samt observations-arfwode 25 procent af de medel som efter Contorets anmärkningar kunna indrifsas; Tre Kammarsekreterare, hwardera 400 R:dr; samt

Waktbetjening: Twå Waktmästare, hwardera 200 R:dr. Uppgående således denna Stat från 1845 års

I. Art:

Om Styrelsen och des Tjenstemanna-personal samt deras åligganden:

1 §. Styrelsen består af en Drdförande med Titel af General-Directeur öfwer Fångelser och Arbetsinrättningar i Riket, samt af twåne Ledamöter, hwilka af Kongl. Maj:ts Nådiga förordnas.

2 §. Styrelsen har till sitt biträde, för målens handläggning och expedierande, ett Canzli med en Secreterare och Ombudsman, och en Canzlist, samt ett Räkenskaps-Contor med en Kamerare och en Revisor. Af dese Tjenstemän tillsättas Secreteraren och Kamereraren af Kongl. Maj:ts, genom des Nådiga förordnande, och de öfriga utnämnas af Styrelsen efter förut, medelst anslag, tungjord 14 dagars ansökningstid.

Styrelsen äger jemwål att erforderlig Waktbetjening antaga.

3 §. Till Styrelsens besättning hörer, att: a) hafwa öfwerinseende och lednung i allmänhet af fängwården i Riket; b) besörja den del af förvaltningen wid Fästningsfångelserne, som rörer fängbeklånad, fängsläder, wed och lysningsämnen samt byggnadernas widmakthållande i de delar, som icke tillhöra Kongl. Krigs-Collegium; c) i allo besfrida den speciella tillsynen och förvaltningen af allmänna Arbets- och Corrections-Inrättningarne i Riket, hwartil Malmö Fästnings- och Corrections-fångelse räknas; ägande Styrelsen, wid utöfningen af denna besättning, att ställa sig till noggrann esterrättelse denna Instruction jemte öfriga nu gällande eller framdeles utkommande författningar, angående fängwården samt wanartige och försvarslöse personers behandlande, och i öfwerensstämmelse dermed meddela vederbrönde de speciella föreskrifter, som för verkställigheten af dessa stadganden och för fängwårdens ändamålsenliga förvaltning inom Corrections-Inrättningar och Fångelser bestannas nödige och till följd af här öfwan i denna §. bestående Embetsåligganden tillkomma Styrelsen att uppgöra, afwen som att genom årligen anställda Inspektioner wå öfwer dessa föreskrifter behöriga eftersefnad. Öfwer alla dessa Förvaltningsgrenar har Styrelsen att, inom den 1 Maj hwarje år, till Kongl. Maj:ts inkomna med underdånig Berättelse för det nästföljande året.

4 §. Styrelsen är Collectif i rådslagen öfwer alla der förkommande ärenden, men Drdföranden äger att allena besluta. Drdföranden är i första rummet Kongl. Maj:ts ansvarig för uppfyllandet af Styrelsens åligganden.

5 §. Ledamöterne äga att till Styrelsens Protocollet yttra deras tillstyrkanden och meningar i alla de fall, då de äro skiljaktige från Drdförandens beslut, dem de eljest anse hafwa biträde. I ärenden, som från Styrelsen ingå till Kongl. Maj:ts, skall, om särskild mening är anförd, densamma åtsjöla Styrelsens underdåniga skrifselse.

6 §. Anordningar om penningar samt andra utgående Expeditioner undertecknas af Drdföranden och Ledamöterne, utan att likwål uppehållas, i fall en af dem skulle wåra frånwarande.

7 §. Drdföranden må, dereft ärendenas angelägenhet det oundgängeligen kräfwer, kunna, utan Ledamöternas deltagande, ensam meddela besallningar om verkställighets-åtgärder; dock skola slika besallningar, i händelse de röra allmänna förhållanden inom Fångelserna och Arbetsinrättningarne, eller föranleda till-förändring i någon redan stadgad ordning, skriftligen utfärdas och derefter uti Styrelsen, wid det nästa sammanträde Drdföranden bewislar, till Protocollet anmålås.

8 §. Drdföranden biträdes hufwudsaktligen af den ene Ledamoten uti tillsynen öfwer Fångelserna och Corrections-inrättningarne i Riket, och af den andra uti förvaltningen af de till Styrelsens disposition ställda medel. Styrelsens Canzli lyder under den förres och des Räkenskaps-Contor under den sednares närmaste inseende. Serskildt åligger det Canzli-

början till 19,400 R:dr B:co. Och är uti samma Nådiga Bref förklaradt, att genom Kongl. Maj:ts bifall till Styrelsens hemskällan om ett Byggnads-Contor, icke är gjord någon ändring i nu gällande föreskrifter om öfwer-Intendents-Embetsets förande i fråga om Nybyggnader för Statens räkning.

Ar någon af Fångwårds-Styrelsens Ledamöter af förfall hindrad från tjenstgöring, eller eljest i behof af tjenstledighet, hwilken Drdföranden då äger på högst 14 dagar bewilja, må Drdföranden till Ledamöterbesättningens beständande, på nyssnämde tid af högst 14 dagar förordna närmaste tjensteman inom Embets-Verket. K. Br. till bem. St. d. 30 Apr. 1845.

Om en fastställd Uniform för Embets- och Tjenstemän inom Fångwårds-Styrelsen, se K. Br. d. 11 Febr. 1846.

Styrelsen öfwer Fångelser och Arbets-inrättningar bör sednast den 15 November hwarje år till Kongl. Maj:ts inkomma med det förslag till Stater, som Styrelsen åligger att upprätta. K. Br. till St. C. d. 7 Julii 1846

Canzli-Bedomoten att tillse, det anbefalldes rapporter öfver fångar, som antingen äro insatte på bekännele eller på wisfa år eller lifstid dömda, i behörig tid ingå, och i första rummet answara det ingen försummelse härutinnan äger rum, som ej af honom i rätter till anmärkes och till rättelse anmäles; äfvensom det tillhör honom att bereda och upplätta Styrelsens underdåniga Åsberättelser; hwaremot det tillkommer Kamerale-Bedomoten att bereda och uppsätta de förslag, som årligen till vederbörande böra afgifwas, och att, med biträde af Styrelsens Revisor, hwarje Måndags förmiddag förrätta inventering af Kamererarens Casaförvaltning och derwid tillse om Banco-Notiser och öfrige verificationer swara emot den nästförflutne weckans utgifter och inkomster, samt om Kamererarens penningeförvaltning befinnes i dessa delar riktigt handhabd. Å det Inventerings-förslag, som för ändamålet af Kamereraren bör vara uppgjort, åtecknar berörde Styrelse-Bedomot och Revisor den mening, hwartill granskingsförrättningen föranledd, hwarefter förslaget till Styrelsens pröfning wid des nästpåföljande sammanträde framlägges. Efter beskaffenheten deraf widtager Styrelsen sedan erforderlige åtgärder. I öfrigt, med iakttagande af denna grund för göromålens fördelning emellan Ledamöterna, äger Drdsföranden att berjemte bestämma hvilka mål hwarbera Ledamoten skall tillhöra att bereda och förebraga, och böra de answara, att dessa mål, i hvard på dem ankommer, med görligaste skyndsambhet behandlas.

9 §. Utan hinder af hwad i föregående § blifwit stadgadt, må, lika med den Styrelsens Ledamot, hvars åliggande det egentligen är att biträda Drdsföranden i tillsynen öfver Fångelserna, jemwål den andre Ledamoten äga att, när så pröfwat nödigt, utan särskildt förordnande, inspectera de uti Stockholm warande fångwårdsanstalter. För Inspectioners förrättande wid Fångelser och Corrections-Inrättningar i Landsorterne erfordras Styrelsens beslut och förordnande, enär de utaf någon af Ledamöterna skola utföras. Ut i dessa beslut, hvilka medelst Protocols-Utdrag böra den inspecterande Ledamoten meddelas, skola de hufwudsakligaste anledningarne och föremålen för inspectionen utmärkas. Wid alla af Ledamöterna förrättade inspectioner må de, då Drdsföranden der icke är närvarande, äga att rätta begångne förseelser och wibtaga de mått och steg, som för ordningens och disciplinens bibehållande finnas nödige. Dem åligger dock, att efter hwarje inom Hufwudskaden af dem werskälld inspection, skyndsamt till Drdsföranden anmäla hwad wid densamma förelupit, äfvensom att till Styrelsen ingifwa skriftlig Berättelse öfwer de inspectioner, som af dem wid Fångelserna och Corrections-Inrättningarne i Landsorterne blifwit utförde.

10 §. Ut i Drdsförandens frånvaro äger, jemte det Ledamöterna hwar för sig besörja de dem egentligen tillhörande åligganden, den Ledamot, som efter sitt Embetes wärldighet framåt år, att inträda i utöfningen af Drdsförandens besättning; dock må, under Drdsförandens frånvaro, frågor om Tjenstemäns af- och tillsättande icke afgöras, ej eller, utan hans medgifwande, några beslut fattas eller åtgärder anbefallas, som i mer eller mindre mon rubba eller ändra de grundsatser och det system för Correctionswäsendets moraliska och economiska nytta, som Styrelsen, genom Drdsförandens beslutanderätt, eller des Ledamöter samfäldt, stadgat och förordnat.

11 §. Secreteraren och Dmbudsmanen åligger:
1:o Att föra Diarium öfwer alla inkommande mål, de samma deruti, till sitt innehåll, noggrant anteckna, samt answara för handlingarnes ordnande och förwarande.
2:o Att beskrifa Protocolsföringen wid Styrelsens sammankomster.

3:o Att uppsätta, contrasignera och affända eller utlemna alla utgående Expeditioner, öfwer hvilka bör föras wanlig Expeditions-lista.

4:o Att wid hwarje Session anmäla hvilka mål inkommit, sedan Styrelsens sista sammanträde.

5:o Att föra Journalerne öfwer Fångpersonalen och utrymmena i Fångnings- och Vänsfångelserna.

6:o Att hålla särskild tabellariskt anteckning öfwer de fångar, om hvilka rapporter böra afgifwas, samt tidpunkterne, då dessa rapporter skola ingå och ingått.

7:o Att den första Sessionen i hwarje månad till Drdsföranden afgifwa förteckning på alla oafgjorda mål.

8:o Att hålla förteckning å låne- och andra säkerhets-handlingar, hvilka i Styrelsens Casakista förwaras.

9:o Att widtaga nödiga bewakningar samt anställa och utföra de lagföningar, som pröfwat böra äga rum till indrifwande af forbringar och medel, antingen de tillhöra Styrelsen, eller under des förvaltning lydande Corrections-Inrättningar.

10:o Att, wid i öfrigt förekommande frågor, ware sig rättegångar, concursar eller andra med enskilda personer eller allmänna Werk uppkommande twister och afhandlingar, under hvilka Styrelsens rätt är beroende, densamma iakttaga och bewaka.

11:o Att wid hwarje års slut, till Styrelsen afgifwa skriftlig Berättelse om hwad tillgjort blifwit i alla af honom under årets lopp handlagde lagfönings- och rättegångs-

IV. §. (7)

ärenden, tillika med upplysning angående de omständigheter, hwarpå de oafgjorde målen kunna bero; samt

12:o Att waka deröfwer, att de wid Styrelsens Canzli anställda Tjenstemän, äfvensom Waktbetjeningen fullgöra deras skyldigheter i tjensten, enligt Instruction och andra till eftersefnad för dem gällande föreskrifter, samt, om någon deruti brister, derom hos Styrelsen göra anmälan.

12 §. Kamereraren tillhör:
1:o Att hålla Räkning med Rikets Ständers Bank, deruti alla för Styrelsens räkning gjorde insättningar, samt de af Styrelsen utfärdade Assignationer intagas.

2:o Att föra en Memorial-Bok, som under sina särskilda Titlar upptager all inkomst och utgift.

3:o Att för Styrelsen anmäla när medel till föresående utbetalningar erfordras och, sedan utgiften blifwit af Styrelsen godkänd, uppsätta och contrasignera så wäl anordning deraf som assignation af beloppet, samt föranskaffa att de blifwa med behörige underskrifter försedde och Assignationen genast derefter vederbörande tillhandahållen.

4:o Att uppgöra och hwarje Måndag, wid skeende inventering, aflemna förslag öfwer den under hans wård warande Casans tillstånd för den nästförflutne weckan.

5:o Att, efter ledning af förut nämnde Räkning med Rikets Ständers Bank, Memorial-Boken, särskilda räkningar samt Casaverificationer för inkomst och utgift, uppgöra för hwarje år en fullständig Casa-Räkning, för att Hufwud-Boken tilläggas.

6:o Att upprätta och affluta Hufwud-Boken (hwaruti alla under Styrelsen lydande Inrättningar inträder och utgifter upptagas) så tidigt, att densamma, renskrifwen, må kunna, för det föregående året, inom den 1 December det påföljande till Styrelsen aflemnas, då äfwen en fullständig Tabellarisk uppgift å Inrättningarnes Penningefällning wid förra årets slut bör afgifwas. Expens-medels-räkning, hwilken han äfwen skall föra, inlemnas till Styrelsen inom den 1 Mars året derpå.

7:o Att med Contracterne om arbets-lesweranser och Correctionist-dagswerkens användande af allmänna Werk eller private samt om lesweranserne af födoämnen till Corrections-Inrättningarne jemföra de räkningar och likvider samt arbetsrapporter öfwer nämnde dagswerken, som äro uppgjorde och noga tillse om något derwid är att anmärka, samt sådant till nödig rättelse hos Styrelsen anmäla.

8:o Att uppgöra de förslager, som från Styrelsen årligen böra afgifwas, äfvensom alla erforderliga calculer för grundläggande af Styrelsens underdåniga Berättelser till Kongl. Majt.

13 §. Revisorn åligger:

1:o Att granska alla från de särskilda Inrättningarne till Styrelsen ingående redogörelser, som ock de till Räkenskaps-Contoret inkommande Räkningar.

2:o Att kontrollera alla Räknte-uträkningar och likvider.

3:o Att renskrifwa Hufwud-Boken, samt foliera de till densamma hörande verificationer, äfvensom beskrifa all annan inom Räkenskaps-Contoret förefallande renskrifning.

4:o Att biträda Kamereraren wid granskningen af uppgjorde räkningar och likvider för lesweranser och begagnade Correctionist-dagswerken.

5:o Att tillse det alla redogörelser, hvilka skola till Styrelsen ingå och uti Hufwud-Boken upptagas, wara inom bestämd tid aflemnade, och om sådant skulle af vederbörande redogörare försummas, derom genast hos Styrelsen göra anmälan.

14 §. Canzlisten förrättar den renskrifning och tillhandagår i öfrigt med det biträde, som wid göromålen inom Canzliet kan erfordras.

15 §. Hwar och en af Werkets Tjenstemän skall, jemte iakttagande af hwad honom, enligt föregående stadganden, åligger, utan invändning efterkomma Styrelsens besallningar och föreskrifter i tjensten.

16 §. Beträdets Tjensteman wid Styrelsen eller wid de under des lydno warande Corrections-inrättningar, med fel eller försummelse i sin besättning, må Styrelsen efter omständigheterna den felaktige på längre eller kortare tid från tjensten kunna suspendera, antingen med bibehållande af lönen eller med förlust deraf; hörande suspensionen i förra fallet ej sträckas öfwer Sex och i senare ej öfwer Tre månader. Skulle derefter förnyade fel eller försummelse inträffa, äge Styrelsen att den felaktige, så wida han icke genom Kongl. Majts Nådiga fullmagt eller förordnande är anställd, helt och hållet från tjensten ställa. Öfrar suspensionbestrafningen siftnämnde slag af Tjenstemän, bör densamma jemte skälen derför genast hos Kongl. Majt i underdånighet anmälas. Den, med Styrelsens beslut i förberörde fall misnöjde, må deröfwer hos Kongl. Majt, uti des Kammar-Expedition, anföra underdåniga Besvär inom Tretio dagar efter beskändet, men beslutet gånge ej des mindre i verkställighet. I affrisnings-frågor och anmärknings-mål äger Styrelsen att försara i enlighet med hwad Kongl. Majts Nådiga Förordning af den 11 December 1830 stadgar. Uraklärer någon af Tjenstemännen wid Styrelsen eller wid de under des spectella tillsyn och förvaltning stående Arbets- och Corrections-inrättningar, att till utsatt tid

¶ I

afgifwa de upplysningar, förelingar eller redovisningar, Styrelsen infördrat, må Styrelsen äga rätt, att, wid hvarje förnyadt infördrande, bestämna lämpeligt wite mot tidens öfverföribande. Är saken af den beskaffenhet, att skyndsamt åtgärd erfordras, äge Styrelsen att, der omständigheterna så föranleda, wid första infördrandet utfatta wite.

II. Art.

Om bestraffningsfattet wid Corrections-Inrättningarne samt Malmö Correctionella Arbets-Fängelse.

1 §. Ordningssmål i allmänhet och fädane af Correctionist eller Fänge begångne förbrytelser, som äro föremål för Polis-myndigheters behandling, äger Styrelsen upptaga och afgöra, samt derwid låta använda Correctionella bestraffningar, hvarunder, i swårare fall, jemväl begripes prygel för manspersoner.

2 §. Egentliga brott och misgjeringar skola hänwisas till vederbörlig Domstol, hwarom skyndsamt anmälan skall göras hos vederbörlige Embets-myndighet; ägande Styrelsen att, i afseende på den brottslösa strängare och säkrare bewakning, widtaga de åtgärder, hvar till omständigheterna i hvarje fall föranleda.

3 §. Innan någon bestraffning af Styrelsen bestämmes och tillämpas, skall, genom behörig undersökning, förbrytelsen wara uppdragad och fördröparen befunnen saker.

4 §. Dessa föreskrifter skola tillämpas så wäl inom de Correctionella Fängelserna som å de Fångar och Correctionister, hvilka under bewakning utom de samma äro till arbete anställda *).

Den ändring har fleckt i den för Fångwårds-Styrelsen år 1835 utfärdade Instruction, att Styrelsen, intill dess Ny Instruction för densamma kan wara i Näder fastställd, äger, på det sätt, som, för Årenbernes behöriga gång, kan finnas lämpligt, görvålen mellan sine tjenstemän fördela. K. Br. d. 13 Apr. 1842.

Sedan Styrelsen öfwer Fångelser och Arbetsinrättningar i Riket i underd. anmält de twifvelsmål, som hos bemänte Styrelse uppkänt, angående gränjerna för dess besättning med Fångwården inom Fästningsfängelserna i allmänhet, äfwen som i hwar mån de uti flere ditörande delar hittills gällande stadganden funnits dels obestämda och ofullständiga, dels mindre lämpliga, och på grund deraf hos Kongl. Maj:t i underd. gjort hemställan om wiså föreskrifters och åtgärders meddelande, hvilka Styrelsen ansett wara af wigt i dermed gemenskap ägande ämnen; så har Kongl. Maj:t, efter det Krigs-Collegium underd. Utlåtande i målet afgifwit, wid förebringningen häraf, med bifall till hwar Styrelsen hemställt och Krigs-Collegium tillstyrkt, i anledning deraf sunnit godt i Näder förordna: att Styrelsen öfwer Fångelser och Arbetsinrättningar i Riket hädanefter skall tillkomma öfwerinsendhet och tillspen å Commendanterna på Fästningarne med deras underlydande, ej mindre i hwar ångår sättet för Fästningsfångarnes bewakning, och i förening dermed widtagne försigtighetsmått, med rättighet derwid för Styrelsen att lemna föreskrifter i ämnet, erhålla rapporter om rymningsförsök och oord-

ningar af swårare beskaffenhet, samt att låta i behörig ordning beifra wisad underlåtenhet i embetsåligganden wid Fångwården, än äfwen uti allt, som rör ordningens och disciplinens handhållande bland dessa Fångar, samt föreskrifters meddelande för deras behandling; i följd hwaraf så wäl rapporter öfwer Fångarnes ankomst, som särskilde, för hwarje månad, öfwer Fångarne ålagde bestraffningar, komma att af Commendanterna endast till bemänte Styrelse afgifwas; Och har Kongl. Maj:t i sammanhang härmed, anbefallit Styrelsen att inkomma med underd. förslag till ett i möjligaste måtto fullständigt Reglemente för Fångarnes bewakning samt ordningens och disciplinens widmakthållande inom Fängelserna, äfwen som för upptagandet och handläggningen af Fångars ålagomål, med hwar mera till ämnet hörde, för hwilket ändamål Styrelsen ägde då den deraf kunne sig i behof, wända sig till Stats-Ministern för Utrikes Årenberne, för winnande af utwäg att, sig till ledning, taga kännedom om de i andra länder i enahanda afseenden utfärdade Instructioner och Reglementen, som i Hofhandeln icke finnas att tillgå; Hwarjemte Kongl. Maj:t i Näder bifallit, att bemänte Styrelse, i den mån utrymmet inom Fästningarne sådant medgifwer, må föranskalta om inrättandet af särskilda arbetsrum för de Fångars, som äga ferdighet i handafsjöder, i spelsättande, på sätt Kongl. Br. d. 18 Mars 1748 och 15 Junii 1763 föranleda, med iakttagande likwäl, att af den derwid blifwande arbetsförtjensten, fänge icke erhåller större andel, än som motsvarar hwar han i arbetsfälling och tillökning deri af särskild anledning, wid Kronans arbeten kan förtjena. K. Br. till K. Coll. d. 22 Jan. 1839, nr. o 5 *).

Kongl.

*) För stödt straffade och till allmänt arbete dömda Fängen N. J. mistänktes att hafwa deltagit uti en å Warholms Fästning d. 7 Jan. 1843 timad stöld, och blef dertill af Commendanten, Majoren och Ridbaren N. ålagd bestraffning med mörl arrest. Då N. J. sedermera erkände stölden, men wägrade lemna upplysning om det stulna, dömdes han till 50 dagg och tio dygns mörl arrest; hwarefter och sedan N. J. försökt att med knif sära en af beräkningsmanskapet, han, så wäl för detta försök, som för stölden, af Commendanten dömdes att straffas med 100:de dagg och 28 dygns mörl arrest.

Uti det fiscaliska åtal, som i anledning häraf emot Commendanten, Majoren N. anställdes, anfåg Krigs-Fiscalen Majoren N. hafwa felat å fwen deri, att han, då Styrelsen öfwer Fängelserna och Arbetsinrättningarna i Riket, underrättad om den N. J. ådömda sednare bestraffningen, meddelat föreskrift att N. J. borde från den mörla arresten utsläppas samt den återstående delen af daggstraffet inställas, icke hörsammat eller ställt sig till efterrättelse en sådan föreskrift, utan låtit bestraffningen i allo verkställas; Men wid pröfning häraf, utlåt sig Krigs-Hof-Rätten, att den genom K. Br. d. 22 Jan. 1839 bemänte Styrelse lemnade rättighet att meddela Commendanterna föreskrifter om Fångarnes behandling, wore ett allmänt stadgande, hvarunder borde förfås allt hwar som rörde fångarnes ekonomi, proviantering, beklädnad, bewakning och sjukwård, m. m., hwilket wore något helt annat än rättighet att meddela befallning om ett af Commendant fänge ålagdt straffs inställande, en rättighet som hwarken uti nyss öfverlydande Bref eller anordnades funnes Styrelsen tillagd; I följd hwaraf N. i denna del af målet frikändes. I anledning af de beswår Krigs-Fiscalen i denna omständighet anförde, kann S. D:s Pluralitet ej stål till ändring i K. Hof. R. nämnde beslut; hwaremot tre af S. D:s Ledamöter, på grund af stadganderna i K. Br. d. 22 Jan. 1839, förde Majoren N. till last, att han icke hörsammat de föreskrifter Fångwårds-Styrelsen gifwit, angående inställelse af de fången N. J. ådömda bestraffningar. Se S. D:s Prot. d. 1 Nov. 1844, samt K. Maj:ts samma dag, meddelade utslag, hwilket, i afseende på öfrige emot N. angifne felaktigheter, för hvilka Krigs-Hof-R. dömt N. att mista Commendantstjensten, utan rättighet att densamma återfå, är af följande lydelse:

»Widkommande åter Majoren N:s beswår; så enär dels af handlingarne inhämtas, ej allenast att wid den tid, då hans åtalade åtgärd, att på sätt uti en af jourhafwande Underofficeraren å Warholms Fästning afgifwen förteckning å de af N. J. undergångne bestraffningar upptager, låta den 7 Januari 1843 insätta N. J. i mörl cell, stödt werkligen war försöwd, utan ock att mistänkan emot N. om belaktighet i samma stödt sedermera blifwit genom hans egen bekännelse bekräftad och således icke kan anses hafwa warit ogrundad, om än Majoren N. nu icke är i tillfälle att förebringa laglig bewisning derom att hos honom war anmält, det N. hade utbudt en del af det stulna, samt dels ett, wid N:s underd. förklaring fogadt bewis af Lieutenanten v. L. upplyser, att för fången N:s affstihande från öfrige fångarne någon mera ljus Cell ej fanns att tillgå, än den, hwar i han wid ifrågawarande tillfälle insattes; Alltså finner wäl Kongl. Maj:t, med upphåfwande af K. Hof-R:s Beslut i denna del, Majoren N. icke wara för oswanberöde dess åtgärd till

*) Under samma dag, som Styrelsen öfwer Fångelser och Arbetsinrättningar i Riket erhöll sin här ofwan intagna Instruction, eller den 7 Mars 1835, utfärdades jemväl K. M:s Nådiga Instructioner:

För Embets- och Tjenstemanna-personalen wid Malmö Arbets- och Corrections-Inrättningen på Långholmen (inf. i 1835 års K. F. S. G. Nr. 20);

För Tjenstemanna-personalen wid Malmö Arbets- och Corrections-Inrättningen för quinnor å Norrmalm (inf. 1. e.);

För Embets- och Tjenstemanna-personalen wid Malmö Fästnings- och Corrections-Fängelse (inf. ib.);

För Tjenstemanna-personalen wid Corrections-Inrättningen för quinnor inwid Östherberg (inf. ib. Nr. 21); och

För Tjenstemanna-personalen wid Malmö Arbets- och Corrections-Inrättningen för Quinnor i Norrbooping (inf. ib.).

Äfwenledes är, på sätt K. Br. d. 3 Junii 1846 utwisar, Instruction utfärdad för Predikanter wid Rikets Fångelser och wid Krono-Arbets-Corpsen.

Jemlikt ifrågawarande till Fångwårds-Styrelsen afslutne Nådiga Bref, har Kongl. Maj:t, ej mindre bifallit Styrelsens hemställan om FångPredikanters behållande wid den genom K. Br. d. 6 Oct. 1842 för dem tills widare medgifna förhöjda tjenstlars berättning, samt utsträckning af samma förman till Predikanterne wid Krono-Arbets-Corpsen, än äfwen gillat den af Styrelsen för sådan händelse i afseende på alla desse Predikant förelagna afslutnings stat. Upptagande denna Stat såsom ärlig afslutning åt Predikanterne wid Öfstra Corrections-Inrättningen i Stockholm och Malmö Fästning 600 R:dr, wid Stockholms Norra och Norrboopings Corrections-inrättning 400 R:dr, wid Carlscrona Fästning fortfarande 380 R:dr samt wid öfrige fångelserna, i förhållande till fångantalets storlek, från 66 R:dr 32 fl. till 333 R:dr 16 fl. Banco.

Kongl. Maj:t har förordnat, att hela Förvaltningen af de för fängars vård och underhåll anslagne och erforderliga medel skall af Styrelsen öfver Fängelserne och Arbetsinrättningarna i Riket öfvertagas: att det följaktligen skall äligga Stats-Contoret, att efter af Kongl. Maj:t förut meddelade näbige föreskrifter, successiue under loppet af hvarje år tillhandahålla nämde Styrelse, på skende requisitioner, de behöfliga medlen jemte bröd åt fångarne å de ställen der Kronobagerier finnas och brödbakning för Kronans räkning verkställas, antingen directe genom anordnande och afsewering i Stockholm till Styrelsens disposition, eller också genom anordning å Värens Känterier eller Kronobagerier: att, för hvar som anordnas af Stats-Contoret till utbetalning eller leverering från Landtrakterne eller Kronobagerierne, bör, genom K. M. Bef. hets försorg, af Lands-Contoren uppgöras fullständig räkning och den samma, behörigen verifieras, insändas till Fångwårds-Styrelsen senast inom den tid, som nu är bestäm'd för serskilda Utgiftsräkningens afgifwande till Kammar-Rätten, nemligen Junii månads början påföljande året, hvarigenom uppgifvet af Fångwårdsmedlen i berörde serskilda utgiftsräkning kommer att upphöra: att nämde Styrelse, öfver de till des lyftning eller disposition directe utbetalde medel eller anordnat bröd, bör låta föra behörig räkning och sammanfatta så väl denna som de under Styrelsens omedelbara förvaltning stående inrättningar samt Länsstyrelsernas redogörelser uti en hufvudbok för året, upprättad så tidigt sse kan derefter, så att resultatet af hela förvaltningen af fångmedels-anlaget kan upptagas i den Allshufvudbok, som för samma år i Stats-Contoret aflutas: att denna Styrelsens hufvudbok, med tillhörande verificationer, bör i wanlig ordning till granskning i Kammar-Rätten afsemas: att den besättning Kammar-Collegium, jemlikt 8 §. 20 mom. af des Instruccion den 16 Febr. 1838 äger i afseende å sättet att wid Väns häkten försje fångar med bröd, afwenledes skulle från och med 1842 års början till Fångwårds-Styrelsen öfverflyttas; dock att tillsynen öfver brödupphandlingen i första rummet fortfarande kommer att handshafwas af Kongl. Maj:ts Befallningshafwandes; samt att det åligg Fångwårdsstyrelsen att skundsamli-gen meddela alla wederbörande, som skola redowisa för någon andel af fångmedels-anlaget, sådana underrättelser i afseende å förvaltningen af detta anslag, som finnas lämpliga för att bereda den största enhet, hushållning och kontroll jemte lärtid öfverfäst uti de till denna förvaltningsgren hörande ämnen; dock att, i afseende å hesswa Känterskapens och redogörelsens form, Stats-Contoret derom, jemlikt 7 §. 2 mom. af Kongl. d. 10 Apr. 1828, äger att förfoga. K. Br. till Sångw. St. och St. Cont. d. 23 Nov. 1841.

Om öfverflyttning jemväl af fångwaktbetjeningens, predikanter och skarprättares afseing till den hufvudtitel i Riksfstaten, hvarunder anslaget för fångkostnaderna på det hela är upptaget; se K. Br. d. 14 Maji 1842, No 18, inf. straxt här nedan *).

I anledning af Styrelsens öfver Fängelserne och Arbetsinrättningarna i Riket hemställan om icke Kongl. Maj:t skulle tådas förordna, att äfwen frågor om reparation och nybyggnad å Vänsfängelserne, som nu tillhörde Kammar-Collegium, borde till Styrelsen öfverflyttas, på samma sätt som de till Landt- och Sköfverhetsverket hörande byggnader äro ställda under serskilda myndigheter; har Kongl. Maj:t, enär Fångwårdsstyrelsen närmast wore i tillfälle att känna och bedömma både behöfvet af och sättet för verkställigheten af Fångwårdsstyrelsens nybyggnad och reparation, samt det derutom bör leda till ordning och redighet, om detta Werk får besättning med Fångwårdsbetyget i des helhet, Junnit godt i allmänhet lemna näbigt bifall till hwar Fångwårdsstyrelsen sålunda hemställt; dock så, att derigenom icke göres någon ändring i hwar K.

ansvar förfallen; Men emedan J. felat mot de i K. Br. d. 19 Aug. 1824, jemför'dt med det för Smediegardehäktet i Stockholm den 3 Oct. 1803 utfärdade Police-Reglemente, hwilket, jemlikt K. Br. den 12 Februarii 1808 och den 22 Februarii 1821, skall i allmänhet wid Kronofängelserne i Riket tjena till efterföljd, meddelade föreskrifter rörande fångars bestraffning, dels deruti, att J. företagit sig att ådömma J. straff för stöld och waks öfverfallande, hwilka brott bor'dt, enligt 9 §. i nämnde Reglemente till Domskolehandläggning och ådömande förwisas, samt dels derigenom, att J. derwid ålagt J. swärare straff, än som kan komma under benämning af husagat; Dy och enär hwar J. sålunda till last ligger, icke är af beskaffenhet, att han må derför anses förfallen till förlust af den honom Näbigt anförtrodda Commendantstjens, pröfwar Kongl. Maj:t jemlikt 2 Cap. 13 §. K. Br. Art. d. 31 Mars 1798, med ändring af K. Hof-Rättis Utslag rättwißt, det skall Majoren J. för berörde, under utseingen af Commendantstjens, begångne felaktigheter, från samma tjänst med åtföljande löneformåner under Sex månader suspenderas, samt derjemte utgifwa den af K. Hof-Rätten honom ådömda ersättning."

*) Kostnaderna för öfverförande till Sverige af 2:ne för brott om bord å Swenskt fartyg på Utländsk ort härdade personer, skulle utgå af anslaget för Fångars vård och underhåll. K. Br. d. 28 Nov. 1845.

Br. d. 28 October 1830 stadgar angående de i Fästningarne belagne häkten. Kongl. Bef. till K. Coll. den 30 Nov. 1841 *).

CARL JOHAN zc. Uti underdånig skrifwelse den 11 Dec. sifflidet är, hafwen J. till seld af den widsträcktare förvaltning med fångelserne, som jemlikt Wårt näbige bref den 23 förutgågne November, blifwit Eder anförtrodd, bland annat, hemställt:

A) Att, genom Wårt och Rikets Stats-Contors föransaltande, medel alltid måtte blifwa särskottswis att tillgå å Landt-Känterierne, för bescribade af Fångwårds-Fästningarna i landsorten, emot ersättning af Eder wid liquider, som, till exempel quartalswis, kunde till Eder insändas;

B) Att wederbörande Kronobagare eller andre personer, med hwilka kontrakt om bröds tillhandahållande för garnisonsmanskap och fångar äro ingångna, kunde genom Stats-Contoret förskändigas att äfwen hädanester och intilldes anordnada blifwer förordnad utlemna det för fångarnes behof erforderliga bröd, på förut wanligt sätt, emot ersättning från Landt-Känteriet, så framt Stats-Contoret ej funne mera lämpligt att wid hwarje års slut om allsammans med Eder uppgöra en gemensam liquid;

C) Att Ds måtte tådas i näder godkänna den af nödvändigheten påtallade åtgärd, att J. anmodat Stats-Contoret att, intilldes widare näbige föreskrifter kunde erhållas, underätta Wäre Befallningshafwande i Vänen att, på samma sätt som dittills, besrida alla i och för fångwården erforderliga utgifter, fastän Eder ofwannämnda widsträcktare besättning redan den 1 Januarii innevarande är widtagit;

D) Att i näder bestämmas måtte, huruvida fångbetjeningens löner och artwoden äfwen som de pensioner, som kunna wara anvisade åt afstedeade tjenstemän wid fångelserne och fångbetjente, men ej äro å allmänna inbragnings-staten anvisade, skola utbetalas af de för fångars vård och underhåll anslagne medel och i redowisningen derför ingå, hwilket J. anslagen bestomera lämpligt, som derförutan den allmänna öfwerfäst öfwer de till denna förvaltningsgren hörande ämnen, hwilken Wi i näder afsett, icke syntes kunna ernås;

E) Att jemväl förordnas måtte, huruvida de till skarprättare och professor utgående löner äfwen böra ingå i Värens redowisningar för fångwårds-medlen, eller inslyta i Landt-Känterierens serskilda utgifts-räkningar; samt

F) Att en allmänt gällande förplägnings-stat för alla fångar måtte fastställas, med iakttagande emast af de föränsbringar, som woto en seld af lefnads-sättet i olika orter, samt utspisningen af maten, efter bestämd spisorrdning, antingen uppdragas åt den minstjudande, eller också föranslutas genom matinrättningar; och hafwen J. uti sifflerörde hänseende jemväl åberopat Eder underdåniga skrifwelse af den 27 Maji nästlidet är, angående arbets-compagniers inrättande, deruti J. med erkännande af den fördel, hwilken, då fångarnes underhåll bestämdes till ett wist belopp i kontant, wunnits derigenom, att denna utgift kunde noggrannare både kalkyleras och kontrolleras, dock, med afseende dels derå, att, i nämnde fall, både kvantiteten och kvaliteten af den föda, menniskan behöfwer till ett nödorstigt uppehälle, gjordes beroende af något så wacklande, som waruprisen å lifsmedel, dels också de ständiga klagomål, som försporis öfwer fång-underhållets otillräcklighet, med flere anförde skäl, ansett fångars förplägning efter spisorrdning wara både billig och nyttig, samt, jemte utgifter om nu warande fångunderhållet i olika fångelser både här i Riket och i andra länder, äfwen lemnat förslag till fyra serskilda utspisnings-stater.

Stats-Contoret har uti infordradt och den 18 sifflidne Januari afgifwit utlåtande öfwer de här öfwan först omskrifda fem punkter i underdånighet upphyllt: att, uppå Eder berörda, samtidsigt med förevarande underdåniga hemställan, till Stats-Contoret afslåta skrifwelse, har, på grund af Wårt näbige bref den 23 sifflidne November, angående Eder widsträcktare besättning med fångmedlens disponerande, Stats-Contoret, under den 21 påföljde December, genom cirkulär till samtliga Wäre Befallningshafwande, anmodat dem att, till des widare föreskrifter i ämnet kunde blifwa lemnade, ifrån detta års början, på lika sätt som förut, besrida alla i och för fångwården erforderliga utgifter, men emast såsom särskottswis för Eder räkning, hwilka för hwarje quartal, efter det requisitions-förslag deröfwer till Eder afgifwit, kommo att godtgöras, samt att jemväl tillhandahålla bröd åt fångarne å de ställen, der kronobagerier finnas och brödbakning för Kronans räkning verkställas, deröfwer räkning efter hwarje års förlopp till Eder borde afgifwas; och då Stats-Contoret till försläge sig, att Ds tåddes i näder gilla hwar sålunda blifwit till den början tillgjordt, samt J. afslått cirkulär till Wäre Befallningshafwande och Kommendanterna å fästningarna med formulär för redogörelsernes upprättande, hwilket och öfwerensstämd med Wårt

*) K. Br. d. 28 Oct. 1830 är infördt här öfwan och wisar att Fångwårdsstyrelsen redan, med 1831 års början, öfvertagit insendet, styrelsen samt den economiska förvaltningen öfwer Fästningsfängelserne i Riket, äfwen hwar anaår byggnad och reparation, undantagandes det fall, att fångrummen utgåra delar af fästningsverket.

Wårt högst berörde nädiga bref, hvarigenom annan åtgärd härvid ej wore Stats-Contoret ålagd, än att, i afseende på formen för dessa redogörelser, äga följande jemlikt 7 §. 2 mom. i Wår nädiga kungörelse af den 10 April 1828, funne Stats-Contoret Eder bemärlan i denna del för närvarande ej fördrå vidare handläggning; äfwen som, då Stats-Contoret gifwit Eder del af des ofwannande cirkulär, som, beträffande fäng-walbetjenningens, predikanter och skarprättares afönning, innefattade underrättelse om den sammas öfverskyttning till den hufvudtitel i Riksstaten, hvarunder anslaget för fängkostnaderna på det hela nu är upptaget, Eder berörligman gjorda underdåniga framställning här om, efter Stats-Contorets tanke, icke eller till någon åtgärd nu förantbedde; men sedan 3 inbefallmit ett eller annat quartals requisitions-förslag och deraf inhentat en närmare öfverfikt af förhållandet med dessa utgifter, samt blifwit i tillfälle att föreslå de närmare eller förändrade föreskrifter, som egentligen kunna fördras i följd af ifrå-gawarande förwaltnings öfwerfiktande, ansåge Stats-Contoret underdånig anmälan derom böra göras, hwaremedlerlid Stats-Contoret tillhandahölle Eder nödige medel, i afräkning å Stats-anslaget, för de utgifter 3 directe bestörjen.

Wid underdånig fördragning här af, jemte hwad af Wårt och Rikets Krigs-Collegium och Chefen för Wår Ingeniör-corpis, uti öfwer Eder underdåniga skrifwelse den 27 Maj sifflidit är afgifna utlåtanden, blifwit i underdånighet anfördt, hafwe Wi ej mindre i nåder gillat hwad Stats-Contoret, på sätt ofwanberördt är, rörande förskänande 5 punkter, underdånigt yttrat och bemärlat, än äfwen, enär rättwis och billighet fördras, att fångar af enahanda slag böra, så widt till kan, umbå lika beskaffad underhåll, utan afseende å den tillfällighet, i hwilket fångelse de komma att insättas, samt att de böra njuta spis af den mest tarfliga och minst kostsamma beskaffenhet, men tillika vara förskräde om sådant underhåll, att deras hälsa icke genom södoämnenas ringhet eller dåliga beskaffenhet äfwenyras, på det sätt bifallit Eder underdåniga bemärlan om en allmän förplägnings-stat för fångar, att Wi i nåder låtit uppgöra och fastställt bilagde 4 utspisnings-stater, nemligen:

N:o 1 för pionnierer, allmänna arbetskarlar och till tyngre arbeten använde fästningsfångar under den årstid, då dagwardne äro längre och myckst arbete i fria luften fördras, eller i allmänhet från den 1 April till den 1 Oktober. Denna stat är uppgjord i enlighet med den af Eder föreslagna, af både Krigs-Collegium och Chefen för Ingeniör-corpisen utan anmärkning lemnade utspisnings-stat N:o 1 för allmänne arbetskarlar.

N:o 2 för samma slags fångar, som N:o 1, då de ej dererfter utspisas, eller i allmänhet från den 1 Oktober till den 1 April. Denna stat är lika med N:o 1, utom att efter denna bestås blott 1 i skället för 1½ mjukt bröd, samt att i denna stat ½ kanna dricka dagligen är utesluten.

N:o 3 för qwinnor i spinnhus samt alla de fångar, som undergå ranfästning eller enkelt fångelse. Lika med N:o 2, utom att söndagarna bestås blott 10 i skället för 12 lod färskt kött, samt 2 dagar i wekan blott 8 i skället för 10 lod salt kött.

N:o 4 för sjuka fångar, hwilken siftnämnde stat är upprättad i öfwerensstämmelse med den för Wårt Serafimer-Druckens-Lagarett nu gällande.

3 Jammanhang härmed hafwe Wi tillika i nåder skadgat: Att, när färskt bröd ej kan erhållas, ½ % torrt anses swara emot 1 % mjukt;

Att, der matinrättning finnes, hwarken den, som är dömd till straffarbete å fästning, eller krono-arbetskarl må njuta annan förtäring i mat eller dryck, utom då extra förplägning af dricka eller öl, med föreståndarens eller Compagni-chefs tillstånd, under swårare arbete bestås, samt den dag arbetsfänge, genom öfwerbetning eller slit-arbetspenning, något förtjent, då deraf må af honom köpas högst 1 % bröd och ½ kanna dricka efter matinrättningens priser;

Att fångar, som undergå fångelse wid watten och bröd, såsom hittills, erhålla 2 % mjukt bröd om dagen;

Att alla fångar, som icke äro slutligen dömda, samt alla de, som undergå så kalladt enkelt fångelse, eller fångelse å fästning utan arbete, äro berättigade att, under iakttagande af de för fångars förwarande nödiga försigtighetsmått, af egna medel skaffa sig någon förbättring i underhållet, dock under tillsyn, att icke något för personens skällning opasfande öfwerflöd i mat eller dryck äger rum;

Att barnafödelskor, när de tillfrisknat och amma deras barn, utspisas efter staten N:o 1;

Att barn, som ärfölja föräldrar till fångelserne, när de äro öfwer 10 år, utspisas efter staten N:o 3, men, om de äro under 10 år, efter denna stat, med minskning af ½ % bröd;

Att bekännelse-fångar, som, enligt hwad 3 upplyst, kräfwa en starkare söda än andra sphyliösa fångar, och hittills jemwål deraf warit i åtnjutande, äfwen hädanefter, när de warit insatte öfwer ett år, utspisas efter staten N:o 1;

Att, efter tillgången och priserne å matwaror på olika orter, en proviant-artikel, med Eder tillåtelse, får utbytas emot en annan, då sådant leder till besparing för kronan eller den, som underhållet består, samt fångarnes hälsa derigenom, enligt läkarens skriftligen meddelade intyg, icke äfwenyras;

Att 3, efter wederbörande Wåre Besallningshafwandes, hörande, bören widtaga nödiga åtgärder, på det antingen genom upplåtelse till den minstjudande, eller genom mat-inrättningar, så snart se kan, och sednast med 1843 års början, dessa utspisnings-stater må i alla fångelser kunna tillämpas;

Att derwid dock, på det att maximum i fång-underhållet må kunna för det allmänna beräknas och prejeri förformmas, på ställen, der söga råslan kan wara att förutse, bör iakttagas, att, som hwarje dagportion nu, enligt de temligen dyra upphandlings-priserne 1841 för Långholmen, äro beräknade att kosta, efter

Staten N:o 1, 1½ % bröd	2 fl. 7,125 r.f.
Öfriga södo-ämnen	3 " 5,541 " 6: 0,666.
Staten N:o 2, 1 % bröd	1 fl. 8,75 r.f.
Öfriga södo-ämnen	3 " 2,041 " 4: 10,791.
Staten N:o 3, 1 % bröd	1 fl. 8,75 r.f.
Öfriga södo-ämnen	3 " 0,253 " 4: 9,0053.

desa kalkylerade priser icke så öfwerstridas utan särskilt underdånig anmälan hos Ds, då staten bekostar underhållet, och, då menighet bekostar underhållet, icke utan medgifwande af denamma eller den myndighet, som har förvaltningen af samma menighets så beskaffade medel sig anförtrodd *).

Att under innewarande år 1842, der ändring ej kan ske i utspisningen till enlighet med nu stadgade grunder, fångförplägningen bestå på sätt förut warit öfsligt; men att ifrånt och med 1843 års början bestås fångar på de ställen, der matinrättningar icke kunna tillwägbringas, bröd efter förenämnde stater i natura eller 2 fl. banko för hwarje % samt, i skället för öfriga södo-ämnen, 3 fl. banko för dagen;

Att noga tillsyn skall hållas derå, att från 1843 års början icke någon af de wid fångwården anställda föreståndare eller waktbetjente, hwilka det tillhör att tillse, der fångarne åtnjuta deras rätt, må öfwertaga eller hafwa del i öfvertagande af mathållningen; men då waktbetjente, särdeles wid länshäktena i allmänhet, äro mindre wäl aflönade och bitintills, genom fångarnes förplägning, på flere ställen kunnat påräkna inkomster, wele Wi i nåder wara betänkte derpå, att wid de fångelser, der utspisnings-stater komma att införas och åfstad besparing för det allmänna berigenom winnes, waktbetjentens lönesförmåner kunna warda deligen förbättrade;

samt slutligen, hwad beträffar den så kallade tobaksfästningen, som 3 hemställt skulle bestås wid arbets-compagnierne och som hittills med 8 r.f. banko dagligen utgätt wid Pionnier-corpisen, till arbetskarlarne i Carlskrona och korrektioniserne å Långholmen, att, emedan sådant skulle medföra en öfbar årlig utgift för hwarje man af fem R:dr 3 fl. 4 r.f. banko, och, när fånge förrättar arbete, desamma bör ställas så, att, antingen genom öfwerbetning eller slitpenningar, den, som utmärker sig för arbetsamhet och slit, får tillfälle att något dagligen förtjena, som kan användas till förbättring i sådan fånges kost, eller till tobak, samt då den fånge, som ej arbetar eller derwid slit ådagaläger, icke bör sättas i tillfälle att på statens bekostnad njuta en öfwerflöds-artikel, sådan som tobak, eller mer spis, än hans nödwarfiga uppbålle kräfwer, någon tobaksfästning för arbetsfänge efter 1843 års början icke kommer att utgå; Dock wele Wi i nåder tillåta, att samma belopp, som i medeltal under de fem åren till 1840 ses slutt utbetalats såsom tobaksfästning af fångmedlen, må fortfarande årligen, i tre år, fördelas å arbets-compagnierens besparingskastor, i förhållande till hwarje kompani i stat beräknade nummerstyrka.

Meddelande Eder detta till svar och esterrättelse samt wederbörandes förståndigande, ic. K. Br. till Fångw.-St., angående åtfyllige åtgärder i anledning af den Styrelsen anförtrodde widsträcktare besättning med fångwården, d. 14 Maj 1842, 47:o 18.

Fång-Utspisnings-Stater,

af Kongl. Majt i nåder faststälde den 14 Maj 1842.

N:o 1.

	Söndag.	
	Färskt kött	12 lod
	hwarpå kokas soppa ½ kanna med tillfats af	
Middag	Kornmjöl	2½ lod.
	Potatoes	½ kappe.
	Grönsaker eller kryddor, efter som års-tiden medgifwer, för	1 r.f. k:o.
Afton	Korngryn till gröt	9 lod.
	Wört eller dricka till dopp	1 quarter. för

*) Då wid hällne entreprenade Auktioner för utjudande af Fång-utspisningen för första hälften af år 1846, de gjordes anbudn öfwerstego de i K. Br. d. 14 Maji 1842 bestämde maximi-priser; berättigades Fångwårds-Styrelsen, utan särskild anmälan för hwarje gång, pröfwa antagligheten af de gjorde anbudn för de första sex månaderne af år 1846. K. Br. d. 12 Dec. 1845. Och erhöi bemälte Styrelse, för sista hälften af år 1846, enahanda rättighet, genom K. Br. d. 10 Junii 1846.

För hela dagen	Bröd, mjukt, af sammanmalet Råg- mjöl	1½ $\frac{1}{2}$ Kanna.
	Drida	1 lod.
	Salt	1 lod.
Måndag och Torsdag.		
Middag	Salt stäff	10 lod.
	hvarpå kokas soppa $\frac{1}{2}$ kanna med tillfatts af	3 lod.
	Korngryn	3 $\frac{1}{2}$ kappe.
Afton	Potatoes	1 r. st.
	Grönt eller kryddor för	1 $\frac{1}{2}$ kappe.
För hela dagen	Bröd, mjukt, af sammanmalet Råg- mjöl	1½ $\frac{1}{2}$ Kanna.
	Drida	1 lod.
	Salt	1 lod.
Tisdag och Fredag.		
Middag	Salt stäff	2 lod.
	hvarpå kokas årtoppa $\frac{1}{2}$ kanna med	2 jungfrur.
	Arter	2 lod.
Afton	Kornmjöl	1 r. st.
	Mejran eller annan krydda för	8 lod.
Afton	Strömming eller annan salt fisk	9 lod.
	Korngryn till grött	1 quarter.
För hela dagen	Bröd, mjukt, af sammanmalet Råg- mjöl	1½ $\frac{1}{2}$ Kanna.
	Drida	1 lod.
	Salt	1 lod.
Onsdag och Lördag.		
Middag	Sill	8 lod.
	Potatoes	1 $\frac{1}{2}$ kappe.
	Äböt eller drida till älsoppa	3 quarter.
Afton	Strap bertill	1 lod.
	Svete mjöl	2 lod.
Afton	Korngryn till grött	9 lod.
	Äböt eller drida till dopp	1 quarter.
För hela dagen	Bröd, mjukt, af sammanmalet Råg- mjöl	1½ $\frac{1}{2}$ Kanna.
	Drida	1 lod.
	Salt	1 lod.

Brödet bakas i halftjocka bullar af $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ wigt, hvaraf en jemte drida utdelas till frukost och 2:ne till middag.

Äbötten beredes alltid samma dag, den skall begagnas, på för- eller eftermiddagen, allsom den erfordras till middag eller afton, så att den ej må surna. Af 1 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ godt gröpt kornmalt beräknas 60 kanner wört.

Om vintern gifwes 2 gånger i veckan surkål, wanligen Måndags och Fredags middag, i skället för de i Staten på dessa dagar bestädda grynn, arter, mjöl och potatoes.

No 2

är lika med utspisnings-staten No 1, utom att efter denna bestås blott 1 $\frac{1}{2}$ i skället för 1½ $\frac{1}{2}$ mjukt bröd, samt att i denna stat $\frac{1}{2}$ kanna drida är utelutten, dagligen.

No 3

Denna stat är lika med No 2, utom att Söndagarna bestås blott 10 i skället för 12 lod färskt kött, samt 2 dagar i veckan blott 8 i skället för 10 lod salt kött.

No 4

Hjelpportion:		
Middag	Kött	16 lod
	hvarpå kokas soppa, $\frac{1}{2}$ kanna.	2 lod.
	Korngryn	1 lod.
	Hafregryn	1 $\frac{1}{2}$ lod.
	Ingefära, finskött	1 $\frac{1}{2}$ kappe.
Afton	Potatoes	1 r. st.
	Perfilja, morötter, purjo eller selleri för	9 lod.
För hela dagen	Gröt af korn- eller hafregryn	1 $\frac{1}{2}$ kanna.
	Swagdricka till grötdopp	1 $\frac{1}{2}$ kanna.
För hela dagen	Bröd, ofyradt, af råg, wäl jäst och gräddadt	1 $\frac{1}{2}$ Kanna.
	Swagdricka	1 $\frac{1}{2}$ Kanna.
Själspportion:		
Utgör för hela dagen, eller till båda målen, hälften af hjälportion, utom det att swagdricka ej ärföljer densamma, utan begagnas, i des skälle, 3 jungfrur för mjölet till grötdopp.		
Mjölspportion:		
Sött mjölet		
desutom färskt kött och dryck, efter läkarens föreskrift.		

På sätt K. Förordn. d. 27 Febr. 1804, utwisar hade för Svea och Götta Riken, en Arbets-inrättning blifwit anlagd i Carlskrona, der sysslöse och wanartige personer af mansknet, utan att såsom förut skett, sammanblandas med misshandaren eller dem, hwilke för begångne brott till fästningsarbete blifwit dömda, kunde under nödig uppsigt sysselsättas emot ett efter arbetet afskaffadt och till deras nödtorftiga utkomst erfordrigt underhåll. Till denna Arbets-inrättning ägde Sver-Ståthållare-Embete och K. M:s Besk:de i Länen tillstånd att döma: Personer, straffade för första eller andra resan, eller som för andre brott varit på wåg till döds till fästnings-arbete, men efter utsländet straff icke kunde uppgifwa losligt näringsfång; Lössdrifware eller Landtskrifare, hwarmed förskods de i 15 §. af 1802 års Wårfnings-Stadga uppräffade personer jemte kringstrykande Tartarer och Zigenare; Soldater, hwilke, enligt 11 Cap. 7 §. K. Art., blifwit från Regementets rullor utstrukne; De, hwilka blifwit wid påföljd af straff förbudne att till wiså Städer eller Orter återkomma, men sådant icke hörsammat; samt widare, under wise wilfor, Drängar, Gesäller, utrikes ifrån inkommande Szwerspare och Extra Ordinarie Waktbetjente. Och förklarades genom K. Br. d. 24 Dec. 1805, att om rum saknades för personer dömda till förenämde Arbets-inrättning, borde de, på sätt förut stadgadt varit, på fästning insättas; Dock skulle, enligt K. Circ. d. 28 Maji 1813, så wäl Commendanterna å Rikets fästningar, som och Commendanten wid Arbets-inrättningen i Carlskrona, en gång hwar tredje månad förekalla samtliga för sysslöshet insatte personer och af dem hwardera fordra uppgift om de ägde någon ort eller person att utmärka, till hwilken bref kunde afgå för att bana wäg till erhållande af lagligt förswar eller näringsfång.

När deremot quinspersoner angåfros för sysslöshet, borde Landshöfdingen först medbela dem behöriga warningar och förefästningar, att, inom wiså förelagd tid, förse sig med laga näringsfång, samt, derest sådant icke medförde åhystad werkan, på fort tid döma dem till arbete å Låns-Corrections-husen; men om äfwen denna warningegrad aflopp utan werkan, ägde Landshöfdingen döma en sådan quinsperson till Spinnhus på minst en och högst tre månader; äfwen som, derest någon, som en gång från Spinnhuset blifwit lösgifwen, åter med sysslöshet beträddes, densamma åter kunde å Spinnhus insättas på högst ett år; se K. Circ. d. 11 Maji 1814.

En ytterligare Arbets-inrättning för Manspersoner blef härfter anlagd i Wadstena; I följd hwaraf, och med uppräffande af K. Förordn. d. 27 Febr. 1804 och K. Br. d. 24 Dec. 1805, utfärdades K. M:s Förordn. d. 31 Aug. 1819, angående sysslöse och wanartige personers insättning och hållande till arbete å de allmänna Arbets-inrättningarna i Carlskrona och Wadstena. Dit ägde Sver-Ståthållare-Embete och K. M:s Besk:de i Länen att döma: 1:o Lössdrifware, då de beswårade allmänheten med tiggeri; 2:o Personer som undergått bestraffning för tjufnad och wore såsom Lössdrifware att anse; och 3:o Soldater, enligt 11 Cap. 7 §. K. Art., från Regementet utstrukne.

Huruledes sedermera inrättades 2:ne Corrections-anstalter i Stockholm, en å Norrmalm för quinnor, och en å Fångholmen för karlar, samt huru, med upphörandet af Corrections-inrättningen i Wadstena, en sådan anlades i Malmö; det inhämtas af K. Br. d. 21 Dec. 1825, d. 26 Maji 1826, och d. 21 Junii 1827. Och blefwo, på det till allmänt arbete förfallne personer, som icke begått gröfre förbrytelser, skulde kunna, utom Arbets-inrättning, hållas till sysselsättning och deras återgång till Samhället derigenom beredas, wid Bandes fästning (numera Carlslborg) uppräffade 2:ne Arbets-Compagnier med namn af Pionnierer, hwartera af 150 man med nödig befäl; se K. Br. d. 26 Oct. 1826, 17:o 34, S. Bl. och de i sammanhang dermed, under samma dag, för Pionnier-Corpsen utfärdade Reglementen, ett Militairiskt och ett Economiskt, bägge inf. l. c. Då någon af de wärfwade Regementernes manskap, oakadt undergåne bestraffningar, fortfor i lidelighet, surfhet eller opålitligt uppförande, ägde wederbörande Besk:de föranstaltande, försända en sådan karl till ofwänande Pionnier-Corps, att der uttjena ingången capitulation; se K. Br. d. 9 Nov. 1826, 17:o 32, S. Bl. Dock ägde icke Krigs-Rätterne att förordna om manskaps försändande till tjenstgöring wid Pionnier-Corpsen. K. Hof. Ks Circ. d. 10 Jan. 1828, 17:o 74; Äfwen som manskap af Stockholms Stads Militair-Compagnie ej eller stå till Pionnier-Corpsen försändas. K. Br. d. 22 Maji 1829, 17:o 18.

Uppå hemskällan af Styrelsen öfwer Fångelserna och Arbets-inrättningarna i Riket, förordnade Kongl. Maj:t under den 4 Junii 1827, dels att, utom den i Stockholm å Fångholmen warande flörre Corrections-inrättning för mansknet, en byllik för Rikets Södra Orter skulle antäggas i Malmö, och dels att de redan befintliga Spinnhusen i Stockholm, Wöckeröping och Götteborg komme att bibehållas såsom Corrections-inrättningar endast för quinnor; hwarerfor och sedan nämnde Styrelse i underd. anmäkte, att ehuru utrymnet wid dessa inrättningar blifwit disponerat i enlighet med den stadgade grundsatsen, att personer af olika kön icke böra å en och samma arbetsinrättning förwaras, samt den föreskrifna arbetsordningen till alla sina delar jemwål blifwit lämpad efter det kön, för hwilket hwarje särskild inrättning war ämnad, det lik-

wäl händt, att manspersoner blifwit dömda till arbete å Spinnhus. Kongl. Maj:t, till förekommande för framtid n af dylika händer, erinrade Öfwer-Ståthållaren samt Kongl. Maj:t's samfl. Besk'de att noga iakttaga, det personer, som af dem till allmänt arbete dömdes, blefwo försände till de serkille Correctio- & inrättningar, dit de, med afseende å deras kön, rätteligen hörd, och hwarest tjenlig hyfsättning, lämpad efter hwar's och ens förmåga, icke kom att saknas. K. Circ. d. 11 Sept. 1829, Nr. 39 *).

Härefter utkom Kongl. Maj:t's Nådiga Förordning, huru med försvarslöse Personer förhållas bör, af den 29 Junii 1833, Nr. 27, genom hvilken upphäffes, hwad ditiills blifwit stadgad, angående behandlingen af syfslöse och wanartade personer af bägge könen. Uti 1 §. af denna Förordning stadgades: "Att hwar och en, som icke ingått uti Kongl. Maj:t's och Kronans eller annan allmän tjänst, eller icke hade med behörigt tillstånd fria konster eller studier, eller handel, Fabriksrörelse, handtwerk, sjöfart eller annat lagligt näringsfång, jord- eller bergbruk, antingen såsom ägare, arrendator eller brukare, eller bewisligen af föräldrar, anhörige eller andre personer underhölls, eller, enligt församlingens uti Soctnesstämma yttrade omdöme, war känd såsom den der ärligen sig försörjde, antingen genom egna medel, eller genom arbete eller annan lösig hyfsättning, eller af allmän barmhertighets-ansfalt njöt wård och understöd, war pligtig att antaga sådan tjänst hos husbönder å landet eller i Städerne, som gällande Vegohjons-stadga samt Handels- Fabriks- och Handtwerks-Reglementen förestifwa; och skulle den, som ej kunde erhålla tjänst eller underlåt att dermed sig försä, ställa borgen, ej mindre för egna och, om han war gift man, hans hustru's och hemmawarande barns utskylder för påföljande året, än också för utgifwandet af böter och den ersättning som kunde komma att utgå, i fall samma person under ett år drefter, eller till d'ß han eller hon beförinnan kom i något af ofwanstående förhållanden, begid olofligt tillgrepp eller annan förbrutelse, deraf allmän säkerhet stöddes; dock skulle löftrömans ansvarighet för böter och ersättning icke öfwerfliga Femtio Riksdaler Banco. Enligt 2 §. war den försvarslös, hvilken ej befanns i något af de förhållanden som i 1 §. bestrefwos, och ej eller ställt den borgen, som der omförmätes; och benämndes den person wanartad, som blifwit dömd och straffad för bedrägligt eller ärerörligt förhållande, eller tjufnad, eller inbrott i affigt att stjåla, afwen och den, hvilken, tilltalad för hwad brott som helst af gröfre art, antingen blifwit dertill saker fälld, eller, i brist af full bewisning, likwäl funnits om brottet i den mån bewärad att saken lemnats åt framtiden. Wisandes Förordningen i äfrigt, huruledes försvarslös eller wanartad person, som icke ställt sig till esterrättelse, erhållet föreläggande att försä sig med laga försvar, kunde af Öfwer-Ståthållaren eller Kongl. Maj:t's Besk'de dömas till arbete på obestämd tid, antingen wid Pionnier-Corpsen eller wid allmän Corrections-inrättning, det förwa dock endast i det fall, att fråga war om försvarslös Mansperson, som icke mera än en gång blifwit för enkel stöld straffad; Och skulle, enligt 21 §., Soldat, som, jemlikt 11 Cap. 7 §. Kr. Art., från Regimentets Rullor utströks, affändas till Pionnier-Corps att der tjena från 3 till 6 år. Dock fick till Pionnier-Corps ej dömas annan än frisk och arbetsfö person, och ej till allmän Corrections-inrättning någon, som för obotelig sjukdom, kroppshyten, ålderdomsbräcklighet eller sinnesförvirring war till kroppsarbete ofskicklig**).

Sedan, på grund af nämnde Förordning, Skrifwaren A. S., sät sig af Police-kammaren i Göteborg ålagdt, att antingen försä sig med laglig hyfsättning, eller wd ställa den i Förordningens 1 §. omnämnde borgen; och Landsöfödinge-Embete i Göteborgs och Bohus Län, der A. S. öfwerklagat detta Police-kammarens beslut, i under. hemskäll, om så beffassad Kagan finge upptagas förr än slutligt utslag blifwit meddeladt; Så förklarade Kongl. Maj:t sig finna 22 §. uti ofwanstående Förordning bestämt och klart uttrycka, att uti frågor om försvarslöse personer, endast, sedan Embetsmyndigheterna, som handblagt frågan, derom meddelat slutligt utslag, beswär finge å högre ort anföras; hwad, och då detta stadgandes förändring skulle motverka en ändamålsenlig behandling, men någon egentelig olägenhet, genom det för Kagan i dessa mål ditiills bestämda sätt, icke kunde uppslä, enär sista beslutet ej ginge i werksällighet förr än det wunnit laga kraft, Förordningens innehåll borde lända till esterrättelse. K. Br. d. 28 Oct. 1834, Nr. 37.

*) Om upprättande i Städerne af Spinn- och Masphus, hwaruti wanartige och ofnyttige menniskor och lättingar, så af Mans- som Qwinno-könet kunde infångas och med flådegarms spinnande sig födan försjena, stadgades i 10 §. af K. Förordn. d. 29 Maji 1739, innehållande förnyade allmänna Manufactur- och Handtwerkeri-Privilegier. Dock skulle till arbete å Spinnhus ej dömas sådana, som woro bräcklige, med sinnes-swoighet eller sjukdom behäftade, eller åderstegne och till det förefallande arbetet ofjenlige. Likasom ej eller misddadare och sådane Manspersoner, som till starkare arbete å Kronans Fästning profwades tjenlige. K. Br. d. 23 Sept. 1741, d. 10 Dec. 1755 och d. 26 Febr. 1768.

**) Nu gällande Stadga om Lösdrefware af den 29 Maji 1846, är införd under 2 §. af förw. Capit. l.

Femte Nådigt förståndigande, det Kongl. Maj:t's, under den 22 Dec. 1832 och den 29 Junii 1833 meddelde Nådige förefrisster, att till allmänt arbete dömda Manspersoner borde, i anseende till bristande utrymme wid Arbets- och Corrections-inrättningarna, tills widare wid Länsfångelse eller annat inom Lanet warande allmänt häfte quarstadsna, samt derstädes, så widt ke kunde, med tjenligt arbete hyfsättas, komme att än widare förblifwa gällande, förklarade Kongl. Maj:t, att då K. M:s Besk'de till werksällighet emottoge utslag, hwarigenom någon Mansperson blifwit till wif tid å Corrections-inrättning af Domkol dömd, frågan mål borde göras hos Styrelsen öfwer Fångelser och Arbets-inrättningar i Riket, huruwida rum till fångens emottagande derstädes war att tillgå, men fångens arbetstid icke bestomindre beräknas, om han warit förut känd, ifrån den dag, då K. M:s Besk'de erhöil det utslag, hwilket skulle werksällas, och, i annat fall, ifrån den, då personen till straffets undergående i häftet infom; i följd hwaraf en sådan fånge alltid skulle, i enlighet med Författningens förefrist, ställas på fri fot, när den i utslaget bestämda tid tilländalupit. K. Circ. till K. M:s Besk'de i Länen, med undantag af Gottland, Malmöhus och Blekinge, d. 9 Nov. 1833, Nr. 43.

I fråga om bestämmandet af en wif tjenstetid för Pionniererne, förordnades: Att Öfwer-Ståthållare-Embete och K. M:s Besk'de i Länen ägde, då fråga war om annan person, än utstruken Soldat, bestämma tiden för tjenstgöringen wid Corpsen från två till och med fyra år, derwid borde komma under öfwerwägande, jemte farlens warden, hans förrer eller mindre försumlighet, i omsorgen att bereda sig tjenst eller annan laga hyfsättning; dock skulle den sålunda dömda äga rättighet att begagna laga näringsfång eller ärstjens hos wälkänd och behörig husbonde, om tillfälle dertill hyrades, före ankomsten till Corpsen; men sedan personen blifwit infälld wid Corpsen, skulle han der den dömda tiden quarstadsna, såwida icke, dertest farlen war dömd till längre tjenstetid än två år, och efter desse årens förlopp, ofwanbestrefne näringsfång eller ärstjens wore för honom att tillgå, Besk'det wid Corpsen funne farlen genom godt uppsörande hafwa gjort sig förtjent att dertill utlemnas. K. Kung. d. 30 Maji 1834, Nr. 12. Innehållande K. Circ. af s. d., Nr. 14, att den tid, som för hwar's och ens tjenstgöring sålunda blef gifwen och borde i utslaget öfwer personen utfattas, kom att beräknas från den dag, då laga kraftwunnet utslag funnat, medest personens förspänning till Corpsen, komma under werksällighet, hwad personer sedermera längre eller kortare tid i häftet quarstadsnade.

Då, i anledning af wäckt fråga, huruwida K. Br. af den 9 Nov. 1826, enligt hwilket från Wärswadt Regimente utstruket manskap skulle wid Pionnier-Corps uttjena sin återstående Capitulationstid, ännu war gällande, Kongl. Maj:t sann berörde K. Bref wara genom stadgandet uti 21 §. af K. Förordn. d. 29 Junii 1833, huru med försvarslöse personer borde förhållas, upphäwvet, men likwäl anfåg ett närmare bestämmande härtutinnan erfordras, blef, med ändring af nyssnämde §., i Näder förordnadt: Att manskap wid wärswade Regimenterna, som, oaktadt undergågne bestraffningar, fortfor i lidelighet eller opålitligt uppsörande, eller genom wanart sig utmärkte, och för någon af dessa förbrutelser från Regimentets Rullor utströks, skulle, jemte uppgift på den ingångna Capitulationstiden, öfwerlemnas till K. M:s Besk'de och genom hans försorg till Pionnier-Corps affändas, för att der uttjena sin återstående Capitulationstid; dock ägde K. M:s Besk'de, i händelse den sålunda utstruknes försceelser wore af swårare beffaffenhet, att hans tjenstetid wid Pionnier-Corpsen, i förhållande dertill, med ett eller två år förlänga. Och skulle för en sådan pröfning behörigt utdrag ur Regimentens Straff-journal allid öfwerfändas till K. M:s Besk'de, öfwer hwar's utslag den dömda ägde rätt, att underdånige beswär hos Kongl. Maj:t genom Justitia-Expeditionen ansöra.

Med manskap af Indelta Regimenterna, som ur Regiment-rullor utströks och saknade tjenst eller laga försvar, borde förfaras, såsom i K. Förordn. d. 29 Junii 1833, om försvarslöse personer i allmänhet war stadgad. K. Kung. d. 2 Junii 1837, Nr. 22.

Enär, enligt 15 §. uti det af Kongl. Maj:t utfärdade Militairiska Reglemente för Pionnier-Corpsen å Carlshborgs Fästning af d. 26 October 1826, de för Krigsmakten i allmänhet gällande Lagar, Reglementen och Författningar skulle wid Pionnier-Corpsen efterlewas och tillämpas, endast så widt de icke wore stridande emot hwad i berörde Reglemente för Pionnier-Corpsen serkilt, med afseende på dess ändamål, war förefriswet, förordnades: att då Pionnier, under tjenstgöring wid Pionnier-Corpsen, blef dömd för brott af ej swårare beffaffenhet, än att han, dertest han ej redan warit wid Pionnier-Corpsen intagen, funnat, jemlikt 6, 7, 9 och 10 §§. i Förordn. d. 29 Junii 1833, såsom försvarslös till arbete wid dylikt Corps dömas, sådan Pionnier icke borde från Corpsen stlösas. K. Br. d. 24 Jan. och Kr. Hof R:s Skr. d. 3 Mars 1840, Nr. 8.

I Bref af den 20 September 1841, förklarade Kongl. Maj:t, att affebade Pionnierer ej borde anses owillkorligt tillhöra

tillhöra Skaraborgs Län eller vara berättigade att af Carlsholms Förvaltning njuta värde, då de deraf komme i behof, innan de blifwit annorledes skattefriska, utan det Län och den församling, der de sitta, innan de dömdes till Pionnier-Corpsen eller ingångs capitulation, woro skattefriska; dock att, jemlikt K. Br. d. 24 Jan. 1840, de för gröfre brott från Pionnier-Corpsen utstrukne borde af Kongl. Maj:ts Befehde i Skaraborgs Län emottagas, för att till äldoms fästningsstraff eller Corrections-inrättning besörjas. Kam. Coll. Skr. till Öfw. St. Emb. och K. M:s Befehde d. 29 Oct. 1841, N:o 56. Warandes, sedan K. M:s Befehde i Söndköpings Län hemställt, om icke en från Götha Artilleri-Regementet, för förfalskningsbrott, utstruken Artillerist borde öfwerlemnas till K. M:s Befehde i den ort, der det wärfwade Regementet war förlagd, men sifdemälte K. M:s Befehde förment, att nämde person borde tillhöra Söndköpings Län, der han, då wärfwningen antogs, war skattefrisk, af Kongl. Maj:t förklaradt, att K. Br. d. 25 Febr. 1824 *) och det här öfwan återopade af d. 20 Sept. 1841, samt bestämmelserne i K. Förordn. d. 29 Junii 1833, borde, i slika frågor, tjena till esterrättelse. K. Br. d. 8 Apr. 1843.

Behörigen affledade Soldater, då de icke för wanfrågande brott blifwit straffade och å Corrections-inrättningar böra hållas, samt kunna sig själwe förbjuda, må icke betagas att till sin födelseort eller annorledes inom Riket sig begifwa. K. Br. d. 10 Aug. 1819.

Sedan Styrelsen öfwer Fångelserne och Arbets-inrättningarne i Riket fästet Kongl. Maj:ts uppmärksamhet på den allmänne tilltagande swårigheten att finna utrymme för de Manspersoner, som dels dömmas till lifstids- eller straff-fängelse på bestämd tid å Rikets Fästningar, dels och förfångas i saknad af laga försvar, eller för olofligt fringsrykande, passlöshet m. m., till arbets- och Corrections-inrättningarne, helst då, enligt hvad lemnade uppgifter utvisade, tillfälle snart saknades att kunna inom dåwarande fångelser emottaga flere fångar, enär, efter hvad de sednare årens erfarenhet lagt i dagen, fångpersonalen årligen öfades med omkring 120 personer i medeltal; så, och efter det hemälte Styrelse, som ansett förberörde olagenhet kunna afhjelpas genom inrättandet af Krono-arbets-Compagnier, disponibla till verkställande af större arbeten såväl för Kongl. Maj:t och Kronans som för fersfilla bolags, äfwen som för private personers räknig, afgifwit förslag till så wäl Reglemente, som statar och Räkenskaps-formulair för slika Arbets-Compagnier, samt wederbörande beröfwer blifwit hörde; har Kongl. Maj:t, angående inrättandet af en Krono-arbets-Corps, meddelat de föreskrifter som innefattas i K. Br. till bem. Styrelse af d. 8 Aug. 1842, N:o 36**).

§ Sammanhang hwarmed utfärdades:

Reglemente för Krono-Arbets-Corpsen; Gifwet Stockholms Slott d. 8 Augusti 1842, N:o 37.

Första Capitlet.

Om organisation, befäl och bewakning.

1 §. Krono-arbetscorpsen upplättes af fullt arbetsföra manspersoner, hvilka äro till allmänt arbete wid Corrections-inrättningarne, Pionniercorpsen eller Arbetscompagnierna i Carlskrona och å sjöskaller Kungsholmen dömda, eller och wara allmänt arbete ålagda.

2 §. 1 Mom. Denna Arbetscorps indelas i fyra klasser, hvilka skola sammanställas:

Sörsta Klassen eller fästningsklassen: af försvarslöse personer, som undergått straffarbete på fästning; eller blifwit dömda att mista åran; eller löst straff för stöld, eller för inbrott i affigt att stjåla; eller warit för rån, stöld, eller i nämde affigt förswadtt inbrott häftade och under ransakning stånde,

samt icke blifwit frikända, utan endast, i brist af full bewisning, ansedde ej kunna åt saken fällas; eller, såsom saknade laga försvar, warit infatte i någon af de i § omskrifna nuwarande allmänna arbetsansalter; och ej under de två åren näst före den dag de wid Krono-arbetscorpsen anställas, utan afbrott hört till elitklass wid Pionniercorpsen, eller så kallad pålitlig klass wid annan arbetsansalt.

Andra Klassen eller lägre fästningsklassen: af försvarslöse personer, som antingen warit infatte å någon af nuwarande allmänna arbetsansalter och der under de två åren näst före den dag de wid Krono-arbetscorpsen anställas utan afbrott tillhört elitklass eller pålitlig klass, samt icke, i anseende till äddind bestraffning eller åtal för brott, äro, efter den här öfwan gifne bestämmelse, att hänföra till fästningsklassen; eller och hädanefter, under tjuvsfögring wid arbetscorpsens fästningsklass, de sista två åren utan afbrott tillhört elit- eller förtroende-afdelning. Från denna klass kan manskap flyttas till fästningsklassen, då Styrelsen öfwer fångelser och arbetsinrättningar, på befälhafwarens onmälan, pröfwar sådant nödigt.

Tredje Klassen eller högre fästningsklassen: af försvarslöse personer, som icke till första eller andra klassen böra hänföras.

Sjerde Klassen eller soldarklassen: af sådana, enligt XI Capitlet 7 § i Krigsartiklarne, utur rullerna utstrukne soldater, som wid Pionniercorpsen äro för wijs bestämd tid anställda, eller wara ålagda att med allmänt arbete uttjena deras, wid wärfwadtt reamente, ingångna capitulation.

2 Mom. Wid 1:sta, 2:dra och 3:de klasserna anställas ej andre personer än de, som äro öfwer 18 och under 55 års ålder.

3 Mom. Manskap af 1:sta klassen förläggas, så widt ske kan, i fästnings- eller garnisonsort. Manskap af 2:dra, 3:de och 4:de klasserna skall företrädeswis användas wid arbeten, som förtagas utom fästnings- eller garnisonsort.

§. 1 Mom. Hwarje klass indelas till ett eller flera kompanier, och hwarje kompani får den nummerstyrka af krono-arbetskarlar, som af Kongl. Maj:t wid kompaniets organisation bestämmes, hwarwid öfwan warer förordnadtt om det befäl af officerare, underofficerare och korporaler, från armeen eller flottan kommanderade, som wid arbetskompani skall anställas, och huruvida särskilt bewakningsmanskap af inbeld eller wärkwad trupp erfordras. Wid hwarje station, der krono-arbetsmanskap är förlagd, anställas en predikant, en läkare, en auditör och en redogörare.

2 Mom. Krono-arbetskarl, som en längre tid för lydnad, ordning, sedlighet och pålitligt uppförande sig utmärkt, insättes i en särskilt elit- eller förtroende-afdelning, likwål utan att flyttas ur sitt nummer i kompaniet. Eliternes företrädesrättigheter äro: att användas till korporalstjänst, då korporal warer ibland arbetskarlarne utsedd, och till andra uppdrag, som fordra förtroende, samt att i parad och exercis böra till högra flygeln. För sådan förfelle, hwarigenom karlen förverkar befälhafwarens förtroende, afföres karlen från elit-afdelningen.

4 §. Styrelsen öfwer fångelser och arbetsinrättningar äger ledningen af allt det, som wid Krono-arbetscorpsen angår tillkomst, afgång och ekonomi. Styrelsen bär samråda med befälhafwande Amiralen i Carlskrona om uppfattning af arbetskompani, att förläggas derslades eller å faststelt Kungsholmen; med Öfwen för Ingeniörcorpsen i fråga om arbetskompani, till förläggande å annan fästningsort; och med Öfwen för allmänna wäg- och watten-byggnader, beträffande uppfattningen af annat arbetskompani. Styrelsen har, efter sådan beredning af ärendet, att till Kongl. Maj:t, genom Des Justitiedepartement, med fullständigt förslag inkomma. Derselwid arbetsmanskaps flyttning från en station till annan, särskilt bewakning eller andra förfästighetsmått anses nödiga, äger Styrelsen sådant hos Kongl. Maj:t anmäla, då, efter sig förtroende omständigheter, derom förordnadtt warer.

5 §. 1 Mom. I militäristill hänseende lyder hwarje fördelning af arbetscorpsen under Generalbefälhafwarens i distriktet. År fördelningen förlagd inom fästnings- eller garnisonsort, har jemwål kommandanten insende och myndighet öfwer denamma, såsom öfwer annan der befintlig militärtrupp. År fördelning förlagd å annan ort, utöfwas kommandantsbefattningen af den äldste kompanichefen, eller befälhafwaren, jemte den befattning han wid kompaniet innehar.

2 Mom. Generalbefälhafware eller kommandant äger förordna när bewakningsmanskap skall fördes med skarpa stoft samt i öfrigt meddela sådana föreskrifter angående bewakningsmanskapets tjenstgöring, som för säkerhetens och ordningens bibehållande erfordras.

3 Mom. Finner Generalbefälhafware eller kommandant, att någon af det wid krono-arbetskompanierna till tjenstgöring anställda befäl saknar de egenkapar, som för detta slags tjenstgöring särskilt erfordras, eller att bewakningsmanskap behöfwes för arbetskompani, som wid organisationen icke blifwit dermed försedt, eller att förstärkning i det bestämda antalet för säkerheten är nödig, anmäles sådant genast hos Styrelsen öfwer fångelser och arbetsinrättningar. Emedelwid äger Generalbefälhafwaren, om han så nödigt pröfwar, genast beordra bewakningsmanskap, eller behöflig förstärkning deraf.

4 Mom. Uppkommer myteri bland arbetskarlarne, skall befälhafwaren, derselw biträde af frigsmanskap erfordras och on-

*) Inf. wid slutet af 26 Cap. B. B. pag. 310.
**) Här stadgas, bland annat, att för alla, som anställas wid Arbets-Corpsen såsom Krono-arbetskarlar, skulle utfattas bestämd arbetstid; för den, som icke blifwit straffad för stöld, eller som ej mer än en gång undergått sådan bestraffning, två år: för den, som ej blifwit för stöld mer än två gånger straffad, tre år; samt för den, som mer än tvååne gånger blifwit för stöld straffad, fyra år. Och blef, genom K. Br. d. 14 Aug. 1843 kongl. genom Sängw. St. C. d. 13 Sept. f. å., i Häder förklaradt, att då K. Br. d. 29 Junii 1833, jemlikt hwilken K. M:s Befehde och wederbörande Police-myndigheter hade att dömma försvarslöse personer till allmänt arbete på obestämd tid, icke undergått någon förändring genom de sedermera gifne Nådiga föreskrifter om upprättande af en Arbets-Corps utaf till sådant arbete dömda Manspersoner, utan genom särskilde skrifweller till Styrelsen öfwer fångelser och Arbets-inrättningar i Riket af d. 8 Aug. 1842 blifwit bestämdt hvad tid allmän arbetskarl bör wid Corpsen tjena; fann Kongl. Maj:t deraf följa, att fastställandet af denna tid tillkom bemälte Styrelse wid karlens insättande i Corpsen.

Känndigheterna ej medgifwa att Generalbefälhafwarens order afwaktas, äga att från närmast stationerade regemnts-, bataljons- eller kompanichef för indelt eller wårwad trupp erhålla nödigt manskap till mysteriets dämpande.

6 §. 1 Mom. De för krigsmakten gällande lagar, reglementen och författningar skola wid kronoarbetarescorpens efterlysning och tillämpas, så widt de icke strida emot hvad i detta reglemente är för denna corps särskilt, med afseende på dess ändamål, föreskrifwet.

2 Mom. Chefen för hvarje kompani, eller den befälhafware, som i hans ställe är, skall i första rummet ansvara för iakttagande inom kompaniet af meddelade föreskrifter, samt att befäl, bewakningsmanskap och arbetskarlar, på dertill beklända tider, erhålla hvad dem rätteligen tillkommer. Han äger, der sådant ej står i strid med hvad högre myndighet förordnat, anwisa hwar och en underlydande dess göromål och tillse att de rätteligen verkställas.

3 Mom. Befälet wid arbetskompanierna ägges såsom en wäsentlig tjenstefligt att, så widt på det ankommer, med nit och omtanka befordra fortgången af de arbeten, till hvilka utskrande manskapet användes, samt allwärtigen tillse, att slit, höfsamhet och ordning derwid iakttagas.

4 Mom. Bataljons- eller kompanichef, eller officer, som, jemlikt sista punkten i 1 mom. af 5 §, utswar kommandantsbefattning, äger, då på skället högre befälhafware wid corpsen icke finnes, att, med den rätt Kongl. cirkuläret den 26 November 1812 tillerkänner regemntsbefälhafware, beställa genom extrajudicial näst sådan förselste, som dermed kan försonas.

7 §. Då mansperson blifwit till allmänt arbete dömd och ansehd böra wid kronoarbetarescorpens anställas, skall, förinnan han dit warder afsänd, af Kongl. Maj:ts Befallningshafwande eller föresändare wid den korrektionsinrättning, derifrån personen afgår, honom afordras denna tjenste-ed: "Jag N. N. lofwar och swår wid Gud och Hans heliga Evangelium, att jag städe will och skall vara min rätte Konung, den stormäktigste Furste och Herre, N. N., Sweriges, Norriges, Göttes och Wendes Konung, samt det Kongl. Husets huld och trogen, liknadtigt den skadade Successionsordningen, såsom den är 1810 den 26 September uti Drebroy gjord och widtagen är, så att jag Hans Kongl. Maj:ts gagn och bästa i alla måtto söka och beträmja skall. Jag skall och med lif och blod försvara det Konungsliga wärdet, samt Rikets Ständers fri- och rättigheter, allt efter hvad i den af Kongl. Maj:st och Rikets Ständer den 6 Juni 1809 faststälde Regeringsform, med de sedermera af Konung och Rikets Ständer antagne förändringar, stadgadt blifwit. Semwål skall jag upptäcka samt i tid tillkännagifwa, om jag förnimmer något å färde vara till ändring eller upphäwande af dessa och öfriga Rikets grundlagar, dem Rikets Ständer för sig och sina efterkommande till erwärdeliga tider antagit, och dem jag till alla deras punkter will och skall lyda, efterkomma och fullborda; och som jag blifwit anställd att under — års tid såsom kronoarbetareskarl tjenstgöra, så will och skall jag med nit och trohet fullgöra hvad mig i denna egenkap anbefaldt blifwer, skälla mig krigslagar, särskilda reglementen, order och föreskrifter efter yttersta förmåga till efterrättelse; vara mine förmån, högre och lägre, lyd- dig och hörsam; icke bortwika eller mig umbanhålla från det kompani, hwari jag insättes. Detta allt will och skall jag redeligen hålla, så samnt mig Gud hjelpe till lif och själ". Börande bewis om edens afläggande å utslaget antecknas.

8 §. Wägar den till allmänt arbete dömd att denna ed afslägga, warde han till korrektionsinrättning sänd, för att der till arbete hållas. Pionier, som aflagt den i 16 §. af Reglementet den 26 Oktober 1826 föreskrifna ed, warde, utan af- fordrande af ny ed, wid arbetscorpens anställb.

9 §. Då kronoarbetareskarl affändes till arbetskompani, skall till kommandanten öfwerlemnas:

- beslut, hwarigenom allmänt arbete är karlen ålagdt;
- bewis öfwer aflagd ed, som i 7 §. föreskrifwes, der sådan ed äger rum;
- presbiteris, med uppgift å karlens ålder, födelstort, sista mantalskrifningsställe, wandel och christendomskunskap;
- läkarebewis, att karlen är frisk och fullt arbetsför;
- förteckning å karlens medföljande penningar, kläder och öfriga tillhörigheter.

Deffa handlingar skola wid kompaniet förwaras; börande presbiteriet aflemnas till predikanten, på sätt här nedan stadgas.

Andra Capitlet.

Om arbetsmanskapets syfvelättning samt den ordning, som i wisfa fall bör iakttagas.

10 §. 1 Mom. Arbetscorpens användes wid större arbetsföretag för allmän eller ensild räkning. Det ägges Styrelsen öfwer fångelser och arbetsinrättningar att årligen i Juli månad, genom kungörelse i Statsbtingen, 3:ne gånger införd, uppmäna de embetswert, bolag eller enskilda, som under så- lunda året wilja använda kronoarbetareskarlar, att, angående deras antal och wilstoren för användandet, innan den i Okt. göra anmälan hos bemälda Styrelse, hwilken skynsamlingen och siff å den 15 November till Kongl. Maj:st infommer med underdånigt förslag till allmänna arbetskarlarnes användande på det för dem mest förbelattiga och för fångwården minst

kostsamma sätt under påföljande året; hwarester Kongl. Maj:st will härom förordna.

2 Mom. Saknas tillfälle till arbetskarlens användande wid dylika större arbetsföretag, antingen för längre tid eller under en del af de arbetstimmar, som i 11 §. bestämmas, warde karlen på annat tjenligt sätt syfvelatt, så widt sse kan; åliggande Styrelsen öfwer fångelser och arbetsinrättningar samt underlydande befäl, att derom hafwa öfward omsorg.

11 §. 1 Mom. Å alla sön- och helgedagar skall Subs- tjenst af befäl och manskap bewisfas. Derefter användas minst fyra timmar till arbetsmanskapets underwising i salighets- lära, läsande, skrifwande och räkande samt två timmar till exercis. Å det öfriga af dessa dagar jemte eftermiddagarna näst före Jul-, Påsk-, Pingst- och Midjommars-dagarna lemnas manskapet ledighet, dock under tillsyn, att inret för säkerheten wäbligt, eller sebligheten särande, företages.

2 Mom. Å alla andra dagar beräknas 12 timmar till allmänt arbete inom eller utom hus, eller till indöfning i arbetsfärdighet, 1 timme till bön och skolunderwising, 7 timmar till sömn, 3 timmar till måltider och hwila, samt 1 timme till klädes-, rengöring och mindre lagning af klädesperso- lar. Saknas tillfälle att under större eller mindre del af förf- beröde 12 timmar manskapet, på sätt ofwan sagdt är, syfvel- sätta, warde åtminstone hälften af den lediga tiden använd till exercis.

3 Mom. Arbete bör, så widt sse kan, ställas på beting, beräknadt sålunda, att karlen kan, genom använd slit, något för egen räkning för tjena. När arbete icke kan ställas på be- ting, böra till uppmuntran slitpenningar tilläggas dem af manskapet, som sig derwid för färdighet, ordentlighet eller ihär- dighet utmärka.

4 Mom. Då smärt wäder, mörker eller annan orsak hindrar wanligt arbete och exercis under de beklända arbets- timmarna, böra arbetskarlarna derunder hållas till försärd- gande af skor, klädesperso- lar, fångkläder, verktyg m. m., som wid corpsen brukas. Inträffar eljest brist på lämpligare syf- seltättning, warde och iakttaget hvad nu sagdt är.

5 Mom. I öfwerensstämmelse med hvad sålunda blif- wit stadgadt, äger för öfrigt Styrelsen öfwer fångelser och ar- betsinrättningar, efter samråd med den myndighet eller per- son, för hwilken arbete förwittas, att, angående arbetsmanska- pets syfvelättning, uppgift derwid, daglig anteckning af werk- städt arbete, öfwerbeting och slitpenningar, handräkning till matredning, kwätt, rengöring och skutmård m. m., lemna de närmare föreskrifter, som arbetets art, årstid och särskilda för- hållanden för hwarje fall kunna påfalla.

12 §. 1 Mom. Permittering warde icke tillåten annor- lunda, än att ett må af kompanichef å helgedag eller andra lediga stunder permitteras utom fästning eller arbetsstation. Dereft kronoarbetareskarl eljest, i angelägenhet af wigt för des wälfärd, behöfwer permission, warde sådant anmäld hos Sty- relsen öfwer fångelser och arbetsinrättningar, som derom för- ordnar.

2 Mom. Å lediga stunder warde det kronoarbetareskarl ej förment att emottaga besöl af wälfärd person, när det under tillsyn sse kan, eller att emottaga och affända bres, under nöd- dig uppgift, att det ej angår olofligt företag. År breswet af olofligt innehåll, eller dersför mistänkt, warde det genom kom- panichefen eller befälhafwaren qwarhållat.

13 §. Arbetschef, postman, mästare, eller annan person, som är anförtrödd tillsyn wid manskapets arbete, äger i och för utöfningen af sin besättning enahanda skydd, som förmän inom krigsköndet. Bewakningsmanskap njute i tjenstutöfning sam- ma skydd, som wakt, post eller patrull är tillagdt.

Tredje Capitlet.

Om manskapets underwising och den wårdnad presterkapet särskilt åligges.

14 §. Framför allt annat skola befäl, presterkap och öfrige wid arbetscorpens anställde tjenstemän hafwa omsorg, att hos truppen wädes och underhålls en öfrymdad Subsfruktan, samt wårdnad för religionens bud och sanningar. För detta ändamål skall predikanten hålla allmänna Gudstjenster å helgeda- garne och i öfrigt med sorgfällighet underwisa arbetskarlarna i christendom samt, genom allmänna och enskilda förhör, för- wisfa sig om deras kunskap och utröna deras inre behöf af led- ning och uppmuntran. Bön och Herum förwittas å sökn- dagarne före och efter arbetet.

15 §. Presbitering, som aflemnas eller infordras angående hwarje till corpsen affänd kronoarbetareskarl, mottages af weber- börande predikant. Han bör och med ankommande arbetskarl anställa förhör och anteckna i dertill för hwarje kompani eller afdelning särskilt upprättad bok, huruvida karlen kan läsa, skrifwa och räkna, äfwen som hans christendomskunskap, natt- wårdsgång och förda wandel. I omskrifda bok bör jemwål införas: arbetskarlens födelstort; inom hwilken församling han är född; föräldrarnes stånd och wilstor; huru bekländ hans uppfostran varit; om föräldrarne dödt i hans yngre år; hans förwa yrke eller näringsfång; uti hwilken församling han varit siff mantalskrifwen; när och huru ofta han varit häktad; om och när brott blifwit af karlen begånget, samt anlednin- garne dertill; hans uppförande wid corpsen, och om han anse- mera eller mindre förbättrad eller icke; med hvad mera som kan

fån förekomma anmärkningsvärdt. Denna bok, som förvaras af predikanten, förblifver kompaniets tillhörighet.

16 §. Kan Kronoarbetareskarl icke läsa, eller saknar han kunskap om kristendomens grundläror, bör predikanten ej allenast, genom befälshavaren, anmäla förhållandet hos Styrelsen öfver fängelser och arbetsinrättningar, enligt Kongl. Brefvet af den 30 December 1835, utan och, darest den till undervisning i allmänhet anlagna tiden ej finnes tillräcklig, meddela karlen på fristunder nödig undervisning.

17 §. Predikanten afsigfver, genom befälshavaren, wid hvarje års slut, till Styrelsen öfver fängelser och arbetsinrättningar den i ofwändberopade Kongl. Bref anbefallda berättelse om religionsvården inom kompaniet under året.

Fjerde Capitlet.

Om ekonomi och sjukvård.

18 §. 1 Mom. För befäl wid arbetskompani och bewakningsmanskap bestås aflöning m. m. efter de stater, som Kongl. Maj:t för hvarje fördelning af arbetscorpjen fastställt. Under marscher till och ifrån arbetsställen, samt wid tillfälliga kommanderingar till afstyrande af uppkomna oordningar, eller till kronobetjenings biträde under arbetsmanskaps tåg genom landet, skall för befäl och manskap af armen eller flottan aflöning utgå enligt Kongl. Reglementet af den 6 Mars 1839.

2 Mom. Ut den aflöning, hvarom i förra mom. förstås, må ej införas eller quarsstad bewisjas, utom i de fall, då, till följd af domstols beslut, ersättning skall utgå för yppade drifter wid arbetscorpjen.

3 Mom. Wederbörande Beblädnadsdirektioner wid indesta regementena erhålla, efter granskning af deras till Styrelsen öfver fängelser och arbetsinrättningar insända requisitioner, ersättning för flitning af bewakningsmanskapets munderingar.

4 Mom. Nödig ammunition för bewakningsmanskapet erhålles från Kronans förråd.

19 §. 1 Mom. Kronoarbetareskarl njuter förplågning från och med den 1 April till den 1 Oktober efter fångutspisningsstaten No 1, samt från och med den 1 Oktober till den 1 April efter fångutspisningsstaten No 2. Dock att, efter de tillgångar på matvaror, som i orten finnas, proviantartiklar måge med Styrelsens öfver fängelser och arbetsinrättningar samtycke utbytias, en emot annan, när sådant leder till besparing för Kronan, och manskapets hellsa derigenom, enligt läkarens intyg, icke afwentyras, eller och dymedelt bättre underhåll utan ökad kostnad kan erhållas.

2 Mom. Den mat, som spisordningen upptager, skall tillredas af rena och sunna födoämnen genom dertill inom kompaniet utsedda kokar, samt ordentligen och till full wigt, mål eller mått utdelas till manskapet, hwaröfwer jourhafwande befälet bör, wid ansvar, hafwa den noggrannaste tillsyn.

3 Mom. Kronoarbetareskarl ware, när han genom silt något för egen räkning förjert, berättigad att emot ersättning af sådana förtjenta medel erhålla högst en mark bröd samt en fjerdedelis kanna brida dagligen till samma pris, som Kronan betalar. I öfrigt tillåtes icke arbetskarl någon annan förtjering i mat eller dryck, än den Kronan består, och den extra förplågning, hvarom i 4 mom. sägs.

4 Mom. De af manskapet, som want sig wid bruket af tobak eller snus, kunna af kompanichefen erhålla tillåtelse att använda någon del af deras flitpenningar till inköp deraf. Brånwin eller andra starka drycker få icke hållas manskapet tillhanda, eller till bestamma utdelas, darest icke läkaren sådant bröd såsom läkemedel föreskrifwer. Extra förplågning af mat, öl eller brida, som den, för hvilken arbete förättas, will bestå, må dock wid swårt wäder, eller tungt arbete, af kompanichefen tillåtas.

5 Mom. Arbetsmanskap inqwarteras i Kronans hus, Fasker eller barack, eller under sommaren wid föresallande arbeten på kortare tid uti tält, halnhytta eller rum, som uppåtåses af den, för hvilken arbete warder verkstätt.

6 Mom. Beblädnad och sängkläder samt eldnings- och lysningsämnen m. m. bestås arbetsmanskapet enligt af Kongl. Maj:t fastställt stat.

7 Mom. Sedan arbetskarl utbetommit sin beblädnad, ware honom ej tillåtet att nyttja andra kläder, under den tid han wid kompaniet är anställd.

8 Mom. Manskapet tillhålls att genom lagning, hwar till wist tid anslås, samt träd och nödigt tillbehör bestås, dels af kaperade klädesperdelar, dels af de till detta ändamål afsatte medel, underhålla beblädnaden i brukbart skick. Endast då genom tillfälliga förhållanden, som ej kunna räknas karlen till last, eller då, till följd af arbetets beskaffenhet, en eller annan perdel går förlorad, eller utflites före den bestämde brukningstidens slut, må den, efter föregången undersökning om orsakerna dertill, erlättas ur förrådet af der besintliga perdelar, hvarom anteckning sker i den journal, som i 23 §. omförmåles.

9 Mom. Sewär och öfrige för arbetskarlarnes exercis nödige perdelar utlemnas från Kronans förråd i den ordning, som för hvarje kompani af Kongl. Maj:t bestämmes.

10 Mom. Erforderlig arbetsredskap hålls kompaniet tillhanda efter Styrelsens öfver fängelser och arbetsinrättningar

gar föreskrift. Wid större arbetsföretag bestås redskap af den som sig af manskapets arbete begagnar.

11 Mom. Då arbetsmanskap icke med fördel kan transporterats sjöledes, bestås skjut för kompaniets tillhörigheter af kläder m. m., som i rustkammaren förvaras.

20 §. Der tillfälle ej är till sjukvård å garnisons-sjukhus, eller till de sjukas wårdande å annat närbeläget lazarett emot ersättning af sängmedlen, böra försökta sjukum inrättas, beräknade efter minst en sjukbång för hwar 10de man. En gång i månaden eller oftare, om behofwet sådant påkallar, afwenom då arbetskompani uppbruter för att afgå från en ort till en annan, anställa läkaren besigtning å manskapet, till utbrände om någon är med venerisk smitta bestäktad.

21 §. 1 Mom. Hvarje kompanichef skall, innan den 1 September, hafwa uppgjort och, genom kommandanten, till Styrelsen öfver fängelser och arbetsinrättningar insändt requisitionsförslag å befälets och bewakningsmanskapets aflöning, samt arbetsmanskapets underhåll, beblädnad, sjukvårdsbeskaffer, wed och lysningsämnen, extra utgifter m. m. Derefter har bemäde Styrelse att årliga stater upprätta och, innan den 1 November, till Kongl. Maj:ts pröfning och fastställse i underdånighet ingifwa.

2 Mom. Wid requisitionsförslagen skall fogas besigtningssinstrument öfwer alla kompaniets tillhörigheter, upptagande ej allenast deras antal och det tillstånd, hwar i dessa finna sig, utan och kostnadsförslag till de perdelars ifråndsättande, som kunna dymedelt blifwa ännu någon tid brukbara. Besigtningssinstrumentet och kostnadsförslaget böra upprättas i närvaro af sakkunnige, ojäfwige handwerkare, hwiilla, tillika med en magistratsperson, om förrettningen sker i stad, eller en af Kongl. Maj:ts Befallningshafwande utsedd kronobetjent, om den sker å landet, böra deruti såsom besigtningssmän deltaga. För arbetskompanierna i Carlskrona och å Kungsholmen sker denna besigtning på det i Flottans Reglemente föreskrifna sätt.

22 §. 1 Mom. Enligt de af Kongl. Maj:t fastställda stater åligger det Styrelsen öfver fängelser och arbetsinrättningar att besörja arbetskompaniernes underhåll, beblädnad m. m. och att utbetala förföftswis för hvarje månad, emot kompanichefens quitto, aflöningen till befäl och bewakningsmanskap, jemte anslaget till extra utgifter.

2 Mom. Upphandlingar för arbetskompanis räkning af födoämnen, beblädnad, inventarier, bränst, lysningsämnen och materialier ske genom entreprenadauctioner, verkfällna å samma dag, inför Styrelsen öfver fängelser och arbetsinrättningar samt wederböriglembetsmyndighet i den ort, der kompaniet är förlagt, och hwarwid i öfrigt förhålls enligt Kongl. Reglementet den 20 December 1826.

3 Mom. När genom behörigt besigtningssbewis och redogörarens af kompanichefen attesterade quitto styrkes, att leverans är fullgjord, sker likwid enligt kontraktets innehåll.

4 Mom. Styrelsen öfver fängelser och arbetsinrättningar bör wid leveranser tillse, att sådana företrädeswis verkställas från någon fångwårdsanstalt, när sådant kan ske, och andra för det allmänna mera lönande företag då ej äro att tillgå.

5 Mom. All passwolans wid arbetscorpjen förbjudes, och får ej eller någon af befälet eller annan wid arbetscorpjen anställd tjensteman, på entreprenad eller leverans, öfvertaga anställning af något, som till kompaniets förplågning eller beblädnad m. m. hörer.

Femte Capitlet.

Om manskapsrollor, räkenskaper och andra handlingar.

23 §. På det nödiga upplysningar om manskapet må kunna inhämtas, bör wid hvarje kompani, enligt af Styrelsen öfver fängelser och arbetsinrättningar meddelade formulär, för: ras a) samvulla; b) journal, innehåttande anteckning om alla anmärkningsvärda handlingar, som inom kompaniet förefalla, såsom manskapets ankoms och afgång, inträffande sjukdomsfall, möstande hinder för arbeten, flagomal öfwer arbetskarlarna, deras förbrytelser eller rymningsförsök, förtättade visitationer, besök af främmande personer m. m.; c) straffjournal; d) orderjournal, deruti de försökta föreskrifter, som af kompanichefen, i öfwerensstämmelse med detta Reglemente, meddelas, eller af högre befälshavare, eller förman erhållas, böra till efterrättelse insöras; e) rapportjournal; f) diarium öfwer ankommande bref och skrifwelser; g) kopiebok öfwer afgångna emdetskrifwelser; h) koncept till de fångwårdsförteckningar, som i 27 §. omförmålas; i) koncept till afgående requisitioner, förslag och räkningar; k) fullständigt inventarium å alla kompaniets beblädnads-, utrednings- och sjukvårds-perdelar, sängkläder, handlingar, böcker, m. m.

24 §. Wid hvarje månads slut skall från hvarje kompani, i öfwerensstämmelse med formulär, som Styrelsen öfver fängelser och arbetsinrättningar meddelar, bit insändas: a) berättelse angående arbetsmanskapets styrka, tillkoms, afgång, sjukantal, bestraffningar, med hwad mera anmärkningsvärdt under månaden förefallit; b) arbetsrapport; c) afskrifning med arbetsmanskapet; d) af redogöraren uppgjort och af kompanichefen besykt summarisk redowisning för inkomster och utgifter, jemte affrist af requisitioner å aflöning m. m.

25 §. Vid slutet af hvarje kvartal skall till Styrelsen öfver fängelser och arbetsinrättningar insändas af redogöraren uppgjord räkning emellan nämnde Styrelse och den, för hvilken manskapet arbetat. Denna räkning bestyrkes af kompanichefen och af arbetschefen eller den, som haft insende öfver arbetet, samt granskas af nämnda Styrelse, hvilken därefter tillser att likvid i vederbörlig ordning warder verkställd.

26 §. Enligt af Styrelsen öfver fängelser och arbetsinrättningar meddelade formulär skola vid hvarje års slut författas och innan den 1 Mars följande året till nämnde Styrelse insändas kompanichefens årsberättelse och uppgift öfver personal m. m. tillika med årsräkningar, af redogöraren underskrifte och af kompanichefen beskrifte, öfver 1:o kompaniets infomster och utgifter, i afseende hvarå proviant och persedräkningar samt behöriga verifikationer äfwen böra åtföljas; 2:o manskapets egna medel, så upptagna, att i särskilda kolumner visas hvarje karls behållning från förra året, enskilda förtjenst under året, ränta och tillfälliga infomster, utgift för bröd och dricka, utgift för tobak, utgift i öfrigt och behållning vid årets slut; och 3:o den besparingsöfka, hvarom i 42 §. förmåles.

27 §. 1 Mom. Å de tider, som bestämmas i 5 §. af Kongl. Rungörelsen den 25 Oktober 1839, skall kompanichefen till Justitiestatsministern, Justitiekanslern och Justitieombudsmannen insända förteckningar i afseende å kompaniet, upprättade i enlighet med det vid samma Rungörelse under No 4 bilagde formulär.

2 Mom. Om särskilda handlingars afseende vid mönstring stadgas i 30 §.

28 §. Alla handlingar, som från arbetskompani skola afgå till embetsverk och myndigheter, insändas genom kommandanten, som erhåller friresesbok för de bref, som angå tjänsteförhållanden.

Sjette Capitlet.

Om visitationer och mönstringar.

29 §. 1 Mom. Kompanichef eller den befälhafvare, som i hans ställe är, skall dagligen, på obestämda tider, besöka forum, verkstäder och arbetsställen, tillse att visitationer för säkerhetens beträggande anställas, samt underrätta sig om något är att erinra. Deputom bör han hvarje Söndag, innan Guds-tjenst hålles, eller ock efter dess slut, låta uppställa manskapet och noga undersöka i hvilket skick beklädnad samt andra manskapets tillhörigheter bestämas, om de reparationer och öfrige åtgärder ägt rum, som han anbefallt, och huruvida twar och en erhållit hvad honom rätteligen vort tillkomma. Vid detta tillfälle uppvisas jemväl de i 40 §. omskrifna motböcker, samt uppvisas och utredas alla de flagomål någon af manskapet tror sig äga skäl att framföra.

2 Mom. Arbetskompani, förlagdt i garnisonsort, bör af kommandant månadtligen mönstras.

30 §. 1 Mom. Under den inspektionsresa, som ordsvärande eller ledamot i Styrelsen öfver fängelser och arbetsinrättningar hvarje år bör anställa, skall äfwen mönstring ske med arbetskompanierna.

2 Mom. Sedan mönstersföräntaren ankommit till det ställe, hvarst arbetskompani är förlagdt, bestämmer han tiden för mönstringen med manskapet, hvarvid 1:o noggrann känne-dom toges om de vid kompaniet förda rullor, journaler och räkenskaper; 2:o manskapet uppställes efter mönsterrollan, upprättad i öfverensstämmelse med af Styrelsen öfver fängelser och arbetsinrättningar meddelade formulär; 3:o manskapet förständigas att, om någon föremnar sig icke hafva åtnjutit sin rätt, flagomålen böra vid mönstringen anföras; 4:o manskapet uppvisas man för man, och mönstersföräntaren tager med för-gällighet känne-dom om hvarje karls uppförande samt låter sig förewisas hans motbok öfver innesående arbetsförtjenst, hvilken motbok, darest karlen icke har något att emot densamma erinra, warder af mönstersföräntaren påteknad; 5:o förhållandet angående anförda flagomål undersöfes och rättelse meddelas i hvad felaktigt kan förefinnas, eller ock darest sådant icke genast låter sig verkställa, eller saken fordrar en widlyftigare utredning, densamma till behörig embetsmyndighet hänstjutes; 6:o underrättelse inhemtas om det moraliska tillståndet inom kompaniet och, i predikantens närvaro, känne-dom toges om under-visningen; börande predikanten öfver dessa ämnen afsema en kort berättelse; 7:o beskaffenheten af de rum och logementur, som äro åt manskapet upplätne, undersöfes, till utrönande huruvida dessa äro i godt skick, lustiga, sunna och snygga; 8:o sjukrummen besökas i läkarens närvaro, och af denne emottages berättelse om besottillståndet inom kompaniet sedan sista mönstring; 9:o manskapets beklädnads-, utrednings- och mat-bällnings-perleklar m. m., så väl de, som äro till dagligt bruk utlemnade, som ock de, hvilka äro å rustkammaren förvarade, öfver-se, då det, som odukligt befinnes, och icke kan genom reparation ifrånslättas, föras; 10:o af arbetschefen eller den, som har tillsyn öfver arbetet, begäres upplysning, huru manskapet sig derunder förhållit, och om det upplyst sina åttiganden; 11:o kompanichefen afsemar skriftlig berättelse om det, som sedan sista mönstring kan hafva anmärkningsvärdt sig tilldragit, huru många arbetskarlar, som ankommit och afgått m. m.; 12:o af mönstersföräntaren i samråd med kompaniche-

fen och predikanten pröfwes hvilka af manskapet gjort sig förtjente af uppflyttning till elit- eller förtroende-afdelningen, eller till någon utdelning från den i 42 §. omskrifna besparingsöfka; börande mönstersföräntaren kungöra för det åter uppställda manskapet hvilka bland dem, som sålunda komma i åtnjutande af nyg omskrifna belöningar.

3 Mom. Innan mönstersföräntaren afeser, böra de rullor och förslag, som vid kompaniet komma att förvaras, af honom undertecknade, till kompanichefen återställas.

4 Mom. Efter slutade mönstringar med samtliga arbetskompanierna insänder Styrelsen öfver fängelser och arbetsinrättningar till Kongl. Maj:t fullständig mönsterberättelse.

31 §. Anter arbetskarl sig besogad till klagan öfver kompanichefs beslut eller åtgärd, anmäla han sådant vid mönstring eller i skrift, som kompanichef genast bör affända till kommandanten, generalbefälhafvaren eller Styrelsen öfver fängelser och arbetsinrättningar, efter ämnets beskaffenhet. Kan den klagande icke skrifwa, warder biträde till klagofristens författande honom gifwet.

Sjunde Capitlet.

Om flyttning och afgang.

32 §. Skulle arbetskarl beträdas med brott, som utmärker ett så wildt sinne-lag, eller en sådan list eller för-måga att förleda andra, att karlens quarblifvande vid corpsen anses för allmänna säkerheten wådligt, äger Styrelsen öfver fängelser och arbetsinrättningar att förordna om karlens insättande å korrekstionsinrättning, att der, så widt utrymmet medgifwer, i särskilt rum, på längre eller kortare tid, dock högst till slutet af den ådömda arbetstiden, förvaras och till allmänt arbete hållas.

33 §. Befälet skall låta sig angeläget wara att på för-hand söka bereda näringsfång åt den arbetskarl, som, efter slutad tjenstetid, kommer att från corpsen utgå, antingen på det sätt, att han sättes i tillfälle till utöfning af något handverk eller slöjd, hvar till han, efter affledstagan-det, i likhet med hvad för Kronans manskap redan finnes stad-gadt, är berättigad, eller genom erhållande af laglig års-tjenst, eller genom wårkning wid annat regemente eller corps.

34 §. 1 Mom. Uppas uti en till någondera af de 3 första klasserna hörande kronoarbetskarls wilkor under den bestämda arbetstiden sådan förändring, att han icke widare som försvarslös anses bö, warder han från arbetscorpsen frigifwen.

2 Mom. Lag samma ware, darest kronoarbetskarl, till-hörande en af de 3 första klasserna, förwårswat sig känne-dom af något handverk, samt genom egen slit och spar-iamhet under tjenstgöringen samlat 33 riksdaler 16 frilling banko, och derjemte, enligt både kompanichefs och predikants betyg, under en tid af minst sex månader, oafbrutet ådaga-lagt ett pålitligt uppförande *).

3 Mom. Arbetskarl, som uttjent den bestämda arbets-tiden, skall wid samma tids utgång, ändå att laga försvar icke yppats, af wederbörande frigifwas och behörigen för-pagas; dock att, hvad angår de på obestämd tid till arbete wid korrekstionsinrättning wömda personer, som till Krono-arbetscorpsen förlyftas, nödig försigtighet iaktages genom lämplig mellantid för hwar och en sådan persons frigifwande.

4 Mom. Kommandanterne i Carlskrona och i Kastellet Kungsholmen, i afseende å der förlagde arbetskompanier, samt wederbörande befälhafvare i öfrigt skola, i fråga om kronoarbetskarls frigifwande, äga samma myndighet och för-binder, som enligt författningarne angående laga försvar tillkomma föresändare för korrekstionsinrättning.

35 §. Wiswer arbetskarl genom sjuflighet eller bräd-lighet oförmögen till allmänt arbete, anmäles förhållandet hos Styrelsen öfver fängelser och arbetsinrättningar, hvil-ken, efter sig företeende omständigheter, förfogar om hans affändande till det län, karlen rätteligen tillhör; ägande Kongl. Maj:ts Befallningshafvande derskades att förordna om hans försörjande af wederbörande församling, i brist af enskilt persons ömwardnad. Kan ej eller någon församling åläggas att om honom draga försorg, hemställes till Kongl. Maj:ts nådiga pröfning, huruvida karlen må intagas på hospital, eller annan utwäg widtagas till hans försörjande.

36 §.

*) Då den nya Stadgan af den 29 Maji 1846 om försvarslösa personer, i 22 §. 2 mom. segrar de uti 34 §. 2 mom. af Reglementet för Kronoarbetscorpsen bestämda fördringar, såsom wilkor för arbetskarls rätt att, då han förtjent ett wist penningebelopp och en wist tid uppfört sig pålitligt, warda frigifwen, men denna förändring icke borde gälla om dem som redan kunde hafwa en på nämnde Reglemente grundad rätt; har Kongl. Maj:t förständigat fängwårdsstyrelsen, att ofwanberöfde Nådiga Stadga icke gör rubning i nämde moment af Reglementet, hvad angår dem, hvilka, innan Stadgan trädde i werksamhet, blifwit wid Krono-arbetscorpsen anställda. R. Br. till dem. St. den 29 Maji 1846.

36 §. Skadas kronoarbetareskarl så snart under arbetet, att han derigenom blifwer oförmögen att sig sjelf förförja, tillägges honom nödigt underföd af allmänna medel, om skadan tillkommit uti Kronans tjenst, men af bolag eller af enskilt person, i öfverensstämmelse med Kongl. Kungörelsen den 25 Januari 1842, när odyckan inträffat under arbete för bolagets eller den enskiltes räkning*).

37 §. 1 Mom. Af de penningtillgångar, som afsebad, eller, efter erhållet förswar, frigtigwen arbetskarl har, enligt motbok, innesående wid arbetscorpjen, tillställas honom wid hans afgång hwad han behöfwer till anskaffandet af nödvändiga klädesperdelar och till uppehälle under wanbringen till hemorten. Det öfriga fändes till Kongl. Maj:ts Befallningshafswande i det lån, dit den lösgifne förpapas, för att wederbörande tillställas.

2 Mom. Likaledes återställas honom emot qvitto, wid hans afgång, alla medfärdade och i rustkammaren förvarade klädesperdelar; men har han ej medfört egna nödiga kläder, ej eller förtjent så mycket, att han kan sådana sig skaffa, tilldelas honom af utskente klädesperdelar hwad han kan behöfwa under wägen till förpagningsorten.

38 §. Flyttas arbetskarl från ett till annat kompani, eller affändes han till häkte, bör den kompanichef, som karlen affänder, tillika emot qvitto tillställa wederbörande alla karten rörande utslag och handlingar, hans presbewis, innesående arbetsförtjens och medförde klädesperdelar, med hwad meta honom tillhör.

Attonde Capitlet.

Särskilda föreskrifter.

39 §. Ett sammandrag af det wäsendtligaste af hwad författningar, reglementen och order innesatta, om de skyldigheter arbetskarlarna älliga, bör författas samt twänne gånger om året, efter slutad Gudstjenst, för kompaniet af befälet uppläsas; och böra i logementerne anslås: a) nyssnämnde sammandrag; b) dagordning; c) spisordning; och d) regler för arbetets förrättande.

40 §. 1 Mom. Arbetskarl får icke sjelf disponera sina penningar. Wid ankomsten till kompaniet tillställas karlen en motbok, inrättad efter af Styrelsens öfwer fängelser och arbetsinrättningar meddeladt formulär, uti hwilken intages underrättelse om de hufvudsakligaste af karlens älliganden, jemte uppgift å hwad karlen till kompaniet medfört, afwensom å allt hwad honom der genom öfwerbetning, slippennningar, enskilt arbete, gåfwoer eller annorledes tillfallit; samt å hwad han deraf, i mån af hwad kompanichefen förswar nödigt och nyttigt, får uttaga och använda.

2 Mom. Karlens penningbesparingar böra genom kompanichefens försorg göras fruktbara i närmaste sparbank, eller, om swårighet derför möter, på lätt Styrelsens öfwer fängelser och arbetsinrättningar föreskrifwer.

3 Mom. Hwad karlen i öfrigt tillhör, förwaras och wårdas, så widt lämpligen ske kan, för hans räkning, intilldes han frigtigwes, derest han icke hellre vill låta sina tillhörigheter försälas och de penningar, som derför erhållas, i sparbank eller annorstädes förwäntas.

41 §. Af arbetskarls penningbesparingar ersättes den skada han med uppsåt eller genom groft wållande åstadkommit å boningsrum, husgeråd, belfärdspersdelar, arbetsredskap m. m. Men sådan besparing får ej användas till gåldande af åsamkad skuld.

42 §. 1 Mom. Wid hwarje kompani bildas en besparingskassa hufvudsakligen utaf: a) gåfwoer och gratifikationer, som lemnas hela kompaniet, då gifworen icke meddelat annan föreskrift om användandet, eller ock lemnat sådan föreskrift, hwaris iakttagande kompanichefen icke tillåter; b) rymde och ej ertappade arbetskarlars wid kompaniet qwarlemnade penningar och tillhörigheter; c) sådan wid visitation inom kompaniet i beslag tagen egendom, dertill ägare icke igenfinnes**).

*) Kronoarbetareskarlen S. å Carlsborgs fästning, som, genom händernes försryning under tjenstgöring, blifwit till widare arbete oduglig, skulle för sin öfriga lifstid, undfå ett årligt underhåll af 48 R:dr Banco att tills widare utgå af Fästningsbyggnadsfonden. K. Br. till Sängw. St. d. 23 Jan 1846.

**) Kongl. Majt har, med bifall till Fängwårdsstyrelsens hemställan, förklarar, att Kronoarbetareskarls wid Compagniet innesående arbetsförtjens bör tillfalla ifrågawarande Besparingskassa, så wäl när karlen wid Compagniet afider eller derifrån rymmer, som afwen i händelse han för opålitligt uppförande ifrån Corpjen afswäres. K. Br. d. 27 Mars 1844. Doct. sic Enkan N., såsom wälfrågad och skedd i första fattigdom, uttaga afidne mannens Kronoarbetareskarlen N. innesående arbetsförtjens 22 R:dr 1 fl. Banco; afwensom Fängwårdsstyrelsen berättigades, att wid möjligen förefinnande lika beskaffade fall, utan serfild und. hemställan, förordna att afidne Kronoarbetareskarlars innesående arbetsförtjens må till deras nära anhöriga utdelas. K. Br. till bem. St. d. 15 Apr. 1846.

2 Mom. Dessa medel böra genom kompanichefens försorg medelst infättning i sparbank, eller annorledes, efter Styrelsens öfwer fängelser och arbetsinrättningar förordnande, göras fruktbara. Kassen skall användas till uppmuntringar för wälförhållande, på fätt i 30 S. stadgadt är, samt till underföd för sådana arbetskarlar, som affsedas med witsord och utmärkt godt uppförande och arbetsamhet under tjenstetiden. Det alle ic.

Jemte fastställelse af öfwananmärkte Reglemente för Krono-arbets-Corpjen, har Kongl. Majt, i sammanhang dermed, bland annat, i Måder förordnat: att wid denna Arbets-Corpjs sjerde eller så kallade soldat-clas skola infättas, så wäl alla från Regementerna, på grund af 11 Cap. 7 §. Krigs-artiklarne redan utstrufne, wid Pionnier-Corpjen å Carlsborg nu befintlige personer, med älligande att uttjena åbömd arbetslid, som ock de personer, hwilka håpan efter, på grund af nämnde lagrum, från Regementerna till K. M:s Befh:de öfwerlemnas, och för hwilka iffrändes hållande till allmänt arbete tiden skall af K. M:s Befh:de bestämmas lika med deras återstående Capitation. K. Circ. till K. M:s Befh:de d. 8 Aug. 1842, nr. 37.

sedan Pionnier-Corpjen numera blifwit upplöst och dess manskap fördeladt emellan Krono-arbets-Corpjens särskilde claser, böra de personer, hwilka håban efter, på grund af 11 Cap. 7 §. Krigs-Artiklarne utstrykas från Regementerne för att, jemlikt K. M:s Circ. d. 8 Aug. 1842 wid Krono-Arbets-Corpjens Soldat-clas uttjena ingången capitulation; tills widare försändas till Carlsborgs fästning, för att infättas wid det der förlagde Compagnie af nämnde Krono-arbets-karl's clas, men att deremot ingen, som i brist af laga förswar dömes till allmänt arbete, må till någon af Krono-Arbets-Corpjens särskilde compagnier försyftas innan Styrelsens öfwer fängelser och Arbets-inrättningar föreskrift derom erhållits. Bem. Styrs Circ. till K. M:s Befh:de och Wederbörande Police-myndigheter d. 14 Oct. 1843, nr. 31.

Stadgandet uti K. Br. d. 20 Augusti 1835 till K. M:s Befh:de i Skaraborgs Län, att den som för brott ifrån Pionnier-Corpjen utströks, borde wid Corrections-inrättning uttjena sin återstående capitulations-tid här upphört att gälla, utan skall Krono-arbetskarl, som för begången förbrufvelse warder från Krono-Arbets-Corpjens Soldat-clas utstruken, försyftas till Corpjens fästnings-clas, för att der arbeta så lång tid som han eljest bordt uti Soldat-clasen qwarhållas. K. Br. till Sängw. St och K. M:s Befh:de i Mariestad d. 27 Mars 1844.

sedan Kongl. Majt på Fäng-Styrelsens hemställan i nåder bifallit, att det på Carlsborg befintlige Compagnie af Krono-Arbets-Corpjens Soldat-clas må derifrån försyftas samt på olika stationer fördelas, i söjd hwaraf de personer, hwilke på grund af 11 Cap. 7 §. i Krigs-Artiklarne från Regementerna utstrykas, för att, jemlikt K. M:s Circ. d. 8 Aug. 1842, wid Krono-Arbets-Corpjens Soldat-clas uttjena ingången capitulation, icke widare komma att för sådant ändamål till Carlsborg försändas; så har bemalte Styrelse, med tillännagifswande häraf, begärt, det öfwer-Ståthållaren och K. M:s Befh:de håban efter icke måtte soga anskaffat om affändande af någon dylik person, innan frukt Styrelsen inhämtats underrättelse, wid hwilken station han kan emottagas. St:s öfwer fängelser och Arb. Intr. i Nittet Circ. d. 18 Maji 1844, nr. 24.

De rättigheter och skyldigheter, som genom 6 §. 2 mom. 9, 12 och 21 §. §., 22 §. 1 och 3 mom., 24, 26 och 27 §. §., 30 §. 2 mom. 31 och 38 §. §. uti K. M:s Nådiga Reglemente för Krono-Arbets-Corpjen af b. 8 Aug. 1842, blifwit Commandant eller Compagnie-Chef i allmänhet tillagde, böra, i afseende på de å Carlsborg förlagde Compagnier af Krono-Arbets-Corpjen, tillkomma Bataillons-Chefen för samma Compagnier. K. Br. d. 18 Dec 1843, återopadt i St:s öfwer fäng- och Arb.-intr. i Nittet utaf: både Kungörelse d. 29 Jan 1844, nr. 4.

Genom Circ. af den 19 Dec 1844, nr. 48, har Styrelsen öfwer fängelser och Arbets-inrättningar erinrat öfwer-Ståthållare-Embetet och K. M:s samfellige Befh:de, att jemlikt K. Regl. för Krono-Arbets-Corpjen af b. 8 Aug. 1842, endast fullt arbetsfört Manskap må der anställas, afwensom att wederbörande Besälhafsware wid nämnde Corpjs erhållit föreskrift, att, derest personer dåban efter skulle bit öfwerlemnas, hwilka äro till allmänt arbete oduglige eller mindre arbetsföre, desamme genast återända till den auctoritet, som det så beskaffade manskapet dit afändt, samt derwid öfwerlemnna affskrift af det skiljare-betyg, hwarpå återfändningen sig grundar; och har Styrelsen tillika skilfat uppmärksamhet derpå, att fråga förde kunna uppstå om ersättnings anspråk för den kostnad, som genom den onödiga förslingen fram och åter Staten tillflyndas.

öfwer-Ståthållaren och K. M:s Befh:de böra tillse det personer dömdes för sig eller andre wanfrågande brott icke måtte så i deras tjenst antaga lagbundne tjänstvar, i hwilke frågor wederbörande dock äga att efter omständigheterna försvara. K. Br. d. 19 Aug. 1824.

Wid Krono-Arbets-Corpjen i Carlskrona och på Rungholmen äro anställda särskilde Redögörare, hwilke skola fört-

fara med sin befattning emot den afönning de hittills åtnjutit; Men som på andra ställen der ett Compagnie af Arbets-Corpsen eller mindre fördelning deraf är eller blifwer förlagd, redogörelsen bör beskrivas antingen af Besälhafswaren för Corpsen, eller också af en wid Corpsen anställd Under-Officer; anför Kongl. Maj:jt någon föreskrift rörande särskilde Redogörelses antagande wid Trollskåtan, Vinköping, Fahlun och Gese icke erfordras. Och wille Kongl. Maj:jt, uppå underd. anmälan, för hwarje särskildt fall besluta om den ersättning som för nämnde Redogörelse-bestyrt bör äga rum. **K. Br. till Sångw. St. d. 7 Aug. 1843.**

Kongl. Maj:jt har funnit godt i Råder förordna: att de Krono-arbetskarlar, åt hvilka, wid den bestämda arbets-tidens slut, icke kan beredas tjenst eller annan laga sysselsättning, och som, i beifst deraf, önska att wid Arbets-Corpsen qwarstada, må erhålla tillstånd dertill, emot förbindelse att under wijs tid, som wid hwarje tillfälle af vederbrärande Besälhafsware bestämmes, dock icke utöfwer Swä är i sänder, tjena qwar wid Corpsen, så wida ej inom denna tid inträffa sådant förhållande, som i allmänhet, enligt 34 S. 1 och 2 mom. af det för Krono-Arbets-Corpsen den 8 Aug. 1842 utfärdade Nådiga Reglemente, medför rättighet till afked: att på Fångwårds-Styrelsens tillstånd skall ankomma, huruvida nämnde tillåtelse må lemnas i afseende på dem, som äro wid Soldat-Clasen anställda, med mindre det bolag eller den person, för hvars räkning karlarne arbeta, samtycker att, för det frivilliga manskapets begagnande, er-lägga sådan skäligen förhöjd betaltning, hvilken kan anses betäcka de af fängmedlen utgående kostnader för samma manskap: Att de frivillige, som icke tillhöra Soldat-Clasen, må, till tillnad från öfriga manskapet, erhålla ljusbå kra-gar på munderingarne, och afönningen för de frivillige Cor-porelerna, hvilka ej tillhöra nyssnämnde Class, utgå med Tre R:dr B:co i Månaden, i skället för Swä R:dr, som i nu gällande stater såsom Corporals-arswoden upptagas: Att Fångwårds-Styrelsen äger, när det frivilliga Arbets-man-skapet anses böra från de Afdelningar eller Compagnier, wid hvilka de äro anställda, skiljas för att bilda särskild afdelning eller särskilt Compagnie, derom hos Kongl. Maj:jt göra underd. hemställan: samt att underd. berättelse om det frivilliga arbetsmanskapet bör afgifwas i den fullständiga Månsterberättelse rörande Arbets-Corpsen, som Styrelsen, jemlikt 30 S. 4 mom. i ofwannämde Reglemente har att årligen till Kongl. Maj:jt inlemna. Hwarjemte Kongl. Maj:jt anbefallt Fångwårds-Styrelsen, dels att soga anställt derom, att i god tid för än Krono-arbetskarl, under Regle-mentets 34 S. 3 mom. från Corpsen entledigas, vederbrärande i den stad, eller, hwad landet angår, i den församling, dit karlen skall förpassas, så underrättelse härom, på det utväg till laga tjenst eller annan löstlig sysselsät-ning, så widt möjligt är, dertill på förhand må karlen beredas; dels också, hwad beträffar de på obestämd tid till arbete wid Corrections-inrättning dömda, men till Krono-Arbets-Corpsen förflyttade karlar, som, enligt nyssnämnda moment afkedas och förpassas, att noga tillse, det stadgan- det i samma moment om lämplig mellantid warder iakttaget. **K. Br. till Sångw. St. d. 26 Mars 1845.** Och berättigade Fångwårds-Styrelsen genom **K. Br. d. 7 Nov. 1845**, att, i anseende till då inträffade flera ärsward, låta de karlar, som för längre eller kortare tid tillbaka afgått från Krono-Arbets-Corpsen, åter såsom frivillige på ett halft år anställas wid nämde Corps.

OSCAR 1c. Wi hafwe i Råder låtit Ds föredragas, ej mindre Eder underd. skrifwelse den 1 innewarande månad, deruti af förefommen anledning, och då ett större antal vacanser wid Fästnings-Clasens särskilda Compagnier för närvarande funnos, I hemskällt, att den genom Wårt Nådiga Bref den 30 October 1845 medgifna rättighet för friga Krons-arbetskarlar, att, under loppet af nästföljande vinter, såsom frivillige wid Corpsen åter ingå, måtte afwen under nu in-stundande vinter dem bewiljas och sedermera få fortfara, så länge I ansågen utrymmet wid Corpsens särskilda Compagnier medgifwa deras emottagande, än och i sammanhang härmed Besälhafswande Amiralens i Carlskrona, dels uti skrifwelse af den 9 dennes gjorda förslag, att de afkedade Krono-arbetskarlar som anmäla sig att åter ingå wid Corpsen, måge på lika sätt som nästlidne vinter ägde rum, så antagas utan af-seende på deras kortare eller längre frånworo, och så långt va-canterne wid Compagnierne tillåta, dels också under påföljande dag, af särskild anledning, gjorda framställning derom, att alla sådana inom staden och länet befintliga försvarslösa per-soner, hvilka icke förmå wisa, att, eller huru, de sig årligen förörja, må ej allenast tillåtas att såsom frivillige wid Arbets-Compagnierne ingå, utan också, om så fordras, dertill tvingas; Och som Wi funnit godt lemna Wårt nådiga bifall till hwad på sätt ofwanberört är, af Eder blifwit hemskället och hwad, i öfwerensstämmelse dermed, jemwål är wordet af Besälhafswande Amiralen i Carlskrona föreslaget, hwaremot Wi, be-träffande Besälhafswande Amiralens i afseende på försvarslösa personer gjorda slutliga framställning, funnit att hwad i detta ämne, genom Wårt Nådiga Stadga den 29 siltedne Maj:jt, är wordet förordnad, bör lånda till efterrättelse; Alltså gifwe Wi Eder detta härigenom i Råder tillkänna. **K. Br. till Sångw. St. d. 17 Oct. 1846.**

* * *

Wi CARL JOHAN 1c. Öfre wetteligt: Att sedan uti det med Sverige förenade Konungariket Norrige, en Lag blifwit antagen och urwer den 11 silt. September utfärdad, hwar-igenom stadgas huruledes brott, begångna af Norrrf undersåte i Sverige, böra beifras och bestraffas, när förbrytaren, efter des föröfwande, till sitt Fädernesland sig återbegifwit; Så hafwa Wi, till winnande af ömsesidig säkerhet för begge Rikernas underåter och i öfwerensstämmelse ej mindre med de af Ri-kets Ständer, uti detta ämne, antagne grunder, än med den, för Norrrfka Rikets undersåter, redan utfärdade Lag, welaft i Råder förordna, som följer:

S. 1. En hwar Swenskt undersåte, som efter kungöran-det af denna Förordning, begår förbrytelse i Norrige och der-efter afwiker till Sverige, skall för en sådan förbrytelse, efter des bestaffenhet, antingen uppå behörig begäran af vederbrärande Norrrf Stiffts-Amtman eller Amtman, wara i Swe-rige efterpanad, gripen och utleswererad, eller, med tillgodo-njutande af laga stämningstid, inlämnas för att i begge hän-delserne skallas till råttå för behörig Domstol i Norrige, att straffas efter Norrrf Lag.

S. 2. Har någon deltagit i förbrytelsen, genom hand-lingar utöfwade i Sverige, och för hvilka, efter Swenskt Lag, offentlig tilltal bör äga rum, då skall han dertill dömas här i Riket; Dock att, i fall omständigheterna sådant fördra, och den Domstol i Norrige, hwarest hufwudbrottslingen är under tilltal, det nödigt förswar, den delaktige brottslingen skall wid sijnämnde Domstol, efter stämning inställa sig, för att höras, till fullkommande af underförklaringen.

S. 3. Begäran om afwiken förbrytars hållande och ut-leswerering göres hos vederbrärande Landshöfding, hvilken der-med vidare förfar, enligt denna Förordning. Erfordras Skynd-samhet, må begäran om den brottslige gripande anmälas hos närmaste Kronofogde eller Magistrat, som äger, att genast, och innan utleswerering sker, sådant tillkännagifwa hos Landshöf-dingen, för att des vidare befallning afwaktas.

S. 4. Landshöfding är icke berättigad, att verkställa å-ffad utleswerering af en sådan förbrytare, med mindre den der-om gjorda begäran innehåller eller belesagas af:

1o Uppgift på namn, med kännetecken och bekräftning, som utmärker den person, hvars utleswererande öfwas.

2o Ett af vederbrärande Embetsman i Norrige utfärdadt Undersöknings-Protocoll eller någon annan offentlig hand-ling, hwaruti de omständigheter, som föränkrat till begä-ran om den namngifne personens utleswerering, och i synnerhet skället och tiden, hwarest och då förbrytelsen är begången, finnas upptagne.

S. 5. De till utleswereringens verkställande erforderliga penningar förskjutis af närmaste Läns-Kånteri. Öfwer de använde omkostnader, har den Landshöfding, som verkställt ut-leswereringen, att insända räkning till vederbrärande Stiffts-Amtman eller Amtman i Norrige, på det ersättning dertill kan wara ombesörd.

S. 6. Är förbrytaren redan på den tid utleswereringen äffas, under Laga tilltal här i Riket, i anledning af någon härskådas begången förbrytelse, skall vederbrärande Landshöfding wara berättigad, att uppskjuta med utleswereringen intill des, efter föregående anmälan hos Kongl. Maj:jt, föreskrifwet warder, om och när den äffade utleswereringen må äga rum.

S. 7. Laga stämningstid till inställelse wid Norrrf Domstol, i den händelse, då den brottslige icke, efter 1 och 2 S.S., warder gripen för att utleswereras, är i allmänhet Tre Månader, men endast Ser wedor, när den som stämnes, upphåller sig i ett Län, som med sina gränser möter det Län, hwar-est den Domstol till hvilken inkallelsen sker, finnes. Den, hvars wifwelseort är okänd, tillgödnjute Tre Månaders stämningstid å den ort, der han sednast wetteligen sig upphållit. Stämningen kungöres här i Sverige genom Krono- eller Stadsbetjente, utan betaltning.

S. 8. En hwar som i Norrige, genom slutlig Dom, blifwit från äran dömd, friblöds förklarad, eller landsförwist, skall i och med detamma jemwål uti Sverige, så länge anwaret efter samma Dom fortfar, wara ärelös, landsförwist eller friblöds.

S. 9. Eho, som i Sverige efterapar eller förfalskar Norrrf mynt, eller sådana papperspenningar, som i skället för mynt i Norrige äro gängbara, eller den der wetandes utprämlar så-dant falskt mynt, eller falska sedlar, warde tilltalad och straffad på sätt Sweriges Lag och Författningar, i hwarje särskildt fall, angående Swenskt mynt och Swenska sedlar, stadga.

S. 10. Enahanda förefriffter, som här ofwan, i anseende till Swenska undersåter, hvilka uti Norrige föröfwa brott och dertill hit till Riket återwända, blifwit gifne, äro, i skåd af den för Konungariket Norrige särskildt antagne och utfärdade Lag, gällande afwen för Norrrfke undersåter, som här i Riket sig förbryta samt dertill till Norrige sig begifwa; Och äger i öfrigt ett fullkomligt motwärtigt förhållande, å ömse sidor rum. Det alle etc. **K. Förordn. d. 1 Junii 1819.**

Då personer blifwa af vederbrärande Norrrf Autoritet till R. M:s Besk:de här i Riket öfwerlemnade, för att öfwerföras till Ryska Riket; Skall sådant af R. M:s Besk:de, hwar och en för sitt län, skyndsam verkställas, och kostnader för trans-porten i alla delar till Ryska Rikets gräns af R. M:s Besk:de förskjutis utaf de för fångars transport och underhåll i all-mänhet anslagne medel, för att sedermera, efter af R. M:s Besk:de

Besk:de

Beskydde wid hvarje tillfälle uppjord och till Norriska Regeringen affänd räkning af Norriska Regeringen ersättas. K. Circ. till St. Cont. och samtl. Landsb. d. 1 Junii 1827, 17:0 63.

Angående indrifvandet af till Norrige öfverskyttade Swenske, och till Sverige öfverskyttade Norriska underfåtars Kronoutskulder, witen och böter, hwarmed skulle tills widare förfaras i öfverensskämelse med hwad, för Sweriges förening med Norrige, enligt då gällande författningar, blifwit uti i frågaktade fall iakttaget; se K. Br. till Kam. Coll. d. 10 Aug. 1825, 17:0 19.

Wi CARL JOHAN ic. göre weterligt: Ut emellan Hög och Hans Maj:t Belgiernes Konung är, under den 28 Octobers följande år, afflutad en af båda Makterne sedermera ratificerad convention, angående brottslingars och för brott anklagade personers ömsesidiga utlemnande, hwilken convention lyder som följer:

Art. 1. Hans Maj:t Konungen af Sverige och Norrige samt Hans Maj:t Belgiernes Konung förbinda sig att, med undantag af Deras egne underfåtare, ömsesidigt till hwarandra utlemna de från Sverige eller Norrige till Belgien samt från Belgien till Sverige eller Norrige afwägne personer, hwilka äro anklagade eller dömda för någon af här nedan uppräknade misgärningar eller förbrytelser, nemligen: 1:0 mord, förgiftning, fadermord, barnamord, dråp, wäldtäkt; 2:0 mordbrand; 3:0 förfalskning i skrift, hwarunder efterspaning af bankofsedlar och statspapper inbegripes; 4:0 myntförfalskning; 5:0 falskt vittnesbörd; 6:0 rån, stöld, bedrägeri, olagligt bestående, försnitkning af medel under allmän wård; 7:0 bedräglig Cession.

Reclamationen kan endast utföras af det reclaimerande landets Regering.

Art. 2. Hwar och en af de contraherande Makterne förbehåller sig rättighet, att, uti särskilda och utomordentliga fall, ansökent dessa kunna hänföras till de förhållanden, hwarom nästföregående Artikel förmler, wågra utlemnandet. Sålen till sådan wågran skola meddelas den Regering, som utlemnandet begär.

Art. 3. Om den reclaimerade personen befinnes häftad eller anklagad för någon misgärning eller förbrytelse, begången i det land, dit han tagit sin tillflykt, skall hans utlemnande kunna uppflutas till dess han undergått sitt straff, eller genom laga kraftgående beslut blifwit frifänd.

Art. 4. Utlemnandet skall icke bewiljas, med mindre antingen Beslut, hwarigenom den reclaimerade är förklarad skyldig, meddeladt af Domstol i det Land, som utlemnandet begär, eller af derwarande behörig Embetsmyndighets om åtal gifne

förordnande, allt i de former, hwilka genom samma lands lagar föreskrifwas, blifwit i original eller bestyrkt affkrift företebt och finnes åtföljdt af framställning utaf de till förbrytelsen hörande omständigheter.

Art. 5. Den reclaimerade utlänningen skall kunna för brott, som i 1 Art. ömsförmåtes, provisoriskt häftas i de trenne länderne, efter företeende af arresterings-beslut, gifwet af behörig Embetsmyndighet, och utfördadt i de former, som det reclaimerande Landets Lagar föreskrifwa.

Detta häftande skall ske på det sätt och enligt de föreskrifter, som stadgas genom Lagarne i det Land, hos hvars Regering häftandet begäres.

Den provisoriskt häftade skall förlämnas i frihet, dereft han ej, inom trenne månader från det häftandet skedde, erhåller del af sådant fällande Domstols-beslut, eller sådant om åtal meddeladt förordnande, som i 4 Art. ömsförmåtes.

Art. 6. Utlemnandet skall icke kunna åga rum, dereft, sedan brottet skedde, eller åtalet anskåldes, eller straffdomen meddelades, åtalet eller straffet förfallit, efter Lagarne i det Land, der utlänningen wistas.

Art. 7. De personer, hwilkas utlemnande bewiljas, skola transporteras till hamn, som anwisas af diplomatisk Agent eller Consul, hwilken af den reclaimerande Regeringen är accrediterad. De skola föras om bord efter demålde Agents eller Consuls föransskatande och på den Regerings befohning, som fått sig utlemnandet medgifwet; men föregående kostnader, för de reclaimerade personernes gripande, förwarande och transport, bestridas af den Regering, inom hvars land dessa åtgärder blifwit wibtagne.

Art. 8. Uttryckeligen stadgas, att den person, hvars utlemnande warder bewiljadt, skall icke uti något fall kunna i det reclaimerande landet tilltalas eller straffas för någon politisk förbrytelse, begången före hans utlemnande, icke eller för någon gerning, som med sådan förbrytelse äger sammanhang, icke eller för någon slags misgärning eller förbrytelse, som ej finnes upptagen i förevarande Convention, med mindre han, efter undergåendet straff eller erhållet slutligt frifännande för det brott, som föranledt utlemnandet, uraktlåter att begifwa sig utur landet inom förloppet af tre månader, eller öf dit återwänder.

Art. 9. Denna Convention äger ej kraft och werkan för, än efter Tio dagar från dess införande i de trenne Ländernes officella tidningar.

Art. 10. Conventionen fortsar sedermera att wara gällande intill dess från någondera af de Contraherande Makterne ett motsatt tillkännagifwande skett. Det alle etc. K. Kung. d. 21 Febr. 1844, 17:0 5.

2. Capitlet.

Om them, som i fängelse dö.

1. §.

Warder misgärningsman i fängelse dödd, såsom: Guds och thes heliga Ords försmådare, förråda-re, mördare, tidelagare, eller then, som för annan thyllit swår lifsaf fängslig tuitit, och hafwer han gjerningen tillstådt, eller är han af Underrätten therföre til döden dömd; låte då Konungens Befallningshafwande then döda genast utur fängelset föra genom Skarprättaren, och gräfwe han then neder i galgebacken, eller affides i stegen. Dör dråpare, tjuf, eller then, som annan sådan lifsaf gjordt; då må hans kropp af annat folk handteras,

och affides i Kyrkogård läggas. Sedan gifwe Konungens Befallningshafwande thet Swardomaren tillkänna.

Guds ords försmådare 1 C. 1 §. M. B.; Förråderi 4 C. ib.; Mördare 12 C. och Tidelagare 10 C. 1 §. M. B.; Mål i öfrigt af swårare beskaffenhet 8 C. 2 §. M. B. och 25 C. 5 §. ib.; Dråpare 24 C. M. B.; Om den som med wilia förgör sig self 13 C. 1 §. ib.

Huru de Begräfningar, som böra ske i stillhet, skola förrättas; inhämtas af K. Förordn. d. 27 Oct. 1725 och K. Förkl. d. 4 Aug. 1727, inf. wid slutet af 13 C. M. B., 3 H. pag. 74.

3. Capitlet.

Om doms fullbordan i lifsafaker.

1. §.

Hu är misgärningsman til döden dömd; låte då Konungens Befallningshafwande domen för honom låsas i fängelset, och warde dagen honom sedan lungjord, då han straffet undergå skal.

Hög-Rätts Utslag i undersällningsmål affågas ej offentligen, 24 C. 12 §. M. B.

Öfwer-Domstols Utslag, hwarigenom någon är ansedd saker till döden, får ej verkställas, innan Konungen pröfwat målet; se 29 p. i K. Förkl. d. 23 IV §. (10)

Mars 1807, inf. wid 8 C. 2 §. M. B. *) Semsför härtil 57 och 58 §§. i 1798 års Krigs-Art., samt 13

*) K. Br. till samtelige Hög- och Öfwer-Rätterne, derom, att ingen dödsdom må verkställas, innan den blifwit Kongl. Maj:t i underb. hemskåld, utfördadt d. 1 November 1778, war af följande lydelse:

GUSTAF ic. Då uti de till Hög genom hemställande från Eder eller öf genom underdåniga böneskrifter infomne brottmål, hopp om förbättring och rättelse hos den brottslige möjligen kunnat förwäntas, och misgärningen icke warit af desto swårare beskaffenhet och påförlig, har det

13 och 14 §§. i K. Circ. d. 26 Nov. 1812, inf. i Tillägget wid M. B. p. 196 och 204. Se och Kr. Hof-Ris Circ. d. 19 Oct. 1811, ib. pag. 201.

Sedan Kongl. Maj:t genom Nådigt Circulair till Sver-Ståthållaren, samtliga Des Befallningshafwande och Regements-Chefer, den 4 Julii 1811; anbefallt, att då för brott dömda personer hos Kongl. Maj:t sökt Nåd och Kongl. Maj:ts utslag kommit Exsecutoren tillhanda, beslutet bör till verkställighet befordras, derest laga hinder icke möta, utan att uppehåll dermed må genom ytterligare Nåd-ansökningar winnas; äfvensom Kongl. Maj:t förordnat, det ofwänbemäkte Embetsmän borde sig låta angeläget vara, att sådana till straff dömda, häftade personer, som ämnas hos Kongl. Maj:t söka Nåd, icke må sakna under rättelse om nödvändigheten deraf, att på en gång förrete alla de skäl och grunder, hwilka förmenas kunna bereda dem den förföning, som utgör föremålet för deras underdåniga Ansökningar; Men Kongl. Maj:t af särskilte tid efter annan infomne mål inhämtat, att desse stadganden icke blifwit behörigen efterföljde; Utså har Kongl. Maj:t erinrat om ett noggrann iakttagande af de uti Kongl. Maj:ts berörde Circulair meddelade Föreskrifter. K. Circ. till Öfw. St., K. M:s Beskde och Reg. Chefer, d. 27 Mars 1830, No 24.

Att då Sver-Ståthållaren eller K. M:s Beskde infända hättad persons under, beswär öfwer Hof- och Sver-Rätters utfärdade utslag, eller öf höneskrift, derwid bör fogas bewis om tiden, när Åklagaren eller öfrige i saken delägande parter blifwit om utslaget kungjorde; inhämtas af K. Circ. d. 13 Maji 1830, wid 30 C. 19 §. R. B.

Då grof Misgjerningsman i fängelse eller till annan ort förres, skall en Kronobetjent omwilkorligen wara följaktig och för Fångens wårdande ansvara. K. Förordn. d. 11 Julii 1792. Huru dock numera Fångar i allmänhet transportetas under tillsyn af Fång-Gewaldiger och på dennes ansvar, inhämtas af de wid slutet af 19 Cap. M. B. anmärkte Författningar *).

När Riks-Förrådares namn skall på stampåle anslås, böra blott Dopnamnen, brottet och straffet ut sättas. K. Resol. d. 22 Sept. 1794.

Hwad som iakttagas bör, då någon af Ridder-skapet och Adeln, eller den som är med Riddare-Orden benådad, m. fl., för nesligt brott anklagas och dömes; se Anm. wid 24 C. 13 §. R. B. Warder någor af Krigsmanskapet eller Under-Officer, som för

warit öf en synnerlig fögnad och förnöjelse, samt en ibland Wäre karaste rättigheter, att kunna lindra Bogens stränghet och i synnerhet att föna människoblod: Och emedan Wi förnummit, att för utöfningen af denna Wäre Nådiga böjelse hinder deraf uppkommer, att åfkillige dödsdomar warda verkställda, utan att de hwarken hemställnings-, beswärs- eller ansöknings-wägen under Wäre Nådiga granfning komma, hwarigenom ofta händt, att för brott af samma art och beskaffenhet, den ene misgjerningsmannen, hwilken från fängelset kunnat öppna sig wägen till Thronen, blifwit med lifwet benådad, och den andre, som ej förmått eller welat bana sig denna wäg, undergått dödsstraffet; Utså och för att tillika genom en wälgering åt menfsligheten öka och befästa minnet af denna glädjebagen, då Förshynen skänkt öf och Riket en Thronföljare uti Hans Kongl. Höghet Kron-Prinsen, wele Wi i Näder hafwa förordnat och Eder an-efallt, det i någon dödsdom ej verkställas läten, innan den samma af Eder blifwit öf i underdånighet hemskild och i Wårt Nådiga bifall berä erhållit.

*) Då brottmål, de der röra Banken eller Riksgälds-Contoret, numera skola behandlas och afgöras wid de Domstolar, till hwilka sådana mål efter lag böra; (se K. Förordn. d. 10 Julii 1841, No 25, wid 8 C. R. B.) har man af sådan anledning här endast i Not anmärkt K. Be. d. 13 Julii 1748, innehållande, att de som utom Stockholm begått brott emot Banken med Sedlars förfalskning, skola, när målets beskaffenhet fordrar deras inställande inför Swea Hof-Rätt, icke återändas till orten för att der warda straffade, utan undergå det ädömda straffet i Stockholm, hwilket derest bör offentlig kungöras i den ort der brottet blifwit förswadt.

tapperhet bekommit medaille eller annat hederstecken, för någon nedrig gerning dömd; se 14 C. 69 §. i 1798 års Kr. Art. i Tillägget wid M. B., pag. 197.

Om deras beredelse som äro dömda till döden; se 4 §. d. C.

Huru förhållas då wid ett Regimente någon skall undergå dödsstraffet; se anm. wid slutet af förew. Capitel.

2. §.

Then, som til dödsstraff utföres, må wäl med någon dryck styrkas, men ej skal honom tillåtas, att i fängelset, eller under wägen, sig ther med öfwerlasta. Efter thet; miste then en månads lön, som äger ther å wård hafwa.

Som de tid efter annan wid åfkillige Domstolar, hållne ransakningar wid handen gifwit, det hwarjehanda grofwa misgjärningar, i synnerhet barnamord, blifwit förswade strart efter, sedan någon för dylikt brott dödsstraff undergått, samt att en och annan tydeligen sig utlätit och tillstätt, huruledes de till sådan grof misgjärning styrkte blifwit utaf det, wid dödsfångars utförande till rätteplatsen, härtils brukade mindre nesliga sättet, hwarigenom de fått ej allenast bruka hwita eller swarta forgelläder, utstrade med band eller annan granlåt, utan öf på hederliga åfetyg fara i flere Prästmåns medfölje; Så och emedan nödigt är, att ej allenast sjelfwa dödsstraffet, utan öf sättet, att föra misbdadaren dertill, må hos andra uppwäcka sty och fasa för grofwa misgjärningar; Ty förbjudes i gemen, wid slike tillfällen, all sådan anstalt, som på något sätt har namn och anseende af ståt, eller med sig förer ett för Lifsfängen hederligt beledsagande till rätteplatsen, så att fångarne häban efter icke må warda tillåtet, att wid dödsstraffets undergående, få bära andra, än deras egne föra brukade hwardagskläder, än mindre derwid med band och annan granlåt sig bepryda. Deslikes påbjudes, att dem, som för hwarjehanda mindre brott till kroppspåfäst fälde warda, eller dömda, att få wid någon påle att skämmas, icke må tillåtas, att helt och hållet, eller till någon del skyla sine ansikten, ej eller derwid bruka sådan klädebrägt, hwarigenom de blifwa ökända. K. Förordn. d. 12 Dec. 1741. Se i öfrigt Anm. wid 4 §. d. Cap.

Att kroppsstraff af spö eller ris skola offentligt verkställas, samt en straffpåle med halsjen wid hwarje Ringsställe uppståttas; se Anm. wid 5 C. 2 §. d. B.

3. §.

För än misgjerningsman till rätteplatsen kommer, skal domen ther offentligt för meningsten upplåsas af then, som thetill förordnad är.

Att i mål, angående Tibelag, skall innehållas med Domens upplåfande å afrättsplatsen; inhämtas af K. Be. d. 12 Julii 1750, wid slutet af 10 Cap. M. B.

4. §.

Ur fänge gensträfwig och hårdnackad, och wil ej bereda sig til döden; gånge åntå domen til fullbordan. Nu bekänner han i fängelset annan misgjerning, än then han redan är dömd för; eller att andre ther i delachtige är; eller är uppenbar siälawäda: så gifwe Konungens Befallningshafwande thet Sverdomaren tillkänna, som dömdt hafwer, och afwänte thes utslag. Ej må med doms fullbordan uppehållas, och misgjerningsman återföras, sedan han på rätteplatsen kommit, utan thes wigtigare skäl thetill äro.

Nelär fänge mot klara skäl och fulla bewis, 17 C. 37 §. R. B.; När Domaren må försöka med swårare fängelse ib.; Bekänner någon falskeligen å sig misgjärning, 13 C. 5 §. M. B.; Angifwer man annan falskeligen 60 C. ib.

Uti them, som för theras misgärningars skull, sitta fängslige på lifwet, eller allaredo äro dömda till döden, må icke något löst och ogudaktigt parti, i fängelset insläppas; i synnerhet skall frokeri och drycken-skap hos them icke tillåtas. Sådane Präster skola och stidas till them, som pröfwas på bästa sättet kunna them underwisa och af Guds ord trösta. Med the säkre och hårdnackade, jemwäl them som falla i för-twiflan om Guds Nåde och syndernas förlåtelse, i för-sträckelse för döden, eller annat sådant, skall man om-gå på sätt och wis, som therom uti Handboken är förmått *). Thersfore skola och Prästerne, förrän the ordineras, göra sig wäl kunniga uti samwetsmål och frågor, och lära sig, hurusom the blödighe och af Djes-wulen eller annan swaghet anfäcktade, sjuke och bedröf-wade, eller till döden dömda menniskor, bäst kunna och böra hugswalas. När Prästerne följa fångar till dö-den, skola the gifwa adt uppå, att them icke gifwes för mycket win, så att de warða druckne, och therige-nom obeqwäme, till att hafwa borsfärdige tankar, samt bedja Gud om en salig ändalykt, och sin själs ewiga wälfärd. 17 C. 9 §. i 1686 års Kyrko-Lag.

Grofwie syndare skola ej utföras at undergå döds-straffet, innan Presterskapet haft tillräcklig tid til de-ras beredande; så snart Söwer-Rättens Dom ankom-mit, bör icke allenast Landshöfdingen i orten anmoda Presterskapet, hwarest sådana Arrestanter sitta, att de låta sig wårda om deras själs salighet, utan och ige-nom wederbörande Krono-Betjente tidigt kungöra Kyrko-herden i Söcken, hwarest gerningen gjord är, hwad tid en sådan fånge bit anlända kan, på det Presters-kapet sig til des åtföljande behörigen bereda må; bö-randes ingen lifsfånge ält för när inpå Sön- eller Helgdagarne utgå; icke eller med Execution för länge utdragas på tiden. Skulle efter använd möjlig slit-hubaren ändock uti sin obotfärdighet och hårdnack-enhet framhärda, så bör sådant wederbörande Söwer-Rätt tillkännagifwas innan executionen verkställles. Och må på Prästerne bepröfwande, som fångar följak-tige äro, ankomma, om, i fall Delinquenten ej wil hö-ra sin dom på platsen upläsas, eller des andakt deraf skulle förföras, domen må publiceras af wederbö-rande, antingen medan fången hålles afides, eller oc-innan fången framkommer til Rätteplatsen. K. Resol. på Prest. besw. d. 22 Oct 1723, §. 13.

Se widare Handboken, 11 Cap.

CARL JOHAN ic. Hos Ds har Preste-Stån-det wid innerwärande Riksdag uti skrifwelse af den 10 siffl. October i underd. tillkännagifwit, hurusom des uppmärksamhet blifwit fästad på den i längre tid fort-satta och för det närwärande nästan till misbruk ut-artade plägsed, att, wid dödsfångars utförande till as-rättsplatsen, 2:ne prestmän skola wara dem följakti-ge, och att, då de framkommit till behörig ort, Pre-sterne tillika med delinquenten uppfiga på den för till-fället uppgjorda planen, biträda wid fångens aflä-dande, förbinda hans ögon, nedläggä honom på stup-stocken och läsa wälsignelsen öfwer honom, samt att der-till äfwen hörde, att executionen verkställles under af-sjunga af en psalm, efter hwars slut, en af Pre-sterne håller ett tal till den församlade menigheten; hwarjemte Preste-Ståndet, i sammanhäng härmed på förefomie anledningar, och enär ej allenast Kyrko-La-gen, uti 17 C. 9 §. endast ålägger Presterskapet att följa fången till döden, utan och Kongl. Förordn. d. 12 Dec. 1741 uttryckeligen innehåller ett förbud mot all sådan anstalt, som på något sätt har namn och anseende af ståt, eller med sig förer ett för lifsfän-gen hedersamt beledsagande till asrättsplatsen, i underd. anhållit, att, med upplifwande af nyh återopade För-sättning, Ds måtte tackas i Råder stadga, att Pre-sterskapets åtgärd wid lifsfångars asrättning icke sin-ge sträckas längre, än, att då fången till spetsgården ankommit, Presten, som derstädes skulle wara till mö-tes, borde meddela honom enskilt den sista styrkande trösten af religionens nådelöften, samt läsa öfwer ho-

nom wälsignelsen, men att derefter ögonens förbind-ning samt framlebåndet till asrättningsstället skulle verkställas af någon Kronobetjent, och Presten, utan att helt och hållet aflägsna sig, i händelse han än en gång skulle af delinquenten påkallas, dock wara skyldig att hålla sig på afstånd och alldeles förbjudas att hålla något tal till den församlade menigheten.

Sedan Wi häröfwer inhämtat Wär Högste Dom-stols Utlatande och Wär Just. Canglers-Embete jem-wäl i ämnet hört, med underd. yttrande till Ds in-kommit, hafwe Wi, efter nådigt öfwerwägande häraf och med säkadt afseende å hwad uti detta ärende i underd. upplifst och anfördt blifwit, icke funnit stå-ligt, att, i anledning af Preste-Ståndets öfwanberör-de underd. hemställan, göra någon annan förändring uti hwad hittills wid dödsfångars utförande varit af Presterskapet iakttaget, än att desamma må befräs ifrån allt biträde wid ögonens förbindande på delin-quenten, såsom icke genom någon Författning förän-ledt, samt att jemwäl uttryckeligen skall wara förbju-det alla offentliga tals hållande till menigheten, så-som redan genom 1741 års K. Förordning till iakt-tagande stadgadt; hwilket Wi eder härmed till behö-rig kännedom meddele; Ågandes J derjemte, att om hwad Wi sätunda i Råder förordnat, wederbörande, under det eder i Råder anförtrödda Stift lydande Pre-sterskap, till underd. esterrättelse försändiga. K. Circ. till samtl. Consist. d. 30 Jan. 1830, Nr:o 7.

Uppå förekommen anledning och efter wederbö-randes hörande samt underd. tillstyrkan, har Kongl. Maj:t, utan upphäfwande af den, genom 13 S. i K. Resol. på Presterskapets beswär den 22 October 1723, gifne allmänna föreskrift, att lifsfånge bör till asrätts-platsen åtföljas af Presterskapet i den söcken, hwarest brottet är begånget, likwäl funnit nödigt särskilt stad-ga; att Kongl. Majits Besfhe bör, då lifsfånge det hos honom uttryckeligen begär, meddela Fångpredikan-ten förordnande, att fången till asrättsplatsen ledsa-ga, mot åtnjutande af tractamente och resepenningar efter Rese-reglementet; hwilka utgifter i Länen förskju-tas ut Landtränterierne, och sedermera godtgöras af det, å 2:dra Huswuiditteln till rese- och tractaments-kostnader uppförda, anslag. K. Circ. till samtl. Consist. d. 17 Aug. 1833, Nr:o 27.

Sedan uti ett serfildt mål, Stats-Contoret an-sett den Fångpredikanten wid lifsfångars utförande tillkommande rese- och tractaments-ersättning böra ut-gå efter 8 Classen i 1827 års Rese-reglemente, uti hwilken class Bataillons-predikanter finnas uppförde; Så har Kongl. Maj:t, med afflag å Slottsastor W:s underd. beswär, i hwilke han yrkat att utbekomma om-förmälte ersättning enligt 7 classen i förenämnde Regle-mente, gillat Stats-Contorets beslut i fråga om er-sättningens belopp; men hwad angick Stats-Contorets framställning om direct utbetalning derifrån af rese- och tractaments-penningar till Prest, som till asrätts-plats åtföljer lifsfånge, i Råder förklarar: att den wid dylika utbetalningar hittills följda ordning jem-wäl hädanefter bör bibehållas, och att alltså rese- och tractaments-ersättningar af ifrågawarande beskaffenhet for-färande må kunna wid Landtränterierne requireras och utbekommas. K. Br. till St. Cont. d. 8 Maji 1839, Nr:o 19.

5. §.

Då Dom öfwer swära brott fullgjord är, skal Konungens Befalningshafwande thet genast kungödra Söwerdomären, som domen fäldt hafwer. Dömmes någon från äran och bor annerstädes än der Do-men föll, 24 C. 13 §. K. B.

Att Söwer-Domstols Utslag, hwarigenom någor dömmes till döden, skall hemställas Kongl. Majits pröf-ning; se Anm. wid 1 §. d. C.

6. §.

Ut qwinna hafwande, som dödsstraff eller an-nan kroppsligt undergå skal; eller är fånge så

*) S: pag. 102 i nuwarande Kyrko-Handbol.

siuk, at han ej kan sig til døden bereda, eller straff sitt utstå: så må themed upfkutas, för qwinno ser wekor efter thet hon födt hafwer, och för siuk fånga, til thes med honom bättre warder.

§ affeende på tiden för verkställighet af fängel-sestraff wid watten och bröd å lågrad qwinna, som födt barn; se **K. Förordn. d. 10 Apr. 1810**, införd wid **53 C. 1 §. M. B. ***).

7 §.

Öber misgjerningsman ej warder hängd, bränd, eller steglad, eller wid straffet i themna lag ej ut-satt år, huru med thes kropp förfaras skal, gån-ge themed, som i 2 Cap. i themna Balk sägs.

Huru den skall begrafwas, som förgör sig sjelf, **13 C. 1 §. M. B.**; Finnes någon ligga dö, och wet ingen huru han om-kommen är, **3 §. ib.**; De som begått blodskam måge ej i kyrk-gård begrafwas, **59 C. 1 §. M. B.**

Att skärpning af dödsstraffet blifwit afläffad; se **K. Förordn. d. 10 Junii 1841**, wid **4 C. 1 §. M. B.**

Semför hit i öfrigt **Ann. wid 13 Cap. M. B.**

När någon, enligt fastställt eller lagakraftswunnen Dom, hwaruti ändring ej widare sökas får, skall wid Regementet un-

dergå dödsstraff, commenderas till waft wid executionens-plat-sen det Trupp-antal, som Tjenstgörings-Reglementet i thy fall stadgar. Denna styrka, rangerad å afrättsplatsen, formerar der styrkant. De som blifwa dertill commenderade, afhenta delinquenten från arresten, bewaka honom med noggrannhet och föra honom till afrättsplatsen, der han aflemnas i den der for-merade styrkanten. Då Delinquenten kommit inom spetsgår-den, låter Befälshafwaren, under skyddet gewär, Regements-wäbelen upplåsa dödsdomen. Sedan commenderar han på örel gewär, och gifwer derefter tecken till dödsdomens verkställan-de, i händelse delinquenten skall hängas eller halsbuggas; men om denne skall arkebuseras, öppnas först styrkanten på den sidan, der delinquenten skall stå eller sitta: på honom förbin-das ögonen och på kläderne fästes ett tydligt märke framför hjertat. — Nio man, dertill förut commenderade, hwilke skju-ta wäl och hafwa säkra gewär utan bajonetter, ställa sig på ett led midt emot och 12 feg från delinquenten. På högra sidan framom dem, ställer sig en dertill commenderad Under-Officer i wenster om: wid af honom med wårjan gifwet, förut bestämmt tecken, stola manskapet tytt och fort göra sig färdiga, lägga an och sigta på delinquentens hjerta, samt då Under-Of-ficeraren commenderar fyr, skjuta af gewären. Anskat bör förut wara fogad till den arkebuserades begrafsning i tyttel. Tyttel begrafwes med de kläder delinquenten bär, då han skju-tes. — Ej må delinquent arättas innan han af Presterska-pet blifwit behörigen beredd, och ej wid detta tillfälle bära uni-form, så wida han ej skall arkebuseras. **1819 års Tjenstf. Regl. 1 D. 14 C. 153; 154 och 155 §§.**

Då executionen för sig gått, skall Regements-Befälshaf-waren genast anmäla Utflaget verkställighet till Kongl. Maj:t eller till Öfwer-Domaren, som Utflaget fällt. **152 §. ib.**

4. Capitlet.

Om Skarprättare.

1. §.

Skarprättare ware med hustru, barn och tjenste-folk, tagen i Konungens hägn. Ej må embete hans för nesligt hållas, och han eller the, stängas ifrån ärligit folks umgänge, wid straff, som för annat Konungens förbudsbrott **) .

*) Böter för förbudsbrott **8 Cap. 7 §. U. B.**

2. §.

Begär Skarprättare märkeligit fel, så mis-

gjerningsman affstraffas, antingen af oförstånd, eller af fylleri och dryckenskap; plichte med tio da-ler, eller mera, eller med kroppen efter omstän-digheterna.

Att Skarprättare icke må beswära Rikets un-derfätare med någon omgång eller något af dem fordra; derom stadgas i **K. Resol. på Allm. Besw. d. 21 Jan. 1748**, **8 §. ***)**.

3. §.

Nu warder han eller hans folk, på rätte-platsen,

*) Hustru **C. L.** dömdes genom **R. Hof-Rätts** Utslag af d. 19 Julii 1839, att för tvefalt hor undergå 28 dagars fängelse wid watten och bröd, och ehuru detta Utslag den 7 derpåföljande Augusti kom **R. M:s** Beskde tillhanda, be-fördrades det samma ej till verkställighet förr än den 8 November samma år, då först ett år förflutit efter det **C. L.** framfödt barn. Wid pröfning af den ansvar-salan **Advocat-Fiscals**-Embetet i nämnde Hof-Rätt, mot **R. M:s** Beskde anställde, anfåg Hof-Rätten det från La-gens stadgande i **3 C. 6 §. St. B.**, genom Förordn. d. 10 Apr. 1810, tillkomne undantag endast hafwa affeende å Kroppstraff för qwinna, som med lönskaläge sig för-sett, och således ej lagligen funnat på **C. L.** tillämpas; hwilket uttrande godkändes af Kongl. Maj:t i Des Ut-slag af d. 10 Sept. 1844, på Lands-Secreteraren Lag-mannen **C:s** beswår.

) **8 §. i 1602 års Riksdags Beslut innehåller, att de, som emot förbud seglat till Lübeck, skulle hwar gifwa 40 Mark för det de handlat emot Öfwerhetens förbud. Uti Kongl. Br. till Hof-R:ne d. 14 Mars 1673, för-ordnas att de, som ej iakttagit ordningen om Fågel- och Djur-skjutande, skulle såsom Konungens Förbuds-Öfwerträdare, dådan efter, utom ansvar efter stadgan, plikta 40 Mark silfwermynt. Warandes uti **R. Br. d. 8 Dec. 1758** anbefalldt, att de, som begingo Her-rans Matward, enär de wore skälde under ransaf-ning, skulle, såsom uti andra Förbudsbrott, plikta 20 daler silfwermynt. Uti **R. Förordn. och Påbud om Solicitanter d. 3 Oct. 1723**, stadgas, att den som bröt deremot, skulle plikta 10 daler silfwer-mynt, såsom den der gjort emot förbud.

***) Denna §. är af följande lydelse: "Kongl. Maj:t fin-ner skäligt, att Landshöfdingarne, igenom weberbrände Kronobergente, låta genast fungöra, och hålla noga och alswarlam hand deröfwer, att Skarprättarne, och an-nat löst folk hädanefter ingalunda, under hwad stek det wara kan, bewära Rikens undersätare med nå- gen omgång, eller något af dem fordra: och så framt nå-

gon deraf häremot bryter, straffas mansperson med 10 par spö, och qwinnan med 8 par ris."

Härmed stod i nära sammanhang **K. Förordn. den 24 Mars 1748**, angående hämmande af de så kallade Tartares och Ziegueners, samt annat löst folks och lät-tingars strykande omkring landet. Enligt denna För-ordning skulle de som ströbo omkring landet, eller med bedräglige hästbyten, och deras utpränglande, eller ock på hwarjehanda annat egenwiltigt och skadeligt sätt Allmogem förolämpade, genast gripas och under fängs-ligt förwar till Landshöfvingesätet föras, samt der, lik-mättigt förwa Förordningar, någon tid till allmänt ar-bete hållas, eller i brist deraf, med spö eller ris af-straffas, ifrån 4 till och med 6 par spö, eller ifrån 3 till och med 5 par ris, hwarefter de sedan borde till sitt hemwilt föras. Låte de sig deraf icke råtta, utan be-träddes widare, att stryka omkring landet, då ågde **R. M:s** Besk:de, att, efter hwart måls beskaffenhet, och utan att förwisa målet till Domaren, snart låta den brottslige affstraffas, ifrån och med 10 till och med 15 par spö, eller ifrån och med 8 till och med 12 par ris, eller om den brottslige ej kunde undergå spö: eller ris-sittande, då förwandla det i fängelse wid watten och bröd; och borde förenämnde Kroppsplick förubblas, när någon derefter 3 gånger, eller oftare, med sådant lands-strykande beträddes, hwilket straff Kongl. Maj:ts Besk:de jemmål hade att verkställa, samt sedan den brottslige, under säkert förwar, till sitt hemwilt föras låta. Hwar-efter genom **R. Br. d. 17 Nov. 1772**, förordnades, att om Tartarer och Zieguenare som här i Riket wore upp-födde och uppwärte, icke hade försitt sig med ständig hemwilt och lösligt arbete eller näring i skäder eller på landet, skulle de, både män och qwinno, då de beträddes att stryka kring landet, förändas till nämna-sse Kronans Fästning, att der första gången ett års tid till arbete hållas, hwilket förubblades, om de andra gången med kringstrykande sig förbröt; men beträddes de tredje gången med samma brott, borde ofwanberör-de 1748 års Förordning till sitt tydlige innehåll på

platsen, eller annorstädes, för deras förrättning öfverfallne, med stenar, hugg och slag; så hafva alle the, som i samma gierning woro; edsöre brutit, ehwad Starprättaren thes embete rätteliga giordt, eller ej.

Utöfwas wäl å Konungens Embets- och Tjenstemän i och för Embete eller tjenst, 18 Cap. 8 och 9 §. M. B.; hwad de förwertat hafwa som edsöre bryta, 23 Cap. f. Balk.

Denna §. är sålunda ändrad:

”Nu warder Starprättaren eller hans föll, på rättareplatsen eller annorstädes, för deras förrättning öfverfallne, med stenar, hugg och slag; Så skola alla the, som i samma gierning woro, plikta Duhundrade Daler hwarthera till tre-

stiftes, ehwad Starprättaren thes embete rätteliga giordt, eller ej.” K. Förordn. d. 20 Jan. 1779.

Att Qwinfolk ej få brukas till biträde wid executioner, wisar K. Br. d. 16 Nov. 1748 *).

Då Starprättare är af laga förfall hindrad att verkställa förefallande Afrättningar, äger Kongl. Maj:ts Befallningshafwande, från nästgränsande Län, genom Kongl. Maj:ts Befh:de derstädes, i sådant afseende requirera den för samma Län warande Starprättare, hwilken är skyldig att mot åtnjutande af dersöre redan bestäm d rese-kostnads-ersättning och dagtractamente, dylike förrättningar utom Länet, så framt han ej har laga förfall, owägerligen verkställa. K. Circ. till Landsb. d. 16 Jan. 1828, No 74 **).

5. Capitlet.

Om Kropsplikt med arbete, spö och ris, så ock hächte wid watten och bröd.

1. §.

Fälles någor til arbete, eller at mista hud, förtht at han ej orkar böta, och är ej kropsplikten wid brottet i thenna Lag utsatt; så räknas nio dre för hwar dagwerke; tre daler emot ett par spö, och fyra daler emot ett par ris, try slag af hwarthera paret. Går talet af spö eller ris, ej jämnt up emot böterna, ther thenna räkning, utan stiga böterna något the öfwer; så ökes straffet med ett par spö, eller ris.

Dömmes någor till arbete och finnes det ej 9 §. d. C.; När till watten och bröd må dömmas 5 §. ib.

Uppå Rikets Ständers underd. förslag och med gillande af den utaf Rikets Ständer anförda grundfats, att användande af spö- och risstraffen borde upphöra för sådana brott, som så med penningar förjonaas och endast i brist deraf ädraga kropsplikt, har Kongl. Maj:it funnit godt stadga som följer: Kro, efter Lag eller serfikt författningar, böter ädöme, i skället för hwilka, wid bristande tillgång hos den sakfällde, kropsplikt enligt 5 Capitlet Straff-Balken stadgas bör, då må icke spö eller ris ädömmas, utan skall i sådant fall, kropsplikten alltid usättas till fängelse wid watten och bröd, efter de grunder 4 §. i nyf äberopade Capitel innehåller; dock är härigenom icke någon ändring gjord i hwad 11 puncten af R. Förkl. d. 23 Mars 1807 förefrisfwer angående uträkning och förwandling af olika bestraffningar till ett slags straff. K. Förordn. d. 10 Junii 1841, No 20.

De i Allmänna Lagen och särstilde Stadgar utfatte witten och böter, hwilka äro grundade på ett sådant myntwårde, at Tre Daler eller Tolf Mark Silfwermynt, swara emot en Specie Riksdaler, skola wid berörde myntwårde och beräkningsfätt framgent bibehållas, så wäl då böterna förwandlas i kropsplikt, som då de i penningar erläggas. K. Förordn. d. 27 Nov. 1776, §. 10.

§ följd hwaraf En Riksdaler eller Tre Daler Silfwermynt swara emot Ett par spö och En Riks-

dem verkställas. § förening med desse stadganden war wäl 8 §. i 1748 års Resol. i sin helhet gällande; men då Kongl. Maj:it, som af inkomne mål inhämtat, huru som en del Domare och Landsbödingar, med äberopande af 1748 års Förordning, fällt personer, hwilke varit öfwerlygde om passlöf kringstrykande, att dersöre undergå spö- eller risstraff, ansökt genom R. Förordn. d. 27 Febr. 1804, K. Br. d. 11 Maj 1814 och R. Förordn. d. 31 Aug. 1819, andra förefrisfwer i afseende å lösbriwares behandling blifwit meddelade, sedermera genom Rådigt Bref af d. 15 Jan. 1824 (äberopadt i Sw. Hof-R:ts. Circ. d. 3 Febr. f. å.) förständigat Hof-Rätterne, att stadgandet uti R. F. d. 24 Mars 1748, att passlöf kringstrykande borde med spö- eller risstraff beläggas, upphört att wara till efterlesnad gällande, samt att Hof-Rätterne skulle de dem underlydande Domare derom underrätta; så synes sifamom. i ofwan intagne 8 §. af 1748 års Resolution, numera ej äga tillämpning.

IV §. (11)

daler 16 Skill. eller Fyra Daler S:mt emot ett par ris. K. Br. d. 19 Dec. 1777, inf. wid Cap:s slut. Se ock Sw. Hof-R:ts Univ. d. 18 Junii 1782, äfwen der infördt ***).

Wid förwandling af böter i arbete, bör enahanda grund följas, som angående de i Lag och flere stadgar utfatte witten och böter i allmänhet är stadgad, hwilka alla äro grundade på ett sådant myntwårde, att Tre daler eller Tolf mark S:mt swara emot En Specie-Riksdaler; § följd hwaraf hwar dagwerke till Fyra skillingar 6 runst. Specie beräknas bör. K. Br. d. 17 Oct. 1781.

Uppå underd. förfrågan angående sättet att beräkna de uti Politie-mål stadgade witten och böter, förklarades, att som desse böter till större delen tillkommit under det förringade räknwårde, hwaruti Daler silfwer- och koppar-mynt blifwit författe genom de i Rikets allmänna mynt- och penninge-wäsende förrelupne ändringar; ansåg Kongl. Maj:it någon annan evaluations-grund wid berörde böters och wittens beräkande icke böra följas, än den som för skulder och fordrin-

*) Detta Bref innehåller: ”Att som Kongl. Maj:it inhämtat, att qwinfolk skola brukas till en del af executionen wid verkställandet af the Domar, hwarigenom någor fälles at mista lif sitt och steglas; men thet äläge Starprättaren, eller then mansperson, som i hans skälle är, och han hafwer sig till hjelp, att så wäl halsbyggandet, som kroppens sönderdelande förätta, hwarföre han, efter den utfärdade taran, njuter betalning; altså skulle Landsbödingarne tillhålla Starprättarne, wid förelagdt wite, att, då någor steglas skall, till den böda kroppens sönderdelande sig af qwinfolk icke betjena.”

Att Kärpning utaf dödsstraffet likwäl numera upphört; ses af R. S. d. 10 Jun. 1841, wid 4 Cap. 1 §. M. B.

**) Utom det Starprättarne oaffortadt åtnjuta deras i Staten bestädda lön, äga de fri skuts på en häst till och ifrån executionens-platsen samt betalning för hwar och ett executionsmål, som de wäl och förswarligen uträdda, nemligen för halsbyggande med Swård eller yra 5 daler, för upphängande i Galge 8 daler, för hellsplingars utförande och nedgräfwande 3 daler, för smädeskrifters uppbrännande 2 daler, allt silfwermynt m. m.; se härom K. Br. till Sw. Hof-R:ts. d. 3 Aug. 1736 och Göhta Hof-R:ts Tara d 3 Julii 1727, fullständigt anmärkte af Flintberg under förew. Capitel p. 320, hwarest jemwäl anmärkas K. Br. d. 26 Oct. 1748, och Öfw. St. Emb:s Conc. Prot. d. 29 Jan. 1760, enligt hwilka Starprättaren i Stockholm njuter betalning för af honom verkstälde Executioner. Wisandes St. Cont. Br. d. 5 Febr. 1762, att at Starprättaren, då han kallas utom Länet, beskås, jemte skurslega för en häst, 24 dre, samt at hans Dräng, jemte enahanda skurslega, 8 dre S:mt i dagtractamente.

***) För alla de brott och förefesser, hwilka till och med den sista December 1776 blifwit förswade, skulle plikten, ehwad Under-Rätts Dom i målet fallt eller icke, efter förra myntwårdet utgå, samt Kongl. Maj:ts och Kronans andel deraf, på sätt förut stadgad varit, efter 48 Marks Cours gälda. K. Br. d. 20 och Sw. Hof-R:ts Univ. d. 23 Dec. 1776.

fordringar i allmänhet blifwit förestrifwen, nemligen att Ser daler Smit anses swarande emot En Specie-Riksdaler. **K. Br. till Öfw. St. d. 20 Dec. 1776.**

Efter hvilken beräkningsgrund Witen och Ensfalsböter i allmänhet till fängelse förvandlas, inhämtas af **Ann. wid 10 Cap. U. B.,** Och wisar **K. Br. d. 11 Sept. 1828,** inf. wid 9 §. af förew. Cap., att böter, som skola aftjenas med allmänt arbete, böra, der sådant ej finnes, till fängelse förvandlas.

Huruledes Under-Rätt som till böter fällt, skall tillika efterfråga huruwida den sakfällde kan betala böterne, samt i annat fall desamma genast förvandlas; inhämtas af 27 p. i 1807 års **Jörtl.** wid 2 C. 6 §. **R. B. ***

Böter hwartill en Gåldenär som sökt afträdesförmön, förut kan wara fällt, skola, sålän de icke blifwit i concursen bewakade, wid bristande tillgång, förvandlas till kroppsstraff. **K. Br. d. 21 Dec. 1789,** inf. wid 17 C. 16 §. **P. B. pag. 636.**

Sedan hos Kongl. Maj:t i underd. blifwit hemställt, om icke Utslag i brottmål, med hvilket häftad person, sedan Utslaget är honom lungjordt, förklarar sig nöjd, sinne genast gå i verkställighet utan afbidan på besvärstidens utgång, och utan att beswär, efter såmedelst en gång skedd affägelse af rättigheten dertill, måge få anföras, har Kongl. Maj:t, hwad först angick frågan, huruwida wid de tillfällen då en tilltalad efter erhållen del af det angående honom gifne Utslag förklarar sig dermed nöjd och wid ett sådant förblifwer, desamma bör, utan afbidan af besvärstidens förlopp, till verkställighet befordras, i Nåder funnit, att wid ett slikt förhållande och i fall fråga ej eller åger rum om högre ansvar än hwartill dömdt blifwit, något hinder för verkställigheten af samma Utslag icke möter deraf, att tiden till ändringens sökande ej ännu föreslutt; men att, hwad åter beträffade den händelse då en tilltalad, som med det öfwer honom fälldte Utslag förklarar sig nöjd, inom besvärstidens utgång återkallar detta förklarande, Kongl. Maj:t, när den, som af lägre Domstol blifwit till ansvar och straff skyldig dömd, ägde uti Lagen den rättighet sig förwarad, att, inom förestrefwen tid söka ändring i högre Rätt, och denna rättighet ej kunde förmeras annorledes, än derigenom att den tilltalade desamma ej inom i Lag förestrifwen tid begagnade, ansett det dömda straffet, emot den sakfälldes wilja, icke kunna verkställas, innan tiden till beswärs anförande gått till ända och laga kraft kommit å det Utslag, som öfwer den sakfällde är wordet meddelat. **K. Br. d. 16 Dec. 1819** och **Sw. Hof-R:s Univ. d. 27 Jan. 1820.**

2. §.

Med spö straffes man, och gwinna med ris. Ej må man straffas med flera, än fyratio par spö; och ej gwinna med flera, än tretio par ris. I landet och i staden förrätte then straffet med spö och ris, som thertil förordnad är.

Angående öfwermagas agande med ris för färsitta förbrytelser; se 13 C. 2 §. **J. B.,** 31 C. 1 §., 37 C. 1 §. och 50 C. 1 §. **M. B.** Semför här till 14 C. 77 §. i 1798 års **Kr. Art.,** inf. i **Tillägg** wid slutet af **M. B. pag. 197.**

Om högsta kroppsplikt för personer af Krigs-Staten, samt deras bestraffning i öfrigt; se 14 C. 73 och följande §§. i 1798 års **Kr. Art.;** och **K. Circ. d. 26 Nov. 1812,** jemte den derwid fogade

*) När den sakfällde under återopande af sin fattigdom, åfvar böternes förvandling, åger Domstolen, sedan vederböran- de sakförare blifwit hörd och behörig underförning om den sakfälldes egendom föregått, att utlåta sig öfwer den sökta förvandlingen och om den enligt gällande förestrifter må tillåtas; Ågande den misnöjde att öfwer Domstolens Utslag hos Hof-Rätten inom råtter tid sig beswära. **Götha Hof-R:s Br. d. 18 Maji 1747.** Sfr hit **K. Br. d. 9 Aug. 1781,** inf. wid 5 §. af d. Cap.

Tariff, utwisande huru Gatulopps- och Spö-straff böra till prygel eller dagg förvandlas, inf. i öfwan- nämnde **Tillägg** wid slutet af **M. B. pag. 197, 203** och 204, **Warande 3 §. 1** och 5 mom. samt 9 §. af sistberörde **Circulair** ändrade genom **K. Br. d. 13 Nov. 1843** och d. 2 Febr. 1844, bägge åberopade i **Kr. Hof-R:s Circ. d. 21 Febr. 1844,** detta inf. i **Suppl. pag. 252.** Dock som **K. Br. d. 13 Nov. 1843** angående ändringar och tillägg i wisa delar af **K. C. Br. rörande Landt-Arméen och Flot-tan d. 26 Nov. 1812,** icke åsyftat att upphäwa de ändringar i **Circ. Br. rörande Flottan,** hwilke genom **K. Br. d. 3 Junii 1813** blifwit gjordes; alltså har Kongl. Maj:t, i affeende på den i förstnämnde bref förekommande redaction af 3 §. 1 mom. utaf **Circ. Br. för Flottan,** förklarar, att de derstädes upptagne orden, "samt förbyrde Matrosor och Jungmän" böra utslutas. **K. Br. d. 2 Febr. 1844.**

Kongl. Maj:t har pröfwat det lända till sträck och warning i allmänhet, att kroppsstraff af spö eller ris för dem, ware sig af Regementernes manskap eller andre, som begått stöld, öfwerwåld, eller slike grofwa brott, warder offentligen å allmänna platser verkställt. **K. Br. d. 3 Junii 1766.** Och skulle, der sådant icke redan skett, en Strappåle med halsjern uppsättas wid hwarje Ringskåle, enligt **K. Jöordon. d. 21 Aug. 1766.**

Att executioner med Gatulopp eller risflitande ej få på Sön- eller Helgedagar verkställas, derom stad-gades redan i **K. Resol. d. 28 Maji 1688 ***

När någon Krigsman blifwit dömd att med spö affstraffas, och Domen wunnit laga kraft, skall den brottslige ur Rullan utstrykas och Uniformen honom frantagas. Der domen blifwit af Krigs Domstol ut-färdad, skall desamma genom Regements-Befälhafwa-ren aslemnas till Konungens Besöke i orten, med be-gåran, att han wille gifwa befallning om straffets be-höriga verkställande; Och skall den brottslige då af- wen under bewakning föras och emot quitto aslemnas i ortens häkte. 1819 års **Tjenstg. Regl. 1 D. 14 C. 155 §.**

Verkställigheten af straff med fyratio par spö eller trettio par ris bör i anseende till tiden utföras sålunda, att desamma warder inom tjugu minuter full-ändadt. År antalet mindre af par utaf spö eller ris, bör förenämde grund iakttagas, till bestämmande af tiden, hwarunder det mindre straffet skall warda full-bordadt, så att tjugu par spö, eller femton par ris verkställas på tio minuter och så vidare. 10 p. i **K. Jörtl. d. 23 Mars 1807.**

Angående verkställighet af straff, som ske under bar himmel, är förordnad:

- 1:o Att Spö- eller Ris-straff ej bör verkställas å de dagar, då sådan strängare köld eller annat orwä- der inträffar, som uppenbart finnes skola i en högre grad förswära den brottsliges straff.
- 2:o Att Delinquenten, innan han uppdrages på på- len, warder försedd med ett lifstycke af läder, so- dradt wintertiden med ludet skinn eller plettyg, och så förfärdigadt, att det bewarar mage och bröst, men att arel-bladen och öfre delen af ryggen äro blottade; i följd hwaraf nödigt antal af sådane lif-

*) Denna Resolution, föranledd af Landshöfdingen N. N:s i ämnet gjorda hemställan, lyder:

Kongl. Maj:t förminner att uti **Wermeland** skall wa- ra den öwanan irritad, att när någre criminal-saker wid Tingen blifwa afdömd, och executionen med gatulopp el- ler risflitande då strart för hwarjehanda orsakers skull ic- ke kan anställas, låter man sådant i menighetens åsyn på Sön- eller Helgedagar, sedan Substensen är worden förrättad, winna sin fullbordan, derigenom att lisa allmo- gen, som bor widt ifrån hwarannan, att ej åtaga sig må- dosamma resor för denne executionens förrättande skull, hwilket Kongl. Maj:t finner otenligt och på andre orter här i riket icke brukligt. Alltså bör bligt en sådan för- argelig wana, särdeles på Söndagarne, affstraffas, men på Apostledagarne kan det dock under tiden äntligen efter- låtas.

liffstycken böra igenom K. Maj:ts Befallningshafwandes försorg anskaffas och wara att tillgå.

3:o Att i de fall, den brottslige ej äger sådana kläder, som wårja honom mot köld, anskaffas böra fogas; att han, wid afförandet från och till affstraffningsstället, blifwer försedd med tjenlig öfwerkläd; och

4:o Att wederbörande skola hafwa noga tillsyn derå, att den brottslige före straffets undergående icke öfwerlastar sig med Bränwin, utan föranstälta i stället derom, att, om tillgång finnes, han må njuta uppfukt warmt öl eller bricka, såsom tjenligare att förekomma köldens verkningar. Dock skall, wid verkställigheten af ädömda straff, i öfrigt tillse, att nödig alfwarfjamhet iakttages.

De årstider, då köld inträffar, skola de brottslige, hwilke schavottera eller undergå fyrkoplifft, eller stockstraff, eller annat sådant straff, som verkställas under bar himmel, blifwa så försedde med kläder, att de ej äfwentyra helva igenom köld, samt, undantagande då fyrkoplifft undergås, i alla årstider dem wara tillåtet att, till förekommande af köldens eller solhettans verkningar, hafwa mössa på hufvudet, dock så att ansigtet dermed ej skyles. K. Br. d. 20 Febr. 1812.

3. §.

Häradsfogde, eller Länsmän å landet, och then i staden ther til satt är, hafwe uppsicht ther å, at domen rätteliga fullbordas; ägen the och macht, at genast nåpfa then med spö, eller fängelse, som straffet med flathet verkställas *).

Denna §. är ändrad till följande lydelse:

Häradsfogde eller Länsmän å landet, och den i Staden dertill satt är, hafwe uppsigt derå att domen rätteligen fullbordas. K. Förordn. d. 30 Maji 1835, N:o 33.

Wid Stora Kopparberget bör en af Bergsfogdarne wid executioner wara tillstädes och tillse att derwid allwarfjamligen må tillgå. Bergs-Coll. Resol. d. 29 Maji 1746.

Konungens Fogate i Stockholm tillkommer uppsigten öfwer Arresteranternes affstraffande efter som de dömda wara. 27 §. i Instr. för Öfw. St. d. 25 Aug. 1791.

4. §.

Fängelse wid watten och bröd räknas således, at emot böter ifrån en daler, til och med tijo daler, swara fyra dagar; ifrån tijo, til tiugu fem, åtta dagar; ifrån tiugu fem, til fyratijo, tolf dagar; ifrån fyratijo, til fertijo, sexton dagar; ifrån fertijo, til åttatijo, tiugu dagar; ifrån åttatijo, til etthundrade tijo, tiugu fyra dagar; och emot böter öfwer etthundrade tijo daler, tiugu åtta da-

gar. Ej bör någor dömas til fängelse wid watten och bröd på längre tid, än en månad, eller tiugu åtta dagar; och ei mindre tid, än fyra dagar.

§ följd af Kongl. Maj:ts lemnade bifall till Rikets Ständers framställda förslag, har 4 §. i 5 Cap. C. B. erhållit följande förändrade lydelse:

Fängelse wid watten och bröd räknas således, att mot fyra dagar swara böter eller penningewärde till och med tio daler, och att sedermera, med tillökning i straffet af en dag i sender under de näst derpåföljande åtta dagarne, eller till och med tolf dagars fängelse, mot hwarje dag swara fyra daler; under de andra åtta dagarne, eller till och med tjugu dagars fängelse, mot hwarje dag fem daler; samt under de tredje och fifta åtta dagarne, eller till och med tjugu åtta dagars fängelse, mot hwarje dag sex daler. Ej bör någon dömas till fängelse wid watten och bröd på längre tid än en månad eller tiugu åtta dagar, och ej mindre tid än fyra dagar. K. Förordn. d. 10 Junii 1841, N:o 20 *). Warande derwid fogad, följande

Tabell,

utwisande förhållandet emellan böter, å ena, samt straff af fängelse wid watten och bröd, å andra sidan.

Böter i daler tillswermynt.	Dagar i fängelse wid watten och bröd.
Bil och med 10 daler	4 dagar.
Från 10 till och med 14 daler	5
— 14 — 18	6
— 18 — 22	7
— 22 — 26	8
— 26 — 30	9
— 30 — 34	10
— 34 — 38	11
— 38 — 42	12
— 42 — 47	13
— 47 — 52	14
— 52 — 57	15
— 57 — 62	16
— 62 — 67	17
— 67 — 72	18
— 72 — 77	19
— 77 — 82	20
— 82 — 88	21
— 88 — 94	22
— 94 — 100	23
— 100 — 106	24
— 106 — 112	25
— 112 — 118	26
— 118 — 124	27
Utöfwer 124	28

Qu-

*) Sedan Swea Hof-Rätt i skrifwelse den 7 Mars 1732 i underd. hemskäl, om icke de af Allmogens och Stadswakterne, som wid executioner med gatulopp, spö- och risflitande, af flathet och försummelse sin skyldighet efterstättte, kunde med tjuu mark S:mts böter beläggas, eller i brist deraf, med tu par spö pliffta, men de personer, som brukas till att fördrätta spö- och risflitande, enär de berwid ej brukade wederbörig alfwarfjamhet, och alltså wore så mycket mera straffvärde som det är deras egentliga syfta sådana executioner med eftertryck att verkställa, fälles till 40 mark S:mt, eller i brist deraf, med fyra par spö affstraffas; Så i Bref af den 16 Junii 1732, yttrade Kongl. Maj:t, "att, hwad anginge de af Allmogens och Stadswakterne, som uti ofwännämde mål brukade någon flathet, Kongl. Maj:t höll betänkligt att öfwer dem något straff utställa, emedan wederbörande, som wid lika executioner hafwa inuende, tillkommer att hålla Allmogens eller Stadswakterne till deras skyldighet wid sådana tillfällen, och böra derföre ansvarige wara, om det ädömda straffet ej med alfwarfjamhet erjogweradt blifwer; men beträffande de personer, som till att fördrätta spö- och risflitande egentligen brukas och derwid beträdas med efterlåtenhet uti deras pligt, biföll Kongl. Maj:t Hof-R:ts hemskäl, så att de med 40 marker S:mts böter, eller, i brist af botum, med fyra par spö affstraffas skulle."

*) Sedan uti ett dräpmaal N. D. blifwit af N. Hof-Rätt, för delaktighet deri, fälld till half mansbot 60 R:dr samt att derjemte böta, för fylleri 6: 32, för 2:ne slag en R:dr, för wägarfribrott 13 R:dr 16 fl. och för lömskåge 3 R:dr 16 fl., eller, att, i brist af botum, straffas med 28 dagars fängelse wid watten och bröd; fann Kongl. Maj:t, till hvars pröfning Hof-R:ts Utslag war hemskäl, ej skäl till annan ändring deri, än att N. D., wid saknad tillgång till de honom ädömda böter, skulle, jemlit 63 Cap. 3 §. M. B., K. Br. d. 5 Dec. 1739 och K. Förordn. d. 10 Junii 1841, undergå tjugufem dagars fängelse wid watten och bröd och fjorton dagars fängelse. S. Dis Prot. d. 30 Sept. 1846. (Förwandlar man, i likhet med Hof-Rätten, säfflit böterna för fylleret, slagen och wägarfribrottet, utgårande tillhoppa 61 daler, till 16 dagar och lägger dertill de för halfwa mansboten i ofwännämde 1739 års Förordning utstättte 14 dagar; så uppkommer det antal dagar Eagen högst medgifwer och Hof-R:ts Utslag upptager; men om man, då i like fall det lindrigare betäningsstättet bör äga rum, först utför de, enligt Tabellen, emot 14 dagars fängelse wid watten och bröd swarande 52 daler, och lägger dertill öfriga bötesbeloppet 61 daler; så motswara desse 113 daler, enligt nämde Tabell, 26 dagars fängelse wid watten och bröd).

Med iakttagande af sist anförde förwandlingsgrund och under tillämpning af K. Förordn. d. 10 Junii 1841, förklarade Kongl. Maj:t, att G. L., genom N. Hof-R:ts

Huru förvandling skall ske af böter för sådan sköld, som ligger i tveböte mot annan tjufnad; Se K. Br. d. 20 Dec. 1737, wid 42 C. 1 §. M. B. pag. 148, och K. Förordn. d. 10 Junii 1841, l. c., pag. 238 i Suppl.

Om förvandling af böter för Midingsstöld; se K. Br. d. 17 Jan. 1841, wid 42 C. 5 §. M. B. pag. 149 *).

Samma skilnad, som är emellan böterna för hel och half mansbot, bör äfwen iakttagas i anseende till kroppsplikten, då böterna förvandlas, så att enär den, som är såld till Trehundra Daler Silfvermynt eller hel Mansbot, och ej förmår dem gälda, straffas med Fyratio par spö eller Tjuguåtta dagars fängelse wid watten och bröd, skal den, som ej mågtar gälda half mansbot eller Etthundra Femtio Daler, straffas med Tjugu par spö eller Fjorton dagars fängelse wid watten och bröd. K. Br. d. 5 Dec. 1739, inf. wid 24 C. 5 §. M. B. pag. 110.

Att i dråpmål, då gärningen finnes sådan, att dråparen, enligt 26 Cap. M. B., må förlita Målsägaren, den förra skall, i händelse han förnörjer Målsägaren men icke förmår utgifwa böterna till Konungen och Håradet med 200:de daler, undergå kroppsstraff, motswarande två tredjedelar af högsta kroppsplikt; inhämtas af K. Br. d. 9 Dec. 1742, inf. wid 26 C. 3 §. M. B. pag. 114.

Att den, som förtegat hwad han hittat och icke förmår betala detsamma dömdes böter, skall undergå kroppsplikt, swarande emot två tredjedelar af det hittade och förtegade godssets värde; inhämtas af 22 p. i K. Förkl. d. 23 Mars 1807, inf. wid 48 C. 5 §. M. B.

I alla de händelser, då Lagen föreskrifwer tillökning i straff för den, som annan eller flere gånger beträdes med brott och misgärningar, förutsätter den ej

Utslag d. 27 Julii 1840, dömd att utgifwa half mansbot 50 R:dr och att för andra resan sälleri böta 6 R:dr 32 ff., eller wid bristande bötestillgång undergå 22 dagars fängelse wid watten och bröd, skulle, i händelse han saknade tillgång till nämnde böter, straffas med Werton dagars så beskaffadt fängelse.

Efter enahanda förvandlingsgrund bör också den, som gjort sig skyldig till urbota bestraffning af t. ex. 16 dagars fängelse wid watten och bröd, men att derjemte böta t. ex. 13 R:dr 16 ff. eller 40 daler, icke straffas med 28 utan 24 dagars så beskaffadt fängelse. (Förvandlar man såfärdigt de 40 dalerna till 12 dagar och sommanlägger dem med de 16, blir straffet 28 dagars fängelse wid watten och bröd; men om man deremot, af här ofwan anförd grund, utfrör de, emot 16 dagar swarande 62 daler och dertill lägger 40 daler, skall bestraffningen rätteligen blifwa 24 dagars fängelse wid watten och bröd).

Churu, innan K. F. d. 10 Junii 1841 om ändring i 5 C. 4 §. M. B. utkom, i det fall att Man och Kvinna wore förwundne till 2:dra resan enkel sköld af lika belopp t. ex. 8 R:dr 16 ff. Banco, mannen borde straffas med 14 par spö, men kvinnan endast med 11 par ris, inträffade likväl, wid tillämpning af den i berörde Lagrum stadgade beräkningsgrund för böters förvandling till watten och bröd, att kvinnan dömdes undergå 16, men mannen endast 12 dagars så beskaffadt fängelse, emedan, då de för iterationen i 40 C. 3 §. M. B. utfatte 5 par spö och 4 par ris utfördes i motswarande daler-tal, nemligen för mannen till 15 och för kvinnan till 16 daler, samt dertill lades det skulnas värde 25 lagdaler; blef beloppet, hwarefter förvandlingen skulle uträknas, för mannen 40, men för kvinnan 41 daler. Samma förhållande, eller att kvinnan kan för andra resan sköld blifwa hårdare bestraffad än mannen, ehuru denne andra gången är förwunnen till sköld af lika värde med det kvinnan tillgripit, äger jemwäl rum, efter den förändrade lydelse, ofwanberörde 4 §. numerus erhållit. Om t. ex. det skulnas värde uppgår till 10 R:dr 32 ff., straffas kvinnan med 14, men mannen endast med 13 dagars fängelse wid watten och bröd. Likaså, om det skulnas värde wore 24 R:dr 16 ff., straffas mannen med 21, men kvinnan med 22 dagars så beskaffadt fängelse.

*) Då i offrigt sättet för böters förvandling merendels är utfatt i sammanhang med själwa ansvarsbestämmelsen, hwilken åter på behörige ställen igenfinnes, har man ej ansett nödigt, att här lemna hänvisning till alla de fall, der fråga om böters förvandling kan äga rum.

blott, att förbrytaren blifwit tillföre tilltalad och dömd för brott, utan också att han redan under ett straff detsamma. Den swårare bestraffning, som bör följa å förnyad brottslighet, kan således ej äga rum innan det straff blifwit i alla delar fullbordadt, hwartil förbrytaren war. dömd, för den misgärning han förut föröfwat. K. Förkl. d. 23 Martii 1807, P. 9.

I anledning af hwad som varit stadgad genom K. Br. d. 15 Jan. 1741 angående att ett slags straff endast borde äga rum fast och särskildt brott äro föröfwade, å hwilka olika bestraffningar woro utsatta, warden till iakttagande hädanefter förordnad: Enär någon begär särskildt brott, för hwilka han ställes under ransakning och Dom på en gång, bör Domaren först utsätta de olika straff af böter med penningar, fängelse wid watten och bröd eller också spö eller ris, som följa efter Lag å hwarje gerning för sig, hwarom förbrytaren är förwunnen, men sedan uträkna och förwandla de olika bestraffningarna till det slag af straff, som swårast är, efter de allmänna grunder, hwilka föreskrifwas uti detta Capitäl af Lagen; Dock å Lagens stadgande om högsta kroppsplikt ej öfverstrides. Under det, som nu är sagdt, begripes icke sådana witen och ensafs böter, för hwilka, i brist af tillgång till deras gäldande, fängelse eller också, i följd af Kongl. Förkl. af denna dag, införd uti Anmärkn. wid 10 Cap. 1 §. Utspörnings-Balken, arbete äger rum, och hwilka böter böra ferskildt utgå eller förwandlas till fängelse, eller också astjenas med arbete, utan afseende derå att den, som gjort sig dertill förfallen, tillika är för begånget brott dömd till särskildt straff, efter hvars fullbordande, förvandlingen af witesböterna på sätt derom är stadgad, sedan sättes i verkställighet; Härifrån dock undantagne de händelser, då den, som är förfallen till ensafs eller witesböter tillika är för begånget brott dömd till högsta kroppsplikt, eller häckte å Kronans Fästning, wid hwilka tillfällen desse böter, ehwad de äro större eller mindre, begripas under det swårare straffet, och all vidare fråga om deras förvandling eller astjenande med arbete kommer att förfalla. K. Förkl. d. 23 Martii 1807, 11 P. Semsför härmed Anmärkn. wid 10 Cap. Uts. B.

Churu, uti elfte puncten af K. Förkl. d. 23 Mars 1807, stadgas, att, då någon begått flere brott hwarå olika bestraffningar af böter, fängelse wid watten och bröd, eller spö och ris i Lag utfatte äro, skola desse uträknas till det slag af straff, som swårast är; likväl och som samma Författning vidare innehåller, att härunder icke begripas sådana witen och ensafsböter, för hwilka i brist af tillgång till deras gäldande, endast fängelse äger rum, och hwilka böter böra ferskildt utgå eller till fängelse förwandlas, utan afseende derå, att den, som gjort sig dertill förfallen, tillika är dömd till annat straff; Uttså och då berörde undantag hwilade på den allmänna grund, att den, som gjort sig skyldig både till kroppsstraff och fängelse, kan och bör undergå hwardera af desse straff särskildt, hwilken grund, hwad angår snatteri med inbrott, jemwäl blifwit följd uti K. M:s Nädiga Bref d. 16 Julii 1746, angående Lagens rätta förstånd derom; har Kongl. Majst, till befrämjande af likhet uti lagstipningen i denna del, i Näder förklarar, att, enär någon begått snatteri, hwarföre böterna, enligt Lag, skola till fängelse förwandlas, och derjemte föröfwat inbrott eller annan förbrytelse, med bestraffningen så bör tillgå, som i 11 punkten af ofwannämnde 1807 års Förklaring förordnad är, i den händelse den brottslige är, jemte annat straff, till wites- och ensafs-böter förfallen. K. Br. d. 8 Dec. 1813, åberopadt i Sw. Hof-R:s Univ. d. 10 Januarii 1814.

Till förekommande af de flere olägenheter, hwilka wederbörande i underd. anmänt skola möta wid verkställigheten af hwad 62 §. i K. Förordn. om Stogarne i Riket af den 1 Augusti 1805, föreskrifwer, rörande ämerkansböters förvandling till arbete å Kronopark, har Kongl. Majst i Näder för godt funnit tillåta den ändring uti 3 mom. af ofwanberörde 62 §., att i händelse tillgång till erläggande af Böter och

Witen, som för Skogsäverkan blifwit dömd, hos den brottslige icke skulle finnas, skall det vara öppet för den, som dertill finner sig hugad, att utbetala hela bötessumman, och deremot låta den saksfällde hos sig arbeta så länge och intill dess den utgifne summan blifwit gulden, på sätt och med villkor, som i 8 mom. af Kgl. Förklaringen den 23 Mars 1807 stadgade finnas; men om så inträffat, att icke någon åsundat i omförmälte måtto begagna sig af den dömdes arbetsförlighet, bör i sådan händelse, i afseende på böterna, förfaras på det sätt, att de böter, hvilka äga rum enligt ofwännskade Kgl. Förordning om Skogarne i Miket, förwandlas efter 5 Cap. Str. B:n, men witesböter deremot, till fängelse i likhet med hvad 10 Cap. Utf. B:n, jemfördt med förenämde 8 mom. *) i K. Br. d. 23 Mars 1807 föreskrifwer. K. Kung. d. 6 Maji 1813 **).

Att det åligger målsägare, som enligt 20 Cap. 4 §. N. B. äger förlitas om sin rätt i böter och skadestånd, att, derest han vill äga rätt till berörde böter, sjelf angifwa saken insöt Rätta och den utföra, inhämtas af K. Br. d. 11 Junii 1740, inf. wid 35 Cap. M. B. påg. 140.

I alla mål, der penningeböter äga rum, och målsäganden, sedan han sjelf angifwit saken för Rätta, ingår förlitning om sin rätt, må den brottslige, som då allenast dömes skyldig att erlagga de återstående två tredjedelarne af böterna, i brist deraf försöna dem med två tredjedelar af den kroppsplikt som Lagen utfätter för fulla böterna; se K. Br. d. 5 Febr. 1768, inf. wid Capitlets slut.

Den i Kongl. Brevet den 5 Februarii 1768 målsägande medgifne rättighet, att i mål, der förlitning äger rum, efterskänka en del af den bestraffning, hwartill den brottslige gjort sig skyldig, bör, så främt icke derom i särskildte fall anmunda finnas stadgad, icke på allmän ållagare tillämpas; Men i de fall, då målsägandens andel i böterna utgör mera, än tredjedelen, skall kroppsstraffet för den brottslige, när målsäganden sjelf fört talan och förklarar sig wala för nöjd, minskas i samma förhållande, som är emellan målsägandens andel af böterna och hela bötesbeloppet; hwilken minskning får äga rum och af Kongl. Majits Besk. bestämmas, oaktadt målsägandens bewis om dess andels godgörande eller eftergift icke före böternes förvandling wid Domstolen, utan först wid den saksfällde insörpassande till Länsåsktet, hos Konungens Beskänningshafwande företes, dock att sådan eftergift icke wekrar till minskning af straffet under den i Lag utfatta lägsta bestraffning af 3 dagars fängelse eller 4 dagars fängelse wid watten och bröd; och som i öfrigt af de i 1768 års Brev lagde grunder följer; att målsägandens eftergift alltid bör komma den brottslige till godo; här Kongl. Majit förklarar, att, utan tillämpning af det i 5 Cap. 4 §. Straff-Balken bestämde dagtal, kroppsstraffet må i förhållande till målsägandens eftergift minskas, samt att, i händelse det sålunda nedfatte kroppsstraffet icke uppgår till jemnt

antal af dagar, den grund, som 5 Cap. 1 §. Straff-Balken om förvandlingar i spö- och risstraff gifwer wid handen, bör följas, så att, om Sexton dagars fängelse wid watten och bröd warit dömdt och en tredjedel af böterna blifwit efterskänkt eller godgjord, den saksfällde bör utstå Elotwa dagars så beskafadt fängelse, i stället för Tio tvåtredjedels; hwartill de återstående två tredjedelarne eljest rätteligen belöpte. K. Br. d. 27 Oct. 1820, lungjordt genom Swea Hof-Rätts Univ. d. 8 Jan. 1821, inf. wid Capitlets slut.

Sedan Rikets Ständers Justitia Udbudsman i underd. anmält, det han, wid granskning af infömnade fängelsor, ersarit, hurusom Underdomare, sedeles inom Skaraborgs och Kronobergs Län, wid böters förvandling till kroppsstraff, ofta antagit till grund hwarje bötesbelopp särskilt för sig, utan afseende derpå, att den tilltalade wid samma Ting eller rätttegångstillfälle blifwit särskilte gånger pliktskuld för flere brott af enahanda eller olika beskaffenhet, hwarigenom händt, att kroppsplikten för den saksfällde öfwerfligt det belopp som efter de uti 5 Cap. S. B. stadgade förvandlingsgrunder rätteligen hade bördt äga rum; liksom enahanda följt af högre bestraffning, än som med Lag wore öfwerensstämmande, icke sällan skulle inträffa beraf, att Underdomare icke ägde sig besatt, det förvandlingsstraff, wid något föregående tillfälle, en person dömdt, sedermera icke kommit att verkställas, innan samma person änyo lagfördes och fängdes till böter, hwilka sednare följaktligen, utan afseende å den förra kroppsplikten, äfwen blefwo förwandlade till nytt dylligt straff, som derefter tillika med det förra, utan afkortning, i oafbruten följd verkställes; i afseende hwartill Justitia Udbudsmannen, jemte anförande af åtskillige exempel på bägge desse förhållanden, i underd. hemskäl om icke Hof- och Öfwer-Rätter kunde anbefallas förståndiga wederbörande Underdomare, att alla en och samma person dömdes böter, hwilka till enahanda kroppsplikt på en gång förwandlas, böra beräknas såsom hörande till en lagförning, och kroppsplikten, efter deras sammanlagde belopp, likmåttigt 5 Cap. S. B., bestämmas, samt att, i likhet med 2 mom. af K. Circ. Br. d. 27 Oct. 1820 *, det måtte i näder förordnas, att i sådana fall, då verkställighet på en gång sökes af ålagde särskilte förvandlingsstraff, Konungens Besk. hde kunde äga, i förhållande till alla ifrågakvarande böters sammanräknade belopp utfatta och till execution beförda kroppsplikten efter de i ofwänaberopade Lagens rum stadgade grunder, utan hinder af de särskildte förvandlings Utslag, hwilka wid Domstol blifwit utfärdade; Så har Kongl. Majit, wid påseing härpå, funnit det vara med Lagens mening fullkomligen öfwerensstämmande, att ej mindre då en person genom särskildte Utslag blifwit dömd till böter, hwilka skola till kroppsplikt förwandlas, än och då flere Utslag, hwarigenom dömdes böter redan blifwit förwandlade, på en gång förekomma till verkställighet hos Executorn, bestraffningen bör blifwa sådan, som densamma, dömd genom ett enda Utslag, skolat af Domaren utskatas, och att således alla de böter, som på en gång förekomma till uttagande hos förbrutaren, böra, i brist af tillgång, förwandlas till kroppsstraff eller fängelse efter deras sammanräknade belopp; med iakttagande likväl af de i Lag och Författningar för wiså fall stadgade förvandlingsgrunder; men då beslutet om en slikt förvandling, såsom innefattande tillämpning af Lagens stadgade om bestraffning, wore af den beskaffenhet, att det samma icke tillhörde Executorn, utan borde af Öfwer-Rätt meddelas, ansett wederbörande Executorn, enär sådana förhållanden inträffade som ofwan berördt är, endast åligger, att derom afgifwa berättelse till den Hof-Rätt, hwarunder Executorn lyder; derefter Hof-Rätten äger, att dess beslut om förvandlingen i laglig ordning meddelas;

*) Detta mom. är infördt wid 10 Cap. Utf. B:n.

***) I anledning af underd. hemskäl, huruvida ersättning för målsägande andelen i böter för äverkan bör; då desse böter astjenas med arbete å Kronoparker, af allmänna medel erlaggas, här Kongl. Majit förklarar, att som författningarne icke medgifwa, att ållagares andel i Skogsäverkans böter må för deras räkning astjenas med arbete, och af statsmedlen ersättas, samt ållagare i Skogsäverkans mål icke kunde äga större rättighet till urbekommande af deras andelar i böterna, än ållagare af brottmål i allmänhet, då böter i kroppsstraff förwandlas; Alltså och enär, i händelse någon ersättning för ållagare-andelen i böter för Skogsäverkan skulle äga rum, wid de tillfällen då desse med arbete å Kronopark astjenas, Skogsplånterings-Sågan skulle förmå att belästas med icke obehöfliga utgifter, samt Kongl. Majit på sådan grund, der någon ersättning af allmänna medel icke må uppbaras af målsägare för deras andel i de Skogsäverkans-böter, som blifwit eller kunna blifwa genom arbete å Kronoparkerne astjenade. K. Br. till Landsh. i Skaraborgs Län d. 14 Aug. 1832, No 40.

*) Kungl. genom Sw. Hof-Rätts Univ. d. 8 Jan. 1821, inf. wid Cap:s slut.

delar; äfwen som Under-Rätt i allmänhet har, att, då förvandling af genom särskildte Utslag dömda böter bör ske, eller den brottslige, för hvilken böters förvandling är i fråga, förut blifwit ålagd annan, ännu ej verkställd bestraffning, wid förvandlingens bestämmande, i enlighet med de nu stadgade grunder, försara. **K. Br. d. 26 Maji 1827**, kungjordt genom **Swea Hof-Rätts Univ. af d. 12 Julii s. år.**

Med afseende å de olägenheter, hvilka, efter hvad hos Kongl. Maj:t blifwit i underd. anmäldt, skola uppkomma wid tillämpningen af det i **K. Circ. Br. d. 19 Oct. 1824** meddelte stadgande, att inom Vänerne boende kände personer, hvilka skola till wederbörligt häkte inställas såsom försvarstöse, eller för att i brist af tillgång till witen eller böter, dömda för mindre förbrytelser, undergå fängelse med eller utan watten och bröd, böra föreläggas nödig fort tid att gående utan tractamente sjelfwe sig inställa, och först då, när de icke inom den förelagda tiden till häktet inkommit, på wanligt sätt dit införas; har Kongl. Maj:t i Nåd. godt funnit förordna, att berörde stadgande hädanefter skall upphöra. **K. Circ. till Kongl. Maj:ts Bef:hde d. 26 Nov. 1831, N:o 55.**

Kongl. Maj:t har funnit skäligt förordna, att i de fall, då, enligt gällande Författningar, witen eller böter böra med arbete hos enskilt person astjenas, den pliktsfällde må föreläggas att sjelfmant, wid äfventyr af hämtning, inställa sig hos den person, som hos wederbörande Exsecutor nebsatt fulla beloppet af de dömda böterna, i ändamål att få desamme med arbete gedgjorde, och att först då, när den saksfällde icke inom den förelagda tiden till wederbörligt ställe ankommit, han bör på wanligt sätt dit afföras utan någon Kongl. Maj:t och Kronan derföre tillkommande ersättning; dock bör, i afseende på omförmålpta arbete, iakttagas, att desamma icke kan påfordras utom det Län, i hvars häkte den pliktsfällde, i händelse af böternes förvandling till fängelse eller fängelse wid watten och bröd, bordt sådant undergå. **K. Circ. Br. till Hof-Rätterne och Kongl. Maj:ts Bef:hde d. 18 Sept. 1829, N:o 38.**

5. §.

Med fängelse wid watten och bröd må then brottslige straffas, ther Domaren pröfwat, at hans wälfärd och heder genom annan kroppsplikt spilles. Wid böternes förvandlande till kroppsplikt skola Domstolarne, till undwikande af kostnad för Kronan, noga eftersewa hvad Lagen i förwarande §. stadgar, så att den brottslige icke må med fängelse wid watten och bröd straffas, der icke Domaren pröfwat, att hans wälfärd och heder genom annan kroppsplikt spilles. **K. Br. d. 17 Oct. 1750.**

Uti dock numera kroppsplikt wid brist af böter ej får utskättas till spö eller ris, utan till fängelse wid watten och bröd; inhämtas af **K. Förordn. d. 10 Junii 1841**, wid 1 §. af förew. Cap. Wisandens **K. Br. d. 29 Nov. 1744**, (inf. wid Cap:s slut) att spöstraff icke bör dömmas dem, som för någon bräcklighet eller åderdom ej kunna straffet undergå.

Det tillkommer Hof-Rätterne att meddela utlåtande öfwer Ansöknings om förvandling af spöstraff, utan afseende på tiden, då Ansöknings blifwit ingifwen. **K. Br. d. 9 Aug. 1781.** Och har Kongl. Maj:t utaf innehållet af 5 Cap. S. B. och besynnerligast 9 §. deraf, ansett öwderfägeligen följa, att Öfwer-Domaren äger rättighet, att enär lagligen styrkt är, det någon till spöstraff dömd, icke kan desamma möjligen uthärda, om förvandling deraf i annor bestraffning, fastän förwa utslaget wunnit laga kraft, förordna, utan att derom hos Kongl. Maj:t underd. hemställan göra. **K. Br. d. 24 Januari 1794.** Innehållande **K. Br. d. 22 Mars 1803**, att Öfwer-Domaren icke wore betaget, att, enär lagligen styrkt blifwit, det någon till spöstraff dömd, icke kunde desamma möjligen uthärda, om förvandling deraf i fängelse wid watten och bröd sjelf, utan hemställan till Kongl. Maj:t, förordna, fast-

än Lagen å brottet utsatt spöstraff eller utslaget wunnit laga kraft; dock att slikt förvandling ej må tillåtas i annor än förberörde händelse.

Enär uti till Kongl. Maj:t stälde Nåd-Ansöknings, hwilke till **K. M:s** Bes:hde aflemnas, Sökanden uppgifwer någre sådane omständigheter, hwaröfwer **K. M:s** Bes:hde äro i tillfälle att genast meddela yttrande eller af Läkare böra utredas, böra alla så beskaffade upplysningar, på samma gång Ansöknings insändes, jemwäl warda meddelade. **K. Br. d. 4 Junii 1817.**

Wederbörande, som till Hof-Rätterne insända Ansöknings af häktade personer om förvandling af dömdt spö- eller ris-straff, böra tillika infordra och wid Ansöknings soga behörig Läkares, efter föregångnen undersökning, meddelade bewis huruvida den häktade utan fara för lif eller hälsa kan undergå det stadgade kropps-straffet. **St. Hof-Ris Circ. d. 29 Oct. 1822**, och **Götha Hof-R:s d. 30 Jan. 1824.**

Som wid underd. föredragning af åtskillige mål, rörande hos Kongl. Maj:t sökt förvandling af dömda kropps-bestraffningar, det wifst sig wara för Ansökningsnes pröfning af nöden, att äga tillgång till Läkares utlåtande, angående den sökandes hälsoförhållande, ehwad Ansöknings derå blifwit grundad eller icke; Uti så har Kongl. Maj:t förståndigt Öfwer-Ståthållaren och Kongl. Maj:ts samtliga Befallningshafwanden, att, wid insändande af dylika förvandlings-ansöknings, alltid bifoga wederbörande Läkares intyg om sökandes Kroppsbeskaffenhet. **K. Circ. d. 30 Apr. 1844, N:o 28.**

6. §.

Willåter fångawachtare någon, som til fängelse wid watten och bröd är dömd, at niuta annan dryck och spis; miste en månads lön, och sitta stelf åtta dagar i Konungens häkte wid watten och bröd.

De, som undergå fängelse wid watten och bröd, åtnjuta två marker mjukt bröd i dygnet, om hwilket bröds anskaffande icke de sjelfwe, utan de som å dem hafwa uppsigt, böra draga försorg. **K. Br. d. 17 Dec. 1772.** Aliggandes det dem, som Exccutions-werket anförtrodt är, at strängeligen hafwa tillsyn derå, at de som warda insatte i fängelse wid watten och bröd, ej må genom misbruk eller efterlätenhet få tillfälle at gäckas med det straff dem dömdt är. **K. Br. d. 9 Maji 1753.**

Wederbörande Exsecutorer böra derom föranskallta, att fängelse-straff lika med fängelse wid watten och bröd ej verkställas annorstädes, än i allmänna Kron- och Slots-häkten, och att sådant, jemte beloppet af böterne och utslaget m. m. uti wanliga fängelseforne antecknas, på det Advocat-Fiscalerne i Hof-Rätterne wid besäs genomseende och jemförande med Sakbreds-Förteckningarne, måge finna, om, när och huru bestraffningen blifwit verkställd. **K. Br. till Öfw. St. och K. M. Bes:hde d. 25 Nov. 1802.**

Öfwer-Ståthållaren och **K. M:s** Bes:hde böra noga iakttaga, det personer som af dem till allmänt arbete dömmas, blifwa förstående till de Corrections-inrättningar, dit de, med afseende å deras kön, rätteligen höra. Se **K. Br. d. 11 Sept. 1829**, inf. wid slutet af 1 Cap. d. B.

I anledning af und. hemställan, att ehuru Kongl. Brevwet den 25 November 1802 stadgar, att straff af fängelse wid watten och bröd ej måge verkställas annorstädes än i allmänna Kronohäkten, det likwäl kunde tillåtas, att personer, som hörde till de intill Åltingås angränfande flere stora Häradet samt gjort sig skyldige till dylikt straff eller också enkelt fängelse, singe, i skället för att föras till Wenersborg, undergå samma bestraffning uti det i Åltingås i afseende på fäng-transporter inrättade Kronohäkte, hwilket, såsom innehållande flera rum, och försedt med en fäng-walkmästare på stat, äfwen kunde till förenämde ändamål begagnas; har Kongl. Maj:t bifallit, att bestraffningar af fängelse samt fängelse wid watten och bröd, hädanefter må, så widt utrymmet medgifwer, äfwen så verkställas

verkställas uti det i Mingsås inrättade ofwonnämnde fängelse. K. Br. d. 19 April 1825, och den 10 Junii s. å., genom hvilket sednare infendet öfwer nämde fängelse uppdrogs åt Magistraten i Mingsås; Dock är sedermera särskild Tillsyningsman förordnad, genom K. Br. d. 2 Aug. 1845, inf. framt här nedan.

Kongl. Maj:t har lemnat Nådigt bifall till Lands-höfdingens i Göteborg, i anledning af Chefens för Götha Artilleri-Regemente framställning, hos Kongl. Maj:t gjorda underdåniga hemställan, att icke allenast Artilleristernes wid nämde Regemente bestraffningar med fängelse, för böter, med eller utan watten och bröd, utan äfwen deras förwarande under ransakningar och wid andre tillfällen då de kunna komma att infättas i häkte, måtte så verkställas i Regementets häkte. K. Br. d. 22 Maji 1845.

Sedan Just. Canzleren gjort underd. framställning om behöfvet af närmare tillsyn, än hittills ägt rum, i afseende på de i Warberg och Landskrona samt wid Sundswall befintliga Låns- eller Krono-häkten, och för detta ändamål föreslagit, att samma häkten ställes under tillsyn af Magistraten i den stad, wid eller uti hvilken hwardera häcket är beläget, med skyldighet för Magistraten att, i afseende på verkställighet af straff och infendet öfwer fängwården i öfrigt inom sådant häkte, behörigen iakttaga, ej mindre hwad genom K. Br. d. 26 Maji 1827, i fråga om sammanläggning af särskilda förwandlingsstraff, är wordet stadgad, än äfwen hwad öfrige gällande Författningar i dessa ämnen innehålla; så och efter det wederbörande med underd. utlåtanden inkommit, derwid Styrelsen öfwer Fängels- och Arbets-inrättningar i Riket, jemte förmålan, att Styrelsen icke ansåg lämpligt, att infende öfwer någotdera häcket af Magistraten utöfwades collectivt, för öfrigt hemställt, att, med undantag af Landskrona, öfrige Krono-häkten, ej blott Warbergs och Sundswalls, utan äfwen de i Engelholm, Mingsås och Nora belägna, måtte ställas under särskilda af Kongl. Maj:t förordnade Tillsyningsmän; har Kongl. Maj:t låtit detta ärende sig förordras och derwid funnit någon förändring i tillsynen öfwer Krono-häcket i Landecrona (hittills af Commandanten bestridt) för närwarande icke vara af behöfvet påfallad, men, hwad öfrige ofwanberörde Krono-häkten angår, beslutat, det wille Kongl. Maj:t, uppå förslag af Des wederbörande Besyhde, för hwartdera häcket förordna en Tillsyningsman, hvilken, emot rätt till årligt arwode utaf fängmeblen, nemligen, för Mingsås häkte 133 R:dr 16 fl., för Warbergs 133 R:dr 16 fl., för Engelholms 100 R:dr, för Sundswalls 66 R:dr 32 fl. och för Nora 66 R:dr 32 fl. allt Banco, skall vara skyldig att, under K. M:s Besyhdes lydno, och i enlighet med gällande föreskrifter, utöfwa den uppigt och befattning i afseende på häcket, som wid låns-fängelse i Stad, der K. M:s Besyhde har sitt säte, utöfwas omedelbart af K. M:s Besyhde. K. Br. till Fängw. St. och K. M:s wederb. Besyhde d. 2 Aug. 1845, N:o 32.

7. §.

Orkar then, som til böter såld är, them gälda, men wil helre plichta med kroppen; hafwe ej lof thertill; utan gånge bot fyllest ut af egendom hans. Måchtar något ej fullt gälda; stånde kropsplicht för alt.

Kongl. Maj:t har uti ett särskildt mål förklarad, att der full tillgång hos den pliktsälde saknades efter boupteckningswården till gälbande af böter, wore Målsäganden öppet, om han sig tilltrorde, att låta till den måtskyddande försälja den pliktsälde egendom, med förbindelse att swara för fulla beloppet af böterne och att; om något öfwerflott bleswe, tillfålla det samma des ägare. K. M:s Utfl. d. 11 Julii 1792.

8. §.

Ej måge böter utöfwas af bonda, ther han ej förmår them betala utan hemmanets förderf och

ödesmål; ej eller af then, som lider ther af brist på födo och uppehälle; utan umgälle then brott sitt med kroppen.

I gäldbundet bo äga böter minsta rätt 17 C. 16 S. 5. B.; Utmätning bör ske utan annans försång 5 C. 9 S. 11. B.

Kongl. Maj:t finner Lagen derutinnan vara klar, att böter böra gå fyllest ut af egendom hans, som brutit, och att den, som äger att gälda med, ej hafwer lof att plichta med kroppen; warandes det, som i 5 C. 8 S. 5. B. stadgas, att böter ej måge utöfwas af bonde, der han ej förmår dem betala utan hemmanets förderf och ödesmål, så allmänt, att det ej kan allena förstås om Krono- och Präls-bönder, eller blotta landboer, utan äfwen om Skatte-bönder, samt att de lösbönder, som nödwändigt till åkerbruket böra, ej må för böter utöfwas, och hemmanet således i brist deraf, icke kunna behörigen brukas. K. Br. d. 29 Nov. 1744, inf. wid Cap:s slut *).

9. §.

Warder något dömd til arbete på wiß tid, och finnes thet ej förfråge sig Konungens Befallningshafwande hos Öfwerdomaren, huru arbetet i annat straff förbytas må.

Sedan K. M:s Besyhde i Östergötlands Län i underd. hemställt, huru med personer, som, för olofligt afwikande ur deras lagstadde tjenster, blifwit, enligt legohjonsstadgan d. 15 Maji 1805, dömd att böta hälften af de till dem utfäste årslönerne, men dertill saknade tillgång och således, jemlikt samma Stadga, borde afstjerna böterne med allmänt arbete, förfaras borde wid det förhållande, att tillfälle till allmänt arbete icke wore i orten att tillgå; så och efter det, med afseende å den allmänna tillämpning frågan innesattade, Hof-Rätternes och Justitia-Canzlerens underd. yttranden blifwit infortrade, har Kongl. Maj:t i afseende till förefundne olika meningar om sättet att förwandla ifrågawande böter, ansett förklaring nödig för winnande af enhet uti lagstipningen i denna del; Och då den i legostadgan föreskrifna förvandling till allmänt arbete, är att anse såsom lindrigare, än fängelse, wid watten och bröd, samt den omständighet, att någon gång arbete ej finnes att tillgå, icke bör föranseda dertill, att den felaktige komme att widlännas swårare påföljd, än Lagen å hans förbrytelse utfatt; men dylika böter, förwandlade till watten och bröd, kunde komma att uppgå till det i Lag bestämde högsta kroppsstraff, hvilket förbrytelsens art icke syntes påfalla; sann Kongl. Maj:t dessa böter böra till fängelse förwandlas; Hwarjemte, enär enahanda förhållande borde följäs wid förvandlingen af andra i allmänna Lagen eller särskilda Författningar utfatte böter af lika beskaffenhet, eller sådana som i brist af tillgång skola med allmänt arbete umgällas, Kongl. Maj:t förståndigast Hof-Rätterne, som det, enligt 5 C. 9 S. 5. B. tillkommer, att, uppå skeende förfrågningar af K. M:s Besyhde, i de händelser då någon är dömd till arbete på wiß tid och sådant ej finnes, meddela yttrande huru arbetet i annat straff förbytas må, att böter, som skola afstjernas med allmänt arbete, må, der sådant ej finnes, till fängelse förwandlas efter de grunder, som föreskrifwas i 8 mom. af K. Förf. d. 23 Mars 1807, (wid 10 Cap. 11. B.). K. Br. till samtl. Hof-R:ne d. 11 Sept. 1828, N:o 8, i 1829 års F. F. S.

Att böter, äddömd enligt 1833 års Tjenstehjons-
Stadga

*) 9 §. i 2 Cap. af Förslag till Ny Criminal-Lag innehåller, att om tillgång saknas hos den, som blifwit till böter såld, då skall hwad han af böterne ej gälda kan, till fängelse förwandlas; Och skola, enligt 10 §. ib., från utmätning af böter undantagas nödige gång- och fängländer för den sakfällde, hans hustru och oförörda barn; så och, af det förord som i hufet finnes, hwad till deras underhåll i en månads tid erfordras.

Att inteckning för böter icke är tillståndig, utan bör såsom förnärmande borgensvärders lagliga rätt, af Domaren afslås, äfwen om den af den sakfällde medgifwes; inhämtas af K. M:s Dom d. 27 Apr. 1830, inf. wid 7 Cap. 11. B.

Stadga skola till fängelse förvandlas; se nämnde Stadgas 56 §., wid 14 C. 13 S. H. B. pag. 595.

Sedan Kongl. Maj:t uti Nådigt Skrifwelse den 26 Augusti förledit är anbefallt Des och Rikets Krigs-Collegium verkställigheten af en för nödig ansedd classification af fångar, efter deras olika brott och lynnen, med afseende på den större eller mindre säkerhet som till deras förwarande Fästningarne kunna erbjuda, i följe hwaras Carlströna samt Carlstens och Ny-Elfsborgs Fästningar skola anwisa sådana brottslingar, som för lifetiden äro dömda sin frihet förlustige för de gröfsta brott, såsom mord, mordbrand, rån, stöld, sedelförskallning och salft myntande: Malmö och Landskröna Fästningar anwisa alla på wiß tid för stöld dömda personer: Christianstads Fästning anwises åt sådana, som äro dömda för edsöre- och lurenbrågeribrott, wårdestöls eller bedräglig Concurs och Krono-balance: Göttheborgs Fängelse anwisa personer dömda för Militair-förbrytelser, enär de icke äro af så grof beskaffenhet att de kunna hänföras till ofwanuppräknade brott; så har Krigs-Collegium sådant tillkännagifwit samt att då detta allt framgent kommer, att tjena till efterrättelse, Collegium sunnit ofwerskådigt hädanefter hwarje halft år meddela de förut wanlige Fång-fördelningarne, hwaremot i händelse utrymme å någondera af ofwanämnde Fästningar kommer att sånas för den dit anwiste Fänge-claf, Collegium, efter deraf erhållen kännedom, då genast skall widtaga sådana åtgärder, som för ändamålet kunna finnas mest tjenlige, och derom då nödig underrättelse meddela. Kr. Coll. Circ. d. 18 Apr. 1826, infördt i 1831 F. F. S. No 17. Och skulle Malmö och Landskröna Fästningar jemwäl anwisa åt sådana till arbete på wiß tid dömda personer, som från dödsstraff blifwit benådade, samt åt dem hwilka för gröfre brott äro fängelse-straff ådömda. Kr. Coll. Circ. d. 6 Junii 1826, No 17, af 1831 års F. F. S.

Sedan Kongl. Maj:t, i anledning af Kr. Coll. hemskällan, bifallt den så kallade Kongsporens i Göttheborg nedrifsande; Så har Kongl. Maj:t i Nader godtfunnit förordna, att de i berörde byggnad då förwarade fästningsfångar skulle, till fortsättande af det dem ådömda arbete, förflyttas till arbetsfängelset i Malmö, samt att för brott emot Krigs-Lagarne till fästningsstraff dömda personer hädanefter böra beskaffa wid sifberörde fängelse fullgå. Kr. Hof-R:ns Circ. till Krigs-Rätterne d. 16 Mars 1836, No 6, grundadt på K. Br. d. 28 Jan. s. år.

Om straffort för personer, dömda för brott emot Dullförfattningarne; se Com. Coll. Circ. d. 11 Dec. 1827, inf. wid slutet af 2 Cap. H. B. pag. 455.

Sedan Kongl. Maj:t i Nådigt bref den 4 Mars 1843, bland annat, förordnat, att Styrelsen öfwer Fångelser och Arbetsinrättningar i Riket skall hwarje år, i början af Januarii och Julii månader, samt ofstare, derest omständigheterna sådant fordra, uti Circulairbref till wederbörande Executörer uppgifwa, i hwilket eller hwilka af de utaf Kongl. Maj:t för olika slags fångar särskildt anwiste fästningsfångelser, utrymme för deras mottagande finnes att tillgå; så har Styrelsen kungjort, att, tillä widare, de manspersoner, som dömas till lifstidsfängelse, må försändas till Landskröna Fästning, samt de, som åläggas fästningsfängelse på wiß tid, till Malmö Fästning. Bem. St:s Circ. d. 24 Mars 1843, No 9. Enahanda Föreskrift meddelades i Fång-St:s Circ. d. 10 Jan. 1844, No 9. Likaledes genom Bemalte St:s Circ. d. 12 Julii 1844, No 31. Innehållande bem. Styrelses Circ. d. 27 Julii 1846, att, intill dess annorlunda förordnas, manspersoner, dömda till fästningsarbete på wiß tid, böra för undergående af detta straff försändas till Malmö fästning; hwaremot af dem, som dömas till lifstidsfängelse, sådana, som wid afsändandet uppnått 55 års ålder, skola å Ny-Elfsborgs, men de ofrige å Christianstads fästning intagas.

I anledning af Landshöfdingens i N. Län hemskällan, om icke Kongl. Maj:t skulle tackas anbefalla Hof-Rätterne förskånliga underlydande Domare att, enligt 1800 års bref i sina Utslag alltid bestämma

den Fästning, dit den brottslige må försändas, ytttrade Kongl. Maj:t: att då föreskrifterne i K. Br. den 30 Dec. 1800, måste, i följd af K. Br. den 26 Aug. 1825 och sedermera utgifne författningar i ämnet, anses hafwa upphört att wara gällande, samt någon ny föreskrift, att Under-Rätt hwilkeiligen skulle i Utslaget bestämma fästningsörten, bestomindre syntes wara lämplig, som förändrade omständigheter, hwilka möjligen inträffat, innan Utslaget komme att till verkställighet befordras, lätteligen kunde föranleda deritt att annan Fästning, än i Utslaget wore utsatt, måste anwisa, hwaremot Kongl. Maj:t:s Bes: hde alltid böra wara i tillfälle, att wid Utslagets verkställande afsända den brottslige till den Fästning, som är uti wederbörig ordning föreskrifwen och hwarest utrymme för tillfället finnes; ansåg Kongl. Maj:t ofwanberörde hemskällan icke böra till någon widare åtgärd föransleda. K. Br. d. 14 Dec. 1841.

Den till arbete å Fästning dömdes arbetstid skall beräknas från den dag, det öfwer honom fälde Utslag till Executören ankommer, och hwarom denne skall underdrätta Befälshafwaren på den Fästning dit den dömda afsändes, och hwilken tid den dömda uti Fångförteckningen såsom redan affuten till goda beräknas. K. Br. d. 25 Febr. 1799.

Då Fänge flyttas, bör Befälshafwaren å det ställe, derifrån flyttningen sker, anteckna uti Föropafningen, huru lång arbetstid för Fängen återstår, hwilket skall genast wid ankomsten, dit Fängen förs, anmärkas i det häktets Fånglista. K. Br. d. 25 Febr. 1779.

Som erfarenheten wisat behöfwet af ytterligare Controller öfwer verkställigheten af sådana straffdomar, hwaregenom förbrytare anses skyldige till arbete å fästning; har Kongl. Maj:t i berörde hänseende stäbgt: att hos den af Kongl. Maj:t:s Bes: hde, åt hwilken det öfwerlemnas, att till verkställighet befordras så beskaffadt beslut, bör finnas bewis, att förbrytaren verkligen ankommit till den fästning, der han, enligt Utslaget, skall straffet undergå; att det, i följd häraf, åligger Commendanten å Fästningen att till Kongl. Maj:t:s bemalte Befallningshafwande genast inberätta när förbrytaren till fästningen anlänt: att, i händelse sådant rapport icke från Commendanten afhöres inom den tid rapporten bördt hinna ankomma, det då tillkommer wederbörande Kongl. Maj:t:s Bes: hde att göra sig om förhållandet underrättad, och att, när arestant från fästning bortrymmer, jemte det allmän kungörelse derom, på sätt sedan är påbudet, wardet behöfwen utfördad, särskild underrättelse om rymningen genast bör meddelas Kongl. Maj:t:s Bes: hde å den ort, der fängen senast haft sitt hemwist, på det att, om han derstädes skulle åter uppträda, anledningen der till ej må wara obekant. K. Circ. d. 14 Dec. 1833, No 49.

Det åligger Commendanterna wara förgällige derom, att så wäl arbetsfångarne, under säker och tillförlitlig bewakning, som med mindre antal mansflap, försedt med full bewaring och skarpt laddade gewär; då Commendanten finner sådant nödigt, kan verkställas, blifwa å de arbeten wid fästningen, som nödwändigas finnas, behörigen spelsatte, utan att de i enskilda göromål af Underbetjentingen warda nyttjade; som ock att de fångar, hwilka för gröfware brott blifwa dömda att med särskildt dertill anordnade fångsel arbeta, på det sätt, som blifwit nödigt pröfwadt, till arbete hållas. Kr. Coll. Circ. d. 2 Aug. 1777.

Commendanterna skola icke försumma att efterse och hålla tillbörlig hand deröfwer, att alla tillfällen för fästningsfångars flykt warda undanröjde samt fångars bewakning tillräcklig, säker och pålitelig; och att anbefallte nödige och ständige visitationer ej underlåtas, afwenfom att den, hwilken derutinnan felaktig besfinnes, till laga straff blifwer skyndsammeligen befordrad: Kunnandes Kongl. Maj:t, då så mycken wigt härå ligger och allmänna säkerheten i så wäsentelig mätto bebor på en noga uppmärksamhet härutinnan, icke undgå att låta emot Commendanterna frängeligen beifra den, uraktlåtenhet i dessa deras skyldigheters uppfyllande, hwaremed de kunna beträdas; i hwilket ändamål

ändamål Kongl. Maj:t och låtit Dets Nådiga Befallning afgå till Krigs-Hof-Rätten, att ej allenast ankynda Krigs-Rätterne med yttersta noggrannhet undersöka de mål, som röra fångars flykt samt om de anstalter, hvilka till deras bewakning varit tagna, och alla öfrige omständigheter derwid kunna inlöpa, utan åfwen sjelf sådana mål med alswarsamhet handtera samt Kansafningarne till Krigs-Fiscals-Embete öfverlemnna, på det tillfies må om något emot Befälet kan vara att anmärka; hwarförutan Kongl. Maj:t särskilt ålagt Dets Just. Canzlers-Embete, att enär af Fånglistorna finnes det å en eller annan Fästning fångars rymning skulle taga öfverhand, sådant hos Kongl. Maj:t i underd. anmäla; Och på det Just. Canzlers-Embete ej måtte sakna tidig underrättelse, förordnade Kongl. Maj:t, det böra Commendanterne, utom de wanliga Fånglistorne, jemwål i början af hwarje månad till Just. Canzlers-Embete affända en Namnrulla på alla de fångar, som den föregående månaden å fästningen varit häktade, med anteckning af deras brott, samt om de dödt, rymt, eller efter hvars tillåtelse de eljest äro utsläppte, och i händelse de rymt, hwad anstalt till underfölning derom och den felaktiges bestraffning samt den rymde fångens ertappande blifwit gjord. K. Br. d. 15 och Kr. Coll. Circ. d. 22 Oct. 1801*.)

Kongl. Maj:t har funnit nödigt i Näder förordna:

1:o Att då någon Fänge ej kan läsa innantill, eller befinnes vara eljest wanwårdad i religionsundervisningen, skall Fångpredikanten anmäla sådant hos den på stället warande myndighet, under hvilken fängelset lyder, och hvilken derom underrättar Styrelsen öfwer Fångelser och Arbetsinrättningar i Riket, som åter meddelar berättelsen åt Consistorium i det Stift, hwarest undervisningen bordt, enligt uppgifter, som bifogas, vara bibringad. Sedan Consistorium sökt utredna, från hwilkens församlighet fångens wanwård i berörde hänseende möjligen härderer, skola wederbörandes förklaringar, jemte underrättelse om de åtgärder, Consistorium funnit lämpliga att widtaga till bestran af den försummelse, som ägt rum, och till rättelse för framtiden, tillfändas bemäkte Styrelse, som deraf genast, om så erfordras, eller annars i den underd. årsberättelsen, framställer hwad som anses böra hos Kongl. Maj:t anmälas:

2:o Att de Prester, som wid Fångelser eller Correctionsinrättningar besörja religionsvården, skola wid hwarje års början, ej allenast till ofwannämnda Styrelse, utan åfwen till wederbörande Consistorium, ingifwa berättelser för det förlutna året, angående: a) Fångarnes moraliska tillstånd i allmänhet; b) deras kunskap eller undervisning att läsa innantill; c) förhör med dem och förklaringar öfwer Catechesen; d) fångars nattwardsgång och beredelse dertill; e) deras

*) Ingrepen till detta Kongl. Bref lyder: "Kongl. Maj:t har icke utan särdeles bekymmer förnummit, huruledes Rikets innerwånare både i Huswärdsheten och i Landsorterne wara mer och mer genom hwarjehanda wårdsamheter och tjufnader till deras personer och egendom ofredade; Och som Kongl. Maj:t, efterforskande orsaken dertill att berörde brott nu så märkeligen tilltagit, derwid funnit, det sibrre delen fördrwas af förrymde Fästningsfångar och wanfrågade Soldater, hvilka från wärswade Regementen till Landsorterne blifwa permitterade, samt af andre personer, hvilka utan wist näringsfång och utan någon antagen tjenst, i lättja och flyktlöshet stryka landet omkring; Alltså och jemte det Kongl. Maj:t särskilt erinrat Dets Befallningshafwande om en noggrann tillsyn uti ett och annat, som härmed gemenkap äger, har Kongl. Maj:t åfwen ansett nödigt anbefalla Krigs-Collegium att ytterligare påminna wederbörande Chefer wid de wärswade Regementerne och samtellige Commendanterne å Fästningarne, att till undwiltande af ansvar, de förre icke måge till Landsorterne permittera Soldater, hwilke äro wanfrågade, och att de i öfrigt skälla sig till ofelbar esterrättelse hwad i 13 §. af 10 Cap. i 1798 års Krigsartiklar blifwit stadgad, samt Commendanterne, det de icke försumma etc. (Se fortfattningen här ofwan).

bewistande af allmänna Gudstjensten; f) det som för öfrigt kan vara att, i hänseende till deras moraliska förbättring, andraga. K. Circ. till Styrelsen öfwer Fångelser och Arbetsinrättningar den 30 December 1835, No 72. Skolande desse anmätanden jemwål alltid innehålla, så wäl upplysningar om personens ålder och födelseort, som och, så widt ske kan, uppgift om de församlingar, desamma under sin föregående lefnad tillhört, åfwen som om tiden, när aflyttningen ifrån en till annan församling skett. St. öfwer Fång. och Arbets-Inr. Circ. d. 24 Apr. 1845, No 8.

Som det ofta inträffat, att fångar till Fästnings- och Correctionsfångelserne samt Kronoarbeitskarlar till Kronoarbeits-Compagnierne anländt, innan behörige handlingar om dem kommit wederbörande tillhanda, samt widlyftiga skriftwärlingar för anskaffande deraf sedermera måst äga rum; har Styrelsen öfwer Fångelser och Arbetsinrättningar i Riket, så wäl till förekommande af denna olägenhet för framtiden, som och på det att icke någon person må kunna genom misstag blifwa i straff-fängelse eller Kronoarbeits-Compagnie intagen och qwarhållen, utan att genom Utflag dertill vara skyldig förklarad, anmodat öfwer-Ståthållare-Embete och Kongl. Maj:t samtliga Befallningshafwande, att innan någon af dem affändes till Fästning, Corrections-Inrättning eller Kronoarbeits-Compagnie, föga anstalt derom, att angående den ifrågawarande personen följande handlingar, nemligen:

- a) beslut, hwarigenom allmänt arbete blifwit ålagdt;
- b) prestbewis, med uppgift å ålder, födelseort, sista mantalskrifningsställe, wandel och kyrkostoms-kunskap;
- c) fullständigt läkarebewis;
- d) förteckning å fångens eller Kronoarbeitskarlens medföljande penningar, kläder och öfrige tillhörigheter;

samt ferskilt i afseende på Kronoarbeitskarlar: e) bewis öfwer aflagd ed, der sådan äger rum, wara antingen till wederbörande Commendant, Föreståndare eller Befälhafware så tidigt öfverlemnade, att samma handlingar wid fångens eller Kronoarbeitskarlens ankomst till Fästning, Correctionsinrättning eller Kronoarbeits-Corpsen må vara för wederbörande att tillgå, eller och wederbörande Fånggewaldiger tillstålde och i förpassningen antecknade, med föreskrift, att, wid answar såsom för annan tjensteförsummelse, wid framkomsten till Fängelset eller Kronoarbeits-Compagniet de ifrågawarande handlingarne jemte fången eller Kronoarbeitskarlen emot qwitto till wederbörande aflemnas; hwarjemte Styrelsen förståndigt Commendanterne y Fästningarne, Correctionsinrättningarnes Föreståndare samt Befälhafwarne wid de ferskilde Fördelningarne af Kronoarbeits-Corpsen, att, derest någon Fänge eller Kronoarbeitskarl, sådant oaktadt, skulle till Fängelse eller Kronoarbeits-Compagnie anlända, innan ofwannämde handlingar ankommit och utan att vara af dem åtföljd, genast derom göra anmälan hos Styrelsen, för widtagande af den åtgärd, som för ofwannämde ändamåls winnande kan erfordras. St. öfwer Fång. och Arbets-Inrättningarne i Riket Circ. d. 21 Febr. 1844, No 9.

För Arbetshusinrättningen på Gottland utfärdades Kongl. Maj:t's Reglemente d. 20 Febr. 1839, No 6, deraf 1 Art. handlar om Arbetshusinrättningens ändamål och Styrelse; 2 Art. om personers dömande till Arbetsinrättningen; 3 Art. om arbetsdjonens behandling inom Inrättningen, arbeten, stufwården m. m.; 4 Art. om förbrutelser, begångne af arbetshjonens och deras bestraffning; 5 Art. om arbetshjons lösgifwande från Arbetsinrättningen; 6 Art. om Arbetsinrättningens tillgångar och medel samt förvaltningen deraf; och 7 Art. om Gottlands Hushållnings-Sällskaps befattning med Arbetsinrättningen och öfrige Controller.

GUSTAF II. Ut i underd. skrifvelse af den 24 Dec. näst fö. måten J, hurusom wid pröfningen af åstfällige ifrån Under-Rätterne inkomne mål, angående tjufnader och kroppsskräftes beräkning för de brottslige, när böterne ej kunna af dem gäldas, J sunnit att olika Domslut derutinnan fallit i så måtto, att en del Domare, sedan Wär Nådiga Förordning af den 27 Nov. 1776 angående behörig stadga och säkerhet uti Rikets Mynt- och Penningverks uttom, skola tagit sig anledning när den brottslige ej mågtat böterne betala, utan efter stödens värde bordt affstraffas, att räkna värdet för hvarje Riksdaler som det skulna godiet blifwit skatt till Tre Daler Smt eller ett par spö; och andre åter ansett, att En Riksdaler borde ej mindre när skulet gods värderadt och kroppsskräft uträknadt, än wid andra tillfällen i handel och wandel, så sitt fulla värde Ser daler Smt, samt i följe deraf twänne par spö swara emot En Riksdaler Specie och så vidare hwad de öfrige kroppsskräft angår. Och ehuru de fleste af Edre Ledamöter wid öfwerläggning här om varit af den mening, att något annat än detta sednare beräkningsfätt härwid icke kunde äga rum, utan de för tjufna den brottslige personer i följe deraf sitt skaff undfå borde; berätten J dock, till föreförkommande af öfshet uti dömande, Ser wara förantänne, att detta Årendet Wär Nådiga pröfning hemställa, under afwaktande af Wär Nådiga stadgande härutinnan.

Härpå tånder Eder till Nådigt svar, att som uti 10 J. af Wär ofwanberöde Nådiga Förordning af d. 27 Nov. 1776 uttryckeligen föreskrifwes, att de i Allmänna Lagen och flere Stadgar utskatte witen och böter såsom grundade på ett sådant myntvärde, att Tre Daler eller Tolf mark Smt swara emot En R. dr Specie, böra wid detta beräkningsfätt framgent bibehållas, så wäl då de i penningar utgå, som då de i kroppsskräft förwandlas, hwilket än ytterligare förklarar uti Wär Nådiga Bref till Eder af d. 20 Dec. 1776 *); Alltså och då deraf tydliggen följer, att då skulet gods mätes efter Aderton Daler Kopparmynt Riksdalern, bör kroppsskriften icke räknas högre än till En Riksdaler eller ett par spö, uppå hwilken grund det skulnas värde uti snatteribrott bör i skälet för Trettio daler Smt beräknas till Sextio daler Smt eller Tre Riksdaler 16 skill. Specie, hwilken proportion uti alla böter och witen i akt tagas bör; Så sinne Wi att något twifwelsmål i denna del hos Eder icke bordt uppkomma eller Wi med förfrågan här om beswaras. R. Dr. till 17. Hof-Rätt d. 19 Dec. 1777.

Genom R. Ns Nådiga Förordning d. 27 Nov. 1776 samt ytterligare utkomne påbud om myntwäsendet, har wäl blifwit förklaradt, det de uti Allmänna Lagen samt flere Stadgar i daler, mark och öre sifwermynt utskatte penningar, såsom alle grundade på förra myntvärdet, skola, till föreförkommande af rubbning uti Lagens rätta mening och tillämpning, äfwen hwad witen och böter samt deraf förwandling angår, framgent bibehållas; Men som Hof-Rätten af inkomne mål sunnit, det mistag underfundom förelutit uti beräkningen af warden eller böter och deraf utifrånande i Riksdalers-tal eller daler och öre sifwermynt samt likaledes wid förwandlingen i kroppsskrift, hwilken irring i synnerhet härördt af förra räknewärds obehöriga inblandning med det till sitt lagliga förhållande återställes de sifwermyntet, förnämligast wid de tillfällen då förwandling till kroppsskrift ankommit på wärdet af annans egendom, den någon ofstoligen tillgripit; så har Hof-Rätten ansett nödigt, at, till föreförkommande af alla vidare mistag härutinnan, påminna N. N. att noga följa och sig till efterrättelse ställa de i detta ämne redan utkomne Stadgar och Författningar, och att i följe deraf, enär någon sålles till de i allmänna Lagen och flera Stadgar påbudne böter eller witen, samma böter och witen böra utskattas uti de i Lagen brukliga daler, mark och öre sifwermynt, som till Riksdalern förwandlade, skola uti säförelängderna införas och beräknas efter tre daler sifwermynt på hvarje Riksdaler, och att deremot grunden till påföljande answar måste tagas utaf wärdet af hwad den ena werkligen en annan afhänt eller sökt afhända, och wärderingen förrättas i Riksdalers-tal räknad efter sex daler sifwermynt, ett sådant uppkommet Riksdalers-tal likwäl hwarken förändrar de i Lagen stadgade daler, mark och öre sifwermynt eller gör någon ändring i kroppsskriften, utan att alltid, wid utskattandet deraf, en Riksdaler eller tre daler sifwermynt swarat emot ett par spö, en Riksdaler 16 sk. eller fyra daler sifwermynt emot ett par ris, samt ifrån 16 sk. till och med Tre R. dr 16 sk. eller ifrån en daler till och med 10 daler sifwermynt, emot fyra dagars fängelse wid watten och bröd, så att afwen som den, hwilken gjort sig förfallen till 20 daler sifwermynts böter, kom-

mer att dem erläggas med Ser R. dr 32 sk., eller, i brist deraf, affstraffas med sju par spö, fem par ris eller åtta dagars fängelse wid watten och bröd, bör och en, som annan sin egendom ofstoligen afhänder öfwer Tre R. dr 16 sk. värde, hwilket då det ej högre stiger än snatteri, och första gången sju penningar, eller gods till 6 R. dr 32 sk. värde, böta tre gånger så mycket med 20 R. dr eller Sextio daler sifwermynt, samt i brist af tillgång, lika med hwad i förra händelsen utskatt blifwit, dömmas till sju par spö, fem par ris eller åtta dagars fängelse wid watten och bröd. Sw. Hof-R. Ns Utw. d. 18 Junii 1782.

* * *

ADOLPH FRIEDRICH II. Wi hafwe i Näder lärtt De föredraga Eder underd. skrifvelse af den 18 Mars förlöbit år angående N. från 17. by som af sin Swärmöder Soldat-Enkan B. blifwit lagligen tilltald för det han tillfogat henne flera blånader under sin Stjufsons C. agande, det Swärmöders sött hindra, men i synnerhet huruvida N., som träffat förlifning med Swärmöden, borde allenast böta två tredjedelar af den i 2 J. 14 Cap. M. B. utskatte Ett Hundrade Daler Smts plikt, eller 66 Daler 21 och ett tredjedels öre samma mynt, och i brist deraf umgälla sitt brott med 23 par spö, 3 slag af paret, undergå en Söndag uppenbar Kyrkoplikt, göra Swärmöden offentlig afbön, eller om icke, då en sådan brottslig ej förmådde gälda de således minskade böter, han bordt, oaktadt förlifningen, enligt 5 C. 7 J. S. B. sånda kroppsskrift för allt; hwilket förra de fleste, men det sednare allenast öfne Edre Ledamöter i underd. tillhyrt; jemte det en Ledamot hemställt, om icke N., i anseende till anförde lindrande omständigheter, kunde i ett för allt så umgälla sitt brott med Åtta dagars fängelse på watten och bröd, samt göra Swärmöden offentlig afbön; J anseende till hwilka olika meningar om Lagens förfärd J underdänigst begärd Wär Nådiga Förordnande till efterrättelse nu och framdeles.

Härpå tånder Eder till Nådigt svar, att emedan Lagen i 20 Cap. 4 J. N. B. lemnat Målsäganden frihet, att i brottmål förlifas om sin rätt i böter och skadestånd, dock så, att der han wäl äga rätt till berörde böter, honom, enligt Wär Nådiga Bref af den 11 Junii 1740 till samtlige Hof-Rätterne, åligger att sjelf answara saken inför Rätta och den utföras, men i annor händelse, att, efter 32 Cap. N. B. den må taga hans lott som kårade och rätt dertill ägde; och således här af tydeligen finnes, att Lagen i allmänhet tillåtit Målsäganden sin rätt eftergifs, der brottet med penningebot försönas må; och kroppsskräft ej annorledes, än i brist af böter äger rum; Förden skull och som all förlifning med målsäganden i brottmålen wäl more alldeles onyttigt och utan werkan, derest den brottslige i brist af penningar, skulle för de öfriga delar af plikten, hwartill målsäganden icke någon rätt hafwer, undergå lika skaff, som då icke förening kunnat winnas, och sådant så mycket mindre är enligt med Lagens mening i 5 Cap. S. B.; som, utom det, att den, hwilken med penningar förmådde försöna sitt brott, sige njuta till godo den lindring i plikten, han genom förlifning sig kunnat förwarfwa; men den medelöfse skulle derifrån se sig utestängd, der likwäl förlifningen bör medföra samma werkan för den fattige som den förmögne; Wi jemwäl redan den 9 December 1742 förklarar, att då förlifning kunnat med målsäganden i dråpmål winnas, skulle den brottslige allenast böta de i Lagen utskatte Två Hundrade Daler, och att, enär han ej förmådde dem erläggas, borde han för den summan undergå kroppsskrift, hwilken i lik händelse, af den grund och skilnad, som är emellan hel och half mansbot, är två tredjedelar af hela kroppsskriften; Lagen icke eller i öfrigt förbudt, det i mål, som angå förbrytelser emot Stjuf- eller Swärfräddor förlikning må ingås, och än mindre, när den ägde rum, att den ju må medföra samma lindring, hwad kroppsskriften angår, som i dråpmål, hwilket är af än swärare beståfshet; Och hafwe Wi i Näder sunnit det wara med Lagens grund och mening enligt, att i alla mål, der penningeböter äga rum, och målsäganden, på fått Wär ofwanberöde Nådiga Bref innefaller, sjelf angifwer saken för Rätta, samt sedan ingår förlifning om sin rätt, den brottslige, som då allenast dömes skyldig att erläggas de återstående två tredjedelarna af böterne, må, i brist deraf, försöna dem med två tredjedelar af den kroppsskrift, som Lagen utskatte för fulla böterna; hwilket J wid föreförkommande tillfällen hafwen att ställa Eder till underdänigst efterrättelse, och i följe här af förenämnde mål med laga utslag afhjelpa. R. Dr. till 17. Hof-Rätt d. 5 Febr. 1768.

*) Detta R. Dr. funj. genom Sw. Hof-R. Ns Br. af d. 23 Dec. 1776, stadgar, att det i ofwonnämde 10 J. af R. B. d. 27 Nov. 1776 utskatte beräkningsfätt af tre daler eller tolf mark Smt på En R. dr Specie, äfwen skulde äga rum uti allt hwad Lagen om Summa Appellations, wadepennningar och revisions-skilling stadgar, så wäl som det mera, hwilket Lagen i penningar utskatte; Och borde jemwäl, hwad angår den för Öfwer- och Under-Rätter samt Excutorer d. 23 Maji 1733, utskatte Taxa, hwilken war ställd på sifwermynt, till samma Taxa lämpas ofwanberöde beräkningsfätt, eller att tre daler Smt kommo att swara emot En R. dr Specie.

Edan Kongl. Maj:ts Bestide i Staraborgs Lån i underd. anmält, att, enär personer, hwilka till Lånshäftet införas för att, i brist af tillgång till dömda böter och witen, undergå fängelse med eller utan watten och bröd, ofomofstalt förrete wederbörande ållagares bewis, att han erhållit eller eftergifwit den honom tillkommande bötesandel, och på denna grund wäla, att endast för återstående beloppet så fängelsestraff widfännas, sådant förankat till särstälde betänkligheter, huru författningarne, i fråga om beskroffningars verkställande, skola uti åstfälliga afseenden rätteligen tillämpas, samt med anledning deraf i underdänigst hemställt, om icke Kongl. Maj:tt skulle täckas, till rättelse för framtiden utskatta närmare Må-

dig föreskrift i följande omständigheter: 1:o Huruvida stadgandet i Kongl. Brefvet den 5 Februarii 1768: att den, som förlit målsäganden endast bör straffas för två tredjedelar af den kropsstraff, som Lagen utsätter för fulla böterna; må wina tillämpning jemwål i de fall, då brottet eller förseelsen, hwarföre böterna blifwit äddöme, wore af allmän åklagare åtaladt, samt huruvida i de fall, då målsägande eller åklagare åtnijuter hälften i böter och witen, och samma hälft blifwit godtgjord, den sakfällde, efter samma grund, må förjona återstående halfwa beloppet, med hälften af det äddöme fängelsestraffet; 2:o Om en sådan eftergift i berörde straff må äga rum, oaktadt åklagarens eller målsägandens bewis om sin andels godtgörande eller eftergift, icke före böternas förvandling wid Domstolen, utan först wid den sakfälldes in förpassande till Länshäktet hos Kongl. Maj:ts Befallningshafwande företes; 3:o Om icke, i det fall då det straff, som efter nämnde beräkning skulle komma att äga rum, underligger det stadgade minimum af fängelse wid och utan watten och bröd, den sakfällde ändock, efter de för dessa straff i allmänhet stadgade grunder, bör undergå i förra fallet fyra dagars fängelse wid watten och bröd, och i det sednare tre dagars fängelse; samt 4:o Huru, då det i mån af målsägandens eller åklagarens eftergift minskade kropsstraffet icke uppgår till jemnt antal af dagar, bör förhållas, och om ej i detta fall den grund bör följias, som 5 Cap. 1 §. Straff-Balken i afseende på förvandlingar i spö- och risstraff gifwer wid handen; så har, efter det Kongl. Maj:t öfwer denna underdåniga hemskällan inforbrat Des och Rikets Hof-Rätters samt des Justitia-Cantzlers-Embets underdåniga utlåtande och deraf inhämtat, att uti omfördäde afseende olika åstgter och tillämpningar af Författningarne ägt rum, Kongl. Maj:t tagit detta ämne i öfwerwägande, och emedan, hwad anginge första frågan. Allmänna Lagen i 20 Cap. 4 §. och 32 Cap. 1 §. Rätttegångs-Balken samt 1 Cap. 1 §. Straff-Balken gjort stillnad emellan åklagare och målsägande samt den målsäganden medgifne rättighet, att i mål, der förlikning äger rum, efterlätna en del af den bestraffning, hwaritil den brottslige gjort sig skyldig, icke finnes i Kongl. Brefwen den 11 Juni 1740 och den 5 Februarii 1768 utsträckt till allmänna åklagare, emellan hwilka och målsäganden förhållandet jemwål är i så måtto alldeles olika, att det på den sednare godsinande beror, om han vill åtala hwad emot honom blifwit brutet, eller låta sin talan förfalla, då åklagaren åter, i följd af sin tj. nufbefattning, är owilforligen skyldig att i wijsa fall, äfwen emot målsägandes wilja, anfälla åtalet; ty och med afseende afwen deraf, att om det singe ankomma på åklagaren, hwilken, enligt särskildte Författningar, erhåller skundom tredjedelen, skundom hälften af böter och skundom hela beloppet, att till förra eller mindre del eller helt och hållet eftergifwa bestraffningen, sådant kunde föransleda till misshand; har Kongl. Maj:t stadgat, att den, målsägande medgifne ifrågawarande rättighet icke bör, så framt icke derom i särskilda fall annorlunda är förordnad, på allmän åklagare tillämpas; men då ofwanöberopade Kongl. Bref af 1740 och 1768 tydeligen föreskrifwa, det målsäganden, enär han sjelf angifwer och utför saken wid Domstol, äger frihet att eftergifwa sin rätt till böter, eller derom förlikas, och att, då förlikning med målsäganden för den honom i allmänhet tillkommande tredjedel af bötesbeloppet blifwit träffad, eller eftergift skedd, den brottslige, wid bristande tillgång att kunna gälda de återstående två tredjedelarne, bör förjona de samma med två tredjedelar af den kropsstraff, som Lagen utsätter för fulla böter, har Kongl. Maj:t ansett af dessa föreskrifter och grunderne, på hwilka de sig följa, följa att i de fall, då målsägandens andel i böterna utgör mer än tredjedelen, kropsstraffet för den brottslige, när målsäganden sjelf fört talan och förklarar sig wara förnöjd, bör minskas i samma förhållande, som är emellan målsägandens andel af böterna och hela bötesbeloppet.

Beträffande dernäst andra frågan eller om en sådan minskning får äga rum, oaktadt målsägandens bewis om des andels godtgörande eller eftergift icke före böternas förvandling wid Domstolen, utan först wid den sakfälldes in förpassande till Länshäktet hos Kongl. Maj:ts Befallningshafwande företes; så enär, sedan förvandling af hela bötesbeloppet redan blifwit af Domstolen meddelad, det leder till ett skynsam befordrande af straffets verkställighet, om Kongl. Maj:ts Befallningshafwande äger att, efter det målsäganden eftergifwit sin andel, i förhållande derafter bestämma förminskningen af kropsstraffet, och genast låta den brottslige det sålunda minskade straffet undergå, har Kongl. Maj:t i Nåder bifallit hwad i denna del blifwit hemskäldt.

I afseende åter på de i tredje och sjerde punkterne wäcke frågor, huruvida målsägandens eftergift singe medföra förminskning uti den i Lagen utsatte minsta bestraffning af tre dagars fängelse eller fyra dagars fängelse wid watten och bröd, samt huru förfaras borde, när det, i följd af nybänande eftergift, minskade straff ej swarar emot jemnt antal af dagar, har Kongl. Maj:t wäl funnit, i förra fallet, att, i afseende både å det högsta och lägsta kropsstraffet, bör wid Lagens stadgade förblifwa; dock som i öfrigt af de i 1768 års Bref lagde grunder följer, att målsägandens eftergift alltid bör komma den brottslige tillgodo; men weraf af denna eftergift skulle, till den brottsliges skada, kunna inbland alldeles upphöra och oaktat minskas, deraf endast be i allmänna Lagen uppräknade straff-

mätt singe användas, har Kongl. Maj:t i Nåder förklarar, att, utan tillämpning af det i 5 Cap. 4 §. Straff-Balken bestämda dagtal, kropsstraffet må i förhållande till målsägandens eftergift förminskas, samt att, i händelse det sålunda nedsatte kropsstraffet icke skulle uppgå till jemnt antal af dagar, den grund, som 5 Cap. 1 §. Straff-Balken, i afseende på förvandlingar i spö- och risstraff, gifwer wid handen, bör följias, så att om, till exempel, Sexton dagars fängelse wid watten och bröd warit äddömt och en tredjedel af böterna blifwit eftersträckt eller godtgjord, den sakfällde bör utgå Elfwa dagars så beskaffadt fängelse, i stället för Tio och två tredjedels, hwaritil de återstående två tredjedelarne eljest rätteligen skulle betäpa. K. Br. d. 27 Oct. 1820 och Sw. Hof-Ris Utw. d. 8 Jan. 1821.

* * *

CARL JOHAN ic. Uti underd. J. skrifwelse d. 26 siff. Mars hafwen J. anmält, att sedan Wi genom Nådigt Utslag d. 8 Oct. 1838, med ändring af Lunds Rätters-Rätts den 28 Nov. 1837 gifne och af Eder, den 6 nästberäpade Februarii, fastskälde Utslag, dömt Police-betjenten M. L. i Lund för det han den 18 September sifnämnde är, i tjenstutöfning stadd, icke allenast sjelf med hugg och slag ofredat Drängen E. L. från Lby, utan äfwen uppmanat Slagtare-drängen S. att förfäta det wald denne wid samma tillfälle å E. L. föröfwat och under hwilken misshandling E. L. förlorat ägonen, att, utom de böter 46 R:dr 32 ff. hwaritil E., genom Rätters-Ris och Eder sammansammige beslut blifwit fäld för E. L. tillfogade tre sär och tjugu blånader, tillika, i förmåga af 34 C. 1 §. och 61 C. 1 §. jemförde med 13 C. 9 §. M. B. och Förordn. d. 20 Januarii 1779, pliktta i lysesbot 66 R:dr 32 ff. Målsägandens ensak, och för förämäl 40 R:dr till trestiftes, eller wid bristande tillgång att gälda desse böter utgörande tillsammans 153 R:dr 16 ff., undergå tjuguafta dagars fängelse wid watten och bröd; Så har Landsb. Embetet i Malmöhus Län, jemte anmälan att wid verkställighet af Wårt ofwanberörde Nådiga Utslag besunnits, att E., som icke öfwerlagat Rätters-Ris beslut, redan erlagt de honom först äddöme 46 R:dr 32 ff. W:co, men beremot till öfrige i Nådiga Utslaget stadgade böter 106 R:dr 32 ff. saknat tillgång, hos Eder begärt föreskrift huru med E:s bestraffning borde förfaras; Men att enär Wi uti ofwannämnde måtto stadgat, det kropsstraff af fängelse wid watten och bröd, som E. om han ej förmådde gälda honom äddöme böterne, skulle i stället undergå, och det wid verkställigheten deraf utrönte förhållande besutom icke wore att hänföra till de fall, hwilke i Wårt Nådiga Bref d. 26 Maji 1827 omförmålas, J. ansett Eder med Wrendet icke kunna taga annan befarnting än att beskamma till Wårt Nådiga afgörande öfwerlemnna, derwid J., med afseende dels deraf att, då de böter 46 R:dr 32 ff., hwaritil E. genom Rätters-Ris Utslag blifwit fäld, hos honom uttogos, samma Utslag ännu icke wunnt laga kraft och verkställighet deraf; haffteligen war obehörig, dels och deraf, att om sådant oaktadt samt ehuru E. saknade tillgång till den ersättning Målsägaren blifwit tillerkänd, E. ändock påswades böra blott för de återstående böterne undergå fängelse wid watten och bröd, grunden för desammes utstående syntes Eder lämpligast kunna hämtas från hwad Wårt Nådiga Bref d. 27 Oct. 1820 stadgar för den händelse att, sedan Målsäganden eftersträckt sin andel i böter, fråga uppstode om förvandling endast af återstoden, tillika i underd. hemskäldt, huruvida Des täcktes förordna, antingen att, med skyldighet för vederbörande till återbäring af de för tidigt uttagne böterne 46 R:dr 32 ff. för att till nybberörde ersättning användas, redan stadgade kropsstraffet skall å E. till fulla verkställas, eller att detta straff må minskas i samma förhållande som är emellan sifnämnde summa och hela bötesbeloppet 153 R:dr 16 ff., då E. komme att, i jemnt tal räknadt, undergå 20 dagars fängelse wid watten och bröd.

Wid underd. föredragning häraf hafwe Wi funnit för godt Eder till swar meddela, att deraf Policebetjenten E. saknar tillgång till fulla beloppet af de honom genom Wårt Nådiga Utslag d. 8 Oct. 1838 äddöme böter 153 R:dr 16 ff. Banco, E. till följd af samma Utslag, skall undergå 28 dagars fängelse wid watten och bröd, samt att i afseende å återfördrandet och användandet af det utaf E. redan erlagda bötesbelopp, vederbörande äga att lagligen förfara. K. Br. till St. Hof-Ris d. 27 Apr. 1840.

* * *

Transsumt af Kongl. Maj:ts Bref till Landsb. Hofb. i gen. i Drebrow, huruvida Skattebondes jord i gemen, när hans lösa egenom ej är tillräckelig, må för plikt och böter angräpas, eller det som Lagen, till föreförmande af Åboens och hemmanets fördes, härom stadgar, allena wara att förstå om Kromo och Frälse, eller blotta Landboer, som icke bruka egen jord. Stockholm d. 29 1700. 1744.

FRIEDRICH ic. Och Länber Eder häruppå till nådigt swar, att som uti Lagens 5 C. 7 §. S. B. stadgas, att om den, som till böter fäld är, orkar dem gälda, men will

heldre plikta med kroppen, hafwe ej lof vertill, utan gånge bot fyllest ut af egenom hans, samt om någor ej måltar fullt gällda, skände kroppsplikt för allt; hwarjemte den 8 §. förmår, att ej måge böter utskäas af bonde, ther han ej förmår dem betala utan hemmanets förderf och ödesmål, ej eller af den, som lider deraf brist på födo och uppehälle, utan umgälle den brott sitt med kroppen; Förden skull finne Wi Lagen derutinnan vara klar, att böter böra gå fyllest ut af egenom hans, som brutit, och att den, som äger att gällda med, ej hafwer lof att plikta med kroppen; warandes det, som således stadgadt finnes, att böter ej måge utskäas af bonde, der han ej förmår dem betala utan hemmanets förderf och ödesmål, så allmänt, att det ej kan allena förstås om Krono- och Prälsbönder, eller blotta Landboer, utan äfwen om skattebönder, samt att de lösbören, som nödwändigt till återbruket höra, ej måtte för böter utskäas, och hemmanet således, i brist deraf, icke kunna behörigen brukas; Men emedan I uti Eder underd. Skrifwelse anført åtfärliga omständigheter, beträffande Allmogen i Wermeland, och den ortens Bergslag, som äro af en särskilt beskaffen-

het; Dy hafwe Wi, efter noga öfwerwägande af allt hwad anfördt blifwit, för godt funnit härmed således förordna, att enär någon skattebonde i Wermeland och Bergslagen derstädes, med olofligt swedjande, öfwerbygge, eller annan äwerkan sig förser, och han derföre till böter dömmes, men ej will dem gällda, och det finnes att hans lösbören, utan hemmanets skada och ödesmål, icke derföre utskäas kunna, då må han första och andra gången umgälla detta sitt brott med kroppen, således att böterne förwandlas i spöslitande och uträknas efter 5 Cap. 1 §. S. B. och ej i wain och bröb, der icke sådane omständigheter förefalla, som i 5 §. och samma Capitel nämnas, eller att han för någon bräcklighet eller ålberdom ej pröfwas spöslitande kunna undergå; men hafwer han af sådant straff sig icke rått låtit, utan kommer tredje gången igen, och med sådan äwerkan eller swedjande sig förbruter, då må den brottsliges fasta egenom i måt gå till de böternes betalning, som han i dessa mål dömes till. (Hårom skulle Kungörelse i orten utgå och Götha Hof-Rätt samt wederbörande Under-Domare förståndigas). —

